1	а въі плотинци суще 🔸 а приставимъ
2	въі хоромъ рубнтн – н начя дьнъпрь
3	мьръзнутн – н бяше ярославу мужь
4	въ прнязньу у святопълка – н посла к
5	нъму ярославъ нощью отрокъ (вон »
6	рекък нъму · нрекък нему · оньсн · что
7	тъі тому велншн творнтн 🦻 меду
8	мало варено 🦻 а дружниъј много 🛛 н
9	рече ему мужь тъ · рчн тако ярославу ·
10	даче меду мало , а дружниъ много ,
11	да къ вечеру въдатн – нразумъ
12	ярославъ яко въ нощн велнть съцнся
13	н томь вечере перевознся ярославъ съ
14	вон на другъін полъ дънъпра , н лодъ
15	отрннуша от берега и тон нощн пондоша
16	на съцю – н рече ярославъ дру-

1	жнињ – Знаменантеся – Повнванте
2	(обе убрусъл голову – н бълсть сечн ZAB –
3	н до (въта побєднша (вятопълка – н
4	БቴЖЯ (ВЯТОПЪЛКЪ ВЪ П(ΥቴΝቴΓЪ) А
5	ярослав нде кълеву – и съде на столъ отця
6	СВОЕГО ВОЛОДНМНРА – Н НАЧА ВОЕ СВОЕ
7	дълнтн старостамъ по 🗇 грнвенъ 🗸 а
8	(мердомъ по грнвиъ – а новъгородьчемъ
9	ΠΟ ΚΣΛΈΤΟ 🦟 🤅 ΦΚΕ ΒΙΈΜΣ Η ΟΤΠΥΙΤΗ
	Ярославъ я домовь нде вся къ
10	н даложена бъість святая софня кълевъ
11	ΚΣΛΈΤΟ 28ΦΚ8
12	Β ΣΛΈΤΟ ² εφιντ
13	Вълъто 🤅 🛉 κн βодния володнынръ съих
14	у ярослава

1	ጜጜ ለቈፐዕ	፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟	Побъдн ярославъ
2	брячнслав	а ·	
3	Бълът о	· [*] ያ. ው. ህ	
4	Bጜ ለቈፐዕ	* <u>\$.</u> \$.Y.Y.Y.	
5	Bጜ ለቈፐዕ	<u>* ኑ ው ነ ዋ</u>	
6	ይ ፮ ለቈፐዕ	* <u>\$.</u> \$. <u>\</u> .	
7	Bጜ ለቈፐዕ	* <u>\$.</u> \$. \$. Y. Y.	
8	ይ ኔ ለቴፕዕ	<u>* δ. Φ. γ.</u> €.	
9	ይ ፮ ለቈፐዕ	÷ <u>\$.</u> \$.¥.¥.	Хнаменне змнево на
10	небесн явн	кя	,
11	ይ ፮ ለቈፐዕ	· [*] ያ· <mark>Φ· γ· ζ</mark> ·	
12	ይ ፮ ለቈፐዕ	* <u>*</u> *	
13	B ኌ ለቈፐዕ	፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፝ኇ፞፟፞ቝ፞፟፝፝፞፞፝፞፞፝፝፞ቝ	

14 **Bълът**0 ₫зфи 15 **ВЪЛВТО** 200 MA 16 Βъ лѣт0 <u>\$.</u>\$. 17 <u>5.0.0.</u> **Въ лъто** 18 **Bълът**0 <u>ͺ</u>ͽφ.Ψ.Ϋ. 2.21 **Β**δ Λέτο το δάρμος **Х**аложн ярославъ город 2 кълевъ , н церковь святъля софня . 3 Вълъто 🐺 🐨 🖓 Освящена бълсть церкъл 4 5 святъля богородния володнмиромь – 6 **ΒΣΛΈΤΟ** 200 ΜΗ 7 <u>\$</u>\$ **Вълът**о Вълъто 200 Володимиръиде на емь 8 9 (ъ новгородъци 🦻 съінъ ярославль 🦂 Вълъто у горна Володимиръиде на 10 11 грькъі – Вълтто 🙀 бойне Погръбена бът бе князя 12 13 , съна святославля · яропълъ , ольгъ , н крестнша костн ею · 14 15 Вълъто 🙀 зорнг Съгоръ (вятая софня въ (уботу , по заутрынни , въ час т. 16 17 мъсяця марта въ ті въ то же лъто 3.1 1 **Заложена бълсть святая софня новъгородъ** 2 володимиромь киязъмь . 3 **ВЪЛВТО** 200 HA <u>з.ф.н.</u>е. 4 **ይ**ъ ለቈፐዕ 5 **B7 V#10** 54445 6 *-1-' **•Фин роднся святопълкъ · 7 **Вълът**о Въльто 200 Поставн ярославъ 8 9 ларнона русниа мнтрополнтомь · 10 **Β**ълътο 🙀 🖲 🛱 🥇 Πρъставнся володнмиръ · СЪІНЪ ЯРОСЛАВЛЬ · ВЪ НОВЪГОРОДЪ · 11 12 мъсяця октября въ 5.4. 13 14 Вълъто 🐺 🖓 ф Ž·в Пръставнся ярославъ , 15 н (тде нуяслав къневт на столт **Β**^{*} Λ^{*} **τ**^{*} **τ τ**^{*} **τ**^{*} **τ**^{*} **τ**^{*} **τ**^{*} **τ**^{*} **τ**^{*} **τ**^{*} **τ**^{*} 16 **Вълъто** *** 17 Βълътο ↓ ?•φ·ζ·€ 18 3.2 **Вълът**о ፞፟፝፝፝፝ኇ፞፞፞፞፞፞፞፞ቝ፞ጟ፝፞፞፞፞፞፞ጜ 1 ÷<u>*</u>?••`<u>₹</u>·<u>₹</u>· 2 **Bълът**0 Въкаднша суднелава 3 на поруба · 4 **ВЪЛВТО** ; 2· ф· Ž·H· Пръставнся нгорь 5 ярославнць · **Вълъто** 🐺 💀 ф Ž 🐟 Придоша половици 🔂 и 6 7 побъднша всъволода мъсяця феураря въ 8 9 ΒΣΛΈΤΟ 200 10 Вълъто · ^{*}/_{*}?фов. 11 12 **Β**Σ ΛΈΤΟ · 2000 · ΠΟΥЯ Β(Έ(ΛΑΒΣ ΡΑΤЬ 13 дрьжятн · н на западъ явнся звъзда 14 **ВЕЛНКА** · 15 Βτ Λττο 🙀 😵 φο Α. Πρημε Βιτιλαστ η Βτζя 16 NOBЪГОРОДЪ · (Ъ ЖЕНАМН Н (Ъ ДѢТМН · Н

17	колоколъі (ънма у святъія софне – о –
18	ВЕЛНКА
	4.1
1	БЯШ(БѢДА ВЪ ЧА(ТЪІН · Н ПОН(КАДНЛА
2	(ЪНМА ·
3	Βълъто 🙀 🖲 🛉 🕂 🗛 🗛 🖓 και
4	немнут · томь же лътъ яша н на ршн ·
5	Κι Λάτο 🙀 έφο Κητει δο жηн ειάτι
6	придоша половци и побъдиша русьскую
7	ζέΜΛΙΟ · ΒΣ ΤΟ Жέ ΛΈΤΟ ΒΣΙ(ΈΚΟЩΑ ΚΣΙЯΝΈ
8	В(Ф(ЛАВА НС ПОРУБА · ТОМЬ ЖФ ЛФТФ
9	ПОБЪДН (ВЯТОГЛАВ ПОЛОВЦЕ У СНЪВЬСКА – А
10	НХЯГЛАВЪ БЪЖА ВЪ ЛЯХЪ
11	Κълътο 🙀 έφος Πρημε ησяславъ съляхъ ,
12	А ВСЕСЛАВ БЕЖА ПОЛОТЬСКУ • Н ПОГОРЕ
13	подолне · въ то желъто ', осень , мъсяця
14	октября въ 🐨 на святого якова брата
15	ГОСПОДИЯ · ВЪ ПЯТИНЧН · ВЪ ЧЯС 50 ДИН ·
16	опять приде все
	4.2
1	къ новугороду – новгородин же поставнша
2	ПЪЛЪКЪ ПООТНВУ НХЪ У У ZВѣрниця на

2	пълъкъ протнву нхъ 🦻 у Звърниця на
3	къземлн – н пособн богъ глъбу князю
4	(ъ новгородин – о – велнка бяше съця
5	вожяномъ , н паде нхъ бещнеленое чнело
6	а (амого князя отпустншя бога дѣля ·
7	А НА СЛОУТРНЕ ОБРЕТЕСЯ КРЕСТ УЕСТНЪІН
8	володнмирь у святън софие новъгородъ 🦻
9	πρη επηςκομε φεσούε
10	Вълъто 🗼 то бн родния ростнилав н
11	ЦЕРКЪІ ЗАЛОЖЕНА БЪІСТЬ СВЯТОГО МНХАНЛА
12	Манастърь къневъ
13	Β Σ ΛΈΤΟ [*] έφο φ
14	Βълътο 🧋 ጀφπ Πъρενειενα σъι борнса н
15	ГЛЪБА (Ъ ЛЬТА ВЪІШЕГОРОДУ
16	Βълътο έφπα

1	З аложена бъість церкъі печерская
2	φέοдοιομь Ηγνμένομε · ΒΣ το жέ Λττο
3	прогнаста нуяслава въ ляхъі святослав
4	Н ВСВВОЛОДЪ
5	Βълътο 🙀 ጅφπε Πρъставнся φъдосъ 🤊
6	нгуменъ печерскъзн 🦻 мъсяця маня въ
7	Tr.
8	Βълът ο ↓ ² •φπτ·
9	<u></u> δъ∧ътο ↓ [*]
10	Βълътο 🐺 έφπέ Πρъставнся φεοдορъ
11	архнепнскопъ новгородьскъгн
12	ΒΣΛΈΤΟ 🐺 ΈΦΠΈ ΚΈΧΑ ΟΛΑΓΣ
13	тъмутороканю , н прнведе половче ,
14	н побъдн всъволода на съжнцяхъ – Въ
15	то же лъто бъкть съця у чърнигова 🦻 и
16	убьена бъј в князя нзяслав и борис
17	Вълъто 🗼 боп 🤉 Убнша за волокомь
18	княтя глъба , мъсяця маня въ 🗔 въ то
19	же лѣто убнша половчн романа

<u>₿ълът</u>о ÷

0	<u>م</u> رميد
2	δълѣтο * φήφ
3	Вълътο ² εφγ. Вълъто ² εφγ.
4	፟ዄዄ፝፝፝፝፝ፚዄቘ፝፝፞፞፝፞ጞ፝ዄዀ፝ዀ፟፟ዄዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀ
5	Β ΣΛΈΤΟ [*] ² · Φ΄ Υ΄ Β΄
6	Вълът ο [*] εφ. Υ.Γ.
7	Β ΣΛΈΤΟ [*] ² Ο Υ Δ.
8	Β ΣΛΈΤΟ [*] ² Ο Υ· ··
9	Βълъто 🙀 😵 🤆 Κящена бъість церкъі
10	(вятого мнханла
11	Βълъто 🙀 ἔ·φ·Υ·ζ· (вящена бъість церкъі
12	печерьская ноаномь мнтрополнтомь ·
13	томь же лътъ пръставнся
14	Βълъто 🕌 έφΥπ Πρηβεдε янъка
15	мнтрополнта (копьця · въ то же лъто
16	священа бъість церкъі святого мнханла
17	переяславли ·
18	ΒΣΛΈΤΟ 🐺 ἔφΥ 🔶 Περεκεςομα ήγγμεκα
19	печерьскаго федоса въ манастърь но
20	печеръ въ то же лъто пръставнся ноани
21	скопечь мнтрополнт
	6.1
1	Вълъто 🙀 😨 🗴 Нандерана на полочянъј 🦻
2	ЯКО НЪКАКО БЯШЕ ХОДНТН УЛНУЯМЪ У ЯКО
3	МИТТН ВОН МИОЖЬСТВО У А КОНЕМЪ
4	КОПЪІТА ВНДЖТН – ДА АЩЕ КТО НД ЪІСТЬБЪІ
5	въллечеть у напрасно убъенъ бълваше
6	исвидимо
7	Вълъто 🙀 З Ха. Пръставнся всъволодъ ·
8	Η (ΈΔΕ (ΒΑΤΟΠΟΛΚΆ ΚΆΙΕΒΈ ΒΆ ΤΟ ΧΕΛΤΟ
9	
10	ПОБѣДНША ПОЛОВУН (ВЯТОПЪЛКА Н
	мыстнелава на трыполи .
11	Кълъто <u>*2×</u> к.
12	ΒΣΛΈΤΟ 28. Χ.Γ. ΗΔε (ΒЯΤΟΠΣΛΚΣΗ
13	володнмнръ на давъіда (мольнь(ку)
14	Η ΒДАША ДАВЪІДУ НОВЪГОРОДЪ · ВЪ ТО ЖЕ
15	лѣто прндоша въ русь прузн августа въ
16	·K·N·
17	ΚΣΛΈΤΟ 🙀 έχ.Α.
18	ΒΣ ΛΈΤΟ 🙀 🕅 χ. ε ζλεπλένδ Εδιίτο ΒΑ(ΗΛΚΟ
	6.2
1	въ то желъто – унмъ – побъдн мьстнслав
2	новгородин олга на кулацьскъ 🕠 велнкое
3	ГОВЕННЕ · ТОМЬ ЖЕ ЛВТВ · НА ВЕСНУ ПОГОРВ
4	онъполъ, а т. день дътникць съгоръ
5	городъ , н киниу чядь нубншя ·
6	Бълъто 2.X.8.
7	Вължто ÷ 2 x z
8	Вълтто 2°Х н
9	$+$ $ +$ $ +$ $ +$ $ +$ $ +$ $ +$ $+$ $+$ $+$ $+$ $+$ $+$ $+$ $+$ $+$

- 10 полочыскън князы
- 11 **Вълъто** ; ? Х·I·
- 12 Вълъто зула Ндоша вся брятья русьскъзя
- 14 я , н киязя нуъ нмънне заяша семь же
- 15 лътъ побъднша ярослава моръдва
- 16 муромъ въ то желъто заложнша
- 17 церковь благовъщение мыстислав
- 18 князь на городнщн ·

1	Вълъто 🕌 🔄 🔆 Тъ Приде микифоръ ,
2	אאדףסחסאאדא נעףגנאאא ·
3	Βτ Λττο 🙀 έχτιτ. Πος ταβλένη στιμα
4	епнскопн · лазорь » мнна » амфнлохнн ·
5	Томь же лътъ ндоша въ ладогу на вонну
6	н погорњша хоромн от ручня 🦻 мнмо
7	(ЛАВЬНО У ДО (ВЯТОГО НЛНЕ У
8	Β Ъ ΛΈΤΟ 🙀 🔆 ΧΊ·Α· ΗζΕΗШΑ ΠΟΛΟΒΕΥΕ ΝΑ
9	дунан – въ то же лъто пострнжеся святоша
10	киячь , сынъ давъідовъ , церинговъ ,
11	ТЬ(ТЬ В(ВВОЛОЖЬ
12	Вълъто 🙀 🔄 🗙 Трясеся демля въ 💀 февраря 🗉
13	Κълъто 🙀 😵 χίι 😵 Πρъставнся архнепнскопъ
14	новъгородьскъін ннкнта 🦻 мъсяця генваря
15	въ 🗒 А НА ВЕСНУ ПОЧЯШЯ ПЬ-

	1.2
1	(атн (вятую (офню тяженнемь (вятого
2	владъкъ
3	Βълъто 🙀 🗞 Υίζ Κъιсть вода велика въ
4	дынтапрн , н въ деснъ , н въ припетъ н
5	концяша тръпединцю печеръскаго
6	манастыря въ то же лъто заложена
7	БЪІСТЬ ЦЕРКЪІ КНЯЗЕМЬ СВЯТОПЪЛКОМЬ
8	КЛІЄВЪ
9	Βълътο ;≰σχίπ Πρηдε αρχηεπηικοπъ
10	ноани въ повъгородъ мъсяця декабря въ
11	·IS·
12	Βълѣтο · ἐ·χ·ί·↔· Ηдε (вятопълкъ ·
13	володнмнръ 🧳 давъїдъ н вся земля просто
14	русская на половъце у н побъднша я у н
15	въдяшя дътн нхъ , н городъ по дъновн
16	суртовъ н шарукань – тъгда же погоръ
17	подолье къневъ – н църинговъ н смолиъскъ
18	н новъгоро-
	8.1
1	ДЪ · ТОМЬ ЖЕ ЛВТВ ПРВСТАВНСЯ НОАНН
2	епнскопъ усранговьскъїн – томь же лътъ
3	ХОДН МЬСТНСЛАВ НА ОЧЕЛУ
4	Κτ Λττο 3.2.χ.κ.
5	Вълъто 🙀 🕅 🗙 Ка Ходнярослав на ятвягъј
6	(ЪИХ (ВЯТОПЪЛЧЬ) Н ПРНШЬДЪ (Ъ ВОННЪГ)
-	

7 поя дъчерь мьстнелавлю · томь же лътъ 8 пръставнся святопълкъ 🔸 а володнинръ 9 (ቴдቴ на (толቴ къневѣ – въ (е же лѣто 10 пръставнся давъідъ нгоревнць – семь же 11 ЛЕТЕ ПОБЕДН МЬСТНСЛАВ НА БОРУ УЮДЬ • 12 въ то же лъто заложена бъкть церкък 13 NOBEГODOAT (ВЯТОГО ННКОЛЪІ · ВЪ ТО ЖЕ 14 лъто погоръ онъ полъ , на сен же сторонъ 15 городъ кромьнъін 🔸 от лукниъ пожаръ · 16 Вълъто <u>* 2 х к в</u> Пръставнся святослав 17 переяславли · въ то же лъто поста-

1	внша фектнста епнскопа чърннгову ·
2	Вълъто 😨хкг Съвъкупнша:я братья
3	въішегородъ володнмнръ ольгъ ,
4	давъідъ , н вся русьская демля 🦻 н
5	освятнша церковь камяну маня въ 🗔 а
6	въ 🕏 перенесоша борнса и глъба 🔹 индикта

7	<u>ይъ ∵፟፼</u> ይъ т0 ж€ ∧ቄ⊤0 бъість ζнам€нн€ въ
8	(олицн) якоже погълбе · а на осень
9	пръставнся ольгъ 🔹 съінъ (вятославль 🦻
10	августа въ 🗔 а новъгородъ нумьроша
11	коня вся у мьстнелава н у дружниът его
12	том же лътъ заложн вонгость церковь
13	(вятого федора тнрона · апрнля въ бён
14	ΒΣΛΈΤΟ 28.Χ.Κ.Δ. ΗΔΕΜΕ(ΤΗ-

1	(ЛАВЪ НА ЧЮДЬ (НОВГОРОДЬЦН Н ВЪЗЯ
2	МЕДВТЖЮ ГОЛОВУ НА ОМ СВЯТЪХТ ВЪ ТО
3	же лъто мыстнславъ заложн новъгородъ
4	БОЛНН ПЬРВАГО · ТОМ ЖЕ ЛВТВ ПАВЬЛЪ ·
5	ПОСАДННКЪ ЛАДОЖЬСКЪІН 🦻 ЗАЛОЖН ЛАДОГУ
6	городъ камянъ
7	ΒΣΛΈΤΟ 🙀 💱 χ΄ Κ΄ Ε΄ Η ΔΕ ΜΕΥΤΗ (ΛΑΒΣ ΚΣΙΕΒΥ
8	на столъ ну новагорода марта въ 🗔 🤉 а
9	съінъ посадн новъгородъ встволода на
10	(ТОЛѢ ВЪ ТО ЖЕ ЛѢТО БЪІСТЬ ЗНАМЕННЕ
11	новъгородъ въ (вятън софнн от грома 🦻
12	мъсяця маня въ тд въчас т вечерню
13	поющнмъ 🗴 едниъ от дьякъ зараженъ
14	БЪІСТЬ ОТ ГРОМА У А КЛНРОСЪ ВЬСЬ СЪ ЛЮДЬМН
15	падоша ннцн у нъ

9.2

1	жнвн бъша · а на вечеръ бъість знаменне
2	ΒЪ ΛΥΝΈ · ΒЪ ΤΟ ЖΕ ΛΈΤΟ ΗΓΥΜΕΝЪ ΑΝΤΟΝЪ
3	Заложн церковь камяну свят ыя богороднця
4	МАНА(ТЪІРЬ ВЪ (Е ЖЕЛВТО ПРВ(ТАВН(Я
5	добръіна , посадникъ новгородьскъін ,
6	декабря въ 😨
7	Вълъто 🙀 8 х 16 8 Пръставнся дъмнтръ
8	ЗНВНДНЦЬ У ПОСАДИНКЪ НОВЪГОРОДЬСКЪІН У
9	нуля въ 💀 посадинцявъ 🟹 мъсяць однич
10	томь же лътъ приведе володимиръ съ
11	мьстнславомь вся бояръі новгородьскъія
12	кълеву – н заводня къ честьному хресту –
13	Н ПУСТН Я ДОМОВЬ У А ННЪІЯ У СЕБЕ ОСТАВН У
14	н разгићва-

10.1

1	(я на тъј , оже то грабнлн даньслава н
2	НОЗДРЬЧЮ Н НА СОЧЬСКАГО НА СТАВРА Н
3	датоцня вся
4	Вълъто 🙀 😨 🗙 к 🥱 Саложн кюрьякъ
5	нгуменъ н князь встволодъ церковь
6	камяну манастърь святого георгня
7	новъгородъ въ то же лъто пръставнся
8	къснятниъ мостовнць 🔹 посадинкъ 🗉
9	ΤΟΜЬ ЖΕ ΛΈΤΈ (ЪΒΈρШΕΝΑ БЪΙ(ΤЬ ΥΕρΚЪΙ
10	антонова (вятая богороднця новъгородъ
11	Вълъто 🗼 🗞 кн Придеборисъпосадинцитъ
12	въ новъгородъ
13	Κ ΣΛΈΤΟ ² 2 χ΄ χ΄ κ΄ φ .
14	Вълъто 🙀 😿 🔨 Пръставнся мьстнславляя
15	хрьстниа бомь же лътъ оженися
16	

16 **мьстнславъ къщ**-

1 въ 🔹 поя дмнтровьну новъгородъ 2 **Завнднця** · 3 **ВЪЛТТО** 2. X·NA· ОЖ (NH(Я ВСТВОЛОДЪ , СЪІНЪ 4 мь(тн(лавль у новъгородъ · въ то же лъто 5 падеся церкъі святого мнханла 🦻 переяславли 🦂 6 А НА ВЕСНУ ХОДН ВСТВОЛОДЪ СЪ НОВГОРОДЦН 7 на ємь у въвълнкоє говенне у н побъдня у 8 нъ лютъ бяше путь , оже купляху по ногатъ 9 ХИЖЕТ · 10 11 день • передъ вечернею • почя убълватн солиця и погълбе вст о и великъ страхъ и 12 13 н тьма бъість у н увъздъі бъіша н мъсяць у 14 н пакъі начя прнбъіватн , н въ 11.11 бър**з**т наплъннся · н радн бъща всн по 2 граду · 3 ΒΣΛΈΤΟ 2 ΧΛΓ Πρειτακη κολοдимиръ 4 ВЕЛНКЪІН КЪІЕВТ · СЪІНЪ ВСТВОЛОЖЬ · А 5 (ЪІНА (ГО МЬ(ТН(ЛАВА ПО(АДНША НА (ТОЛѢ 6 отци · въ то же лъто бяше буря велика съ 7 громомъ н градомъ , н хоромъ раздъра , 8 н (ъ божинць вълиъі раздъра 🦻 стада 9 (КОТНИЪІ НСТОПН ВЪ ВОЛХОВѢ) А ДРУГЪІЯ 10 одва перенмаша жнвъј – томь же лътъ 11 нспьсаша божьницю антонову · въ то же 12 ЛЕТО ПОСАДНША НА СТОЛЕ ВСЕВОЛОДА 13 новгородци · 14 Κτ ΛΈΤΟ 2 ΧΥΛΑ ΧΟΔΗ ΒΙΈΒΟΛΟΔΙ ΚΙ ΟΤΗΘ къневу – и приде опять новугороду на столъ 15 16 кцкуфи

11.2

1	ቀ ፥враря въ ቫናዥ въ то же лъто въдаша
2	посадинцьство мнрославу гюрятнинцю
3	Βълъто 🙀 🤄 🔨 Χλιέ Ζαλοжή μερκόδь καμяну
4	(ВЯТОГО НОАННА В(ВВОЛОДЪ НОВВГОРОДВ)
5	на петрятнит дворт – въ нмя съіна (воего
6	ВЪ ТО ЖЕ ЛѢТО ПАДЕ МЕТЪІЛЬ ГУСТЪ ПО ЗЕМЛН
7	н по водън по хоромомъ , по 🐨 нощн , а по
8	
9	камяну антонъ нгуменъ новегородъ
10	ТОМЬ ЖЕ ЛТТТ ВОДА БЯШЕ ВЕЛНКА ВЪ
11	волховѣ ' а (нѣгъ лежа до яковля днн · а
12	на осень убн морозъ въръшь всю н ознмнцъ ·
13	н бъі голодъ н цересъ знму 🦻 ръжн осмника

1	по полугривињ
2	Вълъто 🙀 🕉 🗙 🔨 Пръставнся нгуменъ кюрьякъ
3	(ВЯТОГО ГЕОРГНЯ – ТОМЬ ЖЕ ЛВТВ ПРВСТАВНСЯ
4	НОАНН У СЪНЪ ВСФВОЛОЖЬ У ВЪНУКЪ
5	мьстнславль – апрнля въ те въ те же лъте
6	въдаша посадинцьство новъгородъ завнду
7	дмнтровнцю · въ (е же лъто лютъ бяше ·
8	осмниъка ръжн по грнвић бяше · н ядяху
9	людн лнстъ лнповъ , кору березову , нинн
10	молнць нстълъкше 🦻 мятуце съ пелъмн н съ
11	соломою нинн ушь , мъхъ , коиниу н
12	тако другъімъ падъшнмъ от глада 🦻
13	трупне по улнцямъ н по търгу н по пу-

1 тьмъ н всюду – наяша нанмнтъ вознтн 2 мьртвьця из города 🕐 а смородъмь нелга 3 ВЪІЛЕСТН · ТУГА · БЪДА НА ВСЪХЪ · ОТЕЦЬ 4 н матн үадо (во: въсажаш: въ людью 5 даромь гостьмъ 🔹 ово нхъ нзьмроша 🦻 а 6 друзни разидошася по чюжимъ землямъ · 7 н тако по гръхомъ нашнмъ погълбе земля 8 наша · въ (; ж; лъто вода бяш; в;лнка въ 9 волхове – и хоромъ много сноси – и киязъ 10 полотьскъпн умре борнсъ всеславник – н **ЗАВНДЪ** · ПОСАДННКЪ НОВГОРОДЬСКЪІН · 11 12 умре , дъмнтровнць . 13 ΒΣ ΛΈΤΟ - 2. 2. Λ.Ζ. ΒΣΝΗΔΕ Ης ΚЪΙΕΒΑ ΔΑΝΗΛΈ 14 посадинцитъ новугороду –

13.1

1	ΒΣΛΈΤΟ 🐺 🐼 Χ΄ΛΗ ΗΔΕ ΚΈΒΟΛΟΔΣ (Σ
2	новгородьци на чюдь зимъ , въ говение ,
3	н самъј нсеце – а хоромъј пожьже – а женъј н
4	детн приведе домовь – въ то же лъто ходи
5	къневу къ отцю – въ то же лъто коньця
6	церковь святого ноанна въ се же лъто 🦻
7	ндуце н заморня (ъ готъ , потопн лоднн
8	7 н самн нстопоша н товаръ 🗴 а друзни
9	вълкгоша – нъ назн – а ну донн придоша
10	сторовн · въ се же лъто отвържеся
11	архепнскопъ ноанн новагорода , н
12	поставнша архепнскопа ннфонта у мужа
13	свята н ζѣло боящяся бога · н прнде
14	новугороду мъсяця генваря в 🗔 день 🤊
15	на (вятого васнлья У на обедьнюю У

13.2

1	а петрнлу даша посадннцятъ новугороду –
2	Κτ ΛΈΤΟ 🙀 😵 Χ΄Λ 🗢 Κτις ΤΗ ΖΝΑΜΕΝΗΕ ΒΤ
3	солнъцн – въ вечернюю – марта въ 🗔
4	томь желътъ – на знму – нде всъволодъ
5	на чюдь — н (творнся пакость велнка —
6	много добръїхъ мужь нзбнша въ клнит
7	новъгородьць , мъсяця генъваря въ бът
8	въ (уботу · тъгда же антона нгуменомь
9	инфонтъ архепнскопъ поставн
10	Вълъто 🙀 🕅 🗰 Пръставнся мьстнславъ
11	къісвъ 🗴 володнмнрнць 🦻 Апрнля въ 🗍 Д
12	А ЯРОПЪЛЪКЪ (ЕДЕ НА СТОЛѢ) БРАТ
13	МЬСТНСЛАВЛЬ ВЪССЕЖЕЛВТО ХО-

14.1

1	дн встволодъ въ русь переяславлю 🦻
2	повеленнемь яропълцемь 🦻 а целовавъ
3	крестъ къ новгородцемъ – яко хоцю у васъ
4	умеретн · нрече гюргн нандрън · се
5	яропълкъ , братъ наю , по смертн своен
6	Хощеть датн кълевъ всеволоду 🕠 братану
7	своему • н въггониста и ис переяславля • и
8	прнде опять новугороду – н бъість въстань
9	велнка въ людьхъ 🔹 н прндоша пльсковнцн
10	н ладожане новугороду 🦻 н въігоннша
11	князя всъволода из города – и пакъј

12	(ЪДУМАВЪШЕ) ВЪ(ПЯТНША Н У(ТЬЯХЪ)
13	а мнрославу даша посадь-
	14.2
1	ннцятн въ пльскове • а рагунловн въ
2	ΓΟΡΟΔΈ

3 **Бълъто געוודה לאמורה האולד** 4 солици пръдъ вечериею · и томь же лътъ 5 обновнша мостъ цересъ волхово , рушнвъше н церквн сърубнша в 6 7 деревянъ на търговнщи · святую 8 Богороднию н святого георгня , при кияти 9 В(ЕВОЛОД В · ТОМЬ ЖЕ ЛЕТЕ · НА ЗНМУ · 10 нде высеволодъ съ новгородьци на чюдь 🦻 н възя городъ гюргевъ , на память святого ннкнфора , февраря въ 💀 день . 11

12 13 Κα Λάτο 2 χ.Μ.Β. Πογαμα Μαλαβητη ο

суждальстън вонит новъгородин и у-14

15.1

1	БНША МУЖЬ (ВОН Н (ЪВЬРГОША Н (Ъ МОСТА
2	въ суботу пянтнкостьную – томь же
3	лътъ погоръ търговън полъ 🔸 от ручья
4	плътьннцьнаго до конця хълма , якоже
5	н преже бяше погорълъ – а церквни цетьнъцхъ
6	т сгоръ · Августа въ томь желътъ ходн
7	встволодъ съ новгородъцн 🦻 хотя брата
8	(воего посаднтн суждалн 🦻 н воротншася
9	на дубињ Опять – н на томь же путн отяша
10	посадинцьство у петрнла н даша нванку
11	ПАВЛОВНЦЮ А НХЯСЛАВЪ НДЕ КЪЦЕВУ Н
12	раздърася вся земля русьская – томь же лътъ
13	рубоша новгородць за моремь

15.2

1	ВЪ ДОНН – Н НДЕ НСАНЯ НГУМЕНЪ СЪЛОМЬ
2	къневу – приде опять съ митрополитомь
3	мнханломь новугороду 🦻 декабря въ 🗔
4	В ТО ЖЕЛЬТО У НА ТНМУ У НДЕ ВСВВОЛОДЪ НА
5	(УЖДАЛЬ РАТЬЮ У Н ВЬСЯ НОВГОРОДЬСКАЯ
6	область 🔸 мъсяця декабря въ 🗔 Ла
7	сташа денье злн — мразъ – въялнця –
8	страшно Зѣло · н бншася на жданн горѣ ›
9	н много (я зла (творн – н убнша посадинка
10	новгородьскаго нванка 🦻 мужа храбра
11	Zъло [,] мъсяця генъваря въ [–] к ² 8 н петрила
12	мнкулъцнця н много добръіхъ муж 🔸 А
13	суждальць боле – н створше мнръ ,
14	прндоша опять – н пустнша мн-

1	τροπολητα κъιέβγ 🦻 Μτίκημη φέγρρη βъ
2	Т въ мясопустную недълю , а на суждаль
3	ндуце – не пустнша его – а онъ мълвляше
4	нмъ не ходнте – мене богъ послушаеть
5	н прншьдъше 🦻 даша посадинцьство
6	мнрославу гюрятнинцю
7	Вълъто 🙀 🛛 🖓 т. Ходн мирославъ посадникъ
8	НХ НОВАГОРОДА МНРНТЪ КЪІЯНЪ (Ъ
9	церинговъцн , н приде , не успевъ инцто
10	же · сильно бо възмялася вся земля русская ·
11	яропълкъ к собе зваше новъгородьце , а

12	церинговьскъін киязь к собе · н бншася › н
13	поможе богъ олговнцю съ церинговчн , н
14	многъі къіянъі нсеце 🦻 а другъія нума
15	рукамн • н не то бяше зло • нъ боле почяста
16	копнтн

1 ВОН Н ПОЛОВУЄ Н ВСТ · ВЪ ТО ЖЕ ЛТТО ДАЛОЖН 2 церковь камяну святъія богороднця на 3 търговищи встволодъ , новегородт , съ 4 **Αρχεπηςκοπъмь** инфонтомь · томь же 5 лътъ нрожнетъ заложн церковь святого 6 ннколъі на яколн улнцн · въ то же лъто , 7 на тнму , нде въ русь архнпнскопъ 8 инфонтъ (ъ лучьшнмн мужн н заста 9 къіянъі съ церннговьци стояце противу 10 собе , н множьство вон · н божнею волею 11 «Ъмнрншася · а мнрославъ пръставнся 12 до владъкък у генуаря въ 👾 на епнекопъ 13 приде ферря въ Э. а посадинцъство 14 даша костянтних мнкулъцнию 15 новъгородъ · 16 Βълъто 🖓 🐨 🖓 Μιднкталъта

17.1

1 тд иовгородъци призваша плъсковиче и 2 ЛАДОЖАНЪІ Н (ДУМАША У ЯКО НУГОННТН КНЯХЯ (ВОЕГО ВСВОЛОДА У Н ВЪСАДНША ВЪ 3 4 «ПН(КОПЛЬ ДВОРЪ · СЪ ЖЕНОЮ Н СЪ ДВТЬМН 5 н съ тъщею 🦻 месяця маня въ 🗗 ктражье 6 стрежаху день и нощь съ оружнемь 5. 7 мужь на день · н съде Б месяця · н 8 пустнша на города нюля въ 👬 А 9 ВОЛОДНМНРА · СЪІНА (ГО · ПРНЯША · А СЕ ВНИЪІ 10 его творяху – не блюдеть смердъ – чему 11 ХОТЕЛЪ ЕСН СЕСТН ПЕРЕЯСЛАВЛН – ЕХАЛЪ ЕСН СЪ 12 пълку передн встхъ , а на то много · на 13 ΠΟΥΑΤЪΙΗ ΒΕΛΕΚЪ ΝЪΙ 🕴 ΡΕΥΕ 🔸 ΚЪ ΒΟΛΟΔΥ 14 прнступнтн 🦻 а пакъ отступнтн велнть 🦂 15 не пустнша его ,

17.2

1	донелъже ниъ киязь приде – тъгда же
2	съгоръ церкъј святого въскресення
3	манастърь · въ то же лъто прнде
4	новугороду князь святославъ олговнць
5	нс церннгова 🔹 от брата всеволодка 🦻
6	мъсяця нюля въ 🗰 преже Тд. Каланда
7	АВГУ(ТА) ВЪ НЕДЪЛЮ) НА (БОРЪ (ВЯТЪІЯ
8	еуфимие · въ т час дне · а луне небеснън
9	ВЪ Т++- Д(НЬ – ТОМЪ Ж) ЛВТВ – НАСТАВЪШЮ
10	ниднкта 👾 убнша гюргя жнрославнця
11	н (ъ моста съвъргоша ,
12	мъсяця септября – въ то же лъто святнша
13	ЦЕРКОВЬ СВЯТОГО ННКОЛЪІ ВЕЛНКЪІМЬ
14	священнемь въ 👾 декабря въ то же лъто
15	оженися святославъ олговиць новегородъ 🕠
16	н въньцяся своими попъл у святого
17	инколъ

а ннфонт (го не вънця) нн попомъ на

1

2 сватбу , ни церенцемъ дасть , глаголя . 3 NE ДОСТОНТЬ EN ПОЯТН · ВЪ ТО ЖE ЛѢТО 4 стрълнша княтя милостьници всъволожи , 5 ИЗ ЖНВЗ БЗІСТЬ 6 ΒΣΛΈΤΟ ΞΧΤΜΕ ΝΑ(ΤΑΝΥЩЮ ΒΣ ΞΖ ΜΑΡΤΑ , ниднкта лъту 🗔 бъжя костянтниъ 7 8 ΠΟ (ΑΔΝΗΚΈ ΚΈ ΒΙ ΈΒΟΛΟΔΥ Η ΗΝΈΧΕ ΔΟΕΡΕΙΧΈ 9 мужь нъколнко · н въдаша посадинцити 10 якуну мирославицю новъгородъ – въ то же 11 лъто приде киять мыстиславиць всъволодъ 12 пльскову у хотя състн опять на столе своемь 13 новъгородъ 🔹 познанъ отан новгородьскъімн 14 н пльсковьвкъімн мужн 🦻 прнятелн его 🦂 15 пондн , княже,

18.2

1 ХОТЯТЬ ТЕБЕ ОПЯТЬ · Н ЯКО УСЛЪШАНО БЪІСТЬ 2 (, ЯКО ВСТВОЛОДЪ ПЛЬСКОВТ СЪ БРАТОМЬ 3 (ВЯТОПЪЛКОМЬ – Н МЯТЕЖЬ БЪКТЬ ВЕЛНКЪ 4 новегородѣ · не въсхотъша людье 5 ВСТВОЛОДА · Н ПОБТГОША ДРУЗНИ КЪ 6 встволоду пльскову , н възяща на 7 разграбление домъј ихъ 🔹 къснятниъ 🦻 8 ижжятниъ н нижхъ миого , н еще же нщюще 9 то , кто всеволоду прнятель бояръ , тъ 10 нмаша на ннхъ нъ съ полуторъі тъкяце грнвенъ 🔸 н даша купцемь крутнтнся 11 12 на вонну нъ (ягоша н невнноватъіхъ · 13 ПОТОМЬ ЖЕ (ВЯТОСЛАВЪ ОЛГОВНЦЬ СЪВЪКУПН 14 всю ZEMЛЮ NOBГОРОДЬСКУЮ · Н БРАТА СВОЕГО

19.1

прнведе глъбъка 🦻 курянъі съ половцн 🦻 1 2 ндоша на пльсковъ прогоннтъ всъволода – 3 н не покорншася пльсковнцн нмъ , нн 4 ВЪІГНАША КНЯХЯ ОТ СЕБЕ У НЪ БЯХУТЬ СЯ 5 ענדנףנראא · לאננאאא סננאצו אנא · א 6 съдумавъше князь и людье на пути , 7 въспятншася на дубровьнъ 🔹 н еще рекъще 🕔 8 не пролнванме кръвн съ своею братьею 🦻 9 нъглн богъ управнть (вонмь промъкломь)· 10 ТЪГДА ЖЕ ПРВСТАВНСЯ КНЯТЬ ВСВОЛОДЪ 11 мьстнславнць пльсковъ 🔸 н яшася пльсковнцн 12 по брата его святопълка – н не бе мнра съ ннмн – 13 ин (ъ (уждальци – ин съ смольиянъ) – ин съ 14 полоця-

1	NЪI –> NH (Ъ КЪІЯНЪІ –> Н (ТОЯ В(Ѣ ЛѢТО О(МЬНЪКА
2	велнкая по бу редан ·
3	ΚΣΛΈΤΟ 😴ΧΜέ ΜΈ(ЯЦЯ ΜΑΡΤΑ) ΒΣ 😽
4	ДЕНЬ У НА ^т м. (вятыхъ у бъість громъ
5	ВЕЛНН У ЯКО (ЛЪІШАХОМЪ УНСТО У ВЪ НСТЬБѢ
6	(ѣдяще́ · въ то же́ лѣто въігнаша князя
7	(вятослава 🤊 съїна ольгова 🤊 ну новагорода 🦻
8	мъсяця априля 77 вънедълю 7 по пасцъ
9	(ѣдѣвъша ́в лѣта б«Стрнн мѣ(яць
10	томь же лътъ (лашася по гюргя
11	володнмнрнця (Уждалю) а въ 📅 того
12	мъсяця пополошншася людье сългаша
13	БО У ЯКО (ВЯТОПЪЛКЪ У ГОРОДА (Ъ
14	пльсковнцн – н въссушася всь городъ къ

15 снльнищю , н не бъл ннутоже , а

16 святославлюю прняша но-

20.1

1	вѣгородѣ (ъ лучьшнмн мужн > а (амого
2	(ВЯТОСЛАВА ЯША НА ПУТН СМОЛНЯНЕ Н
3	(тръжахуть (го на смяднит въ манастърн)
4	якоже и жену его новегородъ у святое
5	варваръі въ манастъірн 🦻 жндуще
6	оправъі яропълку (ъ встволодомь – въ то же
7	лъто въннде князь ярославъ 🤊 съінъ гюргевъ 🦻
8	вънукъ володнмнрь 🦻 н суждаля новугороду
9	на (толъ) маня въ 🗇 н (ъ пльсковнцн
10	(ЪМНРНШАСЯ · ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО КНЯЗЬ
11	КЪІЄВЬ(КЪІН ЯРОПЪЛКЪ У Н СЕДѢ НА СТОЛѢ
12	брат (го вяч(славъ
13	Вълъто 🙀 🕅 🔨 Приде гюрги киязь и суждаля
14	смоленьску и зваше новгородьце на кълевъ

20.2

1	на встволодка > н не послушаша его > н
2	ТЪГДА БѢЖА РОСТНСЛАВЪ СМОЛЬНЬСКУ КЪ
3	отцю из новагорода , септября ба съдъвъ въ
4	новъгородъ н лътн д мъсяцъ н
5	разгнъвася гюргн 🕠 ндя опять суждалю 🥠
6	възя новъін търгъ 🕐 н послашася новгородин
7	КЪНЕВУ ПО СВЯТОСЛАВА ПО ОЛГОВНЦЯ У ЗАХОДНВЪЩЕ
8	ротъ – н бъ мятежь новъгородъ – а святослав
9	дълго не бяще – въ то же лъто въннде князь
10	(вятослав олговнць новугороду н съдъ на
11	столъ мъсяця декабря въ 🕏 К
12	Вълъто 🙀 🕏 🛪 мн Въ 🦝 марта бъкть
13	ХИАМЕННЕ ВЪ СОЛНУН У Н ТОЛНКО ОСТА ЕГО У
14	якоже бълваеть мъсяць 🔂 динн и пакъл
15	до захо-

21.1

1	да напълнн(я · въ то же лъто потоцнша
2	къневу къ всъволоду къснятния микулъниця 🦻
3	Н ПАКЪІ ПО НЕМЬ ННЪХЪ МУЖ 😨 ОКОВАВЪЩЕ ,
4	полюда къснятнинця у дъмьяна у ниъхъ
5	КОЛНКО
6	Вълъто 👾 ёхім 💠 Апрнля въ 🗛 бъкть
7	ХИАМЕННЕ НА НЕБЕСН ДНВЬНО ВЕЛМН 😨 КРУГОВЪ
8	т· около солнця , а кроме солнця другъія
9	T BEANKEN , H (TOR EANZE NE BECK DENK · BE TO
10	же лъто прндоша на къщева от ватволода по
11	брата (вятослава вестн кълеву – а сълна моего –
12	рече – прнимите собе князя – и яко послаша
13	епнскопа по съїна его н много лепьшнуъ
14	люднн – а святославу реша – а тъі пожндн
15	брата ,

1	то же пондешн · онъ же убоявъся новгородъць ·
2	чн прѣль(тнвъше мя нмуть н бежа отан
3	въ ноць · якунъ (ъ ннмь бежа · н якуна яша
4	на плнсѣ ' н прнведъше н семо съ братомь его
5	прокопьею , малъі не до смертн , обнажнвъще ,
6	яко матн роднла 🦻 н (ъверша н съ моста 🕔
7	нъ богъ нзбавн • прнбръде къ бърегу • н
8	БОЛЕ ЕГО НЕ БНША [,] НЪ ВЪЗЯША У НЕГО

9	грнвенъ · а у брата его 🔂 грнвенъ · такоже
10	н у нињхъ нмаша – н затоцнша якуна въ
11	чюдь (ъ братомь оковавъше н руцѣ къ
12	шьн · н последь прнведе я къ собе гюргн н
13	женъј ея из новагорода 🧯 и у себе я держа-

1	ше въ мнлостн · н разгиъвася всъволодъ ,
2	н прня слъј вся н епнскопа н гостъ 🕐 н
3	съдъша новгородин бескиятя 😽 мъсяць н
4	прнуваша н суждаля суднлу у нежату у
5	(трашка 🔹 оже бъху бъжалн ну новагорода 🦻
6	(вятослава дъля н якуна — н даша
7	посадинцьство суднлу новъгородъ н
8	послаша по гюргя по князя суждалю 🦻 н не нде 🦻
9	нъ посла съінъ свон ростнслав 🦻 оже тон преже
10	БЪІЛЪ – ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО ВЪННДЕ РОСТНСЛАВ
11	гюргевнць новугороду на столъ , мъсяця
12	ионари въ бъ
13	Κълътο 🙀 🤄 🗙 אין
14	новгородьскъля не пущаху из русн , и они не х о-

22.2

1	тяху нного князя , развъ (вятопълка · н
2	въда нмъ святопълка н своею руку – въротнвъся
3	гюргн • оже пустнах съюх свон новугороду
4	н услъпшаша новъгородъ , яко святопълкъ
5	нд ть къ ннмъ (ъ встмн людьмн нхъ)
6	н яша ростнслава 🦻 н въсаднша въ епнскопль
7	дворъ · съдъвъша
8	ΛΈΤΟ ΒΣΝΗΔΕ (ΒЯΤΟΠΣΛΚΈ ΝΟΒΥΓΟΡΟΔΥ Τ΄
9	апрнля н пустнша ростнелава къ отцю
10	въ то же лъто прнходнша Ѣмь н воеваша
11	область новгородьскую — НЗЕНША Я
12	ЛАДОЖАНЕ У НИЕПУСТНША НН МУЖА ВЪ
13	то же лъто приходи свънскен киязъ съ
14	епнскопомь въ ч. шиекъ на гость – нже н З

23.1

1	Заморья шлн въ бг∙ лодьяхъ · н бншася ,
2	не успеша ннутоже → н отлучнша нхъ ¬г·
3	лодье – нубнша нхъ полутораста
4	Вълъто 🙀 🖓 хна Стояще вся осенниа дъждева
5	от госпожниа дин до корочюна у тепло у
6	ДЪЖГЬ · Н БЪІ ВОДА ВЄЛНКА ВЄЛЬМН ВЪ
7	волхове н всюде 🤟 сено н дръва разнесе 🕔
8	озеро морозн въ нощь , н растърза вътръ 🧃
9	н кънесе къ колхоко , и поломи мостъ б. городит
10	отниудь бе знатбе занесе – въ то же лъто
11	оженися святопълкъ новъгородъ , приведе
12	жену ну моравъј , межн рожествомь н
13	крещеннемь · въ то же лъто ходнша корела
14	на (мь) нотећжаша ⁻ в [.] Лонву Ентн ·

1	Βτ ΛτΤΟ 🙀 🖓 Τ΄ Ν΄ Κ΄ 🗘 ΤΛΑΠΑ ΜΟ(ΤΤ ΒΕ(Ε
2	цересъ волхово у по стороне ветхаго у новъ
3	высы • Въ то же лъто погоре хълмъ высы и церкъю
4	(вятого нль: Къ то же лъто нспьсаша честно
5	прнтворъі вся въ святън софнн новъгородъ 🦻
6	Αρχμεπηςκοπτ Νηφονττ Ττρα Χε

7	даша посадинцьство нежатъ твърдятнию
8	въ то же лъто съвършнша церковь камяну
9	святън богороднин на търговнщн 🦻
10	новегородѣ · въ то же лѣто поставн мя
11	попомь архепнскопъ святъін инфонтъ
12	Κτ Λάτο 🙀 🤄 χών και το και και το κ
13	яко нскря гуще у теплъ велмн у переже
14	жатвъј · потомь нанде дъжгь › яко не
15	вндехомъ ясна дин ин до Знмъј · н много
16	бъі унмъ жнтъ н (тиа ис

УДВЛАША · А ВОДА БЪІ БОЛЬШН ТРЕТЬЯГО 1 2 лѣта на ту ««кнь · а на ZHMY не бъкть «нѣга 3 велнка · нн ясна днн · н до марта · въ то же 4 лъто утопоста 🐱 попа – н не да епнскопъ 5 надъ ннма пѣтн · въ то же лѣто ζаложнша 6 церковь камяну на смяднить у борне и глъб у 7 (МОЛЬНЬ(КВ · ТОМЬ ЖЕЛВТВ ХОДНША ВСЯ 8 русска земля на галнць и много попустиша 9 область нхъ , а города не възяща ни одинаго , 10 н воротншася у ходнша же н ну новагорода 11 помочье къляномъ , съ воеводою неревниомь , 12 н воротншася съ любъвью · 13 Кълъто у 2 х мд Пръставнся върусн всъволодъ 14 мъсяця нюля 🔸 н съдъ на столъ его брат нгорь 🦻 15 н (тдт ·· в недтлн · н негодовахуть его 16 людье ,

24.2

1	Н ВЪЗДАША ВѢ(ТЬ КЪ НЗЯ(ЛАВУ МЬ(ТН(ЛАВНУЮ
2	переяславлю у н приде съ вон у н бишася у н
3	ПОМОЖЕ БОГЪ НХЯСЛАВУ 🦻 Н СЪДЕ НХЯСЛАВ НА
4	(толъ) н нгоря самого яша 🐨 день по
5	побонщн , н порубнша н – а на осень
6	въімолнся пострнуься у н пострнжеся
7	тъгда же даша посадьннцьство костянтнич
8	мукулъцнцю , н у нъжатъ отьмъше .
9	томь желътъ (ъдълаша бд. церквн
10	(вятую мученнку борнса н глъба въ градъ 🦻
11	(вятого пророка нлье 🦻 н ствятую апостолу
12	петра н павла на Хълмъ 🔹 н святую
13	БЕЗМЗДЬННКУ КОЗЬМУ Н ДАМНЯНА
14	Κτ ΛΈΤΟ 🙀 🤋 Χ΄Ν΄ ΝΑ ΟΙ ΕΝΕ ΧΟΔΗ (ΒΑΤΟΠΤΛΚΤ
15	(Ъ ВСТНО ОБЛАСТНЮ НОВЪГОРОДЬСКОЮ НА ГЮРГЯ 🦻
16	хотя на

1	(Уждаль – н воротншася на новемь търгу –
2	ρά(Πγτья дъля · τομь же лътъ пръставнся
3	ЧНМѢ КОСТЯНТННЪ ПОСАДННКЪ → Н ДАША
4	(уднловн нванковнцю опять – тъгда же
5	γμρε ομτομъ μγγμεμъ – Βъ το жε лъто
6	въдаша нгуменьство Андреевн по онтонъ
7	томь же лътъ убнша нгоря князя олговнця
8	клик
9	Βτ λττο 🙀 🕅 🗙 Κτι και και και και και και και και και κα
10	нюня въ кд в недълю, н зажьже гром
11	церковь святъля богороднця въ звернибци
12	манастъюрь – въ то же лъто ходн архепнскопъ
13	ннфонтъ (уждалю • мнра деля • къ гюргевн
14	н прнятъ н съ любъвью гюргн – н церковь

святн святън б огороднин великъімь священиемь – и новотъ-15

16

25.2

1 ρжьцѣ всѣ въправн н гость всь цѣлъ , н 2 посла съ цьстню новугороду , нъ мнра не 3 дасть , тон же осенн присла изяслав ис къпева 4 съпа своего ярослава , и прияша новгородьци , 5 а святопълка въпеде злобъл его ради и 6 дасть ему володимирь , тон же зимѣ приде 7 нзяслав новугороду , съпъ мьстиславль , 8 нс къпева , иде на гюргя ростову съ новгородьци , 9 и мъного воеваша людье гюргево , и по волзѣ 10 възяща * городъкъ , оли до ярославля 11 попустиша , а головъ възяща ; ; н 12 воротишася роспутия дѣля . 13 Въ лѣто ; «?; нде архепископъ 14 новъгородьскъй и инфонтъ въ русь , 15 позванъ нзяславомь и климомь		
3 Ααίτι · τομ же οι εμμ πρηίλα μζηίλαι μι και και εκαι 4 (Σίμα ιδοείο προίλαβα · μ πρημμα μοι βοολομμ · 5 α ιδητοπδλικά βώι εξε ζλοδώι είο ράμ μ 6 Αάίτι εμγ βολομμμρι · τομ χε ζημά πρημε 7 Ηζαίτι εμγ βολομμμρι · τομ χε ζημά πρημε 8 Ηί κώι εβα · μξε μα Γιόργη ροιτο βο ιτο βορομμμ · 9 Η αλιότο βοεβαμα Λιάδιε Γιόργεδο · μ πο βολάμμ · 9 Η αδιότο βοεβαμα Λιάδιε Γιόργεδο · μ πο βολζά 10 Βάζημα ·· ε΄ Γορομακά · ολημα στο βοείλαβη 11 ποηγίτημα · α γολοβά βάλη ·· ελημα ·· ε΄ τη μαι είται ε΄ το βοιτο βοεβαμα ·· ε΄ το βοι τη μα είτα είτα είτα είτα είτα είτα είτα είτ	1	ржьцт вст въправн и гость всь цтлъ 🔹 и
4 сына своего ярослава , н прняша новгородьци , 5 а святопълка выведе злобы его ради и 6 дасть ему володимирь . тон же зимъ приде 7 изглав новугороду , сынъ мьстиславль , 8 ис кътева , иде на гюргя ростову съ новгородьци . 9 и мъного воеваша людье гюргево , и по волзъ 10 възяша . Городъкъ , оли до ярославля 11 попустиша , а головъ възяша 13 въ лъто	2	посла съ цьстню новугороду – нъ мнра не
A (ΒЯΤΟΠЪΛΚΑ ΒЪΙΒΕΩΕ ΖΛΟΕЪΙ ΕΓΟ ΡΑΔΗ Η ΔΑ(ΤЬ ΕΜΥ ΒΟΛΟΔΗΜΗΡЬ · ΤΟΗ ЖΕ ΖΗΜΈ ΠΡΗΔΕ ΗΖЯ(ΛΑΒ ΝΟΒΥΓΟΡΟΔΥ , (ЪΙΝЪ ΜЬ(ΤΗ(ΛΑΒΛЬ , Η ΚЪΙΕΒΑ , ΗΔΕ ΝΑ ΓЮΡΓЯ ΡΟ(ΤΟΒΥ (Ъ ΝΟΒΓΟΡΟΔΕЦΗ · Η ΜΈΝΟΓΟ ΒΟΕΒΑШΑ ΛЮΔΕΕ ΓЮΡΓΕΒΟ , Η ΠΟ ΒΟΛΖΈ ΒЪΖЯШΑ · Ε ΓΟΡΟΔΣΚЪ , ΟΛΗ ΔΟ ЯΡΟ(ΛΑΒΛЯ ΠΟΠΥ(ΤΗШΑ , Α ΓΟΛΟΒЪ ΒЪΖЯШΑ · · · ΒὸροΤΗШΑ(Я РО(ΠΥΤΗЯ ΔΈΛЯ · ΒЪ ΛΈΤΟ · · · · · · · · · · · ΚЪ ΛΈΤΟ · · · · · · · · · · · · · · · · ·	3	дасть – тон же осенн присла изяслав ис кълева
Ααίτε εΜΥ ΒολοдΗΜΗΡΕ · ΤΟΗ ЖΕ ΖΗΜΈ ΠΡΗΔΕ ΗζЯίΛΑΒ ΝΟΒΥΓΟΡΟΔΥ , (ΞΙΝΈ ΜΕΙΤΗΙΛΑΒΛΕ , Η ΚΈΙΕΒΑ , ΗΔΕ ΝΑ ΓЮΡΓЯ ΡΟΙΤΟΒΥ (Ξ ΝΟΒΓΟΡΟΔΕЦΗ · Η ΜΈΝΟΓΟ ΒΟΕΒΑШΑ ΛЮΔΕΕ ΓЮΡΓΕΒΟ , Η ΠΟ ΒΟΛΖΈ ΒΈΖЯШΑ ····································	4	съіна своєго ярослава 🦻 н прняша новгородьцн 🦻
7 ΗζЯ(ΛΑΚ ΝΟΒΥΓΟΡΟΔΥ , (ЪΊΝЪ ΜЬ(ΤΗ(ΛΑΚΛΕ , 8 Ης κъιέκα , ΗΔέ ΝΑ ΓЮΡΓЯ РОСТОВУ (Ъ ΝΟΒΓΟΡΟΔЬЦΗ . 9 Η ΜΣΝΟΓΟ ΒΟΕΚΑШΑ ΛЮΔЬΕ ΓЮΡΓΕΚΟ , Η ΠΟ ΒΟΛΖΈ 10 ΒΣΖЯШΑ · Ε ΓΟΡΟΔΣΚΈ , ΟΛΗ ΔΟ ЯРОСЛАВЛЯ 11 ΠΟΠΥ(ΤΗШΑ , Α ΓΟΛΟΒЪ ΒЪΖЯШΑ · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	5	а (вятопълка въівєде злобъі его радн н
в на кънска , нде на гюргя ростову съ новгородъци . н мъного воеваша людъе гюргево , н по волут възяща ·· городъкъ , олн до ярославля попустнша , а головъ възяща ·· · воротншася роспутня дъля . вълто ·· ·· ·· ·· ·· ·· ·· · въз лто ·· ·· ·· ·· ·· ·· ·· ·· ·· ·· ·· ·· ··	6	дасть ему володнмнрь 🔹 тон же унмъ приде
9 н мъного воєваша людьє гюргєво , н по волув 10 възяша З городъкъ , олн до ярославля 11 попустнша , а головъ възяша ў . н 12 воротншася роспутня дъля . 13 Вълъто ў У. Ндє архєпнскопъ 14 новъгородьскъзн нифонтъ въ русь ,	7	НЗЯСЛАВ НОВУГОРОДУ У СЪНЪ МЬСТНСЛАВЛЬ У
10 възяща 8 городъкъ олн до ярославля 11 попустнша а головъ възяща 4 4 12 воротншася роспутня дъля 1 13 Въ лъто 4 8 1 14 новъгородъскъзни инфонтъ въ русь 1	8	нс кълева 🔸 нде на гюргя ростову съ новгородъци 🕚
11 попустнша, а головъ възяща 3 12 воротншася роспутня дъля. 13 Вълъто (2000) 4 14 новъгородьскъзни инфонтъ въ русь.	9	н мъного воєваша людьє гюргево у н по волут
12 воротншася роспутня двля ? 13 Вълвто ? 14 новъгородьскъзн инфонтъ въ русь	10	възяша 😨 городъкъ 🕫 олн до ярославля
13 Вълвто ; ² х́м ζ 14 новъгородьскъзн нифонтъ върусь ,	11	попустнша 🗴 а головъ възяша 🙀 🦕 н
14 новъгородьскъзн инфонтъ въ русь ,	12	воротншася роспутня дъля с
I FIL	13	ΒΣΛΈΤΟ 🤅 😿 Νζ ΗΔε Αρχεπηκκοπъ
15 подванъ ндяглавомъ н климомъ	14	новъгородьскъзн инфонтъ въ русь 🦻
	15	позванъ нзяглавомь н клнмомь

26.1

1	мнтрополнтомь · ставнлъ бо его бяше
2	НЗЯСЛАВ СЪ ЕПНСКОПЪІ РУССКЪІЯ ОБЛАСТН 🦻
3	не славъ цесарюграду – а ннфонтъ тако
4	МЪЛВЛЯЩЕ И НЕДОСТОНИЋ ССТЬ СТАЛЪ У ОЖС
5	не благословенъ есть от велнкаго сбора 🦻
6	нн ставленъ – а онъ про то не бързо отряднвъ
7	его у нъ посадн н въ печерьстъмь
8	манастъюрн , дондеже гюргн прндеть 🛛
9	въ то же лъто гюргн прнде на къневъ 🦻
10	позванъ (вятославомь олговнцемь) н
11	бншася у переяславля 🦻 н переяславьцн
12	(ъдоша на щнтъ) науценнемь гюргя – н
13	(ѣдѣ Гюргн къlfвѣ а нуяславъ бѣжа
14	володнмнрю 🔹 на то же лъто ндоша
15	даньннци новгородьстии въ малъ – и
16	УЧЮВЪ ГЮРГН ОЖЕ ВЪ МАЛЕ

26.2

1	шлн 🔸 н посла князя берладьскаго съ вон 🦻
2	н бнвъшеся мало негде 🦻 сташа новгородьци
3	на островѣ , а онн протнву ставше , начаша
4	ГОРОДЪ ЧНИНТН ВЪ ЛОДЬЯХЪ – НДОША
5	новгородьци к нимъ на третии день , и
6	БНША(Я · Н МНОГО ЛЕЖЕ ОБОНХЪ · НЪ СУЖДАЛЬЦЬ
7	Бещнела на ту же знму придоша емь на
8	водь ратью нъ въ тъкящи – и услъщавъще
9	новгородьци любо въ 🗖 (ъводью) идоша
10	по инхъ , н и упустиша и ин мужа – тон же
11	нощн бъість знаменне въ лунъ · вся погъібе »
12	въ заутьнюю пакъј напълннія , феурар 🕐
13	Вълъто зхин Приде архепископъ
14	инфонтъ на кълева у пуще-

1	нъ гюргемь княземь · н радн бъша людье
2	новъгородъ
3	Βълътο 🙀 😵 Υνό Ποδεдн Ηζηίλας (ъ
4	вяцеславомь гюргя у переяславля – нуля
5	Ту на ту же знму преставнся княгъінн
6	НУЯСЛАВЛЯЯ ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО АРХНЕПНСКОПЪ
7	инфоитъ побн (вятую софню свнибцемь
	-

8 всю прямь · нувнстню маза всю около · 9 тъгда же създаша бе церквн святого 10 василия и святую костянтима и матере его 11 еленъі · 12 ΒΣΛΈΤΟ Ξ ΣΥΥ ΑΠΡΗΛΗ ΚΓ ΖΑΓΟΡΈ (Η ЦΕΡΚЪΙ 13 святого мнханла въ сред търгу – н много 14 БЪІСТЬ ЗЛА • Н ПОГОРВ ВСЬ ТЪРГЪ Н ДВОРН ДО ручья , а семо до славь-15

27.2

1	на [,] н церквни съгоре бн. а б о варязьская .
2	Вълтто хуча нде боголюбнвън
3	архепнскопъ инфонтъ въ ладогу 🕠 н
4	Заложн Церковь камяну святого
5	клнмента · в то же лъто сърубн аркадъ
6	нгуменъ церковь святъля богороднця
7	УСПЕННЕ Н СЪСТАВН СОБЕ МАНАСТЪЮБ – Н БЪІСТЬ
8	крестьяномъ прнбежнще 🕠 Ангеломъ
9	радость · а дьяволу пагуба ·
10	Вълъто 🙀 😨 🖞 в Нугнаша новъгороднин
11	княтя ярослава въ къ марта – н въведоша
12	ростнслава у съїна мьстнславля у Априля
13	ΒΣ Τζ ΒΣ ΤΟ ЖΕ ΛΈΤΟ ΠΟΓΤΑΒΗШΑ ЦΕΡΚΟΒЬ
14	(ВЯТОГО (АВЪІ – ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО ПРВ-

28.1

(ТАВНСЯ НДЯСЛАВ КЪЦЕВЪ · НОЯБРА ···Д· ТЪГДА 1 2 же нде ростнелав из новагорода кълеву на 3 (ТОЛЪ) ОСТАВНВЪ СЪІНА ДАВЪІДА НОВЕГОРОДВ – 4 н възнегодоваша новгородин 🦻 зане не 5 створн нмъ ряду , нъ боле разъдра , н показаша путь по немь съіновн его – тъгда 6 7 послаша владъку нифонта съ передъними 8 мужн къ гюргевн по съимъ , н въвъдоша 9 мыстислава у съїна гюргева у генваря въ 10 ·Л· ТОН ЖЕ ТНМЕ ПРВСТАВНСЯ ВЯЧЕСЛАВ КЪЦЕВВ · 11 ТЪГДА ЖЕ НДЕ РОСТНСЛАВ КЪ ЧЕРННГОВУ НС КЪІЄВА У СТАСВЪ КЪІЄВТ НЕДЕЛЮ А НПОБТАНША 12 13 н , пръльстнвъще – н съде нуяслав 14 ДАВЪІДОВНЦЬ КЪІЄВѢ

28.2

2	Βълъто 🙀 😵 🗙 Υ΄ Υ΄ Γ΄ Να βερεδημικ βενηдε
3	киять гюрги кълеву и съде на столъ 🔹 а
4	нзяслав избежя давъідовнць цьрнигову
5	н прня гюргн съловъць въ мнръ съ любовью
6	Н ВОЛОСТН НМЪ РАЗДАЯ ДОСТОННЪІЯ – Н БЪІСТЬ
7	тншниа въ русьстън Землн
8	Вълъто 🙀 🕅 🕺 Кългнаша новъгородъцн
9	суднла не посадинцьства у н потом
10	нугнаннн 👎 день умре 🛛 н потом даша
11	посадинцьство якуну мнрославнию 🔹 тон
12	же весне пръставнся архепнскопъ инфонтъ 🦻
13	априля въ 🗰 шълъ бяше къневу противу
14	мнтрополнта – нинн же мнозн глаголаху ,
15	яко , полу-

1

1	пнвъ (вятую софню , пошьлъ цесарюграду .
2	н много глаголаху на нь , нъ собе на
3	гръхъ · о семь бъі разуметн комуждо

4	насъ · которъін «пнскопъ тако украсн
5	святую софню , прнтворн нспьса , кнвотъ
6	створн н всю нзвъну украсн – а пльскове
7	(вятого спаса церковь създа камяну »
8	Другую въ Ладозъ (вятого клнмента ·
9	мьню бо у яко не хотя богъ у по гръхомъ
10	нашнмъ , датн намъ на утеху гроба его ,
11	отведе н кълеву 🦻 н тамо пръставнся 🕚
12	н положнша н въ печерьскемь манастъюрн 🦻
13	у (вятън богороднцн въ печере – в то же
14	лѣто (Ъбрася всь град Люднн 🕠 НЗВОЛНША
15	(обе епнскопь поставнтн мужа богомь
16	нзбрана

1 аркадня – н шъдъше всь народъ – пояша 2 н ну манастъюя от святъюя богородния 🦻 н 3 киять мьстиславъ гюргевиць 🦻 и всь клиросъ 4 святъля софне , н всн попове городъстин , 5 нгуменн н церньцн у н въвъдоша н у 6 поручнаты (пнокопью вт двора святыя 7 софие у донеже придеть митрополитъ въ русь · н тъгда пондешн ставнтъся · въ то 8 9 же лъто поставнша заморьстнн церковь 10 святъля пятинцъ на търговнщи -11 Κα Λτάτο 🐺 🖓 🔆 Και κατορά ζλά και 12 людьхъ , н въсташа на княтя мыстнелава 13 на гюргєвнця , н начяша нугоннтн ну 14 новагорода , търговъін же полъ

30.1

1 сташа въ оружни по немь – и съвадишася 2 братья , н мостъ перенмаша на вълхове 🦻 3 н сташа сторожн у городьнъіхъ воротъ 🦻 4 а друзни на ономь полу 🦻 малъі же и кръви 5 не прольяша межн (обою · н тъгда вънндоста 6 ростнелавнця » святослав н давъідъ · н на 7 ТУ НОЩЬ БЕЖА МЬСТНСЛАВ НД ГОРОДА · ПО 8 трьхъ днехъ въннде ростнелав самъ 🔸 н 9 (ЪННДОШАСЯ БРАТЬЯ У Н НЕ БЪІСТЬ ЗЛА ННУТО 10 же • тон же весит переставнся гюрги киять къневъ 👎 н посаднша нзяслава давъндовнця 11 12 КЪІЯНЕ НА СТОЛѢ · ТОМЬ ЖЕ ЛВТВ ПРЕСТАВНСЯ 13 андрън – нгуменъ святъля богороднця – н 14 ПОСТАВНША ОЛЬСКУ ВЪ НЕГО МЊСТО · НА ТО ЖЕ 15 осень 210 страшьно бъсть -

1	громъ н мълння – градъ же яко яблоковъ
2	боле , мъсяця ноября въ 🔽 день , въ час
3	Ге нощн
4	Κτ ΛΈΤΟ 🙀 🗞 Υ. Υ. Ο Η ΑΕροιτηιλακ ιμολική
5	н (ъ княгъінею), а съінъ свон святослав
6	ПОСАДН НОВЪГОРОДЪ НА СТОЛЬ – А ДАВЪІДА
7	NA NOBEME ΤЪρΓγ · ΒЪ ΤΟ ЖЕ ЛѢΤΟ ٬ ΠΟ
8	Гръхомъ нашнмъ 🔸 моръ бъість въ
9	людехъ многъ , н конь мъножьство помре ,
10	яко ньлут бтше донтн до търгу (квозт
11	городъ 🔸 нн по гръбли 🦻 нн на поле възнти
12	смородъі – такоже н скотъ помре рогатъін –
13	том же лътъ ходн аркадъ къневу ставнтъся
14	«ПН(КОПОМЬ · Н ПО(ТАВЛЕНЪ БЪІ(ТЬ ОТ

 15
 мнтрополнта костянтнна , н прнде въ

 16
 новъгородъ , мъсяця септября въ тр.

 17
 день ,

31.1

1	на канонъ (вятого въздвнження · томь
2	ЖЕ ЛЪТЪ ПОБЪДН МЬСТНСЛАВЪ Н79СЛАВНЦЬ
3	давъідовнця нуяслава 🦻 н прогна не
4	кълева – н позва ростнелава – стръя своего –
5	КЪІЄВУ НА (ТОЛЪ · ТОН ЖЕ ОСВИН ПОСТАВНША
6	дноннсня нгуменомь у святого георгня
7	Βълътο 🙀 🖓 ή ή Η με Μιτη και
8	седъ къневъ на столъ в то же лъто пръставния
9	костянтниъ 🦻 мнтрополнтъ русьскъзн 🦻
10	цьринговъ
11	Вълъто 🙀 🗞 🦞 н Прняша новгородьцн
12	ростнелавнця святослава 🦻 н поправнша н въ
13	ЛАДОГУ У А КНЯГНИЮ ВЪПУСТНША ВЪ
14	манастъюрь святъя варваръ → а дружнич
15	его въ погръбъ въса-

31.2

1	жаша · н въвъдоша мь(тн(лава
2	ростнелавнця , вънука гюргева , мъсяця
3	нюня въ ка тон же знмъ въдаша
4	посадинцьство итжатт у н ведоша
5	(ВЯТО(ЛАВА ВЪ ЛАДОГУ У Н ОТТОЛЊ БЕЖА ВЪ
6	(МОЛЕНЬСКЪ ТОМЬ ЖЕ ЛЕТЕ У НА ХНМУ У
7	побъдн ростнелав нуяслава давъідовния
8	у бълагорода , н самого убнша , н
9	множьство половьць паде
10	Κι Λάτο 🙀 🖓 Υ 🔶 Υλαднія ροι τη ίλακ ιτ
11	АНДРВЕМЬ О НОВЪГОРОДЪ У Н ВЪІВВДОСТА
12	мьстнслава у гюргевъ вънукъ у седевъшю
13	ЕМУ ГОДЪ ДО ГОДА БЕЗ НЕДВЛВ · А СВЯТОСЛАВА
14	ВЪВЪДОША ОПЯТЬ НА ВСЪН ВОЛН (ГО)
15	(«ПТЯБРЯ ВЪ [–] Ќн тъгда же отяша
16	посадинцьство у нъжате – а заха-

32.1

1	рнн даша · томь желътъ (тоя всълъто
2	ведромь н прнгоръ всъ жнто 🦻 а на осънь
3	убн всю ярь мородъ сще же у да гръдъі наша у
4	не то 2ло оставнся у нъ пакъј на Знму ста
5	вся дниа тепломь и дъжгемь 🕖 и громъ
6	БЪКТЬ – Н КУПЛЯХОМЪ КАДКУ МАЛУЮ ПО
7	7. КУНЪ О У ВЕЛНКА СКЪРБЬ БЯШЕ ВЪ
8	людьхъ н нужа
9	Вълъто 🙀 🖓 й Пръставнся нгуменъ олькса
10	(вятъія богороднця у н поставнша по немь
11	нгум(номь манунла · томь же лѣтѣ у
12	(ВЯТОГО ДУХА (ЪШЬ(ТВНЯ ПО(ТАВНША
13	НГУМЕНОМЬ САВУ
14	Вълъто 🙀 😨 🗴 О реставнся епнскопъ
15	новъгородьскъін аркаднн септября въ
16	Т⊕ ПОЛОЖНША Н (Ъ У€СТЬЮ ВѢЛНКОЮ ВЪ
17	прнтворе святъля софня ·

1	Βълъто 🙀 😵 χών Πρηдοша (вье подъладугу 🦻
2	н пожьгоша ладожане хоромъі своя 🦻
3	а самн затворншася въ градъ съ

4	посадинкомь съ нежатою 🦻 а по киязн
5	послаша н по новгородце – онн же прнтупнша
6	подъ городъ въ суботу н не успѣша ннутоже
7	къ граду – нъ болшю рану въспрняшя – н
8	отступнша въ ръку воронан – пятъін же день
9	святослав приспъ киязь съ новгородьци и съ посадникомь
10	Захарнею – н наворопнша на ня – мъсяця
11	маня въ 🔆н на (вятого (ладня) въ
12	ЧЕТВЬРТОК [,] ВЪ ЧАС [–] Е ДИН · Н ПОБЪДНША
13	я божнею помощью , овъј неткоша , а ниъјя
14	н чнмаша · прншлн бо бяху въ
15	полушестадьсятъ шнекъ у нубмаша быбо
16	ШИЕКЪ

1 а мало нхъ убежаща н тн ъзвынн – 2 ΒΣΛΈΤΟ 2.Χ.ΟΓ ΠΟΙΤΑΒΛΕΝΣ ΕΣΙΙΤΕ ΗΛΗЯ 3 АРХНЕПНСКОПЪ НОВЪГОРОДЬСКЪН ОТ 4 мнтрополнта ноанна , прн князн русьстъмь ростнелавъ і мъсяця марта въ ікн на 5 въръбинцю , н приде новугороду мъсяця 6 7 маня въ Та при кияти новгородьстемь 8 (вятославе) а при посаднице захарии – томь 9 же лътъ поставнша церковь святъля тронця 10 шестнининин , а другую на городнши святого 11 NHКOЛЪI КНЯZЬ (ВЯТОСЛАВ · ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО ХОДН 12 нгуменъ дноннени съ любовью въ русь у н 13 повелено бълсть владъщъ архнепнскопьство 14 мнтрополнтомь · тон же дные бяше снльнъ 15 мородъ ·

33.2

1 ΒΣΛΈΤΟ 28χο Α Πρειταβμία ΜΗΤροπολητъ ноани къневъ – томь же лътъ заложена бънсть 2 3 ЦЕРКЪІ КАМЯНА (ВЯТОГО (ПАСА НА ВОРОТЪХЪ ВЪ 4 манастърн святого георгня · въ то же лъто › 5 на тнму приде ростиславъ ис кънева на лукън , 6 н почва новгородьце на порядъ 🕐 огннщане 🦻 7 грндь · купьце вячьшее · н ту ся разболе самъ · 8 н воротнся опять у н преставнся на путн у 9 н ведоша кълеву – н положнша н о святого федора – Вълъто Седе мыстнолав нуяславни 10 КЪНЕВТ НА СТОЛТ • НА ТУ ЖЕ ВЕСНУ ЗАЛОЖН СЪДКО 11 12 сытнинць церковь камяну святую мученнку 13 БОРНСА Н ГЛЪБА , ПРН КНЯТН (ВЯТОСЛАВЕ 14 ростнелавнци , при а-

34.1

1 рхнєпнскопт нлнн · въ то же лтто приде 2 костянтних мнтрополнтъ въ русь · въ то же 3 лѣто вънде князь (вятославъ нз новагорода 4 на лукъј 🔸 н присла въ новъгородъ 🔸 яко не хоцю 5 у васъ княжнтн · новгородьци же цъловавъше святую богороднцю , яко не хоцемь его , ндоша 6 прогнатъ его съ лукъ · онъ же услъщавъ · оже 7 8 ндуть на нь у нде торопьцю у а новгородьци 9 послаша въ русь къ мьстнславу по сънъ -10 (ВЯТО(ЛАВЪ ЖЕ НДЕ НА ВЪЛГУ – Н ВЪДА ЕМУ 11 анъдрен помоць , н пожьже новъін търгъ , 12 а новотържъци отступиша къ новугороду – 13 н много пакостн творяше домомъ нхъ , н

14

34.2

1	н мьстнславъ пожьгоста лукъј · а луцяне
2	устрегосшася н отступнша онн въ городъ 🕠 а
3	нин пльскову – н съложншася на новъгородъ
4	АНДРЕН СЪ СМОЛНЯНЪГ Н СЪ ПОЛОЦЯНЪГ У Н ПУТН
5	ZAЯША Н (ЪЛЪІ НЗЬМАША НОВГОРОДЬСКЪІЯ
6	высьде , вести не дадуще къщеву къ мыстиславу –
7	а (вятослава силою местяце въ городъ) а то
8	слово рекуще · нъту вамъ князя нного · развъ
9	святослава · новгородьци же того не бережаху
10	н убнша захарню посадинка н неревниа н несду
11	бириця · яко творяхуть е переветъ дръжаще къ
12	(вятославу · н налезоша собе путь на вяць-

35.1

1	ка н на володяря • н нде даньславъ лазутнинць
2	съ дружнною къневу къ мьстнелаву по сънъ ·
3	а (вятославъ приде съ суждалци и съ братома
4	н (ъ смолнянъј н съ полоцанъј къ русв – ндоша
5	новъгородьци съ якуномь противу ихъ , они
6	же у не дошедъще у воротншася у не успъша бо
7	инчтоже — тъгда же даша посадинцьство
8	якуновн · н съдеша новъгородци бес князя от
9	СМЕНЯ ДНН ДО ВЕЛНКА ДНН О ЯКУНЊ У ЖЬДУЧЕ ОТ
10	мьстнслава съїна – на ту же знму ходн
11	мьстнслав на половъце у н победн е у н приведе
12	полонъ въ русьску землю толь снльно 🦻 яко н
13	ЧН(ЛА NE БЯЩE · ВЪ ТО ЖЕ ЛѢТО

35.2

1	Преставнся раба божня анна 🦻 нгумення святъія варвара 🕚
2	н поставнша на месте ея марьмьяну
3	Βълъто 🙀 🕏 χτό 8· Πρηдε κнязь романъ
4	мьстнславнць у вънукъ нуяславль у
5	новугороду на столъ 🦻 мъсяця апрнля въ 🗔
6	въ въторую недълю по велнце дин 🔸 ниднкта
7	първаго – н радн бъша новгородъцн (воему
8	хотенню въ то же лъто ходнша новгородъцн
9	съ пльсковнци къ полотьску и пожъгъще
10	волость , воротншася от города да Гл. върстъ
11	тому желъту нсходящю 🦻 на весну ходн
12	романъ (ъ новгородъцн къ торопъцю), н
13	ПОЖЬГОША ДОМЪІ НХЪ У Н ГОЛОВЪ МНОЖЬСТВО
14	ΠΟΛΟΝΗЩΑ

1	въ то же връмя ходнша ростнелавнци съ
2	АНДРЕЕВНЦЬМЬ Н СЪ СМОЛИЯНЪГ Н СЪ ПОЛОЧЯНЪГ Н
3	съ муромбци и съ рязанбци на мбстислава
4	КЪІЄВУ · ОНЪ ЖЕ НЕ БНЯСЯ С ИНМН · ОТСТУПН ВОЛЕЮ
5	къієва
6	Вълъто 🙀 🗞 🗘 С. Нде даньслав лазутнинць за
7	волокъ даньникомь съ дружниою – и присла
8	андрън пълъкъ (вон на нь) н бнша(я с ними)
9	н бъше новгородьць 🖓 а суждальць 🐺 н
10	н бъше новгородьць ГУ А СУЖДАЛЬЦЬ 🐺 н пособн богъ новгородцемъ , н паде нхъ ГТ н
11	"a а новгородьць 📅 муж нотступнша
12	иовгородьци , и опять воротивъшеся , възяшя
13	всю дань , а на суждальскъї-

1	ХЪ (МЬРДѢХЪ ДРУГУЮ Н ПРНДОША (ТОРОВН ВСН ·
2	въ то желъто 🤊 на знму 🦻 прндоша подъ
3	новъгородъ (уждальци съ андреевицемь 🦻
4	романъ н мьстнслав съ смольнянъј н съ
5	торопьцянъј 🦻 муромьци и рязаньци съ двема
6	князьма , полоцьскъїн князь съ полоцянъї ,
7	н вся земля просто русьская · новгородьцн же
8	(таша твърдо о князн романѣ о мъстнелавлици 🦻
9	о н зяславли вънуце – и о посадинц ъ о якуиъ – ,
10	н устронша острогъ около города – н приступиша
11	КЪ ГРАДУ ВЪ НЕДВЛЮ НА СЪБОРЪ , Н СЪЕЗДНШАСЯ ПО
12	Τ΄ ΔΝΗ ΒΆ ΥΕΤΒΕΡΤЪΙΗ ΜΕ ΔΕΝЬ ΒΆ (ΡΕΔΥ
13	прнступнша снлою н бнша-

37.1

1	ся всь день и къ вечеру побъди я князь романъ съ
2	новгородьцн 🦻 снлою крестьною н святою
3	Богороднцею н молнтвамн благовърнаго
4	владъікъі нлне 🦻 мъсяця феураря въ 🗔 кте на
5	(ВЯТОГО ЕПНСКОПА ТАРАСНЯ У ОВЪГ НСВКОША У А
6	другъія нумаша 🗴 а прокъ нхъ злъ отбъгоша 🦻
7	н купляху (уждальць по 🕏 ногатъ
8	Кълъто 🙀 🛛 🔆 🖓 🖓 पे н Бъкть дорогъвь новегородъ
9	н купляху кадъръжн по 🔂 грнвињ 🖡 а
10	ХЛЪБЪ ПО Б НОГАТЬ У
11	ам;дъпо 🗗 кунъпудъ · н (ъдумавъш;
12	новъгородьци показаша путь князю роману 🦻
13	а самн послаша къ ондръевн по мнръ на всън
14	ВОЛН (ВОЕН ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО ВЪ-

37.2

1	инде киязь рюрнкъ ростнелавниь въ
2	новъгородъ , мъсяця октябра въ 52. на
3	(ΒЯΤΟΓΟ ΗΕΡΟΦΕЯ – ΒЪ ΤΟ ЖΕ ΛΈΤΟ ΑΡΧΕΠΗ(ΚΟΠЪ
4	Боголюбнвъін нлня (ъ братомъ гаврнломь
5	създаста манастъюрь 🦻 церковь святъя
6	Богороднця благовещение – томь же лътъ
7	пръставнся князь мьстнславъ нзяславнць 🦻
8	володнынрь вънукъ · въ то же лъто
9	пръставися киязь къневъ глъбъ гюргевиць
10	н въвъдоша володнмнра мьстнелавнця –
11	Вълъто ÷ 2°хо́ . Пръставнся князь къневъ
12	володимиръ , съдъвъ на столъ 🔽 мъсяцъ 🗸
13	томь же лътъ отя князь рюрнкъ
14	посадьинцьство

1	у жнрослава новегородъ [,] н въігна н нз
2	Города – нде суждалю къ ондреевн – н
3	даша посадинцьство нванку
4	Захарннинцю въ то желъто (ъдена
5	(толѣ къієвѣ романъ ростнелавнць
6	томь желътъ нде , на знму , рюрнкъ нз
7	новагорода 🦻 н послаша новъгородъцн къ
8	ондрею по князь – н прнела жнрослава
9	посадьннцнтъ съ мужн свонмн
10	Вълъто 🙀 🕏 🗴 п Приде новугороду киязь
11	гюргн андреевнць • гюргевъ вънукъ • въ
12	то же лъто заложнша церковь камяну

13	святого якова въ неревьскемь коньцн
14	томь же лътъ вънде романъ не кънева
15	ростнелавниь волею у нет-

38.2

1	де мнхалко гюргевнць кълевъ · томь же
2	лътъ , на знму , ходн архнепнскопъ
3	новгородьскъін нлня къ ондреевн ,
4	володнмнрю , на вьсю правьду – тъгда
5	же н даша опять посадьницьство
6	нванъковн захарннинцю
7	Вълъто 🙀 😵 🛪 па Ндекнязь гюргн
8	андреевник съ новгородкин и съ ростовнин
9	кълеву на ростнелавние н прогнаша е не
10	кънева – н стояще подъ външегородъмь 🕱
11	недъль [,] н прндоша сторовн Всн
12	новугороду · а ярославъ съде кълевъ
13	нзяславнць · томь же лътъ святн церковь
14	новегородъ нлня архнепнскопъ
15	NOBГОРОДЬ(КЪІН) (ВЯТУЮ

39.1

1	мученнку борнса н глеба у камяную у въ
2	градъ , мъсяця октября въ Тд. а другую
3	(ВЯТОГО (ПАСА НА ВОРОТЪХЪ (ВЯТОГО
4	ГЕОРГНЯ У КАМЯНУ ·
5	Кълъто 🙀 🕏 🗙 пв Убнша володнмири
6	киязя андрея свон милостьпици на
7	канонъ (вятою петру н павлу , в нощь ,
8	(пящю ему въ боголюбьмь , н бяше с ннмь
9	одинъ кощен малъ 🛛 нубнвъше стороже
10	двърънъія , прндоша къ (тньмъ , князю
11	же очютнвъше 🦻 попадъ мечь н ста у
12	двьрнн , боряся с инмн , онъгхъ же бяше
13	много , а князь одниъ – яко налегоша
14	(нлою н въіломнша двьрн н вълъзоша на
15	нь , н ту н насунуша рогатниамн , н ту
16	(КОНЬЦЯ ЖНВОТЪ (ВОН Н ВЕЛНКЪ

39.2

-	
\perp	мятежь бъість въ землн тон н велнка
2	БѣДА ' Н МНОЖЬ(ТВО ПАДЕ ГОЛОВЪ ' ЯКО Н
3	чнсла нѣту · н потом посаднша на столѣ
4	мьстнслава ростнславнця съ братомь
5	яропълкомь · томь же лътъ (ъдъ къневе
6	романъ ростнелавнць 🦻 вънукъ
7	МЬ(ТН(ЛАВЛЬ
8	Вълъто 🙀 🛛 🗙 тг Бъіведоша ну новагорода
9	князя гюргя андреевнця – а мьстнславъ
10	(ЪІНЪ (ВОН ПОСАДН НОВЕГОРОДѢ · ТОМЬ ЖЕ
11	лѣтѣ въннде (амъ въ новъгородъ 🔹 енвъся
12	(ъ стръемь свонмь мнхалкомь – н съде
13	новегородъ – а мнхалко седе володнмнрн 🦻
14	а брата посадн переяславлн встволода
15	въ то же лъто загореся пожаръ от

1	денгуниць · н съгоръша церквн Гг
2	(ВЯТОГО МНХАНЛА Н (ВЯТОГО ЯКОВА Н (ВЯТОГО
3	възнесення · въ то же лъто преставнся
4	посадинкъ новегородъ нванко
5	захарннинць н даша жнрославу опять

6	н концяющюся лъту тому – н вългнаша
7	жнрослава не посадинцьства н даша
8	Завнду неревеннцю
9	Кълъто 🔆 😵 Т.Т.А. НД (Вълхово опять на

	<i>≠</i> / −
10	възводье по 🗧 динн тон же весие оженися
11	князь мьстнславъ новегородъ н поя у якуна
12	дъчерь у мирославиця – и потомь позваша
13	н ростовъцн къ собе 🦻 н нде ростову съ
14	дружнною (воею) а съінъ оставнвъ
15	новегородъ н приде ростову н къто
16	връмя умьрлъ бяше мнхалко – н понде съ ро-

1	
_	стовьци и съ суждальци къ володимирю ,
2	н поставн встволодъ съ володнмнрьцн н съ
3	переяславьци противу его пълкъ 🕠 и
4	БНША(Я) Н ПАДЕ ОБОНХЪ МНОЖЬ(ТВО МНОГО)
5	н одолѣ всѣволодъ · н възвратнся
6	мьстнславъ въ новъгородъ , н не прняша
7	его новгородьцн > нъ путь ему показаша
8	н (ъ (ъіномь (ъ (вятославомь) – н пояща
9	новгородьци у всеволода съінъ собе
10	ярослав · на ту же знму нде мьстнслав съ
11	Х ЯТЬМЬ (Ъ ГЛѢБОМЪ Н (Ъ БРАТОМЬ
12	яропълкомь на суждаль 🦻 н бншася за
13	калакшею , н ту побъднша рязанце , н
14	ЯША КНЯХЯ ГЛѢБА Н (Ъ (ЪІНОМЬ Н МЬ(ТН(ЛАВА
15	(ъ братомь яропълкомь [,] порубнша я · то-

41.1

1	н же знме прнходнша вся чюдьска земля
2	КЪ ПЛЬ(КОВУ) Н БНША(Я (ННМН) Н УБНША ТН
3	вячеслава н мнкнту захарннинця н
4	(таннмира нваниця и ниъхъ 🔹 а чюди
5	МНОЖЬСТВО НЗЕНША – ТОМЬ ЖЕ ЛВТВ
6	поставн церковь нову мнхаль степаннць
7	(вятого мнханла 🔸 а другую монстн
8	доманѣжнць (вятого ноанна усѣкновенне
9	главъі на чюднньцевъ улнцн
10	Вълъто 🙀 🛛 🔆 Преставнся глъбъ 🤊 князь
11	рязаньскъгн – володнмнрн въ порубъ – въ
12	ТО ЖЕ ВРЪМЯ (ЛЕПЛЕНЪ БЪІСТЬ МЬСТНСЛАВЪ
13	князь съ братомь яропълкомь от стръя
14	(ВОЕГО ВСТВОЛОДА У Н ПУСТН Я ВЪ РУСЬ У
15	ВЕДОМА ЖЕ НМА (ЛЕПОМА Н

1	гньющема очнма – и яко дондоста
2	(мольньска н прндоста на смяднновъ
3	церковь святую мученнку борнса н глъба 🧯
4	Н ТУ АБНЕ (Ъ ПОСТНЖЕ Я БОЖНЯ БЛАГОДАТЬ Н
5	святъія владъічнця нашея богороднця н
6	святую новоявленою мученнку борнса н
7	глъба [,] н ту прозръста · томь же лътъ [,]
8	осень 🔹 погоре неревьскъгн коньць от
9	нванъковсе – н церквни съгоръ 👎 и на зиму
10	прнде князь мьстнелавъ съ братомь
11	яропълкомь въ новъгородъ , н посаднша
12	новгородьцн мьстнслава на столѣ [,] а
13	яропълка на новемь търгу , а ярослава на
14	ламьскемь волоце , н тако ся управнша по
15	KOVH ·

1	мъсяця априля въ 👾 преставися киязъ
2	мьстнславъ , сънъ ростнславль , а внукъ
3	гюргевъ , н положнша н въ святън софин
4	въ прнтворе – а брата его яропълка
5	посаднша новегородъ на столъ н зая
6	встволодъ гость новъгородьскъзн у н
7	показаша новгородьци путь яропълку 🦻
8	н тъгда встволодъ нугоннвъ новъін търгъ
9	н възя – н тъгда новгородбцн послашася по
10	романа (мольньску – н въннде на сборъ по
11	үн(тѣн м;дѣлн
12	Вълъто 🙀 🛛 🔆 🤁 Халожн архнепнскопънлня
13	съ братомь Церковь камяну святъія
14	Богороднця благовъщение 🦻 н начя здатн
15	ЦЕРКОВЬ МАНЯ ВЪ КА НА СВЯТУЮ ЦЕСАРЮ КО-

42.2

1 стянтниа н еленъј 🔸 а конъцяша мъсяця 2 АВГУСТА ВЪ -К-Е НА СВЯТОГО АПОСТОЛА ТНТА , 3 а всъго дъла церковьнаго зъдання динн 4 🤴 н бъість крестьяномъ прнбежнще · томь 5 же лътъ пръставнся раба божня елнсава 🦻 6 нгумення (вятого ноанна · н поставнша на 7 мъстъ ся фегиню · томь же лътъ нде 8 романъ ну новагорода смольньску · тъгда 9 же новгородьци послашася по брата его по 10 мыстнава въ русь • н въннде мыстнавъ 11 въ новъгородъ мъсяця ноября въ ба на 12 (вятую безмездьнику къзмъј и дамияна – 13 А НА ТНМУ НДЕ МЫСТНОЛАВЪ СЪ НОВГОРОДЬЦН 14 на чюдь , на очелу , н пожьже всю землю 15 нхъ , а самн отбегоша къ морю , нъ

43.1

1	н тү нхъ досъїтн падє
2	ΒΣΛΈΤΟ 22/ΠΗ Περες ΤΑΒΗς Я КЪНЯЗЬ
3	мьстнславъ новегородъ ростнелавник 🦻
4	вънукъ мьстнславль 🦻 месяця нюня въ
5	ТА Н ПОЛОЖНША Н ВЪ (ВЯТВН СОФНН У (ВЯТЪІЯ
6	Богороднця – н послаша новгородьцн къ
7	святославу въ русь по съінъ 🦻 н прнведоша
8	володнмнра въ новъгородъ , н посаднша
9	н на (толѣ въ ТЗ Августа тъгда же
10	отяша посадницьство у Завида и въдаша
11	мнхалевн (тепаннцю) · томь же лътъ
12	Заложн церковь камяну въ манастъюрн на
13	воротехъ боголюбнвъзн архепнскопъ
14	новъгородьскъјн нлня съ братомь
15	гаврнломь у святого благовъщення ·

1	томь желътъ – на знму – ндекнязь
2	(вятославъ встволоднць 🕠 олговъ
3	вънукъ – ну русн на суждаль ратью на
4	ВСЕВОЛОДА У А СЪІНЪ ЕГО ВОЛОДНМНОЪ СЪ
5	новъгородьци из новагорода 🛛 и съяшася на
6	вълзъ устье тъхверн 🔸 н положнша всю
7	волгу пусту у н городъі вст пожьгоша у н

8	не дошьдъше переяславля суждальци
9	ПЪЛКОМЬ – Н УГОШНЛН ОКОЛО СЕБЕ ТВЬРДЬ –
10	н не съмъша тн пълку – а князь съ
11	новъгородьци посъглаху к нимъ ,
12	просяце пълку – нъ богъ своею мнлостью
13	боле кръвн не пролья кръстьянъстън
14	(ЪЛНПАЛН БО (Я БЯХУ

1	на мале часу 🦻 н убнша нхъ новъгородъцн
2	N to Трбхъ (техъ) а самн сторовн Всн
3	воротншася – н пояша княтя самого въ
4	новъгородъ , яропълка посаднша на
5	новемь търгу · н въннде святославъ
6	велнкъін всеволоднць новугороду
7	Вълъто 200 Мъсяця нюля въ т. дажьжена
8	бъість церкъі от грома варязьская на
9	търговнщн 🕫 по вечеринн 🤊 въ час 🗔 дин -
10	н церкъј съгоре святого ноанна ншъкова
11	томь же лътъ загоръся пожаръ въ славнъ
12	от къснятниа 🧳 н съгореста церквн 🔂 святого
13	мнханла – а другая (вятъіхъ отець – н
14	дворове мночн по брегу , олн н до руцья въ
15	ТО ЖЕ ЛѢТО (Ъ-

44.2

1	рубнша церковь (вятого някова на добръінн
2	улнцн 🦻 н святую безмездьнику къзмъј н
3	ДАМНЯНА – Н (ВЯТОГО (АВЪІ – Н (ВЯТОГО
4	ГЕОРГНЯ [,] н святого ноанна нщькову · томь
5	же лътъ ндоша новгородьци къ дрьюцьску
6	(Ъ (ВЯТО(ЛАВОМЪ) (Ъ ОЛГОВОМЬ ВЪНУКОМЬ ·
7	н въ то връмя прнде всеволодъ съ всъмь
8	пълкомь свонмь и съ муромьци и с
9	рязанъцн на новъін търгъ 🛛 н затворншася
10	новотържин въ граде съ княземь
11	яропълкомь · н осъдоша городъ • н съдъша
12	👎 недъль – н нунемогоша въ градъ – зане
13	не бяше ных кърма у друзни бо нуъ и коннич
14	ядяху – н устрълнша князя яропълка въ
15	ГРАДѢ У Н БѢДА НМЪ

1	бъ велика – и предашася новотържбци –,
2	А ЯРОПЪЛКА ВЕДЕ (Ъ СОБОЮ) ОКОВАВЪ) Н
3	новотържьце все съ женамн н съ детьмн 🦻
4	н городъ пожьже – а новгородьцн
5	възворотншася от дрьюцьска , пожьгъше
6	Городъ – тъгда же на знму показаша путь
7	володимиру (вятославицю) и иде къ отцю
8	върусь – а новгородъцн послашася къ
9	ВСТВОЛОДУ ПО КНЯЗЬ У Н ВЪДА НМЪ (ВОЯКЪ
10	(KOH
11	Вълъто 🙀 🕅 🖓 У У Придекиять ярослав въ
12	новъгородъ 🔹 съінъ володнмнрь 🔹 а вънукъ
13	ВЕЛНКАГО МЬСТНСЛАВА · ТОМЬ ЖЕ ЛѢТѢ
14	концяста церковь архепнскопъ нлня съ
15	Братомь на воротъхъ (вятого богоявлення ·
16	ТЪГДА ЖЕ Н (ВЯТЪІХЪ ОТЕЦЬ

2	Βълът ο 😿 🖓 🖓 Α· Ποιταβμιτα μερκοβδ
3	(ВЯТОГО (УПАТНЯ РАДЪКО СЪ БРАТОМЬ НА
4	рогатен улнцн · томь же лътъ ходн
5	ВСТВОЛОДЪ НА БЪЛГАРЕ СЪ ВСЕЮ ОБЛАСТНЮ
6	(воею) и убнша българн князя глъбовнця
7	НХЯКЛАВА НА ТУ ЖЕ ХНМУ БНШАКЯ
8	пльсковнци съ литвою 🥠 и много ся издъя
9	ZЛА ПЛЬ(К0ВНЦ€МЪ ·
10	Вълъто 🙀 🛛 🔆 тъ Саложнархепнскопънлня
11	(Ъ БРАТОМЬ ЦЕРКОВЬ СВЯТОГО НОАННА КАМЯНУ
12	на търговнщи – томь же лътъ въіведе
13	всеволодъ , приславъ , своякъ свои из
14	новагорода ярослава володнмнрнця ·
15	негодовахуть бо ему новгоро-
	16.1

46.1

1	дьцн – Зане много творяху пакостнн
2	волостн новгородьскен 🕐 н съдумавъше
3	новгородьцн 🦻 послашася смольньску къ
4	давъїдовн – просяце съїна у него – н въда
5	нмъ мъстнслава – н прнведоша н
6	новугороду н посаднша н на столъ 🦻
7	мъсяця септября въ то же лъто сърубнша
8	ЦЕРКОВЬ НОВУ СВЯТОГО ВЛАСНЯ
9	ΒΣΛΈΤΟ 28 ΧΥΤ ΜΑΗЯ ΒΣ Α ΔΙΝΕ ΒΣΥΑΙ
10	🕂 дин , яко на часу н боле , н звездъі
11	бъща – н пакъј просветнся – н радн
12	БЪІХОМЪ · МЪ(ЯЦЯ ТОГО ЖЕВЪ 🕏 ЗАЛОЖНША
13	лукнинци церковь камяну святъіхъ́
14	апостолъ петра и павъла на сильнищи

46.2

1	въ то же лъто мнлонегъ заложн церковь
2	камяну (вятого възнесення у прн
3	архнепнскопъ нлнн 🦻 а князн мыстнславе
4	давъідовнцн · а на знму понде давъідъ
5	къ полотьску съ новгородъци исъ
6	смольнянъг , н , умнрнвъшеся ,
7	воротншася на еменьцн
8	Βε Λάτο 🖓 ένχνα Ημε ζαβημε κε μαβείμα
9	(МОЛЬНЬ(КУ · Н ВЪДАША ПО(АДННУЬ(ТВО
10	мнхалевн (тепаннцю) · томь же лътъ
11	прнде цесарь гръцьскъін алекса
12	манунловнць въ новъгородъ 🕐 тъгда же
13	ХОДНША НА ЕМЬ МОЛОДЬЦН О ВЪІШАТѢ О
14	васнлевнцн н прндоша опять сторовн 🦻
15	Δ ΟΕЪΙΒЪЩ€ ΠΟΛΟΝΑ · ΒЪ ΤΟ Ж€ ΛѢΤΟ
16	преставнся нлня у арб-

1	хнепнскопъ новъгородъскъін 🦻 мъсяця
2	септября въ 🕱 день – н положенъ бъсть въ
3	прнтворе святъля софня – новгородьцн же съ
4	КНЯЗЕМЬ МЬСТНСЛАВОМЬ Н СЪ НГУМЕНЪІ Н СЪ
5	ПОПЪІ СЪДУМАВЪШЕ У НЗВОЛНША СОБЕ
6	ПОСТАВНТН БРАТА (ГО НЛЬНИЪ ГАВРНЛА · Н
7	послаша съ мольбою къ мнтрополнту къ
8	ннкнфору · н прнслаша по нь мнтрополнтъ
9	н вся княжья русьская у н пояша н съ
10	любъвью · тон же знме новегородъ убнша
11	гаврнла неревнинця у нвачя свеневнця у н
12	(Ъ МОСТА СЪВЬРГОША · ВЪ ТО ЖЕ ВРЪМЯ ВЪСТАНЬ

13	бъість смоленьске промежн князьмь
14	ДАВЪІДОМЬ Н (МОЛНЯНЪІ – Н МНОГО ГОЛОВЪ
15	паде луцьшнхъ муж

1	Β፮ ለቄΤΟ 🐨 😿 🔆 ΠΟ(ΤΑΒΛ(ΝΣ БЪ)(ΤЬ
2	архнепнскопъ новгородьскъін гаврила
3	мъсяця марта въ ткф∙ на святого
4	варнхніня – н прнде новугороду мъсяця
5	маня въ Гла на святого мученика ермна –
6	н радн бъша новъгородьцн 🕐 томь же лътъ
7	преставнся нгуменъ монстн у святъія
8	Богороднця антонове манастърн , н
9	ПОСТАВНША НА МѢСТЕ ЕГО ВОЛОСА – ВЪ ТО ЖЕ
10	лѣто громъ бъість страшьнъ зѣло н
11	мълння – прншъдъшмъ съ крестъј от
12	(вятъія (офня къ (вятому мнханлу н
13	поющнит 😽 пъсиг и шнее громъ н
14	мълння – н падоша всн людье – н церкъі
15	Загореся · нъ богъ своею мнлостню н
16	МОЛНТВАМН (ВЯТОГО МНХАНЛА

48.1

1	н NE БЪІСТЬ БЕДЪІ ЦЕРКВН А БУ УЕЛОВЪКА
2	бъіста мьрътва – въ то же всремя нубъенн
3	бъіша печерьскен н югърьскин въ печере 🦻
4	а другни за волокомь у и паде головъ о сте
5	ΚЪΜ(ΤЬ(ΤΒΑ · ΤΟΜЬ Ж(ΛቄΤቄ БЪІ(ΤЬ
6	ХНАМЕННЕ ВЪ СОЛНЦН ВЪ ПОЛЪДНН У Н БЪІСТЬ
7	яко мъсяць , н съмерчеся , н по мале временн
8	напълннія н пакъі просвътнія у мъсяця
9	септября въ 🖼 въ то же лъто въігнаша
10	новгородьцн князя мьстнслава
11	давъідовнця – н послаша къ встволоду
12	володнмнрю по ярослава по володнмнрнця ·
13	н въннде въ новъгородъ , н седе на столъ
14	мъсяця ноября въ бъ
15	Вълъто 🔅 🗴 че Заложн церковь камяну
16	святыя богороднця успенн-

48.2

1	е въ аркажн манастърн сьмьюне
2	ДОБАЧЕВНЦЬ ТОМЬ ЖЕ ЛВТВ ДВЛАША МОСТЪ
3	новъ чересъ волхово по сторонь ветъхаго –
4	томь же лътъ переставнся рабъ божнн
5	ГЕРМАНЪ – НЕРЪН СВЯТОГО ЯКОВА – ЗОВЕМЪІН
6	воята 🔸 служнвъшю єму у святого някова
7	полъпятадьсятъ лът въ кротостн н
8	съмерении и богобоязньствъ – поя съ собою
9	пльскову архепнскопъ гаврнла 🦻 н дошьдъ
10	пльскова разболеся у н пострнже н владъка н
11	въ скнму 🔸 н преставнся мъсяця октября въ
12	ГГІ НА (ВЯТУЮ МУЧЕННКУ КАРПА Н ПАПУЛА »
13	н положнша н у святого спаса въ манастърн 🕚
14	покон у господн у душю раба твоєго
15	Германа – отпустн е-

1	му вся прегрешення вольная н невольная ·
2	на ту же знму бъість дорогъвь У оже
3	КУПЛЯХУ ПО ДВѢ НОГАТЄ ХЛѢБЪ У А КАДЪ
4	ръжн по 😨 грнвенъ нъ божнею мнлостню

5	NE БЪІСТЬ ПАКОСТН ВЪ ЛЮДЬХЪ · ВЪ ТО ЖЕ ЛѢТО
6	рубоша новгородьце варязн на гътъхъ 🤊
7	немьце въ хоружьку и въ новотържьце
8	а на весну не пустнша ну новагорода свонхъ
9	нн однного мужа за море [,] нн съла въдаша
10	варягомъ 🔸 нъ пустнша я без мнра 🛛
11	Вълъто 🙀 🖲 🗙 п. скятн церковь гаврила 🤊
12	АРХНЕПНСКОПЪ НОВЪГОРОДЬСКЪІН 🔸 СВЯТЪІЯ
13	богороднця успенне въ аркажн манастъюрн
14	мъсяця нюня въ 🗒 на святого мнтрофана ·

1	въ то же лъто поставн церковь нову
2	архепнскопъ гаврнла на жатунн въ нмя
3	святъіхъ 🐨 отрокъ Анання 🗸 Азарня н
4	мнсанла – н даннла пророка – въ то же лъто
5	роднся новегороде у ярослава дъцн княгъінн
6	на рожьство богороднин – томь же лътъ
7	отяша посадинцьство у мнхаля н вдаша
8	мнрошкн незднинцю
9	Κълъто 🙀 🕅 χ. ΠΗ ροднся новегородъ γ
10	ярослава съінъ мнханлъ 🔸 а княже нмя
11	нзяслав · а вънукъ володнмнрь · томь же
12	лътъ нубнша пльсковнци чюдь
13	поморьскую · прншлн бо бяху въ 🟹 шнекъ
14	Н ОБОЛОЧНАН(Я

50.1

1	около порога въ озеро 🦻 н ударнша на не
2	ПЛЬ(КОВНЦН Н НЕ УПУСТНША НН МУЖА У А
3	шнеке приведоша пльскову въ городъ
4	Вълъто 🙀 😵 🗙 по Ходнша новгородъци съ
5	КОРЕЛОЮ НА ЕМЬ У Н ВОЕВАША ЗЕМЛЮ НХЪ Н
6	ПОЖЬГОША Н (КОТЪ НСЕКОША · ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО
7	сърубнша церковь на городнщн святого
8	ннколъі князь ярослав > а владъіка въ
9	дворе у себе устретение господие – въ то же
10	лѣто н (вятого образа вънездѣ
11	иъзднинць 🔸 н (вятъія пятьници на
12	търговнщн къснятние съ братомь · томь
13	же лътъ (вятн церковь бо-

50.2

1	голюбнвъін архепнскопъ гаврнла (вятого
2	ВЪЗНЕСЕННЯ 🔸 СЪЗДАНА МНЛОНЕГОМЬ
3	тъкяцьскъмь · въ то желъто ходн князь
4	ярослав на лукъј 🔸 позванъ полотъскою
5	кияжьею и полоцянът 🧳 и поя съ собою
6	новъгородьць передьнюю дружнич н
7	съняшася на рубежн н положнша межн
8	собою новъгородьць передьнюю дружнич
9	н съняшася на рубежн н положнша межн
10	(обою любъвь , яко на зныч встыт
11	(ЪНЯТН(Я ЛЮБО НА ЛНТВУ У ЛЮБО НА УЮДЬ -
12	н прнде князь новугороду ярославъ
13	одаренъ • тъгда же роднся у князя сънъ у
14	ярослава

1	н бъість на знму н нде князь ярославъ съ
2	новъгородъци и съ плъсковици и съ
3	оболостью своею на чюдь н възя городъ

4	гюргевъ 🔸 н пожьгошя землю нхъ н полона
5	БЕЩНСЛА ПРНВЕДОША · А САМН ПРНДОША
6	сторовн въ новъгородъ
7	Вълъто 🙀 🔄 🕂 Нде князь ярослав пльскову
8	на петровъ день , н новъгородьцн въмале 🕔
9	а самъ седе на плъскове – а дворъ свон пославъ
10	(Ъ ПЛЬ(КОВНЦН ВОЕВАТЪ) Н ШЬДЪШЕ ВЪЗЯША
11	городъ медвежю голову и пожьгоша , и
12	прндоша сторовн · въ то же лъто поставн
13	цьрковь въннуу на хутнић варламъ
14	цернеце , а мирескътме имене-

1	мь алекса мнхалевнць 🦻 въ нмя святого
2	(паса преображення – н святн ю владъіка
3	архепнскопъ гаврнла на праздъннкъ 🦻
4	н нарече манастърь · въ то же лъто
5	концяша церковь святъіхъ апостолъ на
6	снлнинщн 🦻 н святн ю архепнскопъ
7	Грнгорни на петровъ день · въ то же лъто
8	въ русе сърубнша церковь на островъ 🦻
9	мартурнн нгуменъ 🤊 въ нмя (вятого
10	преображення , н створн манастъюрь , н
11	бъість прнбежнще крыстьяномъ · томь
12	же лътъ съгоре црькъј на хълмъ святъјхъ
13	апостолъ , зажьжена от грома · томь же
14	лътъ переставися игумения мария
15	(вятого въскресення у н поставнша на
16	МЕСТЕ ЕВДОКНЮ

52.1

1	томь же лътъ у святън богороднин въ
2	ЗВЕРНИЬЦН ПОСТАВНША НГУМЕННЮ
3	Вълъто 🙀 🖓 👾 А· Преставнся гаврила 🦻
4	архепнскопъ новгородьскътн 🦻 мъсяця
5	маня въ бкд на (вятого (мена) нже на
6	днвићн горе 🦻 н положенъ бъість въ
7	прнтворе (вятъія софня , посторонь брата 🦻
8	нареченаго въ чърнецьстве грнгорнн
9	новгородьци же съ княземь ярославомь и
10	къ нгуменъј н (ъ софьянъј н съ попъј
11	СЪДУМАВЪЩЕ – НЗВОЛНША БОГОМЬ НЗБРАНА
12	мартурня – н послаша къ мнтрополнту –
13	н присла по нь съ честею – и иде с передними

1	мужн – н прня н (ъ любъвью князь (вятослав
2	н мнтрополнтъ 🦻 н поставнша н мъсяця
3	декабря въ Т на святого даннла
4	стълъпинка – н прнде въ новъгородъ
5	мъсяця генваря въ 😚 на святого апостола
6	петра (ъпаденне вернгамъ – въ то же лъто
7	ндоша ну новагорода въ югру ратью съ
8	воеводою ядреемь · н прндоша въ югру н
9	възяша городъ , н прндоша къ другому
10	граду , н затворншася въ градъ , н
11	стояша подъ городомь 🥳 недъль · н
12	въісъілаху къ ннмъ югра 🔸 льстьбою
13	рекуще тако у яко копнмъ сребро н соболн
14	н ниа узорочья , а не губнте свонхъ
15	(мьрдъ н

1	(воен данн) а льстяще ими) а вое копяче
2	н яко скопнша вое н въіслаша ну города къ
3	воєводъ — пондн въ городъ — поємъ (ъ
4	собою ві муж вячьшнух ннде въ городъ
5	ВОЄВОДА – ПОНМЯ (Ъ СОБОЮ ПОПА НВАНКА ЛЕГЕНА
6	н ниъхъ вячьшнхъ 🦻 нсъкоша я на канунъ
7	(вятъія варваръі — н въіслаша пакъі — н
8	пояшанхъ л мужьвячьшнхъ и тъхъ
9	нсъкоша и потомь 🗔 и яко изнемогоша
10	ГОЛОДОМЬ , СТОЯЛН БО БЯХУ 🕏 НЕДВЛЬ ,
11	(ЛУШАЮЧЕ ЛЬСТЬБѢ НХЪ У Н НА ПРАЗДЬННКЪ
12	(вятого николъј въјлъзъше из города 🦻
13	нсъкоша вся – н бъ туга н беда останку

53.2

1 жнеъіхъ · бъ бо осталося нхъ 🦳 муж · н 2 не бяше вести чересъ всю диму въ новегородъ 3 на не , нн на жнвъј , нн на мъртвъј . н 4 печяловахуся въ новегородъ князь н 5 владъка и высь новгородъ – въ то же лъто роднся въ новегородъ у ярослава съінъ 6 7 ростнелав · томь же лътъ сърубнша 8 церковь святую апостолу на хълмъ 9 ЖНВОГЛОЖЮ Н (ВЯТОГО НОАННА МНЛОСТНВАГО 10 на воротехъ о въскресення · Вълъто з то Зажьжеся пожаръ 11 12 новегородъ въ недълю на всъхъ (вятъкъ) 13 в говънне · ндуче въ заутрынюю · загореся 14 савъкние дворе на яръіневъ улнцн у н бяще 15 пожаръ зълъ 🔹 съгоръ-

54.1

1	ша церькъвн 📅 святого васнлня 🤊 святъія
2	тронця , святого въздвнження , н много
3	домовъ добръіхъ – н уяша у лукнин
4	улнци – н не ту ся зло уставн за грехъі
5	наша 🔹 нъ на другъін день загореся въ
6	чьглове улкн 🤊 н погоре дворовъ съ 🧵 н
7	потомь боле въздвижеся – тои же недъли въ
8	пятници , въ търъгъ , загоръся от
9	хревъкове улнци оли до ручья неревьскен
10	коньць , н съгоръ церкъвни 🥱 н домове
11	ВЕЛНЧНН · ОТТОЛЕ ВЪСТА ZAO · ПО ВСЯ ДИН
12	ЗАГАРАШЕСЯ НЕВНДНМО Н 😴 МВСТЪ Н БОЛЕ · Н
13	не съмяху людье тнроватн въ домъхъ ,
14	иъ по полю жнвяхуть – н потомь по-

1	горе городнще · томь желътъ н ладога
2	погоре передн новагорода 🦻 а потомь н руса
3	погоръ · а въ люднин конъцн погоръ
4	дворовъ 🗍 н тако (я чюжяше от всъхъ
5	(вятъіхъ до госпожниа дин — н тъгда
6	прндоша нубълтъкъ жнвълхъ нуъ югръл
7	н убнша (бъішку волосовнця н негочевнця
8	ЗАВНДА Н МОНСЛАВА ПОПОВНЦЯ САМН ПУТЬННКН 🦻
9	а друзни кунами ся откупиша – творяхуть
10	БО Я СЪВЪТЪ ДЬРЖАЩЕ НА СВОЮ БРАТЬЮ У А ТО
11	БОГОВН (УДНТН · ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО ПОСТАВНША
12	церковь святого апостола филипа на

13	нутьнѣн улнцн ў н (вятн ю владъіка
14	мартурнн мъсяця генваря въ бко на
15	святого нгнатня перенесенне

	55.1
1	мощьмъ · въ то же лъто пръставнся
2	нгуменъ дноннсни святого георгия 🦻 н
3	ПО(ТАВНША НА МѢ(ТѢ (ГО (АВАТНЮ) ТОН Ж(
4	чние преставися игуменъ герасимъ у
5	святъля богороднця въ аркажн манастърн 🦻
6	Н ПОСТАВНША НА МВСТВ (ГО ПАНЪКРАТНЯ
7	попниа ·
8	Вълъто 🐺 💀 🐺 Т. – Даложн церковь камяну на
9	городьнъхъ воротъхъ боголюбнвъін
10	архепнскопъ новгородьскъін мартурни въ
11	нмя святъія богороднця положенне рнуъі н
12	ПОЯСА · Н НАЧЯША ДЪЛАТН МЪСЯЦЯ МАНЯ ВЪ
13	¬́д∙ на (вятого нсакня · а концяша мѣсяця
14	августа въ 🐱 на святого стефана · н святн
15	владъіка на праздьннкъ (вятъія богороднця
16	положение ризъг и пояса – и бълсть
17	крестьяномъ прнбежнще з

55.2

	00.2
1	н радость н веселне вернъімъ – тон же осенн
2	Заложн церковь святого въскресення камяну
3	въ манастъюрн владъка мартурнн • н
4	възделаша до двърнн около до осенн 🔹 томъ
5	же лътъ преставнся раба божня хръстна
6	(вятъія варваръі — н поставнша на мѣстѣ
7	ен нубра владъіка н сестръі все э кротъку
8	н съмърену нменьмь варвару гюргевую
9	олекшнинця – н поставн ю владъіка на сборъ
10	(вятъія (уфнмне – томь же лътъ сърубнша
11	ЦЕРКОВЬ НОВУ СВЯТОГО ВЪЗДВНЖЕННЯ Н
12	(ВЯТОГО ВАСНЛНЯ Н СВЯТОГО ДМНТРНЯ
13	ноздрыцнич · томь желътъ , на знмч ,
14	почва встволодъ новгородьце на
15	черинговъ • на ярослава н на всъ

56.1

1	ольгово племя · н новгородьцн не отпьрешася
2	ему – ндоша съ княземь ярославъмь
3	огнищане и гридьба и купци – и бъща на
4	новъмь търгу – н прнсла всъволодъ н
5	възворотн е съ чьстью домовь – н послаша
6	новгородьци къ нему мирошку посадника
7	н борнса жнрославнця 🦻 мнкнфора
8	(ЪЦЬСКАГО) ПРОСЯЧЕ СЪІНА) А ЯРОСЛАВА
9	негодующе — н възворотншася въ
10	новъгородъ · тон же знмъ бншася смолняне
11	съ черинговъцн , н поможе богъ
12	цьринговьцемъ , н яша кънязя борнса
13	романовнця · н не бяше мнра межн нмн · н
14	прня всеволодъ мнрошку н борнса н нванка
15	н фому , н не пустн нхъ

1	въ новъгородъ , а самъ посла въ половъце .
2	Н ПОЧА(ТА ВО: КОПНТН В(ѢВОЛОДЪ Н ДАВЪІДЪ
3	собе а ярославъ църннговъскъін н нгоръ
4	съ братьею · н не бяше мнра межн нмн › нъ

5 рать большю въздвигнуша ·

Вълъто 🙀 🐨 🖌 Заложнита црекове камяну 6 7 נאדטרט הטףאהא אל האאאגידאוףא איאאנידאוף 8 къснятниъ н дъмнтръ , братеника , на 9 лубянън улнцн – н начаша дълатн 10 месяця априля , а коньцяша мъсяця нюля 11 въ ^тн на святого прокопня · н святню 12 владъка мартурни на зиму мъсяця 13 ГЕНВАРЯ ВЪ 😽 НА (ВЯТЪІЯ ТАТНЯНЪІ) ПРН 14 нгумене оннсиме · и бъють радость 15 крестья-

57.1

1	номъ – а къснятниу н дъмнтру въчьная
2	ПАМЯТЬ ТОМЬ ЖЕ ЛВТВ НСПЬСА ЦРКОВЬ НА
3	воротехъ архепнскопъ мартурни святъля
4	Богороднця , а пнсець гръцниъ петровнць
5	въ то же лъто концяша церковь (вятого
6	въскресення – н святн владълка мартурнн
7	мъсяця септября въ Ггг на святого коринлия 🦻
8	на канонъ (вятого въздвнження » прн
9	нгуменн – а владъіка тружаяся н горя въ
10	день ZNOEMЬ · А ВЪ НОЦЬ ПЕЧЕЛУЯСЯ · АБЪІ
11	коньцятн н вндетн церковь съвършену н
12	украшену – н егоже желавъ – прня царство
13	небесное н радость ненсконьцяему въ въкъг »
14	амниъ находящю лъту , слахуся новъ-

57.2

1	городьцн къ встволоду посадника дъля
2	мнрошке н нванка н фомћ , пустнаћ бо
3	БЯШЕ БОРНСА Н НИЪГЕ МУЖЕ С ИНМЬ – А ВСТВОЛОДЪ
4	нде на чърннговъ 🔸 съкупнвъ снлу свою н
5	ПОЛОВЬЧЬСКУ СНЛУ ПРНВЕДЪ – Н ВОЖАШЕ СЪ
6	собою посадинка новгородьскаго мнрошку
7	н нванка н фому 🦻 а новгородьцемъ повеле
8	нтн на лукъј · ндоша (ъ ярославомь » н
9	(ъдъвъше на лукахъ , воротнша(я
10	домовь , а встволодъ въшьдъ въ Землю
11	нхъ н не вда богъ межн нмн кръвн
12	пролнтня больша , н възяша мнръ межн
13	собою 🦻 а новгородъ въіложнша всн князн въ
14	(ВОБОДУ КДЕНМЪЛЮБО У ТУЖЕСОБЕКНЯЗЯ
15	ПОНМАЮТЬ И ВЪ-

1	ζερατήεια κιτέδολομι – Πγιτή φομγ
2	новугороду , а мнрошке н нванка не пустн ,
3	н рочгићен новгородъце – н съдумавъше
4	новгородьце н показаша путь нз
5	новагорода н въігнаша н на гюргевъ день 🦻
6	осень у ярослава князя – нде князь ярославъ
7	на новъін търгъ , н прняша н новоторожьцн
8	съ поклономь – н жяляху по немь въ
9	новегородъ добрнн 🧯 а Злнн радовахуся ·
10	н послаша църннгову къ ярославу по съінъ 🦻
11	н съдеша всю знму новегородъ бесъ князя
12	А ЯРОСЛАВЪ КНЯЖЯЩЕ НА ТЪРЪЖЬКУ ВЪ СВОЕН
13	волостн н данн понма по всему върху н
14	МЪСТЕ · Н ZA ВОЛОКОМЬ ВЪЗЬМА ДАНЬ · А
15	новгородьце нумавъ всеволо-

	00.2
1	ДЪ ZA ВОЛОКОМЬ Н ПО ВСТН ZEMЛН (ВОЕН »
2	държаше у себе 🕠 не пустя нуъ новугороду 🕚
3	нъ хожаху по городу по волн володнмнрн
4	тон же знме святн церковь святого кюрнла
5	въ нелезенъ епнскопъ мартурнн
6	Вълъто 🙀 🛛 🐨 🐨 Приде киязь ис церьингова
7	новугороду яропълъкъ ярославнць на
8	върббинцю , настануцю лъту мртъмб
9	мъсяцемь – и съдевъшю ему от въръбинце
10	до (менова дин 💀 мъсяць одниу , н
11	въігнаша ну новагорода 🦻 н послаша опять
12	по ярослава — нде ярославъ съ новаго търгу
13	володнмнрю , позванъ всеволодомь
14	ндоша ну новагорода перединн мужн
15	сътьский и пояща ярослава

1	(ъ вствю правьдою и чьстью · и приде на
2	чни ч ярославъ по крещении за недълю и
3	седе на столъ своемь у нобуяся съ людьми у
4	н добро все бъість — н мнрошка прнде
5	ПОСАДЬННКЪ У СВДЕВЪ В ЛЕТА ZA
6	новгородъ – н всн прндоша невреженн
7	ннунмь же — н радн бъіша новегородъ всн
8	ОТ МАЛА Н ДО ВЕЛНКА · ТОМЬ ЖЕ ЛѢТѢ
9	поставн церковь на острове святого ннкнфора
10	мартурни архепископъ въ то же лъто
11	поставн манастърь святъля суфнмня въ
12	плътьннкнхъ полюжая городьшнинця
13	жнрошкниа дъцн
1 /	

 14
 Вълвто
 З.Ф.З.
 Заложн церковь камяну въ

 15
 русв святого преображения боголюбнвъзн а

59.2

	09.2
1	рхепнскопъ мартурнн – нацяша дълатн
2	мъсяця маня въ бка на святую цесарю
3	костянтнич н еленъг 🔸 а коньцяша мъсяця
4	нюля въ Гла на святън улнтън н святн
5	церковь на успенне святън богороднин 🦻
6	н створн праздьникъ честьнъй служьбу
7	(творн) н помолнся) глаголя – господн
8	боже – придри съ небесъ и вижь – и посъти
9	вниограда (воего 🦻 н съвърьшн нже насадн
10	десинця твоя н прндрн на церковь сню ,
11	юже създахъ рабъ твон , архепнскопъ
12	мартурнн , въ нмя (вятого твоего
13	прѣображення 🛛 да аще кто помолнться въ
14	церкви сен съ върою 🦻 тъ услъгши молитву
15	его , н отпустн гръхъл его , молнтвамн

60.1

1	святыя богороднця н всъхъ святыхъ
2	ТВОНХР · АМНИР · Н ВЕСЕЛЯШЕСЯ БЛАЖЕНЪІН
3	душею н теломь , устронвъ собе память
4	въчьную н всъмъ крестьяномъ честьнън
5	манастъръ – тон же весне преставнся у
6	ярослава съіна 🐻 нзяслав бяше посаженъ на
7	ЛУКАХЪ КНЯЖНТН Н ОТ ЛНТВЪІ ОПЛЕЧЬЕ
8	новугороду [,] н тамо преставнся – а
9	ростнелав новъгородъ · н оба положена у

10	(вятого георгня в манастърн – въ то же
11	лъто заложн церковь камяну князь
12	велнкъін ярославъ съінъ володнмнрь
13	ВЪНУКЪ МЬ(ТН(ЛАВЛЬ) ВЪ НМЯ (ВЯТОГО
14	спаса преображення новегородъ на горъ 🕠 а про-

1	ЗВНЩЕ ΝΕΡЕДНЦЕ · Н НАЧАША ДЪЛАТН МЪСЯЦЯ
2	нюня въ н на святого федора , а концяша
3	мъсяця септября – на ту же осень придоша
4	ПОЛОЧЯНЕ (Ъ ЛНТВОЮ НА ЛУКЪЈ Н ПОЖЬГОША
5	хоромъі 🔸 а лучяне устерегошася н нубъіша
6	въ городъ – томь же лътъ заложнша церковь
7	КАМЯНУ (ВЯТОГО НЛНЕ НА ХЪЛМѢ · НА ТУ ЖЕ
8	чнму ходн князь ярославъ съ новъгородъцн
9	н съ пльсковнин н съ новотържин н съ
10	ЛАДОЖАНЪІ Н СЪ ВСЕЮ ОБЛАСТНЮ НОВГОРОДЬСКОЮ
11	къ полотьску 🔸 устретоша полоцяне съ
12	поклономь на озъре на касъпле – н
13	възьмъше мнръ 🔸 възвратншася
14	ΝΟΒΥΓΟΡΟΔΥ · ΕΟΓЪ ΕΟ ΝΕ

61.1

1	вда кръвн пролнтъя крестьяномъ межн
2	(0E0H0 ·
3	Βълъто 🐺 έτΨ-ζ. Πρηκλαвъ всъволодъ ,
4	въіведе ярослава из новагорода и веде и къ
5	собе – а ну новагорода почва владъіку н
6	посадьника мирошку и вячьшии мужи по
7	съінъ – н яко бъіша на озъре серегерн ,
8	преставнся рабъ божнн архепнскопъ
9	новгородьскъгн мартурни мъсяця августа
10	въ Кд на святого апостола варфоломея ·
11	н прнведоша н 🦻 положнша н въ прнтворе
12	квятъля (офня — ндоша людье (ъ
13	посадникомь и съ михалкомь къ
14	встволоду · н прня е съ велнкою честью н вда
15	нмъ (ъінъ (вятославъ · а въ новъгородъ)
16	(ЪДУМАВЪ

61.2

1	(ъ посадъннкомб – прнсла – н съ
2	новъгородьцн 🦻 н въведе въ епнскупню
3	мнтрофана , мужа богомь нубърана
4	н всь повъгородъ 🦻 шъдъше 🧳 съ честью
5	ПОСАДНША Н 🦻 ДОНЕЛЕЖЕ БУДЕТЬ ОТ
6	мнтрополнта позванне · н тъгда
7	ПОНДЕШН НА ПОСТАВЛЕННЕ · ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО
8	Zаложнша Церковь камяну (вятъіхъ ∽́м·
9	томь же лътъ поставн церковь княгъінн
10	ярославляя на мнхалнцн манастърь
11	святъля богороднця рожьство , нгуменню
12	ПОСТАВНША ХАВНЖЮЮ ПОСАДННКА ВЪ ТО
13	же лъто непьсаша церковь святого
14	преображення на городнщн 🕔 въ то же лъто
15	нспьсаша церковь въ руст святого спаса
16	владъічьню въ манастъірн

1	Ппрнде же князь святослав въ новъгородъ 🦻
2	стит всеволожь , втилкт гюргевт ,
3	мъсяця генваря въ 🗖 на святого васнлня 🦻

4	н посаднша н на столъ въ святън софнн 🔸 н
5	обрадовася высь новъгородъ – въ то же
6	лъто въ русъ городъ обложнша
7	Βълъто 🙀 😧 👾 Η Λοκοτь възяша лнтва н до
8	налюця (ъ бълее до свниорта н до ворча
9	середу – н гнашася новгородьцн по ннхъ н до
10	цьриянъ , н бншася с инмн , н убнша лнтвъі
11	мужь п а новгородьць бі рагунлу
12	прокопннинца съ братомь ольксою 🦻
13	гюргя (Ъбъішкнинця у ратьмира
14	нъжатнинця 🦻 страшка серебрьника въ-
	62.2

1	сця , вънезда ягнинця , луку мнрошкниъ
2	отрок , мнкнту лазоревнця , жнрошку
3	огасовнця у оснпа подвонскаго у романа
4	ПЪКТА , НИВХЪ Д МУЖ , А ПОЛОНЪ ВЬСЬ
5	отяша а нубътъкъ убъжаша въ то же
6	лъто нде нездила пъхциниць на лукъ
7	воєводою · нде съ лукъ съ маломь дружниты
8	въ лотъіголу на тороне 🦻 н засташа я въ
9	одрннахъ , н убнша нхъ тм. муж , а
10	ж на
11	прндоша на лукъі сторовн вьсн – а кто бъ
12	ит пошьлъ по инхъ (толбовнця (ъ
13	нъколькомь дружнизы у а у тъхъкун
14	ПОНМАША , БНВЪШЕ

1	Вълъто 🕌 🐨 🐨 Новъгородьци богомь
2	нубранаго мнтрофана въведоша въ
3	епнскопью по мартурнн у н нде върусь
4	ставнтъся къ мнтрополнту съ
5	новгородьскъзми мужи и съ всеволожими 🦻
6	н поставленъ бъють мъсяця нюля въ 🗔 🗖
7	день – на святого уакнифа – н приде въ
8	новъгородъ («Птября въ 🗒 Ді на
9	въздвнженне честьнаго хреста – н радн
10	БЪІША НОВГОРОДЬЦН (ВОЕМУ ВЛАДЪІЦѢ · ВЪ
11	то желъто мъсяця априля въ 🔂 съгоръ
12	ЦЕРКЪІ ОТ ГРОМА СВЯТОГО ННКОЛЪІ НА
13	ГОРОДНЩН · Н (ТА В(Ѣ ЛѢТО ДЪЖГЕВО · А
14	варягъі пустнша без мнра за море 🔹 того
15	же лѣта (ърубнша въ русѣ городъ · а на
16	остнь придо-

1	ша варятн горою на мнръ – н даша нмъ мнръ
2	NA В(ТАН БОЛН (ВОЕН ·
3	Вълъто ÷́́е́́₩́і· Съвършнша церковь камяну
4	святого пророка нлне на хълмъ 🔸 конъць
5	(ЛАВЬНА – Н (ВЯТН Ю ВЛАДЪІКА МНТРОФАНЪ
6	на праздник
7	Вълъто ўйчаі рюрнкъсъольговнин на
8	поганъімн половци , концякъ н даннла
9	БЯКОВНЦЬ [,] възяща град къневъ на щнтъ
10	въ 🖬 день Генваря – на святого васнлня –
11	а кого дондеть рука – убрибця лн – церинцъ
12	ЛН У ПОПА ЛН У ПОПАДЬЕ ЛН У А ТЪІ ВЪДОША ВЪ
13	ПОГАНЪІЯ · А ЧТО ГОСТН › ННОЗЕМЬЦЯ ВЬСЯКОГО
14	ядъіка , датворншася въ церквахъ , н
15	въдаша нмъ жнвотъ , а товаръ (ъ ннмн

стъюемъ н по всъмъ церквама 🔸 вся
узорчья н нконъі одраша н везоша поганнн
въ Землю (вою · а град пожгоша · въ то же
лътоп объднша олговнця лнтву нзбнша
нхъ 🟹 сотън 🙀 томь желътъ пръставнся
мнрошьшка , посадьникъ новъгородьскъщ ,
пострнгъся у святого георгня – н по том
даша посадинцьство мнхалку степаннцю
томь желътъ 🔹 по гръхомъ нашнмъ 🦻
нумроша конн новъгородъ н по селомъ 🗯
яко нълзъ бяше понтн смрадъј ннкуда же
Κълъто 🙀 😨 🦞 κι Царствующю ольксе въ
цесарнградъ , въ царствъ нсаковъ ,
Брата (воего) егоже (лъпнвъ) а (а-

64.2

1	мъ цесаремь ста 🦂 а съїна его олексу затворн
2	ВЪ (ТВНАХЪ ВЪІ(ОКЪІХЪ (ТРАЖЕЮ) ЯКО НЕ
3	къмндеть – н временомъ мниувъшемъ – н
4	дьръзну нсакъ молнтнся о съну своемь 🦻
5	дабъі (го нспустнаъ нс твърдн пръдъ (я
6	н умолн брата нсакъ 🦻 н прняста нзвъщение
7	съ съномь , яко не помъіслити на царство ,
8	н (пущенъ бъість не твърдн н хожашеть въ
9	своен волн – цесарь же олькса не печяшеся о
10	немь · въря брату нсаковн н съіновн его ·
11	Зане прняста извъщение – и потом исакъ
12	помъкливъ , и въсхотъ царства , и
13	учяшеть сына , посъглая потан , яко добро
14	створнхъ брату моєму олъксъ , от поганъі-

65.1

1	хъ вълкупнхъ его > а онъ протнву зло мн
2	възда 🗴 слъпнвъ мя 🦻 царство мое възя – н
3	ВЪСХОТѢ СЪІНЪ ЄГО У ЯКОЖЕ УЧАШЕТЬ ЄГО У Н
4	мъїшляшьта 🦻 како єму нунтн ну града
5	въ дальняя странъј и оттолъ искати
6	царства – н въвъденъ бъість въ корабль 🦻
7	н въсаженъ бъсть въ бочку – нмущн – т
8	дна прн еднићмь концн 🦻 За нимь же
9	нсаковнць съдяще , а въ другомь концн
10	вода – ндеже гвоздъ – нълзъ бо бяше ннако
11	нунтн ну града • н тако нунде ну гръчьскън
12	ZEMAH · Н УВЪДАВЪ ЦЕСАРЬ • ПОСЛА НСКАТЪ
13	(ГО · Н НАЧАША Н(КАТН (ГО ВЪ МНОЗЪХЪ
14	Мѣ(ТѣХЪ У Н ВННДОША ВЪ ТЪ КОРАБЛЬ У
15	ндеже бя-

1	шеть – н вся мъста обнскаша – а ну бъчькъ
2	ГВОЗДЪІ ВЪІННМАША 🦻 Н ВНДЕШЕ ВОДУ
3	текущю , ндоша прочь , н не обрътоша
4	его • н тако нзнде нсаковнуб • н прнде къ
5	нъмбчьскуму цесарю филипови у къзяти
6	н къ (ѣ(трѣ (воен · цесарь нѣмечьскъін
7	посла къ папъ въ рнмъ 🤊 н тако увъчаста ,
8	яко нъ восватн на цесарьградъ , нъ якоже
9	рече нсаковнць · всь град костянтннь

10	хотять моєго царства · такоже посадяче
11	его на пръстолъ 🦻 пондете же къ нерусалнму
12	ВЪ ПОМОЧЬ · NE ВЪСХОТЯТЬ ЛН EГO › А ВEДETE
13	н ОПЯТЬ КО МИѢ ' А ПАКОСТН № ДЕНТН
14	гръчьскон землн · фрязн же н всн воеводъі
15	нхъ възлюбнша злато н (ръбро , н-

1 же мъняшеть нмъ нсаковнць 🦻 а цесарева 2 велъння забъща и папина · първое 3 пришьдъше въ судъ 🦻 замкъј желъзнъјя 4 разбнша , н прнступнвъше къ граду , 5 огнь въвергоша мъстъ въ храмъі · тъгда 6 цесарь олькса у узьревъ пламень у не створн 7 Бранн протнву нмъ · прнзвавъ брата 8 НСАКА У ЕГОЖЕ СЛЪПН У ПОСАДНЕГО НА 9 пръстолъ – и рече – даже еси – брат – тако 10 створнать , простн мене , а се твое царство . 11 НЗЕ ЖА НЗ ГРАДА Н ПОЖЬЖЕНЪ БЪІСТЬ 12 град н церквн несказьнъ лъпотою у нмъ 13 же не можемъ унсла съповъдатн – н 14 святое софне прнтворъ погоръ , ндеже 15 патрнарси вси написани у и подрумье и

66.2

1	до моря · а семо по цесаревъ датворъ н до
2	суда погоръ – н тъгда погна нсаковнць
3	по цесари олексъ съ фрягът – и не постиже его
4	н възвратнся въ град , н съгна отця съ
5	пръстола – а самъ цесаремъ ста – тъј есн
6	слепъ , како можешн царство държатн ,
7	азъ есмь цесарь · тъгда нсакъ цесарь »
8	много (ъжалнвъсн о градъ н о царствъ
9	своемь н о грабленни манастъюрьскъюхъ 🔹
10	еже даяста фрягомъ Злата н Срѣбро 🦻
11	посуленое ных у разболъвъся у н бълсть
12	мннхъ , н отънде (въта сего · по нсаковъ
13	же смертн людне на съїна его въсташа про
14	Зажьжение градьное и за пограбление
15	манастърыское – н събрачеся чернь – н
16	волочяху добръін мужн , ду-

67.1

1	
\perp	мающе с ними у кого цесаря поставять у н
2	всн хотяху раднноса · онъ же не хотяше
3	царства , нъ кръяшеся от ннуъ ,
4	нумъннвъся въ чърнъј рнуъј • жену же его •
5	нмъше – прнведоша въ святую софню н
6	МНОГО НУДНША Ю ОВЪЖЬ НАМЪ КДЕ ЕСТЬ
7	муж твон – н не сказа о мужн своемь –
8	ПОТОМЬ ЖЕ ЯША ЧЕЛОВЪКА У НМЕНЬМЬ
9	ннколу вонна , н на того възложнша
10	въньць бес патрнарха у н ту бъша с ннмь
11	въ (вятън (офнн 😵 динн н 😵 ночнн
12	цесарь же нсаковнць бяшеть въ влахериъ 🦻
13	н хотяше въвестн фрягъј отан бояръ въ
14	Градъ · Бояре же · Увъдавъше · Утолнша
15	цесаря 🔸 не даша ему напустнтн фрягъ 🦻
16	рекуче · мъј с тобою есмь ·

тъгда бояре 🦻 убоявъшеся въвъдъння

1

2	фрягъ 👎 съдумавъше съ мюрчюфломь 🦻
3	яша цесаря нсаковнця 🦻 а на мюрчюфла
4	вънбуб възложнша – а мюрчюфла бяше
5	въкаднаъ не тъмъннце неаковниъ , н
6	прнялъ нувъщение 🦻 яко не нскатн подъ
7	нсаковнцемь царства у нъ блюстн подъ
8	инмь – мюрчюфлъ же посла къ инколъ н
9	кълюдьмъвъ святую софню язъялъ
10	ворога вашего нсаковнця 🦻 язъ вашь
11	цесарь · а николъ даю първъін въ боярехъ ,
12	(ЛОЖН СЪ СЕБЕ ВЪНЬЦЬ – Н ВСН ЛЮДНЕ НЕ ДАША
13	ему сложнтн въньця 🦻 нъ боле закляшася ·
14	КТО ОТСТУПНТЬ ОТ ННКОЛЪ У ДА БУДЕТЬ
15	проклятъ · того же дне · дождавъше
16	ночн » разбъгошася всн » а николу я-

1	ша – н жену его я мюрчюфлъ – н въсадн я
2	въ тъмнино – н олъксу нсаковния
3	утвърдн въ стънехъ 🔸 а самъ цесаремъ
4	ста мюрчюфлъ феуларя въ 🤟 день 🦻
5	надъяся нубнтн фрягъг фрязн же
6	УВЕДАВЪЩЕ ЯТА НСАКОВНЦЯ У ВОЕВАША
7	волость около города 🦻 просяче у мюрчюфла 🕚
8	дан намъ нсаковнця 🦻 ото пондемъ къ
9	нъмечьскуму цесарю • отнележе есме
10	посланн · а тобе царство его · мурчюфлъ
11	же н всн бояре не даша его жнва у н уморнвъше
12	нсаковнця , н рекоша фрягомъ . Умбрлъ
13	есть · придете и видите и · тъгда же фрязи
14	печяльни бъівъше за пръслушание свое – не
15	τακο δο δτ καζαλъ ΗΜЪ Цегарь ΝτΜτ-

68.2

1	чьскъін н папа рнмьскъін 🦻 якоже сн 2ло
2	учнинша цесарюграду · самн к собе всн ·
3	оже намъ нъту нсаковнця у с ннмь же есме
4	прншлн – да луче нъјесть умретн у
5	цесареграда – нежели съ срамомь отънти –
6	оттоль начаша (тронтн брань къ граду
7	н дамъклнша – якожен пръже – на
8	кораблнуъ раямн на шьглахъ , на ннъіхъ
9	же кораблихъ исъциннша порокъј и
10	лъствнця 🔸 а на ниъхъ замъклнша
11	(ЪВѢШНВАТН БЪЧЬКЪЇ ЧЕРЕСЪ ГРАД)
12	НАКЛАД(НЪІ (МОЛННЪІ – Н ЛУЧННЪІ
13	Зажьгъше – пустнша на хоромъ т – якоже
14	н пръже пожъгоша градъ – н приступиша
15	КЪГРАДУ АПРНЛЯ ВЪ 😽 ДЕНЬ 🖲 ВЪ ПЯТЪКЪ
16	е́ недълн поста , н не успъша ннуътоже
17	граду нъ фрягъ н-

1	денша близъ −́р муж · и стояша ту фрязи
2	т дин нвъ понедъльник верьбион
3	недълн прнступнша къ граду 🦻 солнчю
4	въсходящю 🦻 протнву святому спасу 🦻
5	Зовемъін вергетнсъ , протнву нспнгасу ,
6	сташа же н до лахернъј – приступиша же
7	на 🖬 корабль въ велнкъїхъ – бяху же
8	нзременанн межн нмн 🧯 въ ннхъ же людье
9	на коннхъ 🔹 оденн въ бръне н коне нхъ ·

10	нннн же корабле нуъ н галъе нуъ стояху
11	назаде 🤊 боящеся зажьження 🦻 якоже н
12	пръже бяхуть гръцн пустнлн на не 🗔
13	кораблевъ съ огнъмь – н въ пряхъ
14	нувеременнвъще погодье вътра 🔹 на
15	василиевъ день полуноци 🦻 и не успеша
16	ннутоже фрязьскъїмъ кораблемъ – въсть
17	БО НМЪ БЯЩЕ ДАЛЪ Н-

1	(аковнць а грькомъ повеле пустнтн на
2	корабле на не – тъмь же н не погоръша
3	фряхн н тако бъість възятне
4	Цесаряграда велнко – н привлеце корабль
5	къ (тенъ градьнън вътръ) н бъща
6	(КАЛЪІ НХЪ ВЕЛНКЪІЯ УРВСЪ ГРАД У А
7	ннжьнее скалъі равно забороломъ – н
8	БЬЯХУТЬ (Ъ ВЪІСОКЪІХЪ (КАЛЪ НА ГРАДѢ
9	грькъі н варягъі каменнемь н стръламн н
10	(Улнцамн) а съ ннжъннхъ на град
11	(ЪЛѢЗОША · Н ТАКО ВЪЗЯША ГРАД · ЦЕСАРЬ
12	же мюрчюфолъ кръпляше бояръг н все людн 🥠
13	хотя ту брань (творнтн съ фрягъј – н не
14	ПОСЛУШАША ЕГО · ПОБЪГОША ОТ НЕГО ВСН ·
15	цесарь же побеже от ннуъ , н угонн е на
16	коньнемь търгу , н многа жалова на
17	бояръі н на все людн · тъгда же цесарь
18	нубеже нуъ

70.1

1	града [,] н патрнархън ВСН Бояре́ · н
2	виндоша въ град фрязн всн 🦻 априля въ
3	ві день і на святого васнаня
4	Н(ПОВЪДИНКА – ВЪ ПОИЄДЪЛЬИНК – Н
5	сташа на мъсте – ндеже стояще цесарь
6	ГРЬЧЬ(КЪІН У СВЯТОГО (ПАСА У НТУ СТАША
7	на ночь – Заутра же – солнчю въсходящю –
8	вънндоша въ (вятую софню , н одбраша
9	двьрн н расъкоша 🦻 а онболъ окованъ бяше
10	всь сребромь – и столпъл сребрьнъле – в – а – д.
11	КНЕОТЬНЪІЯ У Н ТЯБЛО НСТКОША У Н БІ
12	креста – нже надъ олтаремь бяху – межн
13	нмн шншкъј 🦻 яко дръва въјшьша муж 🦻
14	н пръградъі олтарьнъія межн стълпъі 🤊 а
15	то все сребрьно – н тряпеду чюдьную
16	одъраша драгъін камень н велнн
17	жьньчюгъ , а (аму

1	н(въдомо камо ю дъша · н ¬м· кубъковъ
2	велнкъщъ , нже бяху пръдъ олтаремь ,
3	н понекадъла н свътнлна сребрьная 🦻 яко
4	не можемъ унсла повъдатн 🦻 съ
5	праздьннчьнъімн (ъсудъі бесцъньнъімн
6	понмаша · служебьное еуангелне н хрестъі
7	ЧЕСТЬНЪІЯ У НКОНЪІ БЕСЦВНЪІЯ ВСЕ ОДРАША ·
8	н подъ тряпедою кръвъ нандоша бм
9	КАДНЕ ЧНСТАГО ЗЛАТА – А НА ПОЛАТЊХЪ Н ВЪ
10	стънахъ н въ съсудохраннльннци невъде
11	колнко злата н сребра у яко нету чнела у н
12	Б«ЦЕНЬИЪХЪ (ЪСУДЪ · ТО Ж« ВСЕ ВЪ «ДНИОН
13	софни сказахъ – а святую богородицю ,

14	нже въ влахърнъ 🔸 ндеже святъін духъ
15	съхожаше на вся пятннцъ 🦻 н ту одраша 🦂
16	HN 15-

1	ХР ЖЕ ПЕРКЕНН ИЕ МОЖЕТР ЛЕУСИВЖКР
2	(казатн – яко бещнела – днгнтрню же
3	чюдьную , нже по граду хожаше , святую
4	Богороднцю 🦻 съблюде ю богъ добръімн
5	людьмн , н изик «Сть , на июже
6	надѣємъся · ннъіє церквн въ градѣ н вънѣ
7	ГРАДА Н МАНА(ТЪІРН ВЪ ГРАДѢ Н ВЪНѢ
8	града · пограбнша все · нмъ же не можемъ
9	чнсла • нн красотъј нхъ сказатн • черньче
10	же н черинце н попъл облупнша – н ижколико
11	нхъ нтбнша – гръкъј же н варягъј нтгнаша
12	нуъ града – нже бяхуть осталн – се же
13	нмена воеводамъ нхъ 🗗 маркосъ от рнма ,
14	ВЪ ГРАДѢ БЬРИЄ У НДЕЖЕ БЕ ЖНЛЪ ПОГАНЪІН
15	ЗЛЪІН ДЕДРНКЪ · А ́В· КОНДОФЪ
16	οφλαμέδρε · α τ· συχε (λεπείη στ

71.2

1	маркова острова венеднкъ · сего дужа
2	слъпнлъ манунлъ цесарь · мнозн бо
3	философи моляхуться чесареви баще сего
4	дужа отпустншн съдрава , тъ много зла
5	створнть твоєму царству – царь же не
6	ХОТЯ (ГО УБНТН) ПОВ(ЛВ ОҮН (МУ (ЛВПНТН
7	(ТЬКЛОМЬ – Н БЪІСТА ОЧН ЄМУ ЯКО
8	иєврежент у нъ не вндяще ннчего же – сь же
9	дужь много браннн замъішляше на град 🦻
10	н всн его послушаху , н корабли его велиции
11	БЯХУТЬ У С ННХЪ ЖЕ ГРАДЪ ВЪЗЯША
12	стоянья же фряжьска у цесаряграда от
13	декабря до априля 🦻 доколь городъ възящь 🕚
14	а мъсяця маня въ 😽 поставнща цесаря
15	своего латниа кондо фларенда свонмн
16	пн(купъ) – н власть

72.1

1	собе раздълнша – цесаревн град – а маркосу
2	судъ , а дужеви десятина . И тако погъбе
3	царство богохраннмаго костянтнияграда
4	Н ЗЕМЛЯ ГРЬЧЬСКАЯ ВЪ СВАДЪ ЦЕСАРЕВЪ 🦻
5	еюже обладають фрязн
6	Вълтто 🐨 🐨 Мъсяць освътс въ 🖬
7	ноцин · того же лъта присла великън киязъ
8	всеволодъ въ новъгородъ 🕠 рекя тако · въ
9	ХЕМЛН ВАШЕН РАТЬ ХОДНТЬ • А КНЯХЬ ВАШЬ •
10	(ЪІНЪ МОН (ВЯТО(ЛАВЪ – МАЛЪ – А ДАЮ ВЪІ
11	(ЪІНЪ (ВОН (ТАРЕНШНН КОСТЯНТННЪ · ТЪГДА
12	же отяша посадинцьство у мнхалка н
13	даша дмнтру мнрошкнинцю · въ то же
14	лъто приде киязь костянтниъ
15	всеволодиць , внукъ гюргевъ , въ
16	нокъгоро-

1	дъ [,] мъсяця марта въ к· на святого
2	ГЕРАСНМА · Н РАДЪ БЪІСТЬ ВСЬ ГРАД СВОЕМУ
3	Хотънню · въ то же лъто пръставнся

4	
4	киягъінн всеволожая ·
5	Вълъто 🙀 🖲 🐺 🗛 на Пръставнся рабъбожни
6	мнтрофанъ , а мнрыскъј мнхалько ,
7	пострнгъся у святън богороднцн въ аркажн
8	манастърн меня въ 🖬 посадникъ
9	NOВГОРОДЬ(КЪІН — ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО ПОСТАВН
10	твърднслав церковь на воротъхъ въ
11	оркажн манастърн мнхалковнць 🦻
12	(ВЯТОГО (ЬМЕНА (ТЪЛЪПННКА) НЖЕ НА
13	днвићн горћ ·
14	Вълъто 🙀 🕏 👾 🔃 Поставнша церковь святого
15	лукъј на лубянън улнцн 🦻 перенесъше съ
16	колъня 🗴 володаревнит н носовнин 🔹 того
17	же лъта съвършнша церковъ святъля

	_
1	пятннця заморыский 🔋 августа въ 🗔 того
2	же лѣта съвершн церковь святого
3	пянтълънмона федоръ пниещнинцъ въ
4	то же лъто пръставнся рабъ божнн
5	парфурнн – а мнръскъј прокша
6	МАЛЪІШЕВНЦЬ У ПОСТРНГЪСЯ У СВЯТОГО СПАСА
7	на хутнињ – прн нгумене варламе – а
8	покон господн душю (го
9	Βълъто 🙀 🖓 🐺 Τι Πρηдε Λάζορь 🖓 Βεεβολοжь
10	муж , ну володнмнря , н борнсе
11	мнрошкнинць повелъ убнтн ольксу
12	събъіславнця на ярославлн дворъ 🔸 н
13	УБНША Н БЕЗ ВННЪГ У ВЪ СУБОТУ МАРТА ВЪ
14	-ZI на (вятого альксня — а заутра плака
15	(ВЯТАЯ БОГОРОДНЦЯ У (ВЯТОГО ЯКОВА ВЪ
16	иеревьскемь конци
17	Вълъто 😨 🐨 71 Ндоша новгородъци на
18	чьринговъ съ кия-

73.2

1	ZЬМЬ К0(ТЯНТННОМЬ → П0ZВАНН
2	всеволодомь · н прндоша на ръку на оку 🥠
3	н ту (я (копнша в(н вон) а княтн
4	рятанстин и сташа об ону страну окъ 🦻
5	въ помочь всеволоду – н'почва е
6	В(ВВОЛОДЪ НА ОБЪДЪ́) Н (ВДОША 🐼 КНЯЗЬ
7	въ шатръ 🦻 а глъбъ н ольгъ у всъволода
8	въ шатръ – н новгородьци – н ту
9	обаднста володнмнрнця братью свою н
10	не ими · кияже · върът братън наю · суть
11	на тя (ъвъталн (ъ чърннговъ(къімн
12	киятн – н тъмь е облици рятаньстии
13	κηστη · η ειεεολομε ηζωαίε ή ωνω ηχε ,
14	н (ковавъ) посла е въ володнмнрь) а самъ
15	понде (ъ новгородин н съ клеветинкома на
16	ряданьскую волость – н приде къ
17	проньску, н

1	рече · переданте мн ся · онн же сташа съ
2	княчемь нуяславомь съ третнемь
3	володнмнрнчемь · кюръ мнханлъ побеже
4	передн нс проньска · н отъя у ннхъ воду › н
5	онн передашася – н я княгънню кюръ
6	мнханловую 🦻 товаръі понма бещнела 🦻
7	а (ъ нуяславомь мнръ възя 🕠 н отъндоша

8	сторовн · а новгородьцн пустн не коломна
9	новугороду » одарнвъ бещнела » н вда
10	нмъ волю всю н уставъі старъіхъ князь 🦻
11	егоже хотъху новгородьцн 🦻 н рече нмъ 🕚
12	кто въі добръ , того любнте , а Злъїхъ
13	КАЗИНТЕ А СОБОЮ ПОЯ СЪІНА СВОЕГО
14	костянтниа н посадинка дъмнтра 🦻
15	стрелена подъ проньскомь 🕠 а вятьшнхъ
16	·z новгородьци же лри-

1	щьдъше новугороду 🦻 створнша въче на
2	посадинка дмнтра н на братью (го) яко тн
3	повълъша на новгородьцихъ (ребро
4	нматн у а по волостн куръі братн у по
5	купцемъ внру днкую , н повозъі вознтн ,
6	н все 2ло – ндоша на дворъј нуъ грабежьмь 🦻
7	а мнрошкниъ дворъ н дмнтровъ
8	ZAЖЬГОША У А ЖНТНЕ НХЪ ПОНМАША У А СЕЛА
9	нхъ распродаша н челядь , а скровнща нхъ
10	нунскаша н понмаша бещнела 🦻 а
11	нубълтъкъ роздълнша по зубу , по 🗔 г.
12	грнвић по всему городу – н на щнтъ – аще
13	КТО ПОТАН ПОХВАТНАЪ У А ТОГО ЄДННЪ БОГЪ
14	въдаеть • н от того мнозн разбогатъша •
15	а что на дъщькахъ , а то князю оста-

75.1

1	внша – того же лъта прнвезоша дмнтра
2	мнрошкнинця мьрътваго ну володнмнря
3	н погръбоша н у святого георгня въ
4	манастърн – подъле отчя – а новгородъцн
5	хотяху съ моста съвръщн 🦻 нъ възбранн
6	нмъ архепнскопъ мнтрофанъ – присла
7	ВСЕВОЛОДЪ СЪІНА (ВОЕГО СВЯТОСЛАВА ВЪ
8	новъгородъ , въ недълю мясопустную .
9	ТЪГДА ДАША ПОСАДЬННЦЬСТВО
10	твърднславу мнхалковнцю 🦻 н даша
11	ДЪЩКЪІ ДМНТРОВЪІ (ВЯТО(ЛАВУ) А БЯШЕ
12	на ннуъ бещнела 🕐 н цъловаша новгородин
13	честьнън хрестъ 🔹 око не хочемъ у себе
14	дьржатн дътнн дмнтровъіхъ , нн
15	володнслава , ин борнса , ин твърднслава
16	(таннловнця н

1	овъстрата домажнровнця – н поточн я
2	князь къ отцю 🦻 а на ниъхъ серебро понмаша
3	Бещнела
4	Вълъто 🙀 🛛 👾 ні Новгородьци угонивъше
5	лнтву въ ходъіннцнхъ 🦻 нубнша (ъ
6	киязьмь володимиромь и с посадинкомь
7	твърднславомъ – того же лъта ходн
8	всеволодъ на рязань у нрече нмъ – понде къ
9	мић (ъ съпомь монмь ярославомь за оку на
10	рядъі – н перендоша к нему – н ту я нума –
11	н посла пълкъј – нума женъј н дътн – А
12	градъ нхъ зажьже · н тако я расточн я по
13	градомъ · на ту же знму прнде князъ
14	мьстнслав мьстнславнць на тържькъ н
15	нума дворянъ (вятославлн – н посадинка
16	оковаша 🦻 а товаръј нхъ кого рука

1	ГОРОДЪ ПРН(ЛА · КЛАНЯЯ(Я (ВЯТЪН (ОФНН Н
2	ГРОБУ ОТЦЯ МОЕГО Н ВСВМЪ НОВГОРОДЬЦЕМЪ ·
3	прншьлъ (смь къ вамъ 🕠 слъшавъ
4	NA(НЛЬЕ ОТ КНЯЗЬ Н ЖАЛЬ МН (ВОЕЯ
5	отцниъј · то (лъјшавъше , новгородъцн
6	ПОСЛАША ПО НЬ СЪ ВЕЛНКОЮ УЕСТЬЮ – ПОНДН –
7	КНЯЖЕ У НА СТОЛЪ У А СВЯТОСЛАВА ПОСАДНША
8	въ владъщьни дворъ и съ мужи (го)
9	донеле будетъ управа съ отцемь – приде
10	мьстнславъ въ новъгородъ , н посаднша
11	на (толѣ отцн) нраднбъіша
12	новъгородьци – и понде мьстиславъ съ
13	ВСЕМЬ ПЪЛКОМЬ НА ВСЕВОЛОДА – Н БЪІША НА
14	плоскън • н присла къ нему всеволодъ •
15	тъ мн «сн съиз – а язъ тъбе отець – пустн
16	(ВЯТО(ЛАВА (Ъ МУЖН У Н ВСТ У Е-

76.2

1	же даседелъ – исправи – ядъ гость пускаю
2	н товаръ – н пустн мьстнславъ
3	(ВЯТОСЛАВА Н МУЖН СГО) А ВССЕВОЛОДЪ ПУСТН
4	ГОСТЬ СЪ ТОВАРЪІ — ХРЕСТЪ ЧЕЛОВАСТА Н
5	мнръ възяста – н прнде мьстнслав въ
6	новъгородъ
7	Вълъто 🐺 を Грнде дмнтръякуниць
8	ну русн – н съступнся твърднславъ
9	ПОСАДННУЬСТВА ПО СВОЕН ВОЛН СТАРВНШЮ
10	(«БЕ ТЪГДА ЖЕ ДАША ПОСАДННУЬСТВО
11	дъмнтру якунную · н посла князь
12	мьстнславъ дмнтра якуннця на лукъј съ
13	новгородьци города (тавитъ 🔸 а самъ иде
14	на тържькъ блюстъ волостн 🕠 нсъ
15	търожку нде въ торопьчь 🦻 не торопьця
16	нде на лукъј , н съняся съ новгородъцн 🕚
17	А ЛУЧЯНОМЪ ДА

77.1

1	КНЯХЯ ВОЛОДНМНРА ПЛЬСКОВЬСКАГО · ТОГО ЖЕ
2	лъта , волею божнею , съвьршн церковь
3	камяну вячеславъ прокшнинць 🕠 вънукъ
4	малышевъ , святыхъ тм а дан богъ ему въ
5	(ПАСЕННЕ МОЛНТВАМН СВЯТЪХЪ ТМ ТОМ ЖЕ ЛВТВ
6	бесъ князя н без новъгородьць новъгородъ
7	бъість пожаръ велнкъ · Загоръся на
8	радятнић улнци и съгорћ дворовъ 🕌 д. и 🗔
9	а церквни 🐨 того же лъта 🖓 на зиму 🦻
10	мъсяця генваря въ 🗰 кв на святого
11	клнмента , н злодън нспърва не хотя
12	добра , Завнсть въложн людьмъ на
13	архнепнскопа мнтрофана съ князьмь
14	мьстнславомь , н не даша ему правнтнся ,
15	н ведоша въ торопъць – онъ же то прня съ
16	радостню , яко ноани златоустьць н

1	грнгорнн акраганьскъзн 🔸 тую жен сь прня
2	ПЕЧЯЛЬ У СЛАВЯ БОГА У ТЪГДА ЖЕ БЯШЕ
3	прншълъ , пръже нзгнання мнтрофаня

4	архнепнскопа 🦻 добръіна ядрънковнць
5	нуъ цесаряграда н прнвеуъ съ собою гробъ
6	господень 🦻 а самъ пострнжеся на хутниъ
7	У (ВЯТОГО (ПАСА — Н ВОЛЕЮ БОЖНЕЮ ВЪЗЛЮБН Н
8	КИЯЗЬ МЬСТНСЛАВ Н ВСН НОВГОРОДЬЦН 🧯 Н
9	послаша н въ русь ставнтъся – н прнде
10	поставленъ архнепнскопъ антонни и
11	створн полату мнтрофаню церковь въ
12	нмя (вятого антоння
13	Βълъто 🕌 🐨 🐨 Χοдн мьстнелав на чюдь 🤊
14	рекомую търму , съ новгородьци , н
15	много полоннша , скота бещнела
16	прнведоша · потом же на знму нде князь
17	мьстнславъ съ новгородьци на чюдьскъщ
18	г 0-
	78.1
1	родъ рекомъін медвъжю голову села
2	нхъ потратн · н прндоша подъ городъ ,
3	Н ПОКЛОННША(Я ЧЮДЬ КНЯТЮ) Н ДАНЬ НА
4	NHXЪ ВЪZЯ , Н ПДНДОША В(Н (ДДАВН ·

инхъ възя , н придоша вси сдрави . Вълъто 🙀 टेप् Ка Въпетрово говение 4 5 6 НЗЪЕХАША ЛНТВА БЕЗБОЖНАЯ ПЛЬСКОВЪ Н 7 пожгоша · пльсковнин бо бяху въ то 8 время нугналн князя володнмнра от себе 🦻 9 а пльсковнин бяху на остръ · н много 10 створнша Зла н отъндоша – Βτ Λάτο **** κε· Μάι τη φιεραρη ετ ·α· Δίνε · ετ νίστιν (τιροπή τη γιο · Γρομτ 11 12 13 БЪІСТЬ ПО ЗАУТРЕННН У Н ВСН СЛЪШАША В Н 14 потом тъгда же умьн вндъша лътящь 🕔 15 том же дне нде князь мыстнелав съ 16 новгородьци на чюдь на ереву 🔹 сквозе 17 **ЗЕМЛЮ ЧЮДСКУЮ КЪ МОРЮ** ·

78.2

1	(ЕЛА НХЪ ПОТРАТН Н ОСВКЪЈ НХЪ ВЪЗЬМА · Н
2	ста съ новгородин подъ городомъ
3	воробнниомь , н чюдь поклонншася ему
4	н мьстнславъ же князь възя на ннуъ
5	дань , н да новгородьцемъ двъ чястн
6	данн – а третьюю чясть дворяномъ – бяше
7	же ту н пльсковьскъзн князь встволодъ
8	борнсовнць съ пльсковнцн у н
9	торопьцьскъзн князь давъздъ ,
10	володнмнрь брат · н прндоша (дравн в(н
11	(Ъ МНОЖЬ(ТВОМЬ ПОЛОНА – ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО
12	нугонн всеволодъ чърмънъін съінъ
13	(вятославль) правнукъ олговъ) внукъі
14	ростнелавле из руси у тако река – брата
15	моя есте 🐱 князя повеснан въ въ галици 🦻
16	яко злодъя н положили есте укоръ на
17	встхъ – н нтту вамъ чястн въ русскон
18	Землн

1	того же лъта прнслаша внуцн
2	ростнславлн въ новъгородъ къ
3	мьстнславу мьстнславнию — се не
4	творнть намъ всеволодъ святославнць
5	частн въ русьскон землн · а пондн ›
6	понщемъ (воен отцниъ) – мьстнелав же

7	(ъзва въче на ярослалн дворъ н почя зватн
8	НОВГОРОДЬЧЕ КЪЦЕВУ НА ВСТВОЛОДА
9	чърмънаго · рекоша ему новгородъцн ·
10	камо , княже , очнма подрншн тъг ,
11	тамо мъі главамн (вонмн вържемъ – н
12	понде киязь мьстислав съ новгородци къ
13	къневу мъсяця нюня 🦻 на святого феодора
14	н дондоша (мольньска 🦻 н бъість распря
15	новгородьцемь съ смолнянъј 🦻 н убнша
16	НОВГОРОДЦН (МОЛНЯННИА У А ПО КИЯТН НЕ
17	пондоша – княть же мьстнславъ въ въче
18	поча Зватн у о́ннже не по-

1	НДОША · КНЯТЬ ЖЕ УЪЛОВАВЪ ВСЪХЪ /
2	поклоннвъся , понде · новгородъцн же ,
3	(ТВОРНВЪЩЕ ВЪЧЕ О СОБЕ – ПОЧАША ГАДАТН
4	н рече твърдналавъ посадникъ – яко –
5	братне 🧯 страдалн дъдъј нашн н отчн за
6	русьскую землю у тако у братье у н мъю
7	Пондных по своємь княтн і н тако
8	ПОНДОША Н (МОЛЬНЬ(КА) Н ПО(ТНГЪШЕ
9	княтя [,] н начаша воєватн по днѣпрю
10	городъ черинговьскъе и възяша ръчниъ
11	на щнтъ н ниъі; городъ мнозъ
12	чърниговъскъля и придоша подъ
13	въішегородъ н начаша (я бнтн , н одолъ
14	мьстнславъ съ братьею н съ новгородьцн 🦻
15	н яша 🕫 князя ростнелава ярославнця н
16	яропълка , брата (го , вънука олгова ,
17	а въішегородин поклонншася ,

80.1

1	отворнша врата 🦻 а всеволодъ не късева
2	вълбежа за дънепръ – н вънде мъстнслав
3	съ братьею и съ новгородьци въ кълевъ 🕠 и
4	ПОКЛОННША(Я КЪІЯНЕ → Н ПОСАДНША КЪІЕВѢ
5	мьстнслава романовнця 🦻 вънукъ
6	ростнславль – ндоша не кътева къ
7	чьрингову , н (тоявъше бе дин ,
8	възяша мнръ , н въземъше даръі ,
9	прндоша новугороду всн сдравн
10	Вълъто 🙀 💱 🖤 Кд 🛛 Пондекиять
11	МЬ(ТН(ЛАВЪ ПО (ВОЕН ВОЛН КЪГЕВУ) Н
12	створн въцъ на ярославлн дворъ 🔸 н рече
13	новгородьцемъ – суть мн орудня въ
14	русн у а вът вольни въ князъхъ у того же
15	лъта новъгородьци , много гадавъще ,
16	послаша по ярослава по всеволоднця 🦻 по
17	Гюргевъ вънукъ , гюргя нванъ-

1	ковнця посадинка н якуна тъсяцьскаго
2	н купьць (таръншнхъ 📅 муж – н вънде
3	князь ярославъ въ новъгородъ , н усръте
4	н архнепнскопъ антонъ съ новгородъцн
5	того же лъта князь ярослав я якуна
6	зуболомнця · а по фому посла по
7	доброщнинця , по новоторожьскъзн
8	посадинкъ – н оковавъ потоци и на
9	тьхвърь – н по гръхомъ нашнмъ обадн
10	федоръ лазутнинць н нворъ

11	новотържбуб якуна тъкяцбскаго
12	намнъжнця князь же ярославъ створн
13	въчъ на ярослалн дворъ · ндоша на дворъ
14	якунъ , н розграбнша , н жену его яша · а
15	якунъ заутра нде съ посадникомь къ
16	княчю 🦻 н княчь повъле ятн съіна его
17	Хрнсто-

1	фора [,] маня въ бка тъгда же на сборъ
2	убнша прусн овъстрата н съінъ (го
3	ЛУГОТУ У Н ВЪВЪРГОША Н ВЪ ГРЪБЛЮ
4	мьртвъ Князь Же о томь пожалн на
5	новгородињ – того желъта пондекиязь
6	ярославъ на тържъкъ , понмя съ собою
7	твърднілава мнхалковнця 🦻
8	мнкнфора , полюда , сбъіслава , смена ,
9	ольксу , н много бояръ , н одарнвъ ,
10	прнславъ новъгородъ – а самъ седе на
11	търожьку – тон же осенн много зла ся
12	створн · побн мразъ обнлье по волостн • А
13	на търожку все чело бъість – н дая княдь
14	вършь на търожку 🔸 не пустн въ городъ
15	нн воза 🛛 н послаша по князя смена
16	Борнсовнця , вячеслава клнмятнця ,
17	зубъця якуна , н тъхъ прня ,

81.2

1 н кого послашь н князь прня · а 2 новъгородъ 2ло бъкть вельмн · кадь ржн 3 КУПЛЯХУТЬ ПО ч грнвенъ , а овса по ч грнвињ – арњић водъ по – Бе грнвић – 4 5 ядяху людн сосновую кору и листъ липовъ 6 н мохъ · о · горъ тъгда · братье · бяше · 7 дътн (вое даяхуть одбрень · н 8 поставнша скудельницю у н наметаша 9 полну · о · горъбяще · по търгу трупне · 10 по улнцямъ трупне , по полю трупне , не 11 можаху пін нувдатн человъкъ · а 12 вожане помроша у а останъке разндеся у 13 н тако у по гръхомъ нашнмъ у разндеся 14 власть наша н градъ нашь – новгородьцн 15 же 🔹 останъке жнвъјхъ 🔹 послаша гюргя 16 НВАНКОВНЦЯ ПОСАДННКА Н СТЕПАНА 17 твърднілавнця у ниъі

1	мужа по княzя – н тъхъ прня – а въ
_	, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
2	новъгородъ прнславъ нвора н чапоноса 🦻
3	въіведе княгъіню (вою к собе), дъчерь
4	МЬ(ТН(ЛАЛЮ · Н ПОТОМЬ ПО(ЛАША
5	МАНУНЛУЯ ГОЛЬЧЕВНЧЯ СЪ ПОСЛЕДНЕЮ
6	речью · пондн въ свою отцнич къ святън
7	софнн · не ндешн лн · а повежь нъ ·
8	ярославъ жен тъхъ не пустн 🔸 а гость
9	новъгородьскъін всь прня – н бъість
10	новъгородъ печяль н въпль – тъгда же
11	УЧЮВЪ МЬСТНСЛАВ МЬСТНСЛАВЛНЦЬ ЗЛО
12	то 🦻 въеха въ новъгородъ мъсяця февраря
13	въ аг день , и я хота григоревиця ,
14	намъстьника ярослаля 🔸 и всъ дворянъі
15	нскова · н вълеха на ярослаль дворъ • н

16	Цѣлова честьнъін крестъ 🔸 А
17	новгородьци к нему [,] яко с нимь въ
18	жнвотъ н въ смерть 🛛 любо нднщю мужн
	82.2
1	новгородьстнн н волостн — Пакъі лн а
2	головою повалю за новъгородъ – ярославу
3	же бъкть весть на тържькъ 🔸 н нугоннша
4	твърдь 🔸 а путн от новагорода все
5	ZACEКОША Н РЖКУ ТЬХВВРЦЮ · А ВЪ
6	новъгородъ въсла 📅 муж новгородъць
7	мьстнслава проважнватъ нз
8	новагорода · н не яшася по то · нъ всн
9	БЪША ОДНИОДУШИО [,] Н ТО [–] р. МУЖ. Н
10	посла князь мьстнславъ съ новгородъцн
11	къ ярославу на тържькъ попа гюргя
12	святого ноанна на търговнщн , н свон
13	мужь пустн 🕐 сыну кланяю тн ся 🕐 мужь
14	мон н гость пустн 🦻 а самъ съ торожьку
15	пондн – а съ мною любъвь възмн – князь

 15
 пондн , а съ мною любъвь възмн · князь

 16
 же ярослав того не улюбнвъ , пустн попъ

 17
 без мнра · а новгородце съзва на поле за

 18
 тържькъ , въ мясопустную суботу , въ

83.1

1	(н мужн н гостьбинцн у нумавъ я вся у
2	посла нсковавъ по свонмъ городомъ 🦻 А
3	товаръі нхъ раздая н коне 🦾 а бяше всъхъ
4	новгородьць боле 📡 в н приде весть въ
5	новъгородъ бяше же новгородьцевъ
6	мало · Ано тамо нумано вячьшне мужн ›
7	а меньшее онн розндошася у а нное помьрло
8	ГОЛОДОМЪ – КНЯЗЬ ЖЕ МЬСТНСЛАВЪ СТВОРН
9	въцъ на ярослалн дворъ · н пондемъ ,
10	рече , понщемъ муж свонхъ , вашен
11	Братьн [,] н волостн (воен [,] да не будеть
12	новъін търгъ новгородомъ , нн новгородъ
13	тържькомъ · нъ къде (вятая (офня · ту
14	новгородъ · а н въ мнозъ богъ • н въ малъ
15	Богъ н правда ·
16	Вълъто 🖓 🔄 👾 кд Мъсяця марта в 🔂 день 🕫
17	въ въторинк по чистън недълн – понде
18	киязь мьстн-

1	(ЛАВЪ НА ЗЯТЬ (ВОН ЯРО(ЛАВА (НОВГОРОДЦН ,
2	а въ четвърток побъгоша къ ярославу
3	пръступинци кресту – человали бо бяху
4	хрестъ честьнън къ мьстнславу съ
5	встмн новгородцн , яко встмъ
6	ОДННАКЪІМЪ БЪІТН – ВОЛОДН(ЛАВЪ
7	Завнднць [,] гаврнла нгоревнць [,] гюргн
8	олькснинць , гаврнльць мнлятнинць ,
9	н (ъ женамн н (ъ дътьмн – мьстнславъ
10	же понде серегеремъ , н въннде въ свою
11	волость 🔹 н рече новгородьцем ъ 🛛 ндете въ
12	ZAЖНТНЯ У ТОЛНКО ГОЛОВЪ NE EMAETE –
13	ндоша у нсполнншася кърма у н самн н
14	конн – н бъща върху вълзъ – осъле
15	(вятослав рьжевку 🦻 городьць
16	мьстнславль , съ пълкъі въ 🦷 тъісящь -
17	мьстнславъ же съ володнмнромь съ

понде бъружуъ въ 👎 сътъ – толнко бо 1 2 всехъ вон бящеть · н прнгонн · олн побегли 3 прочь · а яроунъ бяше датворнлъся въ 4 градъвъ 🦻 нотенся нхъ н понде 5 мьстнславъ н възя зубъчевъ 🔸 н бъща на 6 водудъ · н приде володимиръ рюриковиць 7 (Ъ (МОЛЬНЯНЪІ – НДОША ПО ВОЛДѢ – ВОЮЮЧЄ – 8 н рекоша ему · княже › пондн къ торожку · 9 рече же мьстнславъ н володнмнръ 🕔 10 пондемъ къ переяслалю – есть у наю третни 11 другъ – н не бъі вестн – кде ярославъ – въ 12 торожку лн 🦻 въ тъхвърн лн 🕔 н наєхаша 13 на яруна сторожн за тъхверью ярославли – н 14 пособн богъ яруну , н многъ побнша , а 15 ннъїхъ нумаша , а нинн убежаша въ 16 тьхвърь – н бъі въсть у тъхъ на ярослава – 17 Н ДОНДОША ПО ВОЛZЕ ,

84.2

1 воююче · н пожьгоша шешю , н дубиу , н 2 къснятник – и все поволожье – и устръте 3 еремен от князя костянтнна съ любъвью н съ поклономъ · пондоша къ переяслалю , 4 5 воююце · н бъіша на городнщн на ръцъ 6 сарръ у святън марниъ у въ велнкую 7 суботу , мъсяця априля въ 😽 приде 8 киять костянтнит ст ростовьци у хрестт 9 цъловаша · ярославъ же пондн съ 10 торожку , понмавъ стареншне мужн съ 11 собою новгородьстин , и молодъіхъ 12 нуборомъ · а новотържъцн всн · н приде 13 переяславлю и скопи волость свою всю у а 14 гюргн (вою володнынон такоже , а 15 (ВЯТОСЛАВ ТАКОЖЕ - Н ВЪІНДЕ НС ПЕРЕЯСЛАЛЯ 16 (Ъ ПЪЛКЪІ – Н СЪ НОВГОРОДЬЦН Н СЪ 17 новотържьци · оле страшно чюдо н

1	днвно , братьє · пондоша (Зінове на
2	отця , брат на брата , рабъ на
3	ГОСПОДННА У ГОСПОДННЪ НА РАБЪ И СТА
4	ярославъ н гюргн съ братьсю на ръче хуъ
5	МЬ(ТН(ЛАВЪ ЖЕН КО(ТЯНТННЪ Н ДВА
6	володнмнра съ новгородци сташа на ръцъ
7	лнпнчн · н узръша пълкъі (тояща , н
8	ПОСЛАША ЛАРНОНА СОЧЬСКАГО КЪ ГЮРГЮ ·
9	КЛАНЯЄМЪ ТН (Я · НЪТУ НЪІ (Ъ ТОБОЮ
10	обндъј 🤊 съ ярославомь нъј обнда 🕐 Пустн
11	мужн мон новгородьцн н новотържцн н 🦻
12	что ««Н ЗАШЬЛЪ ВОЛО«ТН НАШЕН
13	новгородьскон волокъ , въспятн · мнръ
14	(намн възьмн 🔸 а кръстъ къ намъ
15	цълун · а кръвн не пролнванме ·
16	отвъташа же – мира не хочемъ – мужи у
17	МЕНЕ · А ДАЛЕЧЕ ЕСТЕ ШЛН , Н ВЪІШЛН ЕСТЕ
18	акъі ръібъі на (Ухо · н (каза ларнянъ ту
19	речь мьстнславу н новго-

1	
\perp	родьчемъ · н рекоша новгородцн ·
2	къняже 🗴 не хочемъ нумеретн на коннуъ 🦻
3	ИЪ ЯКО ОТУН НАШН БНЛН(Я НА КУЛАУЬ(КѢН
4	пъшн – князь же мьстнславъ радъ бъість
5	тому • новъгородин же съседавъше съ
6	конь н портъі съметавъше у босни у сапогъі
7	(ЪМЕТАВЪЩЕ – ПОСКОЧНША – А МЬСТНСЛАВЪ
8	поеха за ними на коннуъ – и съступися
9	пълкъ новгородьскъін съ ярослалныь
10	ПЪЛКОМЬ – Н ТАКО – БОЖНЕЮ (НЛОЮ Н
11	помочью (вятъія (офня одолъ
12	мьстнславъ 🤊 а ярославъ вда плецн 🤊 н
13	пълкъ его – гюргн же състоя костянтнич 🦻
14	н узръ ярослаль полкъ побегъшь гюргн , н
15	тъ вда плече – мъсяця априля въ бка- на
16	святого тнмофія н фідора н альксандръі
17	цесарнця о , мъного побъдъі , братье ,
18	Еещнельное

85.2

-	
1	ΥΗ(ΛΟ ' ΟΚΟ ΝΕ ΜΟΧΕΤЬ VMЪ ΥΕΛΟΒΈΥЬ(KЪ
2	домъіслити избьєнъїхъ а повязанъїхъ ·
3	ярослав въбегъ въ переяслаль , повеле
4	въметатн въ погребъ 🔸 уто есть
5	новгородьць , а низіхз вз грндинцю , н
6	ту (я нздъхоша въ множьствъ –
7	мь(тн(лавъ же н костянтниъ н два
8	володнмнра съ пълкъї пондоша по гюргн
9	къ володнмнрю – н прншъдъше – сташа
10	подъ городомъ 🕐 н тон ноцн загоръся
11	городъ н княжь дворъ · н хотъша
12	новгородьцн полестн къ городу – н не да
13	НМЪ КНЯЗЬ МЬСТНСЛАВЪ – Н БЪІСТЬ
14	ЗАУТРА • ВЪІСЛА КНЯЗЬ ГЮРГН СЪ ПОКЛОНОМЪ
15	КЪКНЯЗЕМЪ ИЕ ДЕНТЕ МЕНЕ ДНЕСЬ У А
16	ЗАУТРА ПОНДУ НЗ ГОРОДА • Н НДЕ ГЮРГН НЗ
17	володнмнря въ раднловъ городбуб 🕐 н
18	посаднша

86.2

1	новгородци костянтина въ володимири
2	на (толѣ отнн · костянтннъ же одарн
3	честью киязн н новгородьцн бещнела ·
4	мьстнслав же понде съ новгородъцн къ
5	переяславлю н не ндя къгороду – понма
6	даръі пославъ 🕫 поя дъцерь свою 🦻 жену
7	ярославлю , н что жнвъїхъ новгородьць ,
8	Н ЧТО БЪІЛО (Ъ ЯРОСЛАВОМЬ ВЪ ПОЛКУ – Н
9	прндоша въ новъгородъ (ъдравн всн 🔹 о 🦻
10	велнкъ е · братье · промъіслъ божнн · на
11	томь победнщн гюргевъіхъ н ярославлнуъ
12	вон паде бещнела , а новгородьць убнша
13	на (ъступъ дмнтра пльсковнтнна)
14	онтона котелннка – Нванъка
15	прнбъішнинця опоньннка · а въ загонъ ·
16	нванка поповнця , сьмьюна
17	петриловиця » търъскаго данъника ·

87.1

прнде мьстнелав въ новъгородъ – н радъ

1

2 БЪІСТЬ ВЛАДЪІКА Н ВСН НОВГОРОДЬЦН · 3 ТЪГДА ОТЪЯША ПОСАДННУЬСТВО У ГЮРГЯ У 4 нванковнця н даша твърднелаву 5 мнхалковнцю · 6 · ν·κε Ποηδε Μριμινας κριερά · **Вълъто** 7 ОСТАВНВЪ НОВЕГОРОД В КНЯГЪІНЮ Н СЪІНА 8 (ВОЕГО ВАСНЛНЯ · Н ПОЯ СЪ СОБОЮ ГЮРГЯ 9 нванковнця , сбъіслава степаннця , 10 ольксу путиловиця · тъгда же поиде 11 володнынръ въ новъгородъ свонын 12 орудни · и воєваша литва въ шелонъ · 13 новгородин ндоша по ннуъ н не състнгоша 14 нхъ · н пондоша къ медвъжн голове съ 15 киятемь володнинромь и съ посадинкомь 16 твърдналавомъ – н сташа подъ городомъ – 17 ЧЮДЬ ЖЕ НАЧАША (ЛАТН (Ъ ПОКЛОНОМЬ 18 льстью , а по нъмьци по-

87.2

1 (ЛАША • Н НАЧАША НОВГОРОДЦН ГАДАТН (Ъ 2 пльсковнун о уюдьскон реун 🦻 отшедъше 3 далече товаръ 🦻 а сторожн ночънни бяху 4 пришли , а дитевнии бяху не пошли . а 5 натхаша на товаръі бет въстн 🦻 6 новъгородин же побегоша съ въчя въ 7 товаръі , н понмавше оружне н вълбнша е 8 н; товаръ · н побъгоша нъмцн къ городу , 9 н убнша новгородци два восводъ , а 10 третни руками яща у а коневъ отъяща 🐳 11 н придоша (драви вси · киять же 12 МЬСТНСЛАВЪ ПРНДЕ ВЪ НОВЪГОРОДЪ БЕЗ 13 инхъ · н я станнмнра дърновнця съ съномь нездилою и , оковавъ , потоци , 14 15 н товаръ понма бещнела у н опять пустн у 16 тон же веснъ загоръся мъсяця маня въ бла-17 от нвана от яръішевнця въ середъ утра 🦻 18 печьне ,

88.1

	00.1
1	н погоръ до удъння все полъ , не остася нн
2	ХОРОМА – А КТО БЯШЕ ВЪБЕГЛЪ ВЪ КАМЯНЪІЯ
3	Божнице съ товаръј 🦻 а ту изгоръша и сами
4	(ъ товаръі · а въ варязьскон божннцн
5	НЗГОРЪ ТОВАРЪ ВЬСЬ ВАРЯЗЬСКЪІН БЕЩНСЛА
6	а церквни съгоръ 👎 а у камянъкъ върхък
7	огоръша н прнтворъг
8	Вълъто 🐺 ጀምкያ Придекиять мьстиславъ
9	на тържекъ , н я борнслава некурншинца ,
10	н понмавъ товаръ многъ , н пусьтн н
11	тъгда же разболъся княжнць васнлнн
12	мьстнславнуь на търожку , н прнвезоша
13	н въ новъгородъ мертвъ 🔸 н положнша н у
14	(вятън (офнн , головахъ у дъда , въ
15	(вятън богороднцн · того же лъта заложн
16	архнепнскопъ антоннн церковь камяну
17	(вятъія варваръі манастъір

1	(ъзва мьстнслав въцъ на ярослаль дворъ ,
2	рече – кланяюся святън софин и гробу отця
3	моего н вамъ · хоцю понскатн галнця • А
4	васъ не забуду – дан богъ лецн у отця у

5	(вятън софин · новгородьци же много
6	моляхуся • не ходн • княже • н не можахуть
7	его уятн > н поклоннвъся понде - того же
8	лъта прнде ну володнмнря архнепнскопъ
9	мнтрофан – н проваднша н новгородъцн
10	къ (вятън богороднин благовъщенню
11	понде мьстнелав върусь – новгородин же
12	ПОСЛАШАСЯ СМОЛЬНЬСКУ ПО СВЯТОСЛАВА ПО
13	ростнелавнця 🦻 н приде в новъгородъ
14	Мѣ(ЯЦЯ АВГУ(ТА ВЪ ҐА ТОМЬ ЖЕЛѢТѢ
15	глъбъ , князь рязаньскъїн ,
16	володнмнрнуь , наученъ съі сотоною на
17	УБНН(ТВО (ДУМАВЪ ВЪ (ВОЄМЬ ОКАНЬНѢМЬ
18	ПОМЪІСЛѢ У НМѢЯ ПОСПЕШИНКА КОСТЯИТНИА У
	89.1
1	Брата (воего , н с ннмь днявола , юже н
2	пръльстн – помъсслъ нма въложн –
3	ръкшема нма , яко нубъеве снуъ , а сама
4	прнимъва власть всю – и не въси –
5	оканьнѣ , божня (мотрення · даеть
6	власть ему же хощеть у поставляеть
7	цесаря н князя въішинн 🕔 что прня каниъ от
8	БОГА У УБНВЪ АВЕЛЯ У БРАТА (ВОЕГО – НЕ
9	проклятье лн н трясенне – нлн вашь
10	сродннкъ оканьнъін (вятопълъкъ)
11	нубнвъ братью (вою · онема въньць
12	царства – а собе въчьную муку – сь же
13	оканьнън глѣбъ (вятопълчю тү же мъкль
14	прнимъ – и съкръі ю въ сердци своемь съ
15	Братомь (вонмь · (ъньмъшемъся всъмъ
16	на нсадъхъ на порядъ · нзяслав • кюръ
17	мнханлъ , ростнелав , святослав ,
18	глъбъ , романъ · нигворъ же не прнепъ
19	прнехатн к ннмъ – не бе бо прнспело връмя
20	€Γ0 · ΓΛΈΕΣ Ж€

1	
1	володнмнрнць (ъ братомъ позва я к собе 🦻
2	яко на честь пнрення , въ свон шатъръ .
3	онн же не въдуще злъля его мълсли и
4	пръльстн – всн 🐼 княть – кождо съ
5	свонмн бояръі н дворянъі 🦻 прндоша въ
6	шатьръ (ю) сь же глъбъ пръже прнхода
7	нхъ нзнаряднвъ свое дворяне н братне н
8	ПОГАНЪІХЪ ПОЛОВЬЧЬ МНОЖЬСТВО ВЪ
9	оружнн , н съкръј я въ полостъннцн близъ
10	Шатра , въ немь же бе нмъ пнтн , не
11	въдушю нхъ ннкому же – развъ тою
12	ЗЛОМЪИЛЬНОЮ КНЯЗЮ Н НХЪ ПРОКЛЯТЪІХЪ
13	думьчь · яко начаша пнтн н
14	веселнтнся , ту абне оканьнъін ,
15	проклятънн глъбъ (ъ братомъ)
16	нуьмъше мечя (воя у начаста стун пръже
17	князн 👎 та же бояръі н дворянъ
18	множьство одниъхъкиять 😨 а
19	прочнхъ бояръ н дворянъ множьство 🦻 съ
20	свонмн дворянъї н съ половчн – сн жн

1	благочьстнвнн киязн рязаньстнн
2	концяшася мъсяця нюля въ 🕏ко на святого

3	пророка нлнн 🦻 н прняша въньця от
4	ГОСПОДА БОГА У Н СЪ СВОЕЮ ДРУЖННОЮ У АКЪІ
5	агньцн непорочьнн пръдаша душа своя
6	БОГОВН - (Ь ЖЕ ОКАНЬНЪНН ГЛЪБЪ Н
7	КОСТЯНТННЪ – БРАТЪ (ГО – ОНѢМЪ УГОТОВА
8	царство небесное 🧯 а собе муку въчьную н
9	(ъ думьци (вонми – и бъість на зиму ,
10	ПОБѢЖЕ МАТЕН ДУШНЛЬЦЕВНЦЬ У СЪВЯЗАВЪ
11	монстния бириць ябетниць – новгородин
12	же у угоннвъше н у яша н ведоша н на
13	городнще н вънде лжа въ городъ ·
14	въїдалъ твърднілавъ князю матъя – н
15	възвоннша у святого николъј ониполовици
16	Цересъ ночь , а неревьскъін коньчь у
17	(вятъіхъ 🗔 такоже копяче людн на
18	твърднілава · н бъість заутра ,
19	ПУСТН КНЯЗЬ МАТѢЯ У УУЮВЪ

1	ГЪЛКУ Н МЯТЕЖЬ ВЪ ГОРОДѢ · Н ПОНДОША
2	оннполовнци и до дътии въ бръняхъ , акъ
3	на рать , а неревляне такоже . а
4	Загородъцн не въсташа нн по снхъ , нн по
5	снхъ · нъ зряху перезора · тьврднславъ
6	же лодря на святую софню лекче даже
7	БУДУ ВННОВАТЪ – ДА БУДУ ТУ МЕРТВЪ –
8	буду лн правъ , а тъі мя оправн ,
9	господн – н понде сълюдниемь коицемь н с
10	прусн – н бълсть сеця у городьнълхъ
11	воротъ – н побъгоша на онъ полъ – а
12	Δργ ζημ βъ κονδίρ , η Μοίτε Περεμετάμα ,
13	н переехаша оннполовнин въ лодбяхъ – н
14	ПОНДОША (НЛОЮ · О · ВЕЛНКОЕ · БРАТЬЕ ·
15	чюдо (ъвадн оканьнъін дняволъ –
16	КЪГДА БЯШЕ БРАНН БЪІТН НА ПОГАНЪІЯ У
17	ТЪГДА (Я НАЧЯША ЕНТН МЕЖН (060Ю Н
18	убнша муж прус , а концянъ другъін ,
19	А ОНЪІХЪПОЛОВНЦЬ НВАНА ДУШНЛЬЦЕВНЦЯ У
20	Γρατ Ματέξδъ ' Α ΒЪ
	1

1	неревьскемъ концн къснятниа
2	прокопннинця , ниъхъ 🐼 муж , а
3	раненъіхъ много обонхъ – бъість же се
4	мъсяця генваря въ бъч на святого ноанна
5	ZЛАТОУ(ТА → Н ТАКО БЪША ВѢЧА ПО В(Ю
6	недълю — нъ богомъ днаволъ попранъ
7	БЪІСТЬ Н СВЯТОЮ СОФНЕЮ · КРЕСТЪ
8	ВЪЗВЕЛНУЯНЪ БЪІСТЬ Н СЪНДОШАСЯ
9	братья въкупъ однодушно , н крестъ
10	Цѣловаша – князь же святослав присла
11	свон тъісяцькъін на въче – рече – не могу
12	БЪІТН (Ъ ТВЬРДН(ЛАВОМЪ Н ОТЪНМАЮ ОТ
13	него посадьницьство рекоша же
14	новгородьци · е ли внил его · онъ же рече ·
15	БЕЗЪ ВНИЪІ · РЕЧЕ ТВЬРДНСЛАВ · ТОМУ ЕСМЪ
16	радъ 🗴 оже вниът моен иъту 🔹 а вът 🥠
17	братьс , въ посадинчьствъ н въ князъхъ .
18	новгородци же отвъщаша – кияже – оже
19	нъту внизі (го тъі к намъ крестъ
20	Цѣловалъ бе-

1	ζ вниъј мужа n€ лншнтн · а тоб€ (я
2	КЛАНЯЄМЪ У А СЕ НАШЬ ПОСАДЬННК У А В ТО СЯ
3	не вдаднмъ · н бъість мнръ ·
4	Βълъто 🗼 έννκζ Πρηίλα βέληκδιη κυяζь
5	мьстнелав романовнць не кълева сълнъ
6	свон встволодъ 🦻 рече — прнимете собе
7	КНЯХЯ ВСЕВОЛОДА У А СВЯТОСЛАВА
8	(тареншаго пустите къмиъ · новгородъци
9	же волю его створнша – понде тоя знмъг
10	(ЬМЬЮНЪ (МННЪ ВЪ ́Д· (ТЋХЪ НА
11	тонмокаръі , н не пустн нхъ гюргн , нн
12	ярослав сквозъ свою землю 🕐 н придоша
13	новугороду въ лодьяхъ , н ста по полю
14	шатръі на 210 г н замъіслнша твърднслав
15	н якунъ тъкячъскън 🦻 Заслн къ гюргю 🦻
16	не пустн нхъ туда · н възваднша городъ ·
17	ТЪГДА ОТЪЯША ПО(АДННУЬ(ТВО У
18	твърднслава н даша смену борнсовнцю 🦻
19	а тъкяцьское у якуна н да-

1	ша (емьюну емнну · тъгда же концяша
2	ЦЕРКОВЬ КАМЯНУ СВЯТЪІЯ ВАРВАРЪІ ТОГО
3	же лъта заложнета твърднелавъ съ
4	федоромь церковь камяну святого
5	мнханла , а другую святъіхъ 🗔 отрокъ
6	посторонь малу , съвършнша ю въ б
7	дин – понде киязь мьстнславъ н
8	володнмнръ не къјева къ галнцю на
9	королевния – н въіндоша галнияне
10	протнку , н чехове н ляхове н морава н
11	УГРЕ · Н СЪТУПНШАСЯ ПОЛКОВЕ · Н ПОСОБН БОГЪ
12	мьстнславу , н въ городъ галнць въеха ,
13	а королевния рукама яша н съ женою , н взя
14	мнръ съ королемь 🦻 а сънъ его пустн 🕴 а самъ
15	(тдт въ галнцн –) а володнмнръ
16	рюрнковнць кълевъ том же лътъ нде
17	киять всеволодъ съ новгородьци къ
18	Περτγεκγ γ Η γετρετομα ετοροжε нъмъцн γ
19	ЛНТВА У ЛНБЬ У Н БНША(Я

92.2

1	н пособн богъ новгородьцемъ , ндоша подъ
2	Городън (тояша ⁻ в. недълн [,] не взяша
3	города · н прндоша (торовн · того же лъта
4	нде антонъ архнепнскопъ новгородьскъін
5	на тържькъ · новгородьцн же въведоша
6	архнепнскопа мнтрофана въ дворъ опять
7	на (толъ) а къ онтонню послаша · пондн ,
8	КДЕ ТН ЛЮБО · АНТОННН ЖЕ ПОНДЕ ВЪ
9	новгородъ н святого спаса въ нереднцяхъ ·
10	киязь н новгородьцн рекоша мнтрофану
11	н онтону – нднта къ мнтрополнту – да
12	кого намъ прнелеть 🦻 то нашь владъіка
13	н пустнша с инма цьрньця васняна попа 🦻
14	а другого попа борнса · прншьдъше же от
15	пьртуєва – вдаша посадннуьство
16	твърднілаву , а якуну тъкячьское опять .
17	Βኌ лѣτο 🙀 ጅΨκΗ Πρηдε Αρχηεπηικοπъ
18	мнтрофанъ , оправнвъся

БОГОМЬ Н (ВЯТОЮ СОФНЕЮ) ВЪ НОВГОРОДЪ 1 2 марта въ 🟹 а антоння мнтрополнтъ у 3 себе въ честн у въда ему епнскопью въ 4 перемъншли · того же лъта иде киять 5 В(ВВОЛОДЪ ВЪ (МОЛНЬ(КЪ (ВОНМЬ ОРУДНЕМЬ · 6 тон же унмъ приде киять всеволодъ и 7 смольньска на тържькъ – не хотя же 8 дьяволъ добра роду крестьяньску и улин 9 человтчн · н вложн княтю гртув въ сердин · 10 гићвъ до твърднелава у а бет внизі · н 11 приде въ новъгородъ , и възвади всь 12 городъ 🔹 хотя убнтн твърднслава 🕤 а 13 ТВЪРДНСЛАВ БЯЩЕ БОЛЬНЪ · Н ПОНДЕ КНЯЗЬ 14 всеволодъ съ городнща съ встмъ дворомъ 15 (вонмъ 🔹 н скрутяся въ бръне 🔹 акът на 16 рать – н прнеха на ярослаль дворъ – 17 новгородин к нему въ оружни и сташа пълкомъ на княжн дворъ – твърднслав 18 19 же бяще немоцьнъ ,

93.2

1 Н ВЪІВЕДОША Н НА САНКАХЪ КЪ БОРНСУ ГЛЪБУ , 2 н (копншася о немь прусн н людниь коньць 3 н тагородин 👎 н сташа около (го пълкомъ н уряднвъше на 🐨 пълковъ · князь же 4 5 удръвъ рядъ нхъ 🔹 оже хотять кръпъко 6 жнвотъ (вон отдатн у н не поеха у нъ 7 прнсла владъіку мнтрофана съ всъмн добръімн повъстьмн – н съвъде н 8 9 владъка въ любъвь у н крестъ цълова н 10 КНЯТЬ Н ТВЪРДНСЛАВ · БОГОМЬ Н СВЯТОЮ 11 софнею крестъ възвелнуянъ бъсть 🦻 а 12 дьяволъ попранъ – а братья вся въкупъ 13 БЪІША · ТВЬРДН(ЛАВЪ ЖЕ СЪШЬДЪ(Я СЪ 14 КИЯЗЕМЬ ВЪ ЛЮБЪВЬ У Н ЛНШНСЯ 15 ПОСАДИНЦЬСТВА · ИЕМОЧЬИЪ БО БѢ · Н 16 даша посадинуьство нванъку 17 дмнтровнцю · въ тон же немочн пребъ 57 18 иєдталь , и прия и больши немочь . и 19 утанвъся жемъ н дътнн н всън братьн 🦻 20 НДЕ КЪ (ВЯТВН БОГОРОДНЦН

94.1

1	въ аркажь манастъюрь н пострнжеся
2	февраря въ 🖬 день · тъгда н жена въ
3	дручтымь манастърн пострнжеся
4	у (вятън варваръј ·
5	КЪЛВТО 🙀 🕏 👾 К 🔶 ПОКАЗАША ПУТЬ
6	новгородин князю встволоду · не хочемъ
7	ТЕБЕ ПОНДН У КАМО ХОЧЕШН · НДЕ КЪ
8	отцевн въ русь
9	ΒЪΛΈΤΟ 🗼 🤄 ΨΛ ΠΟΥΛΑШΑ ΒΛΑДЪΙΚΥ
10	мнтрофана н посадинка нванка н
11	старъншнн мужн володнмнрю къ гюргю
12	къ встволоднию по съють у неда нмъ
13	всеволода на всън волн новгородьстън ·
14	приде киязь встволодъ в новъгороъ , н
15	владъка и вси мужи одарени бещисла – и
16	радн бъіша новгородьцн — н бъість мнръ —
17	того же лъта гюргн князь присла брата

18 (ВОЕГО СВЯТОСЛАВА НОВГОРОДЬЧЕМЪ ВЪ 19

помощъ · ндоша новгоро-

94.2

	94.2
1	дьцн (ъ (вятославомь къ кесн) н прндоша
2	ЛНТВА ВЪ ПОМОЧЬ ЖЕ – Н МНОГО ВОЕВАША – НЪ
3	города не възяша · на ту же знму князъ
4	встволодъ побеже въ ноць 🦻 утанвъся ну
5	новагорода У съ всемь дворомь свонмь ·
6	новгородьци же печяльни бъіша о томь
7	тогда же новгородци послаша мужи
8	стареншни къ гюргю – оже ти не угодьно
9	дьржатн новагорода (Ъіномь > н въда нъі
10	брат · н дасть нмъ брата своего ярослава ·
11	вълъто 🖓 Ž· Ψ·Ла· придекиять ярослав в
12	новъгородъ , н радн бъіша новгородцн .
13	воєваша лнтва около торопця — н гоннся
14	по ннхъ ярослав с новгородцн до
15	въсвята , не угонн нхъ · въ то же лъто
16	пръставнія архнепнікопъ новгородьскъїн
17	мнтрофанъ , мъсяця нюля въ 🗗 на
18	(вятого уакнифа у понедъльнику
19	(внтающю ,

95.1

1	н положенъ бъість въ святън софнн въ
2	прнтворе · а дан богъ его святую молнтвою
3	киятю и всемъ новгородцемъ – томь же дин
4	въведоша въ дворъ арсенню цьрньця съ
5	хутнна , мужа добра н зъло боящася
6	Бога · прнде князь ярославъ от брата › н
7	НДЕ СЪ ВСЕЮ ОБЛАСТНЮ КЪ КОЛЪІВАНЮ У Н
8	повоєва всю землю чюдьскую 🦻 а полона
9	прнведе бещнсла 🤊 нъ города не взяша 🦻
10	ЗЛАТА МНОГО ВЪЗЯШЯ У Н ПРНДОША В(Н
11	(ъдравн · пондн князь ярослав съ
12	княгъінею н съ дътмн переяслалю
13	новгородци же кланяхутся ему · не ходи ›
14	КНЯЖЕ · ОНЪ ЖЕПОНДЕПО (ВОЕН ВОЛН ·
15	новгородъцн же послаша къ гюргю по
16	(ЪІНЪ) Н ДА(ТЬ НМЪ ОПЯТЬ (ЪІНЪ (ВОН
17	Β(ξ Β Ο Λ Ο Α Ά ·
18	вълъто 🕌 💀 Флв придекиять

1	всеволодъ гюргевнць въ новъгород · того
2	же лъта убнша князя вячка немьцн въ
3	гюргевъ , а городъ взяща · въ то же лъто ,
4	по гръхомъ нашнмъ 🦻 не ту ся зло створн 🕚
5	вълеха федоръ посадник съ рушанъл 🕠 и бися
6	(Ъ ЛНТВОЮ) Н СЪГОННША РУШАНЪ СЪ КОНЬ Н
7	много коневъ отъяша 🦻 н убнша домажнра
8	търлнинця н (ънъ его , а рушанъ богъшю ,
9	а ниъкуъ много 🔹 а другъкуъ по лъсу
10	розгоннша · том желътъ · по гръхомъ
11	нашнмъ , прндоша язъщн незнаемн , нх
12	же добръ никто же не въсть у кто суть н
13	отколе нундоша у нуто язъкъ нуъ у н
14	котораго племене суть – н что въра нхъ –
15	а зовуть я татаръі 🦻 а нинн глаголють
16	таурменъј – а друзни печенъзи – инни же
17	ГЛАГОЛЮТЬ У ЯКО (Е (УТЬ У

1 о ннх же мефоднн у патомьскъзн епнскопъ у 2 (ЪВЪДЪТЕЛЬСТВУЕТЬ) ЯКО (Н СУТЬ НШЛН НС 3 пустыня етрневьскыя , суще межн 4 въстокомь и съверомъ – тако бо мефодни ГЛАГОЛЕТЬ У ЯКО СКОНЧАННЮ ВРЖМЕНЪ 5 6 явнтная тъмъ , яже загна гедеонъ , н 7 ПОПЛЕНЯТЬ ВСЮ ДЕМЬЛЮ ОТ ВЪСТОКЪ ДО 8 ефранта н от тнгръ до поньскаго моря » 9 кромъ (фнопня · Богъ (дниъ въсть · кто 10 суть нотколе нундоша премудрин 11 мужн въдять я добръ 🦻 кто книгъ 12 разумъеть · мъі же нуъ не въмъі · кто 13 суть • нъ сде въпнсахомъ о ннуъ памятн 14 радн рускъкуъ княть н бъдък у яже бъють 15 ОТ ННХЪ НМЪ • (ЛЪШАХОМЪ БО • ЯКО МНОГЪІ 16 странъі поплъннша у ясы у обесты у 17 КАСОГЪ , Н ПОЛОВЬЧЬ БЕЗБОЖЬНЪЦХЪ 18 множьство нубнша , а ниъхъ

96.2

1	
	Загнаша [,] н тако нзмроша убнваємн
2	гиъвомь божнемь н пречнстъія его
3	матере · много бо зла створнша тн
4	оканьнин половчи русьской земли , того
5	радн всемнлостнвъјн богъ хотя погубнтн
6	БЕЗЕОЖНЪІЯ СЪІНЪІ НЗМАНЛОВЪІ КУМАНЪІ 🦻
7	яко да отмыстять кръвь крестьяныску 🦻
8	еже н бъість над ннмн безаконьнъімн
9	прондоша бо тн таурменн всю страну
10	куманьску н прндоша блнзъ русн 🦻
11	НДЕЖЕ ЗОВЕТЬСЯ ВАЛЪ ПОЛОВЕЧЬСКЪГ – Н
12	прнбегоша оканьннн половун 🦻
13	нубьенъка нубътъка – котянь с ънжмн
14	киятн – а даннаъ кобяковнць н гюргн
15	УБЬЕНА БЪІСТА С ННМЬ МНОЖЬСТВО
16	ПОЛОВЬЧЬ СЬ ЖЕ КОТЯНЬ БТ ТЬСТЬ
17	мьстнславу галнцьскому – н прнде съ
18	поклономь съ князн половъцьскъімн къ
19	Х ЯТН ВЪ ГАЛНЧЬ КЪ

97.1

1	мьстнславу н къ всемъ княземъ
2	русьскъімъ – н даръі прннесе многъі – конн
3	Н ВЕЛЬБЛУДЪІ Н БУВОЛЪІ Н ДЖВКЪІ – Н
4	одарнша князь русьскъїхъ , а рекуче
5	тако · нашю Землю днесь отъялн › а ваша
6	ЗАУТРО ВЪЗЯТА БУДЕТЬ — Н ВЪЗМОЛНСЯ
7	котянь Зятн (воему – мьстнелав же поця
8	молнтнія княземъ русьскъїмъ , братьн
9	(воен) рекя тако · оже мъі) братье) (нмъ
10	не поможемъ • тъ сн нмуть прндатнся к
11	ннмъ 🔹 тъ онъмъ большн будсть (нла · н
12	ТАКО ДУМАВЪШЕ МНОГО О СОБЕ У ЯШАСЯ ПО
13	путь – н поклона дњля н молбъі князь
14	ПОЛОВЬЧЬ(КЪІХЪ · Н НАЧАША ВОЕ
15	прнстранватн – кожьдо свою власть – н
16	пондоша 🦻 съвъкупнвъше землю всю
17	русскую протнву татаромъ , н бъша на
18	днѣпрѣ на Зарубе · Тъгда же

увъдавъше татарн , оже ндуть русстнн князн 19 20

97.2

1	протнву нмъ , н послаша послъј , къ
2	русскъймъ княдемъ се слъгшнмъ оже
3	ндете протнку насъ 🔸 послушавше
4	половьць а мъі вашен землн не заяхомъ 🦻
5	нн городъ вашнхъ , нн селъ вашнхъ , нн
6	на васъ прндохомъ , нъ прндохомъ
7	Богомь пущенн на холопъі н на конюсн свое
8	НА ПОГАНЪІЯ ПОЛОВЧЕ – А ВЪІ ВЪЗМНТЕ С
9	намн мнръ — аже въібежать къ вамъ ,
10	а бните ихъ оттолъ 🔹 а товаръі емлите к
11	СОБЕ · ЗАНЕЖЕ СЛЪШАХОМЪ – ЯКО Н ВАМЪ
12	много Зла
13	(творнша · того же дъля н мъі бнемъ ·
14	того же русстни князи не послушаша 🦻 нъ
15	послъј нубнша 🦻 а самн пондоша протнву
16	нмъ • н не дошьдъще ольшья • н сташа на
17	диъпръ · н прнслаша к инмъ второе
18	послъј татарн – рекуще тако – а есте
19	ПОСЛУШАЛН ПОЛОВЬУЬ У А ПО-

98.1

1	(ЛЪІ НАША «(ТЕ НХБНЛН) А НДЕТЕ ПРОТНВУ
2	нас у тъ въј понднте – а мъј васъ не
3	ZAЯЛН У ДА ВСТЕМЪ БОГЪ У НОТПУСТНША
4	прочь послъј нуъ 🔹 тъгда же мьстнслав
5	перебродяся дитпрь , пртнде в 🙀 вон на
6	(торожн татарь(къія у н побъдн'я у а
7	прокъ нхъ въбъже съ воеводою свонмь
8	ГЕМЯБЪГОМЬ ВЪ КУРГАНЪ ПОЛОВЬЧЬСКЪІН 🤉
9	н ту нмъ не бъі мочн у н погръбоша
10	ВОЕВОДУ СВОЕГО ГЕМЯБЕГА ЖНВА ВЪ ZEMAH »
11	хотяще животъ его ублюсти – и ту и
12	налезоша 🔸 нспроснвъще половъцн у
13	мь(тн(лава) н убнша н · (лъішавъше же
14	то князн русстин 🔸 пондоша за диъпрь н
15	пондоша вси въкупъ 🤊 по нихъ же идоша 🗰
16	динн – н Зандоша за калакъ ръку – н
17	послаша въ сторожнхъ яруна с половъцн 🦻
18	а (амн (таномь (таша тү ·

1	тъгда же ярунъ съступнся с ннмн 🦻 хотя
2	БНТН(Я) Н ПОБЕГОША НЕ УСПЪВЪЩЕ ННУТОЖЕ
3	половци назадъ 🦻 и потъпташа бежаще
4	(ТАНЪІ РУССКЪІХЪ КНЯЗЬ У НЕ УСПЪША БО
5	нсполунтися противу имъ и съмятошася
6	вся – н бълсть съця дла н люта – мьстнславъ
7	же , къневьскън княть , вндя се тло , не
8	ДВНЖ«(Я (Ъ МѢ(ТА NНКАМО Ж« (ТАЛЪ БО БѢ
9	на горѣ надъ рѣкою надъ калкомь , Б€ БО
10	мъсто то камяннсто у н ту угошн городъ
11	около себе въ колъхъ , и бися с инми из
12	города того по 🐨 дин 🛛 нин же татарн
13	пондоша по русскъщуъ князнуъ 🦻 бъюче до
14	диъпря · а у города того оста Б· воєводъ
15	ЦЕГЪЮКАНЪ Н ТЕШЮКАНЪ НА МЕСТНСЛАВА
16	н на Зятн (го на андръя н на ольксандра
17	дубровьцьскаго бе-

1	(ТА БО В· КНЯЗЯ (Ъ МЬ(ТН(ЛАВОМ · ТУ ЖЕН
2	Бродннцн (ъ татаръі бъіша + н воєвода
3	ПЛО(КЪІНА) Н ТЪ ОКАНЬНЪІН ВОЄВОДА
4	ЦЪЛОВАВЪ КРЕСТЪ ЧЕСТЬНЪІН КЪ
5	МЬСТНСЛАВУ Н КЪ ОБЪМА КНЯЗЕМА У ОКО НХЪ
6	NE НЗЕНТН У НЪ ПУСТНТН НХЪ НА НСКУПЪ У
7	н (ълга оканьнъін – пръда нхъ ,
8	нзвязавъ • татаромъ • а городъ възяшь
9	н людн навкоша у н ту костью падоша у а
10	княхн нмъше – Нхдавнша –
11	подъкладъше подъ дъскъг 🔸 а самн върху
12	(Ѣдоша обѣдатн) н тако жнвотъ нұъ
13	концяша · а ниъіхъ княчь до диъпръ
14	ГОНЯЧЕ У ГЕНША 🕏 (ВЯТОСЛАВА ЯНЕВЬСКАГО У
15	нзяслава нигворовнця 🦻 святослава
16	шюмьскаго 🦻 мьстнслава церинговьскаго
17	(Ъ (ЪІНОМЬ – ГЮРГЯ НЕВЪЖЬСКАГО – ТЪГДА ЖЕ
18	ΜЬ(ΤΗ(ЛАВ МЬ(ТН(ЛАЛНЦЬ Πέρέжε πέρεбε-

1	ГЪ ДНЕПРЬ У ОТРЕЯ ОТ БЕРЕГА ЛЮДЬЕ У ДА НЕ
2	ндуть татарн по ннхъ 🔹 а самъ одва
3	УБЕЖА · А ПРОЧНН ВОН ДЕСЯТЪІН ПРНДЕ КОЖДО
4	въ своясн – а ниъдъ половци побиша ис
5	коня – а нного не порта – н тако за гръхъ
6	НАША БОГЪ ВЪЛОЖН НЕДОУМЕННЕ ВЪ НАС У Н
7	ПОГЪІБЕ МНОГО БЕЩНСЛА ЛЮДНН Н БЪІСТЬ
8	въпль н плачь н печяль по городомъ н по
9	селомъ – сн же злоба сътворнся мъсяця
10	маня въ Гла на святого сръмья татарн
11	же възвратншася от ръкъј диъпря – н не
12	(ЪВЪДАЕМЪ) ОТКУДУ СУТЬ ПРНШЛН Н КДЪ
13	(Я ДЖША ОПЯТЬ • БОГЪ ВЖ(ТЬ • ОТКОЛЕ ПРНДЕ
14	на нас за гръхъі наша – в то же лъто
15	съвершнша церковь камяну святого
16	мнханла твърднслав н феодоръ 🔹 томъ
17	ЖΕ ЛВТВ БЪІСТЬ ГРОМЪ

100.1

1	
T	страшьнъ маня въ чк• на святого фаллъя •
2	(ъгоръ церкъі святъія тронця > а бы
3	¥€Л0ВѣКА Μ€₽ТВА БЪІ(ТА · ВЪ ТО Ж€ ЛѣТО
4	създа борнсовнуб сменъ церковб камяну
5	(ВЯТОГО ПАВЛА У Н (ВЯТОГО СМЕНА
6	богопрнимьця , и святую костянтина и
7	еленъј – н святнша ноября въ 😨 на павловъ
8	день – того же лъта святнша церковь
9	(вятого мнханла на праздъннк – въ то же
10	лъто понде князь всеволодъ другое нз
11	новагорода въ ноць 🦻 Утанвъся 🕴 съ всъмъ
12	дворомь (вонмь — н прнехавъ —) съде на
13	тържьку – н прнеха къ нему отечь гюргн
14	(Ъ ПЪЛКЪІ Н БРАТ (ГО ЯРОСЛАВЪ Н ВАСНЛКО
15	костянтнновнць съ ростовцн 🦻 мнханлъ
16	съ церинговъци – и послаша новгородци къ
17	гюрьгю на тържькъ 🐻 мужа · княже 🤊
18	пүстн

1	к намъ дѣтя , а (амъ пондн (ъ тържьку ·
2	ГЮРГН РЕЧЕ ПОСЛОМЪ – ВЪІДАНТЕ МН ЯКНМА
3	нванковнця , мнкнфора тудоровнця ,
4	нванка тнмошкнинця ў сднлу савнинц ў
5	вячка • нванца • радка • не въідаднте
6	лн , аяпонлъ «Смь коне тьхвърью , а еще
7	волховомь напою 🔹 новгородин же
8	скопнша всю волость 🦻 а около города
9	острогъ доспеша 🔸 а къ гюргю послаша
10	полюда 🦻 вячеслава прокшнинця 🦻
11	нванка яръішевнця – княже – кланяемъ
12	тн (я) а братьн (воен не въїдаваемъ) а
13	кръвн ne пролнван · пакъі лн твон мець ›
14	а наше головъј – новгородин же по путъмъ
15	(торожн поставнша 🦻 а твърдн нздълаша 🕚
16	хотъша умретн за святую софню о
17	посадинит о нванит о дмнтровнин ·
18	киязь же гюргн съ

101.1

1	нашнмн мужн мужь (вон прнсла) романа
2	ТЪКЯЧЬСКОГО Н МНХАНЛОВЪ – ПОНМНТЕ У
3	мене мон шюрниъ мнханла 🛛 новъгородин
4	же послаша мужь свон по мнханла , а
5	гюргн съ киязн понде съ тържьку 🦻 много
6	нмъ пакостнвъ 🗴 възя у ннхъ 🍹 новую 🗉
7	вълъто 🙀 🖓 🐺 Прнде князь мнханлъ в
8	новъгородъ 🔹 съінъ всеволожь 🔹 внукъ
9	ОЛГОВЪ – Н БЪІСТЬ ЛЬГЪКО ПО ВОЛОСТН
10	новугороду · н того лѣта нде князь
11	мнханлъ къ гюргю 🦻 понмя (ъ собою мужн
12	новгородьскъля , правнтъ товаровъ , что
13	понмалъ на тържьку н по (воен волостн
14	того же лѣта прнде князь мнханлъ 🦻
15	нсправнвъ товаръі у гюргя 🔸 н ста на
16	ярослалн дворъ , н рече новгородьчемъ · не
17	ХОЧЮ У ВАСЪ КНЯЖНТН У НДУ

101.2

2 яко ζέмля ваша , тако ζέмля моя . 3 новгородци же много унмаша и , молячеся , 4 н не могоша его умолити , и тако 5 проводнша и съ цъстью · новгородци же 6 послаша къ ярославу переяславлю · приде 7 архиепископъ антонии ис перемъшля въ 8 новгородъ и съде на своемъ столъ , и ради 9 бъша новгородъци своему владъщъ · тои 10 же зимъ придоша литва , повоеваша около 11 търожку бещисла и не догняша тържку 12 да т. върстъ , беше бо ихъ ; у и гостъ 13 биша многъ , и торопъцьскую волостъ всю 14 понмаша · киязъ же , ярославъ и 15 володимиръ съ съсномъ и с новотържъци , 16 кияжъ дворъ , новгородцевъ мало , 17 торопцяне съ киязъмъ своимъ давъздомъ 18 пондоша по инхъ ,	1	цьрингову · гость къ мит пусканте • н
4 н не могоша его умолнтн, н тако 5 проводнша н съ цъстъю ковгородци же 6 послаша къ ярославу переяславлю приде 7 архнепнскопъ антонин ис перемъшля въ 8 новгородъ и съде на своемъ столъ, и ради 9 бъща новгородъци своему владъщъ, тон 10 же зимъ придоша литва, повоеваша около 11 търожку бещисла и не догняша тържку 12 за т. върстъ, беше бо ихъ ; у и гостъ 13 биша многъ, и торопъцъскую волостъ всю 14 поимаша къ киязъ же, ярославъ и 15 володимиръ съ съпомъ и с новотържъци, 16 кияжъ дворъ, новгородцевъ мало, 17 торопцяне съ киязъмъ своимъ давъщомъ	2	яко Земля ваша 🔸 тако Земля моя
5 проводнша н съ цъстъю · новгородци же 6 послаша къ ярославу переяславлю · приде 7 архнепнскопъ антонин ис перемъшля въ 8 новгородъ и съде на своемъ столъ , и ради 9 бъща новгородъци своему владъщъ · тон 10 же зимъ придоша литва , повоеваша около 11 търожку бещисла и не догняша тържку 12 за т. върстъ , беше бо ихъ ; з. и гостъ 13 кима многъ , и торопъцьскую волостъ всю 14 поимаша · киязъ же , ярославъ и 15 володимиръ съ съ киязъмъ своимъ н с новотържъци , 16 кияжъ дворъ , новгородцевъ мало , 17 торопцяне съ киязъмъ своимъ давъщомъ	3	новгородин же много унмаша н у молячеся у
6 послаша къ ярославу переяславлю приде 7 архнепископъ антонии ис перемъшля въ 8 новгородъ и съде на своемъ столъ , и ради 9 бъша новгородъци своему владъщъ тон 10 же зимъ придоша литва , повоеваша около 11 търожку бещисла и не догияша тържку 12 за т. върстъ , беше бо ихъ ; з, и гостъ 13 биша многъ , и торопъцьскую волостъ всю 14 поимаша · киязъ же , ярославъ и 15 володимиръ съ съпномъ и с новотържъци , 16 кияжъ дворъ , новгородцевъ мало , 17 торопцяне съ киязъмъ своимъ давъщомъ	4	н не могоша его умолнтн 🦻 н тако
7 архнепнскопъ антонни ис перемъщля въ 8 новгородъ и съде на своемъ столъ , и ради 9 бъща новгородъци своему владъщъ , тон 10 же зимъ придоша литва , повоеваша около 11 търожку бещисла и не догняша тържку 12 за т. върстъц , беше бо ихъ ; з. и гость 13 биша многъ , и торопъцьскую волость всю 14 поимаша . князъ же , ярославъ и 15 володимиръ съ съ съимомъ и с новотържъци , 16 кияжъ дворъ , новгородцевъ мало , 17 торопцяне съ князъмъ своимъ давъщомъ	5	проводнша н съ цъстъю повгородин же
8 новгородъ н съде на своемь столъ , н радн 9 бъща новгородъци своему владъщъ . тон 10 же знмъ придоша литва , повоеваша около 11 търожку бещисла и не догняша тържку 12 за т. върстъ , беше бо нуъ ; з. и гость 13 биша многъ , и торопъцьскую волость всю 14 понмаша . князъ же , ярославъ и 15 володимиръ съ съпномъ и с новотържъци , 16 княжъ дворъ , новгородцевъ мало , 17 торопцяне съ князъмъ своимъ давъщомъ	6	послаша къ ярославу переяславлю – приде
9 Бъща новгородьци своему владъщъ тои 10 же зимъ придоша литва , повоеваша около 11 търожку бещисла и не догняша тържку 12 за т. върстъ , беше бо нуъ ; з. и гостъ 13 биша многъ , и торопъцьскую волость всю 14 поимаша . князъ же , ярославъ и 15 володимиръ съ съпномъ и с новотържъци , 16 княжъ дворъ , новгородцевъ мало , 17 торопцяне съ князъмъ своимъ давъздомъ	7	архнепнскопъ антонни ис перемъшля въ
10 же зныт придоша литва , повоеваша около 11 търожку бещисла и не догняша тържку 12 за т. върстъј , беше бо ихъ ; з. и гость 13 биша миогъ , и торопъцьскую волость всю 14 поимаша · киязъ же , ярославъ и 15 володимиръ съ съ съномъ и с иовотържъци , 16 кияжъ дворъ , иовгородцевъ мало , 17 торопцяне съ киязъмъ своимъ давъздомъ	8	новгородъ н (ъде на своемь столъ • н радн
11 Търожку бещнсла н не догняша тържку 12 да т. върстъј, беше бо нуъ ; д. н гостъ 13 бнша многъ, н торопъцъскую волостъ всю 14 понмаша, князъ же, ярославъ н 15 володнмнръ съ съ князъ н с новотържъцн, 16 княжъ дворъ, новгородцевъ мало, 17 торопцяне съ князъмъ свонмъ давъздомъ	9	бъіша новгородьци (воєму владъіцъ — тон
12 За т. върстъп., беше бо нхъ. З. н гость 13 бнша многъ., н торопъцьскую волость всю 14 понмаша. князъ. же., ярославъ. н 15 володнмнръ. съ. съпномъ. н с новотържъцн., 16 княжъ. дворъ., новгородцевъ. мало., 17 торопцяне съ. князъмъ. свонмъ. давълдомъ.	10	же унмъ придоша литва , повоеваша около
13 бнша многъ , н торопьцьскую волость всю 14 понмаша . князь же , ярославъ н 15 володнмнръ съ съпномъ н с новотържьци , 16 княжь дворъ , новгородцевъ мало , 17 торопцяне съ князьмь свонмь давъздомь	11	търожку бещнела н не догняша тържку
14 понмаша · киязь же · ярославъ н 15 володнмиръ съ съ киязь и с новотържъци · 16 кияжь дворъ · новгородцевъ мало · 17 торопцяне съ киязьмь своимь давъздомь	12	ZA ЃГ· ВЬРСТЪІ У БЕШЕ БО НХЪ У́Z Н ГОСТЬ
15 володнмнръ съ съїмомъ н с мовотържьци , 16 кмяжь дворъ , мовгородцевъ мало , 17 торопцяме съ кмязьмь свонмь давъздомь	13	бнша многъ н торопьцьскую волость всю
16 княжь дворъ , новгородцевъ мало , 17 торопцяне съ князьмъ свонмъ давъздомъ	14	понмаша · князь же · ярославъ н
17 торопцяне съ князьмь свонмь давъідомь	15	володимиръ съ съимомъ и с новотържъци 🦻
	16	княжь дворъ , новгородцевъ мало ,
18 пондоша по инхъ,	17	торопцяне съ князьмь свонмь давъідомь
	18	пондоша по ннхъ ,

102.1

а новгородци послаша – они же – дошедъше

1

2 русъі 🔸 въспятншася · князь же ярославъ 3 (ЪГОНН Е НА ВЪ(ВЯТѢ Н НАВОДОПН НА НЕ · Н 4 тако , божнею помочью н святъля софня , 5 отънмаша всь полонъ 🦻 а самъхъ нубнша 6 · 🖟 а прокъ нхъ разбегошася · ту же убнша 7 КНЯХЯ ТОРОПЬЧЬ(КАГО ДАВЪІДА Н ВАСНЛЯ) меченошю ярославля • 8 9 ВЪЛВТО · į́?·₩·ЛД· ПРНД (КНЯЗЬ ЯРОСЛАВ В 10 новъгородъ , н не положн того въ гнъвъ , 11 оже не пошьлн по немь · тъгда поставнша 12 церковь святого рождества христова · въ 13 то же лъто пръставнся нгуменъ святого 14 ГЕОРГНЯ САВАТНЯ У АРХНМАНДРНТЪ 15 новгородьскъзн , априля въ 😨 день , въ 16 велнкън четвърток · пръже своего 17 пръставлення саватни съзва владънку а-

102.2

1 ИТОННЯ Н ПОСАДИНКА НВАНКА Н ВСТ 2 новгородце , н запраша братье своен н 3 встхъ новгородьць – нуберете собт 4 нгумена · онн же рекоша · кого тъі 5 БЛАГОСЛОВНШН · ОНЪ ЖЕ РЕЧЕ · ВЪВЪДЕТЕ 6 гръцниа , попа святую костянтнич н 7 еленъі · н въведоша мужа добра н зъло 8 БОЯЩАСЯ БОГА ГРЬЦНИА У Н ПОСТРНГОША Н того дин – марта въ 🐻 на святаго 9 10 федота · н поставнша н нгуменомь 11 марта въ н на святого фефилакта , на 12 (БОРЪ · ТОГО ЖЕ ЛВТА ЗАЛОЖНША ЦЕРКОВЬ 13 СВЯТОГО НЯКОВА КАМЯНУ ВЪ НЕРЕВЬСКЕМЪ 14 концн ·

 15
 вълвто ; 2.4. Ас
 наскиязь ярославъсъ

 16
 новгородин на смън повосва всю землю, н

 17
 полонъ приведе бещисла, того желвта

 18
 нжгоша вълхвъї ; д. творяхуть с потворъї

 19
 двюще, а богъ въсть.

103.1

1	н (ъжгоша нхъ на ярослалн дворе – въ то же
2	лъто напна церковь святъхъ 🦬
3	ВЯЧ (ЛАВЪ МАЛЪІШ (ВЪ ВЪНУКЪ – А Н БОГЪ
4	ЕМУ (ПАСЕННЕ
5	ВЪ́ЛѢТО у́́?₩́Л? ПОНД€ АНТОННН ,
6	архнепнскопъ новгородьскъін 🦻 на
7	ХУТННО КЪ (ВЯТОМУ (ПАСУ ПО (ВОЕН ВОЛН ·
8	ТОГО ЖЕ ЛВТА ПРНДОША ЕМЬ ВОЕВАТЪ ВЪ
9	ЛАДОЗЬСКОЕ ОЗВРО В ЛОДКАХЪ – Н ПРНДЕ НА
10	(ПАСОВЪ ДЕНЬ ВЪСТЬ ВЪ НОВГОРОДЪ –
11	новгородци же · въсъдавъше въ насадъі ·
12	въгрѣбоша в Ладогу (ъ князьмь
13	ярославомь · володнслав › посадник
14	ЛАДОЗЬ(КЪІН) (Ъ ЛАДОЖАНЪІ) НЕ ЖДЯ
15	новгородьць 🦻 гоннся в лодняхъ по ннхъ
16	ВЪ (ЛѢДЪ) КДЄ ОНН ВОЮЮТЬ) Н ПО(ТНЖЄ Я Н
17	ЕНСЯ С ИНМН · Н БЪІСТЬ НОЩЬ · Н ОТСТУПНША
18	въ островълець – а емь на бръзъ съ полоно-

1	мъ – воевалн бо бяху около озера на нсадъхъ
2	н олоньсь · тон же нощн проснвъше мнра › н
3	NE ДА НМЪ ПОСАДННК (Ъ ЛАДОЖАНЪ) / А ОНН

4 нсткше полонъ всь у а самн побегоша на 5 лъсъ 🔹 лодкъј пометавъше 🔹 пъшн много 6 нхъ ту паде – а лодкъї нхъ нжгоша – 7 новгородьци же стоявъше въ неве неколико 8 динн 🧯 (творнша въче н хотъша убнтн 9 (уднмнра) н съкръј н княть въ насаде у 10 («БЕ · ОТТОЛЕ ВЪСПЯТНШАСЯ ВЪ НОВЪГОРОДЪ » 11 NH ЛАДОЖАНЪ ЖДАВЪШЕ · ПОСЛЪДЬ ЖЕ 12 оставъшеся нжеряне устрътоша нхъ 13 БЕГАЮЩЕ У Н ТУ НХЪ НХБНША МНОГО У А 14 прокъ нхъ разбежеся у кудъі кто вндя у 15 НЪ ТВХЪ КОРВЛА У КДЕ ОБНДУЧЕ У ВЪ ЛВСЕ 16 лн • вълводяче • нубнша • бе бо нуъ 17 прншло тво-

104.1

1 **אָאָע יוֹצ**י אאא הטאנ י הטרצ מיבנדה י א דט מננ 2 мертво · томь же лътъ княть ярославъ , 3 преже сен ратн у понде въ пльсковъ съ 4 ПОСАДННКОМЬ НВАНКОМЬ Н ТЪСЯЧЬСКЪІМ 5 ВЯЧЕСЛАВ · Н СЛЪІШАВШЕ ПЛЬСКОВНЦН • ЯКО 6 ндеть к ннмъ князь 🦻 н затворншася въ 7 ГОРОДТ , НЕ ПУСТНША К СОБТ . КНЯТЬ ЖЕ , 8 постоявъ на дубровнъ 🔹 въспятнся в 9 новъгород · промъкла бо (я въсть бяще сн 10 въ пльскове у яко ведеть оковъ у хотя коватн вяцьшее мужн – н пришьдъ – 11 12 (творн втук въ владънчыми дворт и ркук и 13 ЯКО НЕ МЪІСЛИЛЪ ЕСМЬ ДО ПЛЬСКОВНУЬ ГРУБА 14 NHY (ГОЖ · NЪ В (ZAЪ (СМЬ БЪІАЪ ВЪ 15 коробьяхъ даръі – паволокъі н овощь – а онн мя объщьствовалн – н положн на ннуъ 16 17 жалобу велнку ·

104.2

1	тъгда же прнведе пълкъј не
2	переяславля у а рекя у хочю нтн на рнгу и
3	(таша около городнща шатръі 🔸 а нини въ
4	славић по дворомъ – н въздорожнша все
5	по търгу – н хлъбъ – н мяса – н ръјбъј – н
6	оттолѣ (та дороговь — купляху хлѣбъ по
7	Б. КУНЪ , А КАДЬ РЖН ПО Т. ГРНВНЪ , А
8	пшеннцю по 🐨 грнвенъ 🗸 а пшена по 🕱
9	Грнвенъ · н тако (та по Гг· лъта · то же
10	(лъішавъше пльсковнцн 🦻 яко приведе
11	ярослав пълкъј 🦻 убоявшеся того 🦻 възяша
12	мнръ (ъ рнжанъ) 🕴 новгородъ
13	въіложнвъше – а рекуче – то въі – а то
14	новгородьцн · а намъ ненадобе · нъ оже
15	ПОНДУТЬ НА НА(Ъ) ТЪ ВЪІ НАМЪ
16	помочнте – н онн рекоша – тако будн – н
17	пояша у ннуъ 🦬 муж въ талбу
18	новгородци же 🤊 увъдавъше 🦻 рекоша
19	князь насъ зоветь на рнгу у а хотя

1	нтн на пльсковъ · Тъгда же князь посла
2	мншю въ пльсковъ 🔹 река — понднте съ
3	мною на путь > а Зла до васъ есмь не
4	мъклилъ никотораго же – а тъхъ ми
5	въїдантє У КТО мя обаднлъ къ вамъ – н
6	рекоша пльсковнцн у приславъще

7 Грбунна · Тобе (я · Княже · Кланяемъ н 8 братьн новгородьцемъ · на путь не 9 ндемъ 🔹 а братън (воен не въздаемъ · а с 10 рнжанъі «сме мнръ вдялн – къ колъіваню 11 есте ходнвъше 🦻 серебро понмалн 🦻 а самн 12 пондоста в новъгородъ , а правдъі не 13 створнся у города не вдясте у а у късн 14 ТАКОЖЕ • А У МЕДВЕЖЕ ГОЛОВЕ ТАКОЖЕ • А 15 ZA ТО НАШЮ БРАТЬЮ НЗБНША НА ОЗВРВ У А 16 нинн повъдени , а въј , роздравше , та 17 прочь · нлн «сте на нас удумалн • тъ мъі 18 протнку васъ съ святою богороднцею и съ ПОКЛОНОМЪ · ТО ВЪІ ЛУЧЕ НАСЪ НСВУН-19

105.2

1 ТЕ · А ЖЕНЪІ Н ДЪТН ПОЕМЛЕТЕ СОБЕ · А НЕ 2 ЛУЧЕ ПОГАННН · ТЪ ВАМЪ (Я КЛАНЯЕМЪ · 3 новгородьци же княтю рекоша · мъі бе 4 СВОЕЯ БРАТЬЯ БЕС ПЛЬСКОВНЦЬ НЕ НМАЕМЪСЯ 5 на рнгу · а тобе (я • княже • кланяемъ · 6 много же князь нуднет , н не яшася по 7 путь · тъгда же князь ярославъ пълкъі 8 (ВОЯ ДОМОВЬ ПОСЛА · ПЛЬСКОВНЦН ЖЕ ТЪГДА 9 бяху подъвегли итмеци и чюде , 10 лотъголу и либь , и отпустиша я опять . 11 а тъхъ , кто нмалъ придатъкъ у 12 ярослава , въггнаша нсъ пльскова . 13 ПОНДНТЕ ПО КНЯХН (ВОЕМЬ) НАМЪ ЕСТЕ НЕ 14 БРАТЬЯ · ТЪГДА ЖЕ ЯРОСЛАВ ПОНДЕ СЪ 15 КНЯГЪІНЕЮ НУ НОВАГОРОДА ПЕРЕЯСЛАВЛЮ У А 16 новъгородъ оставн бе съла своя , 17 феодора н альксандра 🦻 съ федоромь 18 даннловнцемь , съ тнуномь якнмомь . 19 ТОН ЖЕ ОСЕМН МАНДЕ ДЪЖГЬ ВЕЛНКЪ Н ДЕМЬ Н 20 ночь , на

106.1

ГОСПОЖЬКНИЪ ДЕНЬ – ОЛН Н ДО ННКУЛНИА
ДИН N(ВНДВХОМЪ (ВВТЛА ДИН – ИН (ВИА
людьмъ бяше луъ добътн , ин инвъ
дълатн – тъгда же оканьнън дняволъ –
нспърва не хотян добра роду человъчю н
ЗАВНДЖВЪ ЕМУ · ЗАНЕ ПРОГОНЯШЕТЬ ЕГО
нощиъімъ (тояннемь » пъннемь н
молнтвамн 🦻 н въздвнже на арсення 🦻
мужа кротка н смерена 🔸 крамолу
велнку – простую чядь – н створше въче
на ярослалн дворе 🦻 н пондоша на
владъщьнь дворъ , рекуче – того дъля
(тонть тепло дълго 🦻 въпроваднаъ
АНТОННЯ ВЛАДЪІКУ НА ХУТННО , А САМЪ
(ѣлъ) давъ мьзду князю – н акъі
Злодъя пьхающе за воротъ , въігнаша 🕚
малъ ублюде богъ от смертн – затворнся
въ церквн (вятън софнн у нде на хутнио –
А ЗАУТРА ВЪВЪДОША ОПЯТЬ АНТОННЯ
архнепнскопа н по-

1	(аднша (ннмь ^т в мужа · якуна
2	монсъвнця • мнкнфора шнтинк • н не
3	досъітн бъі зла у нъ еще боле того у

4	възмятеся всь городъ , н пондоша съ въця
5	въ оружнн на тъкячъского вяцеслава • н
6	розграбнша дворъ его н брата его
7	Богуслова н андренчевъ 🔸 владъщия
8	(ТОЛЬННКА – Н ДАВЪІДКОВЪ (ОФНН(КАГО –
9	н суднмнровъ · а на душнлъця · на
10	лнпьньскаго старосту , тамо послаша
11	ГРАБНТЪ У А (АМОГО ХОТѢША ПОВѢ(НТН У
12	нъ ускоцн къ ярославу – а жену его яша ,
13	рекуче – яко ти на зло князя водять – н
14	БЪІСТЬ МЯТЕЖЬ ВЪ ГОРОДѢ ВѢЛНКЪ · ТОН ЖЕ
15	остнн бъість вода велнка въ вълховт
16	понма около озера съна н по волхову ·
17	тъгда помързъшю озъру н стоявшю 🗔 🕝
18	днн • н въздре угъ вътръ • нзламавъ •
19	кънесе все въ вълхово 🤊 н въздръ 😽
20	Городьнь велнкаго

1	моста – н прннесе къ пнтбъ подъ святъін
2	инколу ^т н городьнь въ ноць , а то
3	рочнесе и техния декабря въ н день и на
4	КВЯТОГО ПОТАПНЯ - НЕ ХОТЯШЕТЬ БО БОГЪ
5	вндътн кръвопролнтня въ братьн , нн
6	дняволу радостн датн 🛛 радуеть бо ся
7	оканьнъін о кръвопролнтнн братин 🛛 нъ
8	НХВОЛН БЛАГЪІН БОГЪ ТАКО БЪІТН – ТЪГДА
9	ОТЯША ТЪІ(ЯЧЬ(КОЕ У ВЯЧЕ(ЛАВА Н ДАША
10	БОРНСУ НЪГОЧЕВНУЮ ', А КЪ КНЯЗЮ ПОСЛАША
11	къярославу на томъ 🔹 поедн к намъ 🦻
12	ЗАБОЖННЦЬЕ ОТЛОЖН У СУДЬЕ ПО ВОЛОСТН НЕ
13	(ЛАТН · НА ВСЕН ВОЛН НАШЕН Н НА ВЬСЕХЪ
14	грамотахъ ярославлнхъ тъј нашь
15	КНЯХЬ • НЛН ТЪІ (ОБЄ • А МЪІ (ОБЄ • ТОН ЖЕ
16	чнић побћже федоръ даннловнць съ
17	тнуномь якнмомь , понмъше съ собою б

107.2

1	княжнчя 👎 федора н альксандра 🦻
2	съпропустиъля недълн въ уторник 🦻 в
3	ночь – тъгда же новгородин ръша –
4	дажь что 2ло (ъдумавъ на (вятую
5	софню , а побеглъ , а мъі нхъ не гоннли ,
6	нъ братью (вою «Сме казинли – а киязю
7	есме Zла не створнлн никотораго же · Да
8	оно нмъ богъ н крестъ честьнъін – а мъі
9	собъ княтя промъслнмъ – н цъловаша
10	(ВЯТУЮ БОГОРОДНЦЮ У ЯКО БЪІТН ВСЕМЪ
11	ОДННАКЪІМЪ – Н ПОСЛАША ПО МНХАНЛА ВЪ
12	църннговъ хота (таннмнровнця ,
13	Гаврнлу на Лубяннцн – н бъща
14	(МОЛЬНЬСКТ) Н НЕ ПУСТН НХЪ КНЯЗЬ
15	СМОЛЬНЬСКЪІН ПО НАУЦЕННЮ ЯРОСЛАВЛЮ У Н
16	ПУТН ДАЯША ВСЯ • НЪ ОЖЕ БОГЪ ПО НАСЪ • КТО
17	на нъј · н увћдавъ мнханлъ , яко
18	прнятн суть послн новгородьстнн въ
19	(МОЛЬНЬСКѢ) БѢ БО ТЪГДА ВЪ БРЪІНУ

1	(ъ съномь – н понде въ боруъхъ на
2	тържькъ , н прнде на въръбинцю въ
3	тържыкъ [,] н радн бъіша людьє в(н ·

4	вълъто 🖓 🔄 👾 Лу придекиять миханлънс
5	чърннгова въ новъгородъ , по велнит дин
6	фомнић недћан неходяче у нрадн бъша
7	новгородци своєму хотънню – и цълова
8	крестъ на всън волн новгородьстън н на
9	всъхъ грамотахъ ярославлнхъ 🔹 н вда
10	(ВОБОДУ (МЬРДОМЪ НА 👎 ЛВТ ДАННН НЕ
11	ПЛАТНТН У КТО (БЕЖАЛЪ НА УЮЖЮ ЗЕМЛЮ У
12	А (НМЪ ПОВЕЛЕ У КЪТО (ДЕ ЖНВЕТЬ У КАКО
13	уставили переднии князи · тако платите
14	дань • а на ярослалнхъ любъвницехъ
15	понмаша новгородци кунъ много и на
16	городнщанохъ , а дворовъ нхъ не
17	ГРАБЯЧЕ • Н ДАША НА ВЕЛНКЪІН МОСТЪ •

1 ВЪ ТО ЖЕ ЛВТО ЗАЛОЖНША ВЕЛНКЪІН МОСТЪ 2 външе стараго моста – тъгда же отяша 3 посадинчьство у нванка у дъмнтровнця н даша вънезду водовнку , а нванку 4 5 даша тържькъ · нде на тържькъ · н не 6 прняша его новоторожьци , и оттуду нде 7 къ ярославу · томь же лътъ рече князь 8 мнханлъ · (; у васъ нъту владъкъ) а 9 ΝΕ ΛΉΠΟ ΕЪΙΤΗ ΓΡΑΔΥ (ΕΜΥ ΕΕΖЪ ΒΛΑΔЪΙЦΉ· 10 ОЖЕ БОГЪ КАЗНЬ (ВОЮ ВЪЗЛОЖНАЪ НА 11 ОНТОННЯ , А ВЪІ СОУНТЕ ТАКОВАГО МУЖА ВЪ 12 попъхълн , в ъгуменахълн , въ 13 череньцихъ ли · и рекоша иъкотории 14 кия но стъ чърнъць дъяконъ у святого 15 георгия , именьмь спиридонъ , достониъ «СТЬ ТОГО · А НИНН ОСАФА · «ПНСКОПА 16 17 ВОЛОДНМНОЬСКАГО ВЕЛЪІНЬСКАГО , А 18 друзни грь-

109.1

	105.1
1	цнна · кого дасть мнтрополнтъ · тотъ
2	намъ отець і рече князь мнханлъ да
3	положных 🔽 жръбья да которъін богъ
4	ДА(ТЬ НАМЪ – Н ПОЛОЖНША НА (ВЯТѢН
5	тряпѣӡѣ , нмена напнсавшѣ , н послаша
6	ну грндьинцъ владъщьие кияжнця
7	ростнелава – нуволн богъ служнтеля собе
8	Н ПАСТУХА СЛОВЕСЬНЪІХЪ ОВЬЧЬ
9	новугороду н встн областн (го н въіяся
10	(ПУРНДОНЬ – Н ПОСЛАША ПО НЬ ВЪ
11	манастърь н , прнведъше , посаднша н
12	ВЪ ДВОРѢ У ДОНДЕЖЕ ПОНДЕ КЪГЕВУ
13	(ТАВНТЪ(Я · ТОМЬ ЖЕЛВТВ ПОНДЕКНЯЗЬ
14	мнханлъ въ цьринговъ къ братън 🦻
15	понмя (ъ собою новгородце богуслава
16	горнілавнця ў сбъіслава якунковнця ў
17	домаша твърднілавнця 🕫 глѣба 🦻
18	ПОСАДННЦЬ СЪІНЪ У МНХАНЛКА
19	мнкнфоровнц 🦻 мнхаля прнкупова · а
20	съіна (воєго ростнелава оставн
21	новъгородъ ·

1	а мић 🤊 рече 🦻 дан богъ нсправнтн
2	правда новгородьская у тоже от вас поятн
3	съіна (воего · н посла къ ярославу незднлу

4	прокшнинця , нванка тудорковнця ,
5	река – отступнся волока – н что есть
6	новгородьскаго за тобою у снлою есн
7	зашьлъ , а крестъ цълун – н рече ярослав –
8	того не отступаю у а крыст не цълую · въі
9	(обе) а я собе · н дъръжа послъј все лъто ·
10	томь же лътъ понде (пнрндонъ кълеву
11	(тавнтъся къ мнтрополнту 🕠 декября въ
12	
13	воеваша любне н мореву н серегеръ , н
14	гонншася по ннуъ новгородин 🦻 н
15	угоннвше нхъ , н бнша , а полонъ отяша
16	всь , мъсяця генвря
17	ΒЪΛѢΤΟ 🐺 🐨 Τ ΡЯ(ε(Я ΖΕΜΛЯ ВЪ ПЯТЪК ΠΟ
18	ВЕЛНЦЪ ДИН – Е ИЕДЪЛН У ВЪ ОБЪДЪ У А
19	нынн үже бяху отобъдалн – то же ,
20	Братьс , не на добро , на зло .

1	Гръхъ дъля нашнхъ богъ намъ знамення
2	кажеть 🔹 да бъіхомъ ся покаялн от гръхъ
3	нашнхъ – колнку богъ наведе на нъі
4	смерть тон веснъј у да то мъј вндяще у не
5	разумѣхомъ (воея погъбелн 🕠 нъ
6	(корѣншн бъіхомъ на 2ло · того же лѣта
7	солнче помьрце маня въ 🔂 на святого
8	(ндора , въ уторник , въ сръдъ утра , н
9	БЪІ АКЪІ ВЪ 🤄 НОЦНН МЪ(ЯЦЬ) НОПЯТЬ
10	наполннся · н радн бъіхомъ небозн · того
11	же мъсяця въ 🐳 на сборъ святъјуъ отець
12	т н ні приде архнепископъ спуридонъ
13	в новъгородъ , поставленъ от
14	мнтрополнта кюрнла 🛛 поставленъ
15	бъість попомъ въ съропустную недълю 🦻
16	архнепнскопомъ по чистън недълн на
17	(боръ · въ то же лъто князь мнханлъ
18	створн постръгъј съјновн своему
19	ростнелаву новегородъ у святън софни н
20	УЯ ВЛАС АРХЕПНСКОПЪ СПНРНДОН ·

1	н посадн (го на столъ 🔹 а самъ понде въ
2	цьринговъ · томь же лътъ роспръся
3	(ТЕПАНЪ ТВЬРДНСЛАВНЦЬ СЪ ВОДОВНКОМЬ 🦻
4	нванке тнмошкнинць по (тепанъ – н
5	бнша нванка паробун посадинцн · то же
6	бъість на городнщн – а заутра створн
7	въцъ на посадника на ярослали дворъ , н
8	понде на дворъего – нрозграбнша н
9	посадник же опять възъвари городъ
10	вьсь , н сменъ борнсовнць на нванка н на
11	якнма влунковнця н на прокшю лашнева 🕚
12	пондоша (ъ въчя н много дворовъ
13	розграбнша , а волоса блуткнинця на
14	въчн убнша – рече посадинк – тъл есн мон
15	дворъ хотелъ зажечн – а прокшниъ дворъ
16	Зажгоша · а якнмъ бежа къ ярославу • а
17	нинн (хоронншася · нън тъхъ)
18	уротнвше – пустнша – а нванка после
19	нмъш " убн водовнкъ", въвъргошь въ
20	колхоко ·

1	того же богъ вндя наша безаконня н
2	братоненавндение и непокорение друг къ
3	другу н завнсть 🦻 н крестомь върящеся въ
4	лжю у сгоже ангелн не могуть зрътн н
5	многоочнтн 🦻 кръілъі Закръіваються 🦻
6	того жемъј – върукахъдържаще –
7	(квърньнъј устъј цълуемъ – н за то богъ
8	на нас поганъјя навъдъ 🦻 н Землю нашю
9	ПУСТУ ПОЛОЖНША · А ННОЕ САМН НЕ
10	блюдуче , без мнлостн нстеряхомъ свою
11	власть – н тако бъёсть пуста – н тако нъ
12	ГО(ПОДЬ БОГЪ ВЪЗДА ПО ДВЛОМЪ НАШНМЪ –
13	НЗЕН МРАЗЪ НА ВЪЗДВНЖЕННЕ ЧЕСТЬНАГО
14	Хреста облилье по волости нашен у и оттолъ
15	горе уставнся велнко · почахомъ купнтн
16	ХЛЪБЪ ПО ГН КУНЪ О АРЖНКАДЬ ПО ГК
17	грнвенъ , а въ дворехъ по пол бла пшеннит
18	по ты грнвенъ , а пшена по ты а овсъ по

111.2

1	¬ГІ· Грнвен · н разндеся градъ нашь н
2	волость наша , н полнн бъіша уюжнн
3	ГРАДН Н (ТРАНЪІ БРАТЬЄ НАШЕН Н СЕСТРЪ) А
4	останъкъ почаша меретн – н кто не
5	просльзнться о семь 🦻 вндяще мьртвьця по
6	УЛНЧАМЪ ЛЕЖАЩА У Н МЛАДВИЦЯ ОТ ПЬСЪ
7	НЗЕДЛЕМЪІ – Н ВЪЛОЖН БОГЪ ВЪ СЕРДЦЕ
8	благое створнтн архепнскопу спурндону
9	н поставн скуделинцю у святъкъ
10	апостолъ , въ ямъ , на просъскон улнцн .
11	н поставн мужа блага 🦻 смерена 🦻 нменемь
12	(таннла , вознтн мьртвьця на конн ,
13	КДЕ ОБНДУЦЕ ПО ГОРОДУ – Н ТАКО БЕСПРЕСТАНН
14	ПО ВСЯ ДНН ВЛАЧАШЕ У Н НАПОЛНН ДО ВЬРХА У
15	нже бълсть в нен числомь 🕌 г. н 🧖 на туже
16	ЗНМУ ПОНДЕ КНЯЖНЦЬ РОСТНЕЛАВ СЪ
17	посадинкомь вънездомь на тържькъ ,

1	мъсяця декабря въ бн въ недълю · а
2	ZAVТРА УБНША (МЕНА БОРНСОВНЦЯ ВЪ 🗖 А
3	домъ его всь розграбнша н села 🦻 а жену
4	(го яша > а самого погръбоша у святого
5	гюргя въ манастъюрн – такоже н
6	водовнковъ дворъ н села , н брата его
7	мнхаля , н даньслава , н борнсовъ
8	тъкячъскаго , н творнмнрнць , ниъкъ
9	много дворовъ · а водовнкъ · то Зло
10	услъпшавъ 🔹 побеже съ торжьку съ братьею 🦻
11	н борнс тъкячъскъкн н новотържъчн къ
12	мнханлу въ церннговъ 🔹 н даша
13	ПОСАДИНУЬСТВО СТЕПАНУ
14	твърднславную 🦻 а тъкячъское мнкнте
15	петриловицю 🦻 в добълтъкъ сменовъ и
16	водовнковъ по стомъ розделнша – онн
17	трудншася , събнрающе , а сн въ трудъ
18	НХЪ ВЪННДОША – О ТАКОВЪІХ БО РЕЧЕ ДУХЪ
19	(ВЯТЪІ-

1 н · (ъбнраеть) а нъ въсть) кому (бнрает · 2 а княжнию ростнелаву путь показаша с 3 торожку къ отцевн въ църннговъ 🕔 како 4 отець твон реклъ бъллъ въсъстн на коне на 5 вонну (ъ въздвижения и крестъ цъловалъ 🦻 6 А СЕ УЖЕ МНКУЛНИЪ ДЕНЬ У СЪ НАС КРЕСТНОЕ 7 ЧЕЛОВАННЕ · А ТЪІ ПОНДН ПРОЧЬ · А МЪІ СОБЕ 8 княтя промъклимъ · н послаша по 9 ярослава на всен волн новгородьстън · 10 ярослав же въбърът приде въ новъгородъ 11 мъсяця декабря въ 🗒 н створн въцъ 🖇 н 12 Ц ВЛОВА (ВЯТУЮ БОГОРОДНЦЮ НА ГРАМОТАХЪ 13 на встхъ ярослалнхъ · н стдтвъ б 14 NEATAN , НДЕ ОПЯТЬ ВЪ ПЕРЕЯСЛАЛЬ , ПОЯ СЪ 15 собою мужн новгородьскъля моложьшая , 16 а сълна своя 🔂 посадн новъгородъ 🦻 17 феодора и ольксандра · тои же димъ въвъ-

113.1

доша съ хутные от святого спаса арстня 1 2 нгумена 🔹 мужа кротка н смерена 🔹 князь 3 ярослав у владъка спурндонъ н всь 4 новгородъ , н даша нгуменьство у святого 5 ГЕОРГНЯ · А САВУ ЛНШНША · ПОСАДНША Н ВЪ КЕЛНН · Н РАЗБОЛЕСЯ · ЛЕЖАВЪ 5 · НЕДЪЛЬ · 6 7 н пръставнся марта въ 👾 въ суботу 8 предъ обедьнею у н тако погръбенъ бъють 9 нгуменомь арстинемь и встю братьею · а 10 ДАН БОГЪ МОЛНТВА (ГО (ВЯТАЯ ВСВМЪ 11 крестьяномъ и мит гртшиому тимофтю 12 понаманарю · бяшеть бо муж благъ · 13 кротъкъ 🔹 съмъренъ н недлобнвъ 🕤 покон 14 БОГЪ ДУШЮ (ГО СЪ ВСВМН ПРАВЬДНЪНМН ВЪ 15 царствни небеситмь · мъі же на пръднее 16 възвратнмъся , на горкую н бъдную 17 память тоя веснъг – что бо рещи н-

113.2

1	лн үто глаголатн о бъівшен на нас от бога
2	казин · яко нинн простая чадь ръзаху
3	людн жнвъія н ядяху 🦻 а нинн мьртвая
4	мяса н трупне обръзающе ядяху , а друзнн
5	конниу , паниу , кошкът – из тъхъ
6	осочнвъше – тако творяху – овънхъ
7	огньмь нжгоша у а другъіхъ осъкоша у
8	ннъхъ нувъшаша – ннн же мъхъ ядяху ,
9	ушь , сосну , кору лнпову н лнстъ , нльмъ ,
10	КТО ЧТО ЗАМЪКЛЯ – А НИНН ПАКЪК ЗЛНН
11	человъцн почаша добръїхъ люднн домъї
12	ZAЖНГАТН У КДЕ УЮЮУЕ РОЖЬ У Н ТАКО
13	разграбливахуть имение ихъ 🔸 въ
14	покаяння мъсто злое – н горцяншн того
15	бъїхомъ на 2ло 🦻 а вндяще предъ очнма
16	нашнма гневъ божнн – мъртвъцн по
17	улнчамъ н по търгу н по мосту по велнкому
18	ОТ ПЬ(Ъ

1	нзедаемъј » оже не можаху погръбатн – н
2	поставнша другую скудьлинцю на полн ,
3	коньць чюдниьчевъ улнцн 🔸 н бъість та
4	ПЪЛНА У В НЪНЖЕ УНСЛА НЪСТЬ СА Г

5 ПОСТАВНША НА КОЛЪНН У НА СВЯТЪІМЬ 6 рожьствомъ , н та же бъість пълна , въ 7 NEHЖE YH(ЛА N 15 (ТЬ · ТОЖЕ БЪІ НАМЪ ВСЕ вндяще предъ очнма 🦻 лучьшнмъ бъгтн 🦻 8 9 мъі же бъіхомъ пущьщн – брат брату не 10 (ЪЖАЛЯЩЕТЬ(Я , ИН ОТЕУЬ (ЪІНОВН , ИН 11 ΜΑΤΗ ΔЪΥέρΗ , ΝΗ (γ(ቴдъ (γ(ቴдγ Νέ УЛАМЛЯЩЕ ХЛЪБА · НЕ БЪІСТЬ МНЛОСТН МЕЖН 12 13 намн у нъ бяще туга н печаль у на улнун 14 (кърбь другъ (ъ другомъ) дома тъска) 15 **дряще дътни плачюще хлъба** у а другая 16 УМНРАЮЩА · Н КУПЛЯХОМЪ ПО ГРНВИВ ХЛВБ н поболшю з аржн 🔂 часть кадн 17 18 купляхомъ по грнвић серћера – н даяху 19 отцн

114.2

1 н матерн дътн (вое одбрень не хлъба 2 ГОСТЬМЪ · СЕ ЖЕ ГОРЕ БЪІСТЬ НЕ ВЪ НАШЕН 3 **ХЕМИН ВЪ ОДНИОН У ИЪ ПО ВСЕН ОБЛАСТН** 4 русстън у кромъ кънева одниаго – н тако 5 НЪІ БОГЪ ВЪЗДА ПО ДВЛОМЪ НАШНМЪ – 6 ΒЪΛΈΤΟ · 2·Ψ·ΛΦ· ΖΑΓΟΡΈ(Я ΟΤ ΜΑΤΈ(ΒΑ 7 двора от възшковнця у н погоръ вьсь 8 КОНЬЦЬ (ЛАВЬНЬ(КЪІН ОЛН Н ДО КОНЦЯ 9 ХЪЛМА – МНМО (ВЯТОГО НЛНЮ – НЪ УБЛЮДЕ богъ (вятъіхъ церквъ · нъ толмн бяше 10 11 лютъ пожаръ , яко по водъ огнь горяще , 12 ХОДЯ ЧРЕСТ ВТЛХОВО , ВСЕМТ ЛЮДЬМТ 13 **дрящнмъ** , н головъ нъколнко нстопъ въ 14 ВОЛХОВѣ · ТОГО ЖЕ ЛѣТА ОТКРЪІ БОГЪ 15 мнлосердне свое на нас гръшнъјхъ 🕠 створн 16 мнлость свою въскоръ – прибъгоша 17 нъмбци и замория съ житомб и мукою ,

115.1

1	н створнша много добра – а уже бяше прн
2	конци городъ сни тои же осени ходи
3	ярославъ ратню на цьрннговъскую
4	волость с новгородин и съ встю властью
5	своею на мнханла , н пожьже шереньскъ .
6	н (тоявъ подъ мосальскомь – н въспятнся
7	въспять • нстратнвъ обнлня мъного • ту
8	же подъ городомь застрълнша олдана
9	подвонскаго 🦻 н без мнра отъндоша 🕚
10	ТОМЬ ЖЕ ЛВТВ ПРВСТАВНСЯ ВОДОВНКЪ
11	вънездъ , посадинк новгородьскъзн , въ
12	цьринговъ ·
13	вълъто 🙀 🕏 👾 м. придоша на църнигова
14	Борнсъ нъгоцевнуб у мнхаль съ братомб у
15	петре водовнковнць у глъбъ (меновъ
16	братъ , мнша , съ кня-

1	ЗЕМЕ (ВЯТОСЛАВОМЕ ОПЯТЕ ВЪ РУСЕ)
2	урозумѣвъ > яко (н сългаша нмъ · онн же
3	ВЪГОННВШЕ ВЪ ПЛЬ(КОВЪ – ЯША ВЯЧЕСЛАВА –
4	н бнвъше его 🔹 оковаша н 🕔 в новъ же городъ
5	БЪІСТЬ МЯТЕЖЬ ВЕЛНКЪ – НЕ БЯШЕ БО КНЯХЯ
6	ярослава у нъ въ переяслалн бъ тъгда у н
7	прнехавъ князь на переславля , нзнма
8	пльсковнин н посадн я на городнщн въ

9	грндинцн · н посла въ пльсковъ , рече ·
10	мужа моего пустнте 🦻 а темъ путь
11	покажнте прочь 🔹 откуда прншлн 🛛 онн
12	же сташа за ними кръпко 🦻 нъ рекоша 🕚
13	прнслите к нимъ женъј ихъ и товаръ 🦻
14	тоже мъі вячеслава пустнмъ – нлн въі
15	(обѣ > а мъі собе - н тако бъіша безъ мнра
16	лѣто в(є · н нє пустн князь гостн къ ннмъ ,
17	н купляху соль по 🛛 🤕 грнвен
	116.1

	11011
1	БЬРКОВЬСКЪ · Н ПУСТНША ВЯЧЕСЛАВА ·
2	киязь пусти к инмъ женъј борисовую 🦻
3	глъбовую , мншниую , а мнра не взя
4	бъість на Знму 🦻 прндоша пльсковнцн 🦻
5	поклонншася князю · тъј наш князь ·
6	н въспроснша у ярослава съїна федора 🦻 н
7	не да нмъ съіна • н рече • се даю въі шюрниъ
8	свон гюргя – н ведоша н – понмше –
9	ПЛЬСКОВУ – А БОРНСОВЕ ЧАДН ПОКАЗАША
10	ПУТЬ (Ъ ЖЕНАМН – ОНН ЖЕ НДОША ВЪ
11	мѣдвежю голову – въ то же лѣто вζя
12	(вятослав смолньскъ на щнтъ съ полочанъ)
13	на борншь день у нетцт смолнянъг у а самъ
14	(тде на столт — том же лътъ пръставнся
15	архепнскопъ антоннн – октября въ Гн снн
16	же блаженъін архепнскопъ антоннн
17	преже нугнання
18	съде въ епнскопни лът би по митрофане 🦻
19	а въ нугнанни лът 😨 по съм приденс
20	перемъншля в новъгородъ 🔸 н седе лъта 📑 Бо

Н ОНЪМЪ НА (ВЯТОГО ОЛЬК(НЯ • 21

116.2

	110.4
1	БЪІСТЬ ЛѢТ 🕏 ВЪ БОЛЕ́ДИН ТОНН Ӯ МЕ́СЯЦЬ
2	н 💀 динн 🖲 н тако умре 🤊 н положнша н у
3	квятън кофин въ притворе 🦻 при киязи
4	ярославе всеволодиц 🦻 при архепископъ
5	спурндонъ
6	въ́лѣто 🙀 😨 🐨 ма нугоннша нуборьскъ
7	БОРНСОВА ЧАДЬ СЪ КНЯЗЬМЬ ЯРОСЛАВОМЬ
8	володимирицемь и съ ижмци
9	пльсковнин же 🦻 оступнвше нуборьскъ 🦻
10	нумаша н къняхя , н нъмцниъ убнша
11	ДАННЛУ У А ННН ПОБЕГОША У Н ДАША Я
12	велнкому ярославу — князь же у нсковавъ у
13	ΠΟΤΟΥΗ Я ВЪ ΠΕΡΕЯСЛАЛЬ – ΤΟΜЬ ЖЕ ЛЪТЪ
14	пръставнся князь феодоръ 🕠 съінъ
15	ярослаль вячьший у нюня въ 🗔 и положенъ
16	БЪІСТЬ ВЪ МАНАСТЪІРН (ВЯТОГО ГЕОРГНЯ У Н
17	еще младъ – н кто не пожалуеть сего –
18	(ВАТБА ПРНСТРОЕНА У МЕДЪІ НУВАРЕНЪІ У
19	NfBB-

1	(та прнведена » князн позванн » н бъість
2	ВЪ ВЕСЕЛНЯ МВСТО ПЛАЧЬ Н СВТОВАННЕ ЗА
3	Гръхъі наша · нъ · господн · слава тебе ·
4	Цесарю небеснъгн – извольшю ти тако – иъ
5	ПОКОН ЕГО СЪ ВСЕМН ПРАВЪДЪНЪІМН – ВЪ ТО
6	же лѣто заложена бъість церкъі на
7	воротъхъ от неревьскаго конця святъін

8	феодоръ · томь же лътъ пръставнся
9	блаженъін мнтрополнтъ встя русн
10	клієвьсклін , нменьмь кюрнля , родомь
11	грьцниъ бъ · прнведенъ бълсть из инкъя ·
12	въ то же лъто нзгоннша нъмьцн кюрнла
13	(НИНКНИНЦЯ ВЪ ТѢ(ВѢ) Н ВѢДОША Н ВЪ
14	Мѣдвѣжю Голову · н (ѣд€ окованъ от
15	ГОСПОЖКННА ДИН ДО ВЕЛНКАГО ГОВЪННЯ У
16	княчю ярославу не сущю новъгородъ , нъ въ
17	переяслаль отшьлъ бъ 🔹 н прншьдъ князь 🦻
18	въправн божнею помоцью святъля софня 🔹 а
19	ПЪЛКЪІ (ВОЯ

1	прнведе в новъгородъ множьство , хотя
2	нтн на нъ
3	вълъто ୁହିହିଇତ ндекнять ярослав съ
4	новгородин и съ вствю областью и с полкът
5	(вонмн на нъмъцн подъ гюргевъ 🛛 н ста
6	князь , не дошедъ града , съ пълкъј , н
7	ПУСТН ЛЮДН (ВОЯ ВЪ ЗАЖНТНЕ ВОЕВАТЪ
8	нъмцн же ну града въкушася 🦻 а нинн ну
9	медвъже головъј на сторожн , н бншася с
10	инмн н до пълку – н поможе богъ киязю
11	ярославу съ новгородъцн н бнша я н до
12	ръкъј , н ту паде лучьшнуъ нъмьць
13	NѢКОЛНКО · Н ЯКО БЪША НА РѢЧ€ НА
14	омовъіжн нъмбцн 🦻 н ту обломншася
15	нстопѣ нұъ много , а нин язвьин
16	въбегоша въ гюргевъ 🔸 а друзни въ
17	МЕДВЪЖЮ ГОЛОВУ · Н МНОГО ПОПУСТОШНША
18	земле нхъ н обнлье потратнша ·

118.1

1	н поклонншася нъмьцн княчю 🦻 ярослав
2	же взя с ними миръ на въсей правдъ своен
3	н възвратншася новгородци сдравн ВСН 🦻
4	А ННЗОВЬЧЬ НВКОЛНКО ПАДЕ – ТОГО ЖЕЛВТА
5	съгоръ церкъі от грома святого лукн въ
6	люднић копци нюпя въ й съ вечера 🗉 томь
7	же лѣтѣ нугоннша лнтва русь олн до
8	търгу – н (таша рушанъ – н засада –
9	огннщанъ н грндба , н кто купьць н
10	ГОСТН У Н ВЪГГНАША Я НС ПОСАДА ОПЯТЬ У
11	бьющеся на полн · н ту убнша нѣколнко
12	лнтвъі · а рушанъ Б. мужа · попа
13	петрилу ⁻ в павла обрадиця , а нна два
14	мужа · а манастърь святого спаса всь
15	пограбнша – н церковь полупнша всю – н
16	нконъј и пръстолъ , и църенци Бд. Убиша ,
17	Н ОТСТУПНША НА КЛНИЪ · ТЪГДА ЖЕ ВВСТЬ
18	прнде в новъгородъ къ къ-

1	нязю ярославу · князь же съ новгородьцн »
2	ВЪ(ЄДАВЪШЄ ВЪ НА(АДЪІ У А НННН НА
3	коннхъ пондоша по ннхъ по ловотн н
4	яко бъіша у моравнниа 🦻 н въспятншася
5	лодьнинци оттоле въ городъ , н киязь я
6	отпустн · недостало бо у ннуъ бяще
7	ХЛЖБА – А (АМЪ ПОНДЕ (Ъ КОНЬННКЪЈ ПО
8	ннхъ • н постнже я на дубровић • на

9	селнщн въ торопьчьскон волостн , н ту ся
10	БН (Ъ БЕ́ЗБОЖНЪІМН ОКАНЬНОЮ ЛНТВОЮ · Н
11	ТУ ПОСОБН БОГЪ Н КРЕСТЪ УЕСТЬНЪІН Н СВЯТАЯ
12	софня · пръмудрость божня · надъ
13	поганъімн князю ярославу съ новгородин
14	н отъяша у нихъконь 🗔 т. и сътоваромь
15	НХТ , А САМН ПОБЪГОША НА ЛЕСТ ,
16	пометавъше оружня – н щнтъј – н совн – н
17	ВСЕ ОТ СЕБЕ · А НИНН ТУ КОСТЬЮ ПАДОША · А
18	новгородьць ту убнша

1	√• мужь · феда якуновнуа тъкячъкого »
2	Гаврнла щнтинка 🦻 и вгутниа на
3	лубяннцн , нъжнлусе ребреннка ,
4	ГОСТНЛЦА НА КУЗМАДЕМЬЯНН УЛНЦН 🦻
5	федора ума княжь дъцкон 🦻 другое
6	Городнщанниз а ниъхъ г мужн а
7	покон господн душа нхъ въ царствнн
8	небеснъмб 🔹 пролнвшнуъ кръвн своя за
9	святую софью и за кровь христьяньскую
10	Клъто 🗼 🕏 🖤 мг не хотя неперва оканьнън 🦻
11	всепагубнън дъяволъ роду
12	ЧЕЛОВЋЧЕСКОМУ ДОБРА [,] въздвиже
13	крамолу межн русьскъімн князн 🕠 да
14	бъіша человъцн не жнлн мнрно – о томь бо
15	ся Злъін радуєть кровопролнтню
16	крестьяньску – понде князь володнынръ
17	рюрнковнуь (ъ къіянъі н даннло
18	романовнуь (Галнуанъј

119.2

1	НА МНХАНЛА ВСЕВОЛОДНЧА ЧЕРМНОГО КЪ
2	чернигову , а изяславъ бъжа в половци
3	Н МНОГО ВОЕВА ОКОЛО ЧЕРИНГОВА У Н ПОСАДЪ
4	пожже – а мнханло въктупн не
5	черингова – н много пустошнвъ около
6	ЧЕ́рингова [,] понде опять н мнханло
7	(творнвъ прелесть на даннлъ н много бн
8	ГАЛНЧАНЪ Н БЕЩНСЛА 🦻 ДАННЛО ЖЕ ЕДВА
9	унде · а володнмнръ прншедъ опять ,
10	(тд: в кънсвъ – н не ту бън того до сънтн
11	ZЛА У НО ПРНДЕ НХЯСЛАВЪ С ПОГАНЪІМН
12	ПОЛОВЦН В (НЛВ ТЯЖЬЦВ Н МНХАНЛО (
13	черниговци подъ кълевъ , и взяша
14	къневъ – а володнмира и княгънню его
15	нмше половцн 🦻 поведоша в Землю свою н
16	много зла (творнша къіяномъ – А
17	мнханло (вде в галнун 🦻 а нуяславъ в
18	КЛІЄВЪ

1	н опять пустнша володнмнра половцн на
2	нскупъ н жену его – н на нъмцнуъ нмаша
3	нскупъ киязн
4	Влъто 🕻 के Фмд пондекнять ярославънтъ
5	новагорода къневу на столъ 🖟 понмя съ
6	собою новгородин вятшнхъ суднмнра
7	ВЪ (ЛАВЬНѢ – ЯКНМА ВЛУНКОВНЧА – КО(ТУ
8	вячеславнча · а новоторжець бр. муж · а
9	В НОВЪГОРОДЪ ПОСАДН СЪІНА (ВОЄГО
10	олександра н , прншедъ , съде в кълевъ

11	на (толѣ · н державъ новгородцевъ н
12	новоторжцевъ однич недълю и одаривъ я 🦻
13	отпустн проче – н прндоша Здравн Всн –
14	том же лътъ пришедше безбожний
15	татарове 🔹 плъннша всю Землю
16	БОЛГАРЬСКУЮ У Н ГРАДЪ НХЪ ВЕЛНКЪІН
17	вуяща , н нсъкоша

	120.2
1	в(янж(NЪIндътн
2	Влъто 🙀 🕏 🐨 ме бъість знаменне въ солнцн
3	Мѣ(ЯЦЯ АВГУ(ТА ВЪ Г ДЕНЬ) НА ПАМЯТЬ
4	(вятъіхъ отець далмата – фауста –
5	Н(АКНЯ) ВЪ УДЕНЬЕ · БЪІ(ТЬ ТАКОВО
6	Хнаменне — тма бъість въ солици съ
7	Запада ў акъі мѣ(яць бъі(ть въ 👎 ночнн ў
8	А (Ъ ВО(ТОКА (ВѢТЛО 🤸 Н ОПЯТЬ (О ВЪ(ТОКА
9	тма бъість такоже 🤊 акъі мъсяць 🝜
10	NOYHH У А С ZAПАДА (ВѣТЛО У Н ТАКО
11	нсполинся опять · того же лѣта прндоша
12	в силъ велицъ нъмци изъ замория в ригу 🦻
13	н ту совкупнвшеся всн у нрнжане н вся
14	чюдьская Zemля 🦻 н пльсковнун от сede
15	ПОСЛАША ПОМОЩЬ МУЖЬ 🥳 НДОША НА
16	БЕЗБОЖНУЮ ЛНТВУ · Н ТАКО · ГРВХЪ РАДН
17	НАШНХЪ [,] безбожнымн поганымн
18	побъженн бъша , прндоша кождо
19	дкатън въ

121.1

1	домъі (воя · того же лъта прнде
2	мнтрополнтъ гръчниъ ндъ инкъя въ
3	къневъ 🔹 нменем еснфъ 🤆
4	Κλέτο 🙀 έψως (Τκορή Μανα(Ττιρό γ
5	(вятого павла (еменовая борнсовнуа — в то
6	лъто придоша ниоплеменьници 🦻
7	ГЛАГОЛЕМНН ТАТАРОВЕ [,] на Землю
8	рязаньскую , множьство бещнела , акъі
9	прузн – н первое прншедше н сташа о
10	нузлѣ , н взяша ю , н (таша (таномь ту .
11	н оттолѣ послаша послъј своя , жену
12	чародънцю н два мужа (нею) къ
13	княземъ рязаньскъімъ 🔸 просяче у ннхъ
14	десятниът во всемь · н в людехъ , н въ
15	киязехт , н вт коннхт , во всякомь
16	десятое · князн же рязаньстнн гюргн ›
17	ннъгворовъ братъ 🔹 олегъ 🔹 романъ
18	ниъгоровнчь , н муромьскъј

1	н проньскъзн 🦻 не въпустяче къ градомъ 🦻
2	вънъхаша протнву нмъ на воронажь – н
3	рекоша нмъ князн – олна насъ всъхъ не
4	БУДЕТЬ У ТОЖЕ ВСЕ ТО ВАШЕ БУДЕТЬ У Н
5	оттолъ пустнша нхъ къ юрью въ
6	володнмнрь – н оттолъ пустнша о нухлъ
7	татаръі въ воронажн 🕐 послаша же
8	рязаньстнн князн къ юрью
9	володимирьскому , просяче помочи , или
10	самому понтн · юрьн же самъ не понде · не
11	послуша князнн рязаньскъцхъ молбъј 🦻
12	но самъ хотъ особь брань створнтн · но

13	уже бяше божнею гињву не протнвнтнся ,
14	яко речено бъість дръвле неусу наугниу
15	Богомь · «Гда веде я на землю обътованую »

16 тогда рече · адъ послю на ня пре-

122.1

1	же васъ недоумънне – н гроду – н страхъ –
2	н трепетъ – такоже н преже снуъ отъя
3	ГОСПОДЬ У НАСЪ СНЛУ У А НЕДОУМЪННЕ У Н
4	грозу – н страхъ – н трепетъ вложн в нас
5	ZA ГРЪХЪІ НАША · ТОГДА ЖЕ
6	ниоплеменьници погании оступиша
7	рязань н острогомь ограднша н – князь же
8	рязаньскъгн юрьн затворнся въ градъ с
9	людмн · князь же романъ ннъгоровнчь
10	(ТА БНТН(Я ПРОТНВУ НХЪ (Ъ (ВОНМН
11	людьмн – князь же юрьн володнмнрьскъін
12	тогда посла еремъя въ сторожнуъ воеводою 🦻
13	н сняся с романомь – н отступнша нхъ
14	татарове у коломнъј 🔹 н бншася кръпко 🦻
15	н прогоннша нхък надолобомъ , н ту убн-

122.2

1	ша княтя романа н еремъя 🦻 н много паде ту
2	съ кня де́мь н съ еремъемь · москвнун же
3	NHYEГOЖE NE ВНДЪВШЕ · ТАТАРОВЕ ЖЕ ВЗЯША
4	градъмъсяца декабря въ бка а
5	приступили въ 😨 того жемъсяца
6	такоже нубнша киязя н киягъіню 🦻 н
7	мужн н женъ н дътн у черньца н
8	чернорнунць , неръя , овъюспиемь , а
9	ниъхъ мечемь – поруганне черннцамъ н
10	попадьямъ н добръімъ женамъ н
11	дъвнцамъ пред матерьмн н сестрамн – а
12	епнскопа ублюде богъ отъъха проче во
13	тъ градъ', егда рать Оступн градъ – н
14	КТО У БРАТЬЕ У О СЕМЬ НЕ ПОПЛАЧЕТСЯ У КТО СЯ
15	нас осталъ жнвъ1хъ , како онн нужную н
16	горкую (мерть подъяша – да н мъі то
17	вндъвше у устрашнлнся бълхомъ н гръхо-

123.1

1	ВЪ (ВОНХЪ ПЛАКАЛН(Я (Ъ ВЪЗДЪІХАННЕМЬ
2	Δ έΝЬ Η ΝΟЩΕ · ΜЪΙ ЖΕ ΒЪΖДЪΙΧΑΕΜЪ ΔΕΝΕ Η
3	нощь , пекущеся о имънии и о ненависти
4	братън и на предлежащая
5	възвратнмся – тогда же рязань
6	БЕЗБОЖНЪІМЪ Н ПОГАНЪІМЪ ТАТАРОМЪ
7	вземшемъ 🔹 пондоша къ володнмнрю
8	множество кровопролнтець
9	крестьяньскъля кръвн – князь же юрьн
10	въіступн нуъ володнмнря н бъжа на
11	ярославль , а въ володнмнрн затворнся
12	(ЪІНЪ ЄГО ВСЕВОЛОДЪ СЪ МАТЕРЬЮ Н СЪ
13	ВЛАДЪІКОЮ Н (О ВСЕЮ ОБЛАСТНЮ СВОЕЮ
14	БЕЗАКОНЬННН ЖЕ НЗМАНЛЬТН
15	прнблнжашася къ граду 🦻 н оступнша
16	ГРАДЪ (НЛОЮ → Н ОТЪІННША ТЪІНОМЬ В(Ь ·
17	н бъість на заутрье у увндѣ князь все-

123.2

1 володъ н владъка мнтрофанъ у яко уже

2	в2яту бъітн граду 🦻 внндоша въ
3	церковь святую богороднию - н
4	нстрнгошася всн въ образъ , таже въ
5	(кнму) от владъікъї мнтрофана)
6	киять и киягыин , дчи и сибха , и добрии
7	мужн н женъј – н яко уже безаконьнин
8	приближишася у поставивше порокъј у
9	в'ляша град н сапалнша н огнемь , в
10	пяток преже мясопустиъля недълн – н
11	УВНД ВВШ (КНЯЗЬ Н ВЛАД ЪІКА Н КНЯГ ЪІНН)
12	яко зажженъ бъість градъ 🔸 а людье уже
13	огнемь кончаваются , а нинн мечемь ,
14	вбъгоша въ (вятую богороднцю н
15	ЗАТВОРНШАСЯ В ПОЛАТѢ · ПОГАННН ЖЕ ›
16	отбнвше двьрн , зажгоша церковь ,
17	НАВОЛОЧНВШЕ ЛВСА У Н НУДВУШНША ВСЯ У
18	тн тако (кончашася у предавше душа сво-

1	я господевн · нинн же погнашася по юрьн
2	княтн на ярославль княть же юрьн посла
3	дорожа въ просокъј въ 🐨 🙀 а 🖬 прибъжа
4	дорожь , н рече - а уже , княже , обншлн
5	НАС ОКОЛО – Н НАЧА КНЯЗЬ ПОЛКЪ СТАВНТН
6	около себе 🔹 н се внезапу татарове
7	приспъша – киязь же не успъвъ ничтоже –
8	побъже н бъ на ръцъ (нтн – н постнгоша
9	н • н жнвотъ (вон (конча тү • богъ же
10	Вѣ(ТЬ – КАКО (КОНЧА(Я – МНОГО БО
11	глаголють о немь нинн · ростовъ же н
12	суждаль разндеся розно — оканьннн же
13	онн оттолъ пришедше 🦻 взяша москву 🦻
14	переяславль , юрьевъ , дмнтровъ ,
15	волокъ – тфърб – ту жен съінъ ярославль
16	убнша · оттолъ же прндоша
17	Безаконьнни у ноступнша торжекъ на
18	(боръ чнстон недълн ,

124.2

1	Н ОТЪІННША ТЪІНОМЬ В(Ь ОКОЛО У ЯКОЖЕ
2	
	нинн градн нмаху – н бншася ту
3	оканинн порокъј по двъ недълн , н
4	нзнемогошася людье въ градъ 🕠 а нз
5	новагорода нмъ не бъі помочн у но уже кто
6	же собъ сталъ бъ в недоумънни и страсъ 🕚
7	н тако поганнн взяша градъ 🔸 н
8	Н(ѢКОША В(Я ОТ МУЖЬ(КА ПОЛУ Н ДО
9	женьска у нерънскъјн уни всь н
10	чернорнуъскъїн > а все нуъобнажено н
11	поругано у горкою н бъдною смертью
12	предаша душа своя господевн 🦻 мъсяця
13	марта въ 🥳 на память (вятого
14	мученнка ннкона 🤊 въ среду
15	средохрестьную · туже убъенн бъша
16	нванко у посадинкъ новоторжьскъїн у
17	ЯКНМЪ ВЛОУНЬКОВНЧЬ У ГЛВЕЪ
18	Борнсовнуь · мнханло монсневнуь ·
19	тогда же ганя-

1	шася оканьннн безбожннцн от торжку
2	серегърьскъімъ путемь олн н до нгнача

3	креста , а все людн съкуще акъј траву ,
4	ZA p верстъ до новагорода · новъгородъ
5	же заступн богъ н святая велнкая н
6	ЗБОРНАЯ АПОСТОЛЬСКАЯ ЦЕРКЪГ СВЯТАЯ СОФЬЯ
7	н (вятъін кюрнлъ н (вятъіхъ
8	правовърнъіхъ архнепнскопъ молнтва н
9	благовърнъіхъ князнн н преподобьнъіхъ
10	чернорнzець нерънскаго сбора – да кто ,
11	Брать: Н ОТЦН Н ДВТН У ВНДВВШ: БОЖН:
12	попущение се на всен русьскон земли – гръхъ
13	же радн нашнхъ попустн богъ поганъя на
14	NЪI · НАВОДНТЬ БОГЪ • ПО ГНЪВУ (ВОЄМУ •
15	нноплеменьннкъј на Землю , н тако
16	(ЪКРУШКНОМЪ НМЪ ВЪ(ПОМЯНУТ(Я КЪ БОГУ ·
17	УСОБНАЯ ЖЕ

1	рать бъіваєть от сваження дьяволя — богъ
2	БО НЕ ХОЩЕТЬ ЗЛА ВЪ ЧЕЛОВЪЦЪХЪ У НО БЛАГА У
3	А ДЬЯВОЛЪ РАДУЕТСЯ ЗЛОМУ УБНИСТВУ Н
4	кровопролнтню семлн же сгръшнвшн
5	которон у любо казинть богъ (мертью нлн
6	ГЛАДОМЬ НЛН НАВЕДЕННЕМЬ ПОГАНЪІХЪ
7	нлн ведромь нлн дъждемь снлизімь нлн
8	казньми нитеми , аще ли покаемся и в нем
9	ЖЕ НЪІ БОГЪ ВЕЛНТЬ ЖНТН У ГЛАГОЛЕТЬ БО К
10	намъ пророкомь · обратнтеся ко мнъ
11	встык сердцемь вашнык у постомь н
12	плачемь – да еще снце створнмъ – всъхъ
13	гръхъ прощени будемъ – но мъј на злая
14	възврашаемся 🔸 акъј свнибя валяющеся в
15	калѣ грѣховнѣмь прн(но у н тако
16	пребъіваемъ – да сего радн ка-

126.1

1	ХНН ПрНЕМЛЕМЪ ВСЯКЪІЯ ОТ БОГА – Н
2	ИАХОЖДЕННЕ РАТИЪІХЪ – ПО БОЖНЮ
3	повелънню 🔸 гръхъ радн нашнхъ казнь
4	прнемлемъ
5	Κ΄ ΛΈΤΟ 🙀 🐨 ΤΟ ΟΧΕΝΗΥ ΚΝΑΖΕ ΟΛΕΚΙΑΝΔΡΈ 👎
6	(ЪІНЪ ЯРОСЛАВЛЬ В НОВЪГОРОДЪ) ПОЯ В
7	ПОЛОТЬСКЪ У БРЯЧЬСЛАВА ДЧЕРЬ У Н ВЪНЧАСЯ
8	в торопун · ту кашю унин · а в новъгородъ
9	другую • того же лъта князь александръ
10	с новгородин срубн городин по шелонъ
11	Клъто 😨 У МН придоша (въи в силъ
12	велнцъ , н мурмане , н сумь , н ъмь в
13	кораблихъ множъство чело – свен съ
14	КИЯЗЕМЬ Н СЪ ПНСКУПЪТСВОНМН – Н СТАША В
15	невъ устье нжеръ ⁵ хотяче вспрнятн
16	ладогу – просто же реку н новъгородъ

1	н всю область новгородьскую · но еще
2	преблагъін , премилостивъін
3	человъколюбець богъ ублюде изі н
4	ЗАЩНТН ОТ ННОПЛЕМЕНЬННКЪ · ЯКО ВСУЕ
5	трудншася без божня повелъння приде
6	БО ВЪСТЬ В НОВЪГОРОДЪ – ЯКО (ВЪН НДУТЬ
7	къладоте – княть же олександръне
8	умедлн нн мало с новгородцн н с
9	ЛАДОЖАНЪІ ПРНДЕ НА НЯ У Н ПОБЪДН Я СНЛОЮ

10	(вятъія (офья н молнтвамн владъічнца
11	нашея богороднца н приснодъвнца
12	марня , мъсяца нюля въ 🔃 на память
13	(ВЯТОГО КЮРНКА Н УЛНТЪ) У В НЕДЪЛЮ НА
14	сборъ святъкуъ отець Ул нже в
15	ХАЛКНДОНЊ – Н ТУ БЪІСТЬ ВЕЛНКА СВЧА
16	(ВѣЕМЪ – Н ТУ УБНЕНЪ БЪІСТЬ ВОЕВОДА
17	нхъ , нменемь спнрндонъ , а нинн
18	творяху у яко и пискупъ убъенъ бъють
19	түже н множество

1	много нхъ паде · н накладше корабля
2	два вятшнхъ мужь 🦻 преже себе пустнша
3	нк морю · а прокънхъ · нскопавше яму ·
4	вметаша в ню бещнела – а нинн миозн
5	язвьин бъща – н в ту нощь – не
6	дождавше (въта понедъльника)
7	посрамленн отъндоша · новгородець же
8	ту паде · костянтниъ луготнинць ,
9	гюрята пниєщнинчь 🦻 намъстъ 🦻
10	дрочнло нездъіловъ съінъ кожевннка 🦻 а
11	встух к мужь с ладожанъ и или мие у
12	БОГЪ ВЪСТЪ · КНЯЗЬ ЖЕ ОЛЕКСАНДРЪ СЪ
13	новгородин н с ладожанъј прндоша всн
14	ЗДРАВН ВЪ (ВОЯ (Н 🔸 (ХРАНЕНН БОГОМЬ Н
15	(вятою софьєю н молнтвамн всъхъ
16	(вятъіхъ · того желъта взяша нъмцн)
17	медвъжане "юрьевци " вельядци с
18	кияземь яро-

127.2

1	(ЛАВОМЬ ВОЛОДНМНРНУЕМЬ НЗБОРЬСКО — Н
2	прнде въсть въ пльсковъ 🧳 яко всяша
3	ижмцн нуборьскъ · н въіндоша
4	ПЛЬ(КОВНУН В(Н) Н БНША(Я (ННМН) Н
5	побъднша я нъмцн · ту же убнша
6	ГАВРНЛА ГОРНСЛАЛНЧА ВОЕВОДУ А
7	ПЛЬ(КОВНЧЬ ГОНЯЧЕ У МНОГО ПОБНША У А
8	ннъхъ рукамн нзънмаша – н
9	прнгоннвше подъ городъ , н зажгоша
10	ПОСАДЪ ВСЬ Н МНОГО ЗЛА БЪІСТЬ Н
11	погоръша церкъј и честиъјя иконъј и
12	кингъј н Еуангелня – н миого селъ
13	ПОПУСТНША ОКОЛО ПЛЬСКОВА – Н СТОЯША
14	подъ городомь недълю у но города не
15	взяша 🔹 но дътн понмаша у добръіхъ
16	мужь в талн у нотъндоша проче – н тако
17	БЪІША БЕЗЪ МНРА – БЯХУ БО ПЕРЕВЪТЪ
18	держаче с нъмцн пльсковнчн 🦻 н
19	ПОДЪВЕЛН НХЪ ТВЕ-

1	рднло нванковнуь (ъ ннъмн , н (амъ
2	поча владътн пльсковомь с нъмцн 🦻
3	воюя села новгородьская · а нинн
4	ПЛЬ(КОВНЧН ВБѢЖАША В НОВЪГОРОДЪ (
5	женамн н с дътьмн – в то же лъто – тон же
6	ХНМЪІ ВЪІНДЕ КНЯЗЬ ОЛЕКСАНДРЪ НЗ
7	новагорода къ отцю в переяславль съ
8	матерью н с женою н со встмь дворомь
9	квонмь · роспръвъся с новгородин · тон же

10	ХНМЪІ ПРНДОША НЪМЦН НА ВОДЬ (УЮДЬЮ) Н
11	ПОВОЕВАША Н ДАНЬ НА ННХЪ ВЪЗЛОЖНША 🦻 А
12	городъ учнинша в копорьн погостъ 🛛 н не то
13	БЪІСТЬ ZAO У NO H ТЕСОВЪ ВZЯША У Н ZA Ā
14	верстъ до новагорода ганяшася 🦻 гость
15	бнюче · а съмо лугу и до сабля · новгородци
16	же послаша къ ярославу по князя , н дасть
17	нмъ съіна своєго андръя – тогда же сдума-

1	вше новгородцн > послаша владъіку с
2	МУЖН ОПЯТЬ ПО ОЛЕКСАНДРА – А НА ВОЛОСТЬ
3	новгородьскую нандоша лнтва у нъмцн у
4	ЧЮДЬ У Н ПОНМАША ПО ЛУГѢ В(Н КОNН Н
5	(КОТЪ – Н НЕЛЗВ БЯШЕ ОРАТН ПО СЕЛОМЪ Н
6	нѣчнмь
7	АЛЕКСАНДРА ОПЯТЬ
8	Влъто 🙀 🔄 👾 м 🕂 приде олександръ киязь в
9	новъгородъ [,] н радн бъіша новгородцн
10	того же лъта понде князь олександръ на
11	нъмцн на городъ копорью , с новгородцн н
12	с ладожанъј и с корълою и съ ижерянъј , и
13	взя городъ , а нъмцн прнведе в
14	новъгородъ , а ниъхъ пустн по своен волн ·
15	а вожанъ н чюдцю перевътникъј нувъша 🕔
16	Β ΛΤΕΤΟ 🙀 🤕 Ψών Ποημε κυάζь ολεκιαμάρει
17	новгородин н (братомь Андръемь н (
18	инзовци на чю-

129.1

1	дьскую землю на нъмци и зая вси пути и
2	до пльскова · н нугонн князь пльсковъ ,
3	нуънма нъмци и чюдь у и (ковавъ
4	поточн в новъгородъ 🔸 а самъ понде на
5	чюдь · н яко бъща на Землн · Пустн
6	ПОЛКЪ ВСЬ В ЗАЖНТНЯ – А ДОМАШЬ
7	твердиславичь и кербетъ бъща в розгоиъ 🕠
8	н усрътоша я нъмци и чюдь у моста у и
9	ЕНША(Я ТУ НУЕНША ТУ ДОМАША У БРАТА
10	ПОСАДННЧА У МУЖА ЧЕСТНА У Н ННЪХЪС
11	ннмь нубнша 🦻 а ниъхърукамн
12	нуънмаша 🔸 а нинн къ князю прнбъгоша
13	в полкъ · князь же въспятнся на озеро 🦻
14	нъмцн жен чюдь пондоша по ннхъ́·
15	удръвъ же князь олександръ н новгородин ,
16	поставнша полкъ на чюдьскомь озеръ – на

1	удменн – у воронъя каменн – н наъхаша на
2	полкъ нъмци и чюдь и прошибошася
3	(ВНИЬСЮ (КВОЗВ ПОЛКЪ) Н БЪІСТЬ СВЧА ТУ
4	велнка нѣмцемь н чюдн – богъ же н святая
5	софья н святою мученнку борнса н глъба 🦻
6	еюже радн новгородци кровь свою прольяша 🦻
7	ТЪХЪ (ВЯТЪІХЪ ВЕЛНКЪІМН МОЛНТВАМН
8	пособн богъ князю александру – а нъмцн
9	ту падоша у а чюдь даша плеща – н у
10	гоняче , бнша нуъ на 🔽 верстъ по леду до
11	(УБОЛНЧЬ(КАГО БЕРЕГА — Н ПАДЕ ЧЮДН
12	Бещнела , а нъмець у а то рукамняша н
13	прнведоша в новъгородъ – а бншася
14	мъсяца априля въ 🐺 на память святого

15мученнка клавдня , на похвалу святъля16богороднца , в суботу · того же лъта17нъмцн прислаша с поклономь · безъ18князя что есмът зашли

130.1

1	
T	водь , лугу , пльсковъ , лотъіголу
2	ΜέΥΕΜЬ ' ΤΟΓΟ (Я Β(ΕΓΟ ΟΤ(ΤΥΠΑΕΜЪ ' Α ΥΤΟ
3	««МЪІ НЗЪНМАЛН МУЖНН ВАШНХЪ » А
4	тъмн (я розмъннмъ – мъі вашн
5	ПУСТНМЪ – А ВЪГ НАШН ПУСТНТЕ – Н ТАЛЬ
6	пльсковьскую пустнша н умнрншася
7	того же лѣта князь ярославъ всеволоднуь
8	почванъ цесаремь татарыскъімы
9	БАТЪІЄМЬ У НДЕ К НЕМУ ВЪ ОРДУ У
10	Влъто 🙀 ציע на преставнся рабъ божнн
11	ВАРЛАМЪ У А МНРЬСКЪЈ ВЯЧЕСЛАВЪ
12	прокшнинчь , на хутнић у (вятого (паса ,
13	мъсяца маня въ ба са погребенъ бълсть
14	Заутра · въ 🕻 на память (вятъія нрниъі ·
15	архнепнскопомь спнрндономь н
16	нгуменомь сидоромь 🦻 при князи
17	АЛЕКСАНДРЪ ТОГО ЖЕ МЪСЯЦА ВЪ НЕ НА
18	ПАМЯТЬ (ВЯТОГО МУЧЕННКА АЛЕКСАНДРА)
19	ARHEN ZNAMENDE

130.2

	100.2
1	ВЪ ПЛЬ(КОВѢ У (ВЯТОГО НОАННА В
2	манастърн 🦻 от нконъј святого спаса
3	надъ гробомь княгъіннномь ярославлъ
4	володнмнрнуа 🦻 юже убн свон пасъінокъ в
5	медвъжн головъ – нде мюро от нконъј по
6	тві динн і нанде тді вощаннцняко въ
7	стькляннцю · н прнвезоша в новъгородъ
8	ДВѢ NA БЛАГО(ЛОВ(NH) · А ВЪ ПЛЬ(КОВѢ
9	ОСТАВНША ДВѢ СОБѢ · НО , ГОСПОДН , СЛАВА
10	ТОБѢ У ДАВЪІН НАМЪ НЕДОСТОННЪІМЪ Н
11	Грѣшнъімъ рабомъ (вонмъ таково
12	БЛАГОСЛОВЕННЕ · НА ТЯ УПОВАЕМЪ · ГОСПОДН
13	вседержнтелю > яко прнзнраешн на нас
14	УБОГЪІХЪ (ВОЄЮ МНОГОЮ МНЛОСТЬЮ »
15	ЧЕЛОВЪКОЛЮБЧЕ ТОГО ЖЕ ЛВТА МЪСЯЦА
16	августа въ 🔂 преставнся рабъ божнн
17	(тефанъ) посадникъ новгородъскъщ)
18	твърднілавнуб у внукъ мнхалковъ у в
19	NEATAN , ВЪ А ЧАС НОЧН ,

1	на память (вятою павла н ульянъ) , въ
2	прнтворъ (вятъія софья 🦻 ндеже аркаднн
3	н мартурнн архнепнскопа лежнта
4	ПОСАДННЧАВЪ ГІ ЛВТБЕЗЪ Г МВСЯЦЬ
5	Влъто 👔 🐨 мв преставнся княгъінн
6	ярославляя 🔸 постригошися у святого
7	Георгня в манастърн – ту же н положена
8	бъість , сторонь съіна своєго федора ,
9	мъсяца маня въ 🗒 на память святъія
10	нрниъј – наречено бълсть имя ен ефросниья –
11	ΚΛΈΤΟ 😨ΨΝΓ ΒΟΕΒΑШΑ ΛΗΤΒΑ ΟΚΌΛΟ
12	торжку и бъжнци – и гнашася по нихъ
13	новоторжин съ княземь ярославомь
14	володимиричемь и бишася с ними – н

15	отъяша у новоторжцевъ конн , н самъхъ
16	БНША [,] Н ПОНДОША (ПОЛОНОМЬ ПРОЧЕ ·
17	ПОГОННША ПО ННХЪ ЯВНДЪ Н ЄРБЕТЪ (О

18 тфърнун н дмнтровци , н яросла-

131.2

1	въ с новоторжъцн – н бнша я подъ
2	торопчемь – н княжнцн нхъ въбъгоша в
3	торопечь · Заутра приспъ Александръ с
4	новгородцн ў нотяша полонъ ВСБ ў а
5	кияжнць нату нан боле н и оттолъ
6	новгородин въспятнша · а князь
7	погонися по нихъ съ своимь дворомь , и би
8	я подъ знжьчемь 🦻 н не упустн нхъ нн
9	мужа , н ту нден ндеълтокъ княжнуб
10	А (АМЪ ПОНМА (Ъ́ІНА (В́О́ЄГО НҲ ВНТЕ́БЬ(КА)
11	поъха в малъ дружниъ 🔹 н сръте ничю
12	рать у въсвята – н ту ему богъ поможе – н
13	тъхъ нзен 🔸 а самъ прнде сдравъ н
14	дружниа (го
15	Влъто 🙀 🐨 Фнд. поъха князь олександръ в
16	татаръі
17	Влъто 🙀 😨 👾 не преставнся рабъ божнн
18	КОСТЯНТНИЪ ВЯЧЕСЛАЛНУБ У А УЕРНЕЧЬСКОЕ
19	нмя анкюдниз — н положенз бъість
20	Υξ(ΤΝΟ Υ

132.1

1	(вятого (паса на хутнињ ·
2	Λ τ Τ Α
3	Κ ΛΈΤΟ ΄ 🙀 Ξ΄ Ψ΄ Νζ΄ Πρεί ΤΑΒΗ ΙЯ ΑρχΗεΠΗΙΚΟΠΣ
4	новгородьскъзн спиридонъ 🕠 и положенъ
5	БЪІСТЬ УЕСТНО ВЪ СВЯТОН СОФЬН
6	Влъто 🙀 टेप् нн прнъха князь олександръ
7	нуъ ордъј – н бъість радость велнка в
8	иовъгородъ
9	Β λττο 🙀 έντι 💠 Πρητχα κώρηλε
10	мнтрополнтъ в новъгородъ н ростовьскъзн
11	епнскопъ , кюрнлъ же нменемь , н
12	поставнша архнепнскопа новгородьского
13	ДАЛМАТА · ТОГО ЖЕ ЛѢТА НАНДОША
14	дъждеве н понмаша всн рлн н обнлня н
15	(тна) н мостъ снесе вода на волховт
16	велнкъін – н на осень бн морозъ обнлье – но
17	останокъ нзбъінся · господу бо богу
18	попущающю за гръхъі наша ово гладъ 🦻
19	080 рать н ниъі всякъія казин · но · О
20	мнлосердне его велнкое у н терпнть о насъ у
21	ожндая пока-

1	яння , якоже самъ реклъ есть – не хощю
2	смертн гръшинку , но обращення животу
3	€Г0 · Н 0(ТАВЛЯ€ТЬ НАМЪ 0(ТАНКЪІ НА
4	ОЖНКЛЕННЕ НАШЕ ·
5	Клъто 🐺 🐨 У погоръ славно от святого
6	нльн до нутнон улнцн
7	Κ ΛΈΤΟ 🙀 ΖΨΎΑ ΒΟΕΒΑШΑ ΛΗΤΒΑ ΒΟΛΟΟΤΑ
8	новгородьскую, н понмаша с полономь,
9	н угоннша нхъ новгородци с княземь
10	васнльемь у торопча • н тако мыстн нмъ
11	кровь хрнстьяньская у н побъднша я у н

12	полонъ отънмаша н прндоша в
13	новъгородъ Здравн – того же лъта
14	придоша нъмци подъ пльсковъ и
15	ПОЖГОША ПОСАДЪ У НО САМЊХЪ МНОГО НХЪ
16	ПЛЬ(КОВНҮН БНША – Н ПОНДОША
17	новгородин полкомь к ннмъ нз
18	новагорода , н онн побъгоша проче · н
19	прншедше новгородцн в новъгородъ 🦻

1	н покрутнвшеся ндоша за нарову 🦻 н
2	створнша волость нхъ пусту – н коръла
3	такоже много зла створнша волостн нхъ
4	ТОГО ЖЕ ЛѢТА НДОША (Ъ ПЛЬСКОВНУН
5	воєватъ нхъ , н онн протнву нхъ
6	ПОСТАВНША ПОЛКЪ У Н ПОБЪДНША Я
7	ПЛЬ(КОВНҮН (НЛОЮ КРЕСТА ЧЕСТНАГО · САМН
8	бо на себе почалн оканьнин преступници
9	правдъі – н прнслаша въ пльсковъ н в
10	новъгородъ , хотяще мнра на всен волн
11	новгородьскон н на пльсковьскон · н тако
12	умнрншася · того желъта , на знму ,
13	въібъже князь ярославъ ярославнуь нз
14	NHZOBЬ(КОѢ ZEMЛН [,] Н ПОСАДНША ЕГО ВЪ
15	ПЛЬ(КОВѢ ·
16	Влъто 🐺 💱 ΨУ צוי добро бяше христьяномъ ·
17	Κ ΛΈΤΟ 🐺 🐨 Τ΄ ΕΣΙΒΕΖΟΜΑ ΝΟΒΓΟΡΟΔΕΥΗ
18	нуъ пльскова 'ярослава ярославнуа

133.2

1	Н ПОСАДНША (ГО НА СТОЛЊ 🤸 А ВАСНЛЬЯ
2	ВЪІГНАША ВОНЪ – Н ТО (ЛЪІШАВЪ
3	олександръ 🔹 отець васнльевъ 🔹 понде
4	ратью к новугороду 🛛 ндущю олександру
5	съ многъімн полкъї н с новоторжьцн 🦻
6	сръте и ратишка с перевътомъ
7	поступан , княже , брат твон ярославъ
8	прнбъглъ н поставнша новгородин
9	полкъ за рожествомь христовомь в конци
10	А УТО ПЪЩЦА У А ТН (ТАША ОТ (ВЯТОГО НЛЬН
11	протнву городнща – н рекоша меншнн у
12	(вятого николъј на въчн – братье – Ци
13	КАКО РЕЧЕТЬ КНЯЗЬ ВЪІДАНТЕ МОН
14	ворогъі – н цъловаша (вятую богороднцю
15	М«НШНН У КАКО (ТАТН В(ѢМЪ У ЛЮБО
16	жнвотъ , любо (мерть за правду
17	новгородьскую , за свою отчниу – н
18	БЪІСТЬ ВЪ ВЯТШНХЪ (ВѢТЪ Ҳ0ЛЪ) КАКО
19	ПОБЪТН МЕНШНН У А КНЯЗЯ ВЪВЕСТН НА СВОЕН
20	волн ·

1	н побъжа мнхалко ну города къ святому
2	ГЕОРГНЮ У КАКО БЪІЛО ЕМУ СВОНМЬ ПОЛКОМЬ
3	уразнтн нашю сторону н нзмястн людн
4	УВЪДАВЪ ОНАНЬЯ У ХОТЯ (МУ ДОБРА У ПОСЛА
5	ПО НЕМЬ ВТАНИЋ ЯКУНА НУВЋДАВШЕ
6	людн у погнаша по немь у н хотъша на
7	дворъ (го н не да онанья братье аже
8	того убнете 🦻 убните мене переже 🔹 не
9	въдяще бо 🦻 аже о немь мънсль злу свъщаша

10	(АМОГО ЯТН) А ПО(АДИНУЬ(ТВО ДАТН
11	мнхалку · н прнсла князь борнса на въче ·
12	въјдант: мн онанью посадника · или н:
13	въідаднте 🔹 язъ вамъ не князь 🔹 нду на
14	городъ ратью — н послаша новгородцн къ
15	князю владъіку н клнма тъісяцьского
16	ПОЋДН У КНЯЖЕ У НА СВОН СТОЛЪ У А ЗЛОДЋЕВЪ
17	не (Лушан а онаньн гињва от-

1 дан н всты мужемъ новгородьскъімъ – н 2 не послуша князь молбъі владъічни н 3 климовъј · и рекоша новгородци · аже • 4 братье , князь нашь тако (думалъ (5 нашнмн крестопереступннкъ , оно нмъ 6 БОГЪ Н (ВЯТАЯ (ОФЬЯ · А КНЯЗЬ БЕЗЪ ГРЪХА · 7 н (тоя всь полкъ по бо дин за свою правду · 8 н въ 🔂 день присла князь 🤊 река тако 🦂 9 аже онанья лишится посадничьства у язъ 10 вамъ гићва отдамь – н лишися 11 посадинчьства онанья у н взяша мнръ на 12 всен воли новгородскон · и поиде киять в 13 город • н сръте н архнепнскопъ далматъ 14 со встат нертнскъти унномь , съ крестът , 15 у прнкуповнуь двора · н всн радостн 16 нсполиншася , а улодън омрачишася . 17 **Зане христьяномъ радость** , а дьяволу 18 ПАГУБА У ЯКО НЕ БЪІСТЬ

135.1

1	хрнстьяномъ кровопролнтня велнка – н
2	(ФДЕ КНЯХЬ ОЛЕКСАНДРЪ НА СВОЕМЬ СТОЛФ ·
3	К лъто то же даша посадинуьство
4	мнхалку (тепановную) ·
5	Клъто 2. У д. придоша (вън и тъмь и
6	сумь , н'дндманъ съ своею волостью н
7	множьство н начаша чнинтн городъ на
8	наровъ – тогда же не бяше князя в
9	новъгородъ 🔸 н послаша новгородци в
10	ннуъ къ княтю по полкъј 🔹 а самн по своен
11	волостн рослаша – онн же оканьннн ,
12	УСЛЪІШАВШЕ [,] побъгоша за море · в то же
13	лъто – на знму – прнъха князь
14	олександръ – н мнтрополнтъ с ннмъ – н
15	понде князь на путь у н мнтрополнтъ с
16	инмь · н новгородци не въдяху , кдъ
17	князь ндеть • друзни творяху • яко на
18	чюдь ндеть · ндоша до копорьн ›

1	н понде александръ на тык 🕐 а
2	мнтрополнтъ понде в новъгородъ 🔸 А
3	нинн миозн новгородцн въспятншася от
4	копорън – н понде съ свонмн полкъј князъ
5	н с новгородин – н бълсть золъ путь ,
6	акъіже не вндалн нн днн у нн ночн у н
7	многъімъ шестннкомъ бъість пагуба 🥠
8	а новгородцевъ богъ сблюде – н прнде на
9	ZEMЛЮ ѢМЬСКУЮ У ОВЪІХЪ НЗБНША У А
10	другъіхъ нзънмаша 🕐 н прндоша
11	новгородин с княземь олександромь всн
12	ЗДОРОВН · ТОГДА ЖЕ КНЯЗЬ ПОНДЕ В ННЗЪ ,

13	понма послъі новгородьскъін елеуфърья н
14	мнханла пнинщнинча 🦻 а съїна (воєго
15	ВА(НЛЬЯ ПО(АДН НА (ТОЛѢ ·
16	Клъто 🐺 🐨 Ус придскъсть изъруси зла 🗸
17	яко хотять татарове тамгъї н десятниъї

1 на новъгородъ · н смятошася людн чересъ 2 все лъто · н къ госпожниу дин умре онанья посадникъ 🔸 а на Зиму Убиша 3 4 мнхалка посадника новгородин · аще бъл 5 кто добро другу чнинат , то добро бъ 6 БЪІЛО · А КОПАЯ ПОДЪ ДРУГОМЬ ЯМУ , САМЪ 7 (Я В НЮ ВЪВАЛНТЪ · ТОН ЖЕ ЗНМЪІ ПРНВХАША 8 послъј татаръскъјн съ олександромъ 🔸 а 9 ВАСИЛИН ПОБЪЖЕ ВЪ ПЛЬСКОВЪ – И ПОЧАША 10 проснтн послъ десятниъ тамгъ , н не 11 яшася новгородьци по то 🦻 даша даръі 12 цесаревн , нотпустншая с мнромь · а 13 КНЯЗЬ ОЛЕКСАНДРЪ ВЪІГНА СЪІНА (ВОЕГО НЗЪ 14 пльскова н посла в ннуъ , а александра н 15 дружниу (го казин · овому носа 16 уръзаша , а нному очн вънмаша , кто 17 ВАСНЛЬЯ НА ЗЛО ПОВЕЛЪ · ВСЯКЪ БО ЗЛЪІН ЗЛѢ 18 да погълбнеть ·

136.2

1	тон же знмъј убнша мншю – тон же знмъј
2	ДАША ПОСАДННУЬСТВО МНХАНЛУ
3	федоровную 🦻 въіведше ну ладогъі 🔹 а
4	тъкячъское жнроху даша
5	Κ ΛΈΤΟ 28 Ψ. 28 Πρημομα Λητκα (Πολογανδι
6	къ смоленьску н взяша вонщнич на щнтъ 🕚
7	тон же осенн прнходнша лнтва к торжьку ,
8	н въкушася новоторжьку – н по гръхомъ
9	нашнмъ повергоша лнтва подъсаду ·
10	овъіхъ нзенша – а ннъхъ рукамн
11	НЗЪНМАША У А НИНН ОДВА УБѢЖАША У Н
12	много зла бъість въ торжьку – тон же
13	ЗНМЪІ ВЗЯША ТАТАРОВЕ ВСЮ ЗЕМЛЮ
14	лнтовь(кую) , а (амѣхъ нзбнша ·
15	ΚΛΈΤΟ
16	яко ин знамення не бъість – тон же знмъі
17	прнъха мнханло пниещнинчь нз инзу со
18	ЛЖНВЪІМЬ ПОСОЛЬСТВОМЬ ,

1	река тако · аже не нметеся по чнсло • то
2	УЖЕ ПОЛКЪІ НА ННЗОВЬСКОН ЗЕМЛН · Н ЯШАСЯ
3	новгородин по чнело · тон же знмъ
4	прнъхаша оканьнъін татарове съїроядин
5	БЕРКАН Н КАСАЧНКЪ С ЖЕНАМН (ВОНМН) Н
6	ниъхъ много – н бъкть мятежь велнкъ в
7	новъгородъ [,] н по волостн много Зла
8	учнинша , беруче туску оканьнъімъ
9	татаромъ – н нача оканьнъін боятнся
10	(мертн) рече олександру · дан намъ
11	(торожн) ать не нубьють нас • н повелъ
12	киязь стеречн их сыну посадинчю и всъмъ
13	дътемъ боярьскъјмъ по ночемъ – н ръша
14	татарове · данте намъчнело · нлн
15	БЪЖНМЪ ПРОЧЕ – Н ЧЕРНЬ НЕ ХОТЪША ДАТН

16

17

чнсла – но ръша – умремъ честно за святую Софью н за до-

137.2

1	мъі ангельскъія – тогда нудвоншася
2	людн кто добръїхъ у тотъ по святон
3	софън и по правои въръ 🕐 и створиша супоръ 🦻
4	вятшнн велятся ятн меншнмъ по чнслу · н
5	ХОТФ ОКАНРИЗІН ПОБФЖАТН У ГОННИЗ
6	(вятъімь духомь · н умъіслнша свътъ
7	ZONЪ + КАКО УДАРНТН НА ГОРОДЪ НА ОНУ
8	сторону , а друзнн озеромь на сю сторону ·
9	н възъбранн нмъ внднмо (нла хрнстова 🦻
10	н NE (МѣША · Н УБОЯВШЕСЯ) ПОЧАША СЯ
11	вознтн на однич сторонч къ святон софен 🦻
12	рекуще · положных главъі своя у святон
13	(офьн · н бъість заутра › съъха князь с
14	городнща , н оканьнин татарове (нимь ·
15	н Злъіхъ (вътомь яшася по чнело – творяху
16	бо бояре собълегко , а меншнмъ зло · н по-

138.1

1	чаша ѣZднтн оканьннн по улнцамъ ,
2	пншюче домъі хрнстьяньскъїя – дане
3	навелъ богъ за гръхъі наша не пустъіня
4	увърн днвиняя ясти силиътхъ плъти и
5	интн кровь боярьскую · нотъхаша
6	оканьнни в семше чнало в княть
7	олександръ потха после у посаднвъ съзна
8	(воего дмнтрня на столъ – того же лъта –
9	на канунъ Борнша дин 🤊 бъість мразъ
10	ВЕЛНКЪ ПО ВОЛОСТН · НО ГОСПОДЬ НЕ ХОТЯ
11	мѣ(та («ГО (ВЯТОН (ОФЬН О(ТАВНТН ПУ(ТА)
12	отвратн ярость свою от нас н прнуръ окомь
13	милосердия (воего) кажа нас на покаяние • но
14	мъі грѣшинн акъі п(н обращаємъ(я на своя
15	БЛЬВОТНИЪГ У ИЕ ПОМЪГШЛЯЮЩЕ КАЗИН
16	божня , яже на нъі прнходнть за гръхъі
17	наша ·

1	В лъто ្ត្³?ΨΎΗ БЪІ(ТЬ ТНШННА В(€ ЛѢТО ·
2	Κ ΛΈΤΟ 🕺 🐨 🔆 🔆 ΠΟΓΗ ΒΛΑΔЪΙΚΑ
3	новгородь къй далматъ (вятую софью
4	ВСЮ СВНИЦЕМЬ ОГО ЖЕ ЛВТА МВСЯЦА
5	ноября въ 🖬 на сборъ святого мнханла 🦻
6	сгоръ церкъі святого васнлья 🔸 а дворовъ
7	добръхъ л а на заутрые на славковъ
8	улнцн сгоръ церкъі святого дмнтрня 🦻 а
9	ARODORY YORDAIXY N
10	Влъто 🐺 💀 срубнша новгородин городъ
11	новъ • а с лнтвою мнръ взяща • того же
12	лъта (ъгоръ от грома Церкъі (вятого
13	мученнка борнса н глъба · горазда бо
14	БЯШЕН ЛЪПА · ТОГО ЖЕЛВТА , ВЪ ОСЕННИВ ,
15	ндоша новгородци съ княземь
16	дмнтрнемь александровнуемь
17	велнклімь полкомь подъ юрьевъ · бяше
18	тогда н костянтниъ князь – Зять
19	александровъ , н ярославъ , брат алекса-

1	ндровъ , съ свонмн мужн , н
2	ПОЛОТЬ(КЪІН КНЯЗЬ ТОВТНВНЛЪ) С ННМ
3	полочанъ н лнтвъј 🦩 а новгородьского
4	ПОЛКУ БЕЩНСЛА У ТОЛКО БОГЪ ВЪСТЬ У Н
5	БЯШЕ ГРАД ТВЕРДЪ ЮРЬЕВЪ У ВЪ ГО (ТВИЪ) У
6	Н МНОЖЬ(ТВО ЛЮДНН В НЕМЬ В(ЯКЪІХЪ) Н
7	бяху прнстронлн собъ брань на градъ
8	крѣпку · но честнаго креста снла н
9	(вятон софън всегда ннулагаеть
10	неправду нмъющнхъ · тако н снн град »
11	NH BO YTOЖE ТВЕРДОСТЬ ТА БЪІСТЬ У НО
12	помощью божнею однизімь
13	прнступленнемь взятъ бълсть 🕠 н людн
14	многъі града того овъі побнша , а другъі
15	нуънмаша жнвъј 🤊 а нинн огиемь
16	пожженн – н женъ нхъ ндътн – н взяша
17	товара бещнела н полона – а мужа добра
18	застрълнша с города ["] н петра убнша мя-

1	(ннковнча · н прнде князь дмнтрнн в
2	новъгородъ со встыми новгородци съ
3	многъјмь товаромь 🔹 того желъта
4	поставн чернець васнлнн церковь святого
5	ВА(НЛНЯ У А БОГЪ (ГО ВЪ(ТЬ У (ВОНМЬ ЛН НЛН
6	БОРНСОВЪІМЬ ГАВШНИНЧА · НО ПОДАН ,
7	господн » нмъ отданне гръховъ » н
8	ВА(НЛНН (ВЯТЪІН – ТОГО ЖЕ ЛВТА ПОНДЕ
9	князь олександръ в татаръі , н удержа н
10	БЕРКА У НЕ ПУСТЯ В РУСЬ У Н ZHMOBA В
11	татаръхъ , н разболъся
12	Влъто 🐺 🐨 ба приде киять олександръ ис
13	татаръ велмн не здравя 🗴 въ осеннит 🕠 н
14	приде на городець 🦻 и пострижеся въ 🗔 г
15	мъсяца ноября у на память святого
16	АПОСТОЛА ФНЛНПА ОТОН ЖЕ НОЧН Н
17	преставнся · н везоша н въ володнмнрь • н
18	положн н въ манастърн у святон
19	богороднцн рожества

140.1

2 ΜΗΤροπολητομь κώρηλομь ή το διάμь 3 εράμικτιμь Υμνομь ή τ γερνορήζιη ή το 4 Βιάμι (γждалій , πογρέδομα ή γείτηο 5 Μάισια τογο жε βτ κτ. Να ιβατογο 6 Αμφηλοχής , β πατοκ · дан · γοιποдή 7 Μηλοιτηκτιή · βήματη εμαγγμημικάς το το τογομης 8 Εγμγμημικάς · μχε ποτργμαίας το το το 10 χε λάτα β λητικό · μα κιαργά είδη · τογο 10 χε λάτα β λητικό και καρτικό · διαγό · τογο 11 που το κε β τη το κει το το	1	н (немшеся епнскопн н нгуменн съ
4 Β(ΦΜΗ (ΥЖДАЛЦН) ΠΟΓΡΕΕΟШΑ Η ΥΕΥΠΟ 5 ΜΦ(ЯЦА ΤΟΓΟ ЖΕ ΒΣ ΤΚΓ ΝΑ (ΒЯΤΟΓΟ 6 ΑΜΦΗΛΟΧΗЯ) Β ΠЯΤΟΚ · ДАН) ΓΟ(ΠΟΔΗ 7 ΜΗΛΟ(ΤΗΒЪΙΗ) ΒΗΔΦΤΗ ΕΜΥ ΛΗЦΕ ΤΒΟΕ Β 8 ΕΥΔΥΨΗΗ ΒΦΚΣ) ΗΧΕ ΠΟΤΡΥΔΗ(Я ΖΑ 9 ΝΟΒЪΓΟΡΟΔЪ Η ΖΑ Β(Ν ΡΥ(Σ(ΚΥΝ ΖΕΜΛΝ · ΤΟΓΟ 10 ΧΕ ΛΦΤΑ Β ΛΗΤΒΦ ΕЪΙ(ΤΣ ΜЯΤΕΧΣ) ΕΟΓΥ 11 ΠΟΠΥΨЬШЮ ΝΑ ΝΗΧΣ ΓΝΦΒΣ (ΒΟΗ · ΒЪ(ΤΑШΑ 12 (ΑΜΗ ΝΑ (Я) Η ΥΕΗШΑ ΚΝЯΖЯ ΒΕΛΗΚΑ 13 ΜΗΝΔΟΒΓΑ (ΒΟΗ ΡΟΔΗЦΗ) (ΒΦΨΑΒШΕ(Я ΟΤΑΗ 14 Β(ΦΧΣ · ΤΟΓΟ ΧΕ ΛΦΤΑ ΡΟ(ΠΡΦΒШΕ(Я ΥΕΟΗЦΗ 15 ΜΗΝΔΟΒΓΟΒΗ Ο ΤΟΒΑΡΣ ΕΓΟ) ΥΕΗШΑ ΔΟΕΡΑ 16 ΚΝЯΖЯ ΠΟΛΟΤΣ(ΚΟΓΟ ΤΟΒΤΗΒΗΛΑ) Α ΕΟЯΡЪΙ 17 ΠΟΛΟΤΣ(ΚЪΙЯ Η(ΚΟΒΑШΑ) Η ΠΡΟ(ΗШΑ Υ	2	мнтрополнтомь кюрнломь н со всемь
5 Мѣ(яца того же въ кг на (вятого 6 амфнлохня, в пяток дан, господн 7 Мнлостнвъін, вндътн ему лице твое в 8 будущин въкъ, нже потруднся за 9 новъгородъ н за всю русьскую землю того 10 же лъта в литвъ бъість мятежь, богу 11 попущьшю на нихъ гиъвъ свон въсташа 12 самн на ся, н убнша киязя велика 13 миндовга свон роднци, свъщавшеся отан 14 всъхъ, того же лъта роспръвшеся убонци 15 миндовгови о товаръ его, убнша добра 16 киязя полотьского товтивина, а бояръ 17 полотъскъзя нсковаша, н проснша у	3	ерънскъимь чниомь и с чериоризци и со
6 амфилодня, в пяток дан, господн 7 милостивън, видъти ему лице твое в 8 будущин въкъ, иже потрудися да 9 новъгородъ и да всю русьскую демлю, того 10 же лъта в литвъ бълсть мятежь, богу 11 попущьшю на индъ гиъвъ свои, въсташа 12 сами на ся, и убнша киядя велика 13 миндовга свои родици, свъщавшеся отан 14 всъдъ, того же лъта роспръвшеся убонци 15 миндовгови о товаръ его, убнша добра 16 киядя полотъского товтивила, а бояръ 17 полотъскъзя исковаша, и проснша у	4	встмн суждалцн у погребоша н честно
7 мнлостнвъін, вндътн єму лице твоє в 8 будущин въкъ, нже потруднся за 9 новъгородъ н за всю русьскую землю, того 10 же лъта в литвъ бъість мятежь, богу 11 попущьшю на нихъ гиъвъ свон, въсташа 12 самн на ся, н убнша князя велика 13 миндовга свон родици, свъщавшеся отан 14 всъхъ, того же лъта роспръвшеся убонци 15 миндовгови о товаръ его, убнша добра 16 киязя полотьского товтивила, а бояръі 17 полотьскъзя нсковаша, н проснша у	5	мъсяца того же въ бго на святого
вудущин въкъ, иже потрудися за новъгородъ и за всю русьскую землю того же лъта в литвъ бълсть мятежь, богу попущьшю на нихъ гиъвъ свои въсташа сами на ся, и убиша киязя велика миндовга свои родици, свъщавшеся отан всъхъ, того же лъта роспръвшеся убонци миндовгови о товаръ его, убиша добра киязя полотъского товтивила, а бояръл полотъскъля исковаша, и проснша у	6	амфнлохня [,] в пяток · дан , господн
9 новъгородъ н за всю русьскую землю · того 10 же лъта в лнтвъ бълсть мятежь , богу 11 попущьшю на ннуъ гнъвъ свон · въсташа 12 самн на ся , н убнша князя велнка 13 мнидовга свон роднци , свъщавшеся отан 14 всъхъ · того же лъта роспръвшеся убонци 15 мнидовгови о товаръ его , убнша добра 16 князя полотъского товтивила , а бояръ 17 полотъскъзя нсковаша , и проснша у	7	милостивъни у видъти ему лице твое в
10 жельта в литвь бысть мятежь, богу 11 попущьшю на нихъ гитвъ свои, въсташа 12 сами на ся, и убиша киязя велика 13 миндовга свои родици, свъщавшеся отан 14 всъхъ, того жельта роспръвшеся убонци 15 миндовгови о товаръ его, убнша добра 16 киязя полотъского товтивила, а бояръ 17 полотъскъзя исковаша, и проснша у	8	будущин въкъ 🦻 иже потрудния за
11 попущьшю на ннхъ гнъвъ (вон · въсташа 12 самн на (я · н убнша князя велнка 13 мнндовга (вон роднцн · свъщавшеся отан 14 всъхъ · того же лъта роспръвшеся убонцн 15 мнндовговн о товаръ его · убнша добра 16 князя полотъского товтнвнла · а бояръі 17 полотъскъія нсковаша · н проснша у	9	новъгородъ н за всю русьскую землю · того
12 самн на ся , н убнша князя велнка 13 мнндовга свон роднцн , свъщавшеся отан 14 всъхъ , того же лъта роспръвшеся убонцн 15 мнндовговн о товаръ его , убнша добра 16 князя полотъского товтнвнла , а бояръ 17 полотъскъзя нсковаша , н проснша у	10	ЖЕ ЛѢТА В ЛНТВѢ БЪІСТЬ МЯТЕЖЬ У БОГУ
13 мнидовга (вон роднци) (въщавшеся отан 14 всъхъ · того же лъта роспръвшеся убонци 15 мнидовгови о товаръ его) убиша добра 16 киядя полотъского товтивила) а бояръ 17 полотъскъзя исковаша) и проснша у	11	ПОПУЩЬШЮ НА ННХЪ ГНВВЪ (ВОН · ВЪ(ТАША
14ВсѣХътого же лѣта роспрѣвшеся убонцн15мнидовговн о товаръ его , убнша добра16киядя полотъского товтнвнла , а бояръ17полотъскъзя нсковаша , н проснша у	12	(амн на (я) н убнша князя велнка
15 мнидовговно товаръ (го.) убнша добра 16 киядя полотьского товтненла, а бояръї 17 полотьскъїя нековаша, н проснша у	13	мнидовга (вон роднцн 🦻 (въщавшеся отан
16 князя полотьского товтненла, а бояръ 17 полотьскъзя нсковаша, н проснша у	14	всъхъ · того же лъта роспръвшеся убонци
17 полотъскъзя нсковаша у н проснша у	15	мнидовговн о товаръ (го , убнша добра
	16	князя полотьского товтненла 🕠 а бояръі
18 ПОЛОЧАНЪ (ЪІНА ТОВТНЕН-	17	полотьскъля нсковаша 🦻 н проснша у
	18	ПОЛОЧАНЪ (ЪІНА ТОВТНВН-

ЛОВА УБНТН ЖЕ – Н ОНЪ ВБЪЖА В 1

2	новъгородъ (мужн (вонмн · тогда
3	ЛНТВА ПОСАДНША СВОН КНЯХЬ В ПОЛОТЬСКѢ
4	а полочанъ пустнша 🦻 которъіхъ
5	нуънмалн с княземь нхъ , а мнръ взяша 🕚
6	Влъто 😧 🐨 възгнаша новгородин
7	князя дмнтрня александровнуа ',
8	(ДУМАВШЕ С ПОСАДННКОМЬ МНХАНЛОМЬ)
9	ZANE КНЯZЬ ЕЩЕ МАЛЪ БЯШЕ · А ПО ЯРОСЛАВА
10	ПОСЛАША У ПО БРАТА АЛЕКСАНДРОВА У ВО
11	твърь (ЗИХЗ ПОСАДННУЬ Н ЛУУШНН БОЯРЗІ
12	Клъто 🙀 🖲 🐺 бг посаднша в новъгородъ на
13	столъ князя ярослава ярославнуа мъсяца
14	ГЕНВАРЯ ВЪ БЗ ТОГО ЖЕ ЛВТА БЪІСТЬ МЯТЕЖ
15	велнкъ в лнтвъ божнемь попущеннемь на
16	NHXX · NE TEPNЯШE БО ГОСПОДЬ БОГЪ НАШЬ
17	Zpѣтн на н€ч€Стнвъія н поганъія → вндя
18	нхъ пролнвающа кровь хрнстьяньскую

1	акъі воду 🦻 н ниъі расточенъі от ннх по
2	чюжнмъ Zeмлямъ · тогда господь
3	въздасть нмъ по дъломъ нхъ – бяше у
4	мнидовга , киязя литовьскаго , същъ ,
5	нмя ему воншелгъ – того нзбра господь
6	поборника по правои въръ 🕚 шедъ бо в гору
7	снианскую от отца своего и от рода своего и
8	от поганъія въръі (воея у позна нетнибную
9	въру христьяньскую 🦻 и крестися во имя
10	отца н съіна н святого духа у н научнія
11	(вятъімъ кингамъ) н пострнжеся въ
12	миншь(къін чниъ въ (вятон горъ – н
13	Пребъівъ тамо 🗔 лъта 🕫 понде в Землю
14	(вою къ отцю (воєму — отець же поганъ съі
15	ласкаше его остатнся въръі хрнстьяньскъія
16	н чернечьства н прнятн княженне свое – он
17	же въоруженъ силою крестьною , не хотъ н
18	(ЛЪІШАТН ЛА(КЪІ ОТЦА (ВОЄГО)

141.2

,

1	ин пръщения его не убояся 🕠 но ншедъ от
2	отца', сградн собъ манастърь въ
3	хрнстьянехъ , н ту пребълваше , славя
4	(вятую тронцю) отца н съїна н святого
5	ДУХА ПО УБНЕННН ЖЕ ОТЦА (ВОЕГО) НЕ
6	хотящю ему сего створнтн , но богу
7	попущьшю на ннхъ , на поганую лнтву ,
8	ZA Хрнстьяньскую кровь · вложн сему въ
9	сердце , сонмя съ себе рнуч , объщася богу
10	на 🐨 лъта , како прнятн рнза (воя , а
11	У(ТАВА МННШЬ(КАГО NE O(ТА(Я · (ЪВКУПН
12	около себе вон отца своего н прнятелн ,
13	помолнвъся кресту честному , шедъ на
14	ПОГАНУЮ ЛНТВУ У Н ПОБЪДНЯ У Н (ТОЯ НА
15	ХЕМЛН НХЪ ВСЕ ЛѢТО · ТОГДА ОКАНЬНЪІМЪ
16	ВЪ́ZДА ГО(ПО́ДЬ ПО́ ДѢ́ЛО́МЪ́ НХ́Ъ́ · В(Ю́ БО́
17	землю нхъ оружнемь поплънн • а по
18	хрнстьяньскон землн веселне бъість
19	ВСЮДА ·

142.1

 1
 тогда вбъгоша въ плыковъ съ бъ литвъй

 2
 сженами и сдътми и крести я киязъ

3	(вятъ(лавъ (попъі пль(ковь(къімн н (ъ
4	пльсковнчн · а новгородин хотъша нхъ
5	нстщн , но не възда нуъ князь ярославъ н
6	NE НХБЬЕНН БЪІША
7	Κ λτέτο 🙀 💱 🐺 ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο
8	СЕБЕ КНЯХЯ ДОВМОНТА ЛНТОВЬСКОГО · ТОГО ЖЕ
9	лъта вложн богъ въ (ердце довмонту
10	БЛАГОДАТЬ (ВОЮ ПОБОРОТН ПО (ВЯТОН СОФЬН Н
11	по святон тронцн 🦻 отмьстнтн кровь
12	Хрнстьяньскую , н понде со пльсковнун на
13	ПОГАНУЮ ЛНТВУ У Н ПОВО(ВАША МНОГО У Н
14	княгъіню герденевую взяша у н б
15	княжнча взяша – князь же гердень
16	СОВКУПН ОКОЛО СЕБЕ СЕЛУ ЛНТОВЬСКУЮ → Н
17	ПОГОННСЯ ПО ННХЪ – Н ЯКО УВЪДАША
18	ПЛЬ(КОВНҮН ПОГОНЮ — ОТ(ЛАША

1	полонъ – А (АМН (ТАША Крѣпко протнку
2	нмъ о сю сторону двниъј – лнтва же
3	начаша броднтнся на сю сторону – тогда
4	ПЛЬ(КОВНУН (НЯША(Я (ННМН – Н ПО(ОБН БОГЪ
5	киядю довмонту (ъ пльсковнун 🦻 н
6	множьство много нхъ побнша 🦻 а нинн в
7	ръцъ нстопоша , толко убъжа одниъ
8	князь гердень в малъ дружниъ
9	пльсковнун же прндоша всн здоровн
10	того желъта – на знму – ходнша пакъ
11	ПЛЬ(КОВНЧН НА ЛНТВУ СЪ КНЯЗЕМЬ
12	довмонтомь – того же лъта приде князь
13	ярославъ в новъгородъ с полкъј
14	NHZOBЬ(КЪІМН У ХОТЯ НТН НА ПЛЬ(КОВЪ НА
15	довмонта повгородин же възбраннша
16	ему · глаголюще · олн · княже · тобъс
17	НАМН УВЪДАВЪШЕ(Я У ТОЖЕ БХАТН ВЪ
18	ΠΛЬ(КОВЪ

143.1

1	КНЯЗЬ ЖЕ ОТСЛА ПОЛКЪІ НАЗАДЬ ·
2	Κλάτο 🐺 έννοι πο γράχομε μαшημ
3	Загоръся на кузмадемьянн улн цн
4	мъсяца маня ^б кг· передъ вечернею [,] н
5	погоръ всь конець неревьскъти – о – горе –
6	Братьє · толь лютъ бяше пожаръ · яко н
7	по водъ хожаше огнь 🦻 н много товара
8	погоръ на волховъ в лодьяхъ , н нъколнко
9	ГОЛОВЪ (ГОРѢ Н ОДННОМЬ ЧАСѢ ВСЕ ПОГОРѢ ·
10	н мнодн от того радбогатъша , а нинн
11	мночн обннщаша – того же лъта ходнша
12	новгородин съ елефърбемб сбълславнуемб
13	н (доумонтомь (ъ пльсковнун на лнтву)
14	н много нхъ повоєваша 🦻 н прнъхаша всн
15	ЗД ОРОВН
16	Влъто 🐺 🛛 🐨 сдумаша новгородин с
17	княземь свонмь юрьемь 🕠 хотъша нтн на
18	лнтву у а нинн на полтескъ у а нинн за
19	нарову – н яко бъіша на дубровнѣ –> бъість
20	распря – н въспятншася н пондоша за
21	

143.2

н много в Землн нхъ потратнша 🔸 а

1

2	города не взяша · застрълнша же с города
3	мужа добра федора (бълславнуа н ниъхъ
4	78° человъкъ · н прнъхаша здоровн ·
5	того же лъта (думавше новгородин с
6	посадникомь миханломь 🦻 призваша
7	князя дмнтрня александровнуа не
8	переяславля с полкът 🔸 а по ярослава послове
9	послаша — н посла ярославъ в себе мъсто
10	(вятъслава с полкъј – н нунскаша
11	мастеръі порочнъіъ 🦻 н начаша чнинтн
12	порокъї въ владъічни дворъ 🕐 и прислаша
13	нъмцн послъј (воя » рнжане » вельяжане »
14	юрьевци и изъ ниъхъ городовъ 🔹 с лестью
15	глаголюще · намъ (вамн мнръ ·
16	перемогантеся с колъіванци и съ
17	раковорцн , а мъі к ннмъ не
18	прнставаемъ 🗴 а крестъ цълуемъ · н
19	ЦЪЛОВАША ПОСЛЪІ КРЕСТЪ · А ТАМО ВЗДНВЪ
20	лазорь монсневнуь

1	воднаъ всъхъ нхъ къ кресту , пнскуповъ
2	н божнихъ дворянъ 🦻 яко не помогати имъ
3	колъіванцемъ н раковорцемъ 🛛 н пояша на
4	свон руцѣ мужа добра ну новагорода
5	семьюна · Цъловавше крестъ · н
6	совкупнвшеся вси киязи в иовъгородъ –
7	дмнтрнн , (вятъславъ , братъ (го
8	мнханло , костянтниъ , юрьн ,
9	ярополкъ , довмонтъ пльсковьскъін , н
10	ниъхъ киязни иъколико 🦻 пондоша к
11	раковору мъсяца генваря бкго няко
12	виндоша в Землю нхъ , н роздълншася на
13	^т г∙ путн [,] н много множьство нхъ
14	воеваша · н ту наћхаша пещеру
15	непроходну , в ненже бяше множьство
16	чюдн влъзше , н бяше нълзъ нхъ взятн ,
17	н (тояша 🤄 дин · тогда мастеръ
18	порочнъін хъітростью пустн на ня воду 🦻
19	ЧЮДЬ ЖЕ ПОБЪГОША (АМН ВОНЪ – Н НСЪКОША
20	нхъ , а товаръ новгородци киячю дми-

1	трню всь даша · н оттолъ поступнша к
2	раковору · н яко бълша на ръцъ къголъ · н
3	ту усрътоша стоящь полкъ нъмецьскъгн
4	н Бѣ вндѣтн якон лѣ(ъ – Бѣ Бо
5	съвкупнлася вся Zemля нъмецьская ·
6	новгородин же не умедляче ни мало 🦻
7	пондоша к ннмъ за ръку – н начаша
8	(ТАВНТН ПОЛКЪІ – ПЛЬ(КОВНУН ЖЕ (ТАША
9	по правон руцѣ – А дмнтрнн н (вятъславъ
10	(таша по праву же въіше – а по лѣву (та
11	мнханло , новгородцн же сташа в лнце
12	желъзному полку протнву велнкон
13	(внибн · н тако пондоша протнву (объ · н
14	яко (ъступншася) бъість страшно
15	побонще , яко не вндалн нн отцн , нн
16	дъдн · н ту створнся зло велнко · убнша
17	ПОСАДННКА МНХАНЛА У Н ТВЕРДНСЛАВА
18	чермного [,] ннкнфора радятнинча ,
19	ТВЕРДНСЛАВА МОНСНЕВНЧА [,] мнханла

1	БОРНСА НЛДЯТНИНЧА – БРАТА (ГО ЛАЗОРЯ –
2	ратшю , васнля вонборзовнуа , оснпа ,
3	жнрослава дорогомнловнча 🦻 поромана
4	подвонского , полюда , н много добръіхъ
5	бояръ , а ниъхъ уериъхъ люднн
6	БЕЩНСЛА · А НИЪІХЪ БЕЗ ВЪСТН НЕ БЪІСТЬ ·
7	тъкячъского кондрата – ратнелава
8	болдъіжєвнуа ў даннла мозотнинуа ў а
9	НИЪІХЪ МИОГО , БОГЪ Н ВѢ(ТЬ , А
10	пльсковну такоже н ладожанъ · а юрьн
11	князь вда плечн у нлн перевътъ бъілъ в
12	немь · то богъ въсть · но то · братье · За
13	Гръхъі наша богъ казннть нъі н отъятъ
14	от насъ мужн добръјъ да бъјхом (я
15	ПОКАЯЛН У ЯКОЖЕ ГЛАГОЛЕТЬ ПНСАННЕ У
16	днвно оружне молнтва н постъ · н пакъі ·
17	мнлостъінн совкупнлася с постомь , от
18	Смертн нубавляета человъка · н пакъі
19	помянемъ нсаня пророка 🦻 глаголюща 🦻
20	аще хощете послушатн мене 🦻 благая
21	Земная снъсте · аще лн не хоще-

145.2

1	те , нн послушаете мене , оружне въі
2	ПОЯСТЬ У Н ТАКО ПОЖЕНЕТЬ ЕДНИЪ 🧿 ВАСЪ У
3	Α ΟΤ (ΤΑ ΠΟΕΈΓΝΕΤ 🚡 Α΄ ΒΑζΆ ΜЪΙ ЖΕ ΤΥ
4	страсть вндъвъше у нн худъ покаемся
5	Гръхъ (вонхъ но горше бъіхомъ на Зло
6	братъ брата хотяще снъстн завнетню н
7	друг друга , крестъ цълующе и пакъ
8	преступающе – а не въдуще – кака есть
9	(нла крестьная - крестомь бо побъженъю
10	БЪІВАЮТЬ (НЛЪІ БѢ(ОВЬ(КЪІЯ У Крестъ
11	княземъ пособнть въ бранехъ 🦻 крестомь
12	огражаємн върннн людне побъжають
13	супротнвиљія · нже бо крестъ
14	преступають – то н сдъ казнь
15	прнимають 👎 и на ономь въцъ муку
16	въчьную – мъі же на преднее
17	възвратнмся · бъівшю бо велнкому
18	тому (нятню н добръімъ мужемъ
19	главамн (вонмн покъівающе за святую
20	софью , мнлосердъін

1	ГОСПОДЬ ПОСЛА МНЛОСТЬ СВОЮ ВЪСКОРѢ , НЕ
2	хотя (мертн гръшннку до конца 🦻 кажа
3	нас н пакъј мнлуя 🔸 отвратн ярость свою
4	от нас 🔹 н призръ милосердиъімь си окомь 🕚
5	(НЛОЮ КРЕСТА ЧЕСТНАГО Н ПОМОЩЬЮ СВЯТЪІЯ
6	(офья у молнтвамн (вятъія владъічнца
7	нешея богороднца приснодъвнца мария и
8	встх святъкуъ , пособн богъ князю
9	дмнтрню н новгородцемъ 🔸 мъсяца
10	ферваря ні на память святого отца лва , в
11	суботу съюропустную – н гоннша нхъ ,
12	БЬЮЧЕ И ДО ГОРОДА И ВЪ ТО ПУТНИ НА
13	семн верстъ 🔹 якоже не мочн нн коневн
14	ступнтн трупнемь · н тако въспятншася

15	от города 🦻 н узръша низін полчнщь
16	(вннью велнкую 🦻 которая бяше вразнлася
17	въ возникъј новгородьскъјъ – и хотъша
18	новгородци на нихъ ударити – но нини
19	рекоша · Уже есть велмн к ночн · еда како
20	(мятемся н побнемся самн — н тако

1	(таша блнуъ протнву (объ – ожндающе
2	(въта – онн же оканьннн
3	крестопреступинцн 🦻 не дождавъше
4	(въта – побъгоша – новгородци же
5	стояша на костехъ 🐨 дин – н приъхаша в
6	новъгородъ , прнвезоша братню свою
7	НЗБЬЕНЪІХЪ У Н ПОЛОЖНША ПОСАДННКА
8	мнханла у (вятон (офьн – будн – господн
9	БОЖЕ МНЛОСТНВЪІН ЧЕЛОВЪКОЛЮБЧЕ – ВЪ
10	ономь въцъ (татн (о в(ъмн угоднешнмн
11	тн от въка – нже кровь свою прольяша за
12	(вятую (офью), жнвотъ (вон отдавше
13	Y ((ТНО · Н ДАША ПО(АДННУЬ(ТВО ПАВШѢ
14	ОНАНЬНИНУЮ · А ТЪКЯУЬСКОГО НЕ ДАША
15	инкомуже У ЦН будеть кондратъ жнвъ –
16	Κλάτο 🙀 💱 🗰 σζ πρηдοша нъмци в силъ
17	велнцт подъ пльсковъ в недтлю встх
18	святъіхъ , н прнступнша к городу , н не
19	у(пѣша ннутоже у но большюю рану
20	въспрняша – н стояша 🗔 динн –
21	новгородин же съ

147.1

1	княземь юрьемь погонншася по ннуъ 🦻
2	нинн на коннуъ 🦻 а нинн в насадъуъ
3	поъхаша вборсъ – н яко увъдаша нъмцн
4	новгородьскътн полкъ 🕠 побъгоша Za
5	ръку – новгородин же приъхаша въ
6	пльсковъ 🔸 н взяша мнръ чресъ ръку на
7	ВСЕН ВОЛН НОВГОРОДЬСКОН ОТОГО ЖЕ ЛВТА
8	прнъха князь ярославъ в новъгородъ , н
9	нача жалнтн – мужн мон н братья моя н
10	ваша побнта – а въі розъратнлнія (
11	нъмцн » на жнрослава давъідовнча н на
12	мнханла мншнинча н на юрбя
13	(бъіславнуа у хотя нхъ лншнтн волостн
14	новгородци же сташа за них · киязь же
15	хотѣ ну города ѣхатн · новгородцн же
16	кланяхуся (му княж) тъмъгнъва
17	отдан , а от нас не ъздн – еще бо не добръ
18	ся бяху умнрили с ињмци · киязь же того
19	не послуша и поъха проче – и послаша
20	ΒΛΑ Δ ΣΙΚ γ

1	(ВЯТШНМН МУЖН (МОЛБОЮ) Н ВЪ(ПЯТНША
2	н (броньници – тогда же даша
3	тъкячьское ратнбору клуксовную по
4	княжн волн · того желъта • на ZHMY •
5	князь ярославъ 🤊 с новгородин сдумавъ 🤊
6	ПОСЛА НА ННЗОВЬСКУЮ ЗЕМЛЮ СВЯТЪСЛАВА
7	полковъ копнтъ , н совкупн всъх князнн
8	н полку бещнела , н прнде в новъгородъ

9	н бяше ту баскакъ велнкъ
10	володнмнрьскъгн , нменемь амраганъ ,
11	Н ХОТѢША НТН КЪ КОЛЪІВАНЮ – Н
12	УВЪДАВШЕ НЪМЦН – ПРНСЛАША ПОСЛЪГ С
13	МОЛБОЮ КЛАНЯЕМСЯ НА ВСЕН ВОЛН ВАШЕН У
14	норовъі всен отступаемся — а кровн не
15	пролнванте н тако новгородин ,
16	ГАДАВШЕ – ВТЯША МНРЪ НА ВСЕН ВОЛН СВОЕН –
17	киять же хотъ нтн на корълу – н умолнша
18	н новгородци не ити на корълу – киязь же
19	ОТ (ЛА ПОЛКЪІ НАДАДЪ ·
20	Влъто 🙀 🐨 он преставнся
	148.1

	11011
1	варламъ , нгуменъ (вятого георгня ,
2	АРХНМАНДРНТЪ НОВГОРОДЬСКЪІН – ТОГО ЖЕ
3	лѣта бъість мятєжь в новѣгородѣ
4	НАЧАША НЗГОННТН КНЯЗЯ ЯРОСЛАВА НЗ
5	Города 🦻 н съзвоннша въчъ на ярославлн
6	дворћ – н убнша нванка – а нинн
7	вбѣгоша в ннколу (вятъін – а заутра
8	побъгоша къ князю на городнще
9	тъкячьскън ратнборъ – Гаврнло
10	кълянновъ н нинн прнятелн его · н
11	взяша домъі нхъ на разграбленне н
12	хоромъі рознесоша · а къ князю послаша на
13	городнще , нспнсавше на грамоту всю
14	вниу «Го · чему «СН отъялъ волховъ
15	гоголнъімн ловцн 🤸 а поле отъялъ есн
16	Заячими ловци · чему взялъ еси олексниъ
17	дворъ морткнинча – чему понмалъ есн
18	серебро на мнкнфоръ манускнинун н на
19	романъ болдъіж(внчн н на варфломън ·
20	а нное – Уему въіводншь от нас
21	нноземца ,

148.2

	110.2
1	которнн у насъ жнвуть , а того много
2	вниъј (го с иъјис , кияже , ис можемъ
3	ТЕРПТТН ТВОЕГО НАСНЛЬЯ · ПОТДН ОТ НАСЪ ,
4	а мъі собъ князя промъіслимъ – князь же
5	прнсла на въче святъслава н Андръя
6	воротнілавнуа і поклономь — того всего
7	лншаюся , а крестъ цълую на всен волн
8	вашен новгородци же отвъчаша
9	кияже , поъдн проче , не хотных тебе
10	АЛН НДЕМЪ ВСЬ НОВЪГОРОДЪ ПРОГОННТЪ
11	тебе – княть же понде нт города по неволн –
12	новгородин же послаша по дмнтрня
13	александровнуа дмнтрнн же отречеся ,
14	тако река – не хочю взятн стола передъ
15	(трълемь своемь) – н бълша новгородин
16	ПЕЧАЛИН А ЯРОСЛАВЪ НАЧА ПОЛКЪІ КОПНТН
17	на новъгородъ 🦻 н бъ послалъ къ цесарю
18	татарыску ратнбора 🦻 помочн прося на
19	новъгородъ́н («Учювъ князь василни
20	ярославнуь

1	прнсла послъј в новъгород 🕠 река тако 🕔
2	кланяюся святон софън н мужемъ
3	новгородцемъ · слъпшалъ есмъ · аже

4	ярославъ ндеть на новъгородъ со всею
5	снлою своею , н дмнтрнн с переяславци , н
6	ГЛѢБЪ (Ъ (МОЛНЯНЪІ) КАЛЬ МН (ВО(Я
7	отчнизі · а (амъ повха в татарзі · понма
8	(Ъ СОБОЮ ПЕТРНЛА РЪГЧАГА Н МНХАНЛА
9	пниєщнинча 🦻 н възвратн татарьскую
10	рать , тако рекъ цесаревн – новгородин
11	правн – а ярославъ внноватъ – уже бо бяще
12	Цесарь отпустнах рать на новъгородъ по
13	ратнборову лжнвому слову 🔸 рече бо
14	ратнборъ цесарю – новгородин тебе не
15	(ЛУШАЮТЬ У МЪІ ДАНН ПРОШАЛН ТОБѢ У А
16	онн нас въігналн > а ннъхъ нзбнлн > а
17	домъі наша розграбнлн 🦻 а ярослава
18	БЕЩЬСТВОВАЛН НОВГОРОДЦН ЖЕ
19	поставнша острогъ около города по объ
20	(транњ – а товаръ въ-

1	вочнша в город · н прнгоннша (торожн
2	ярославли мало не до городища , н
3	
	въїндоша всь град въ оружнн от мала н до
4	велнка къ городнщю [,] н стояша два днн
5	пъшн за жнлотугомъ 🔸 а коневьници за
6	городнщемь · то увъдавъ · ярославъ
7	понде об ону сторону к руст н стде в руст 🦻 А
8	в новъгородъ прнсла творнмнра – всего ,
9	ЧТО ВАШЕГО НЕЛЮБНЯ ДО МЕНЕ · ТОГО
10	лншаюся · а князн всн за мене поручатся ·
11	новгородци же послаша к нему лазоря
12	МОНСНЕВНЧА КНЯЖЕ У СДУМАЛЪ ЕСН НА
13	(вятую софью — поъдн — ать нуъмремъ
14	честно за святую софью · у нас князя
15	нътуть > но богъ н правда н (вятая
16	софья , а тебе не хочемъ – н совкупнся в
17	новъгородъ вся волость новгородьская 🦻
18	пльсковнун 🤊 ладожане 🤊 коръла нжера 🦻
19	вожане н ндоша в голнно

150.1

1	от мала н до велнка 🦻 н стояша недълю на
2	бродъ · а ярославль полкъ об ону сторону ·
3	н прнсла мнтрополнтъ грамоту в
4	новъгородъ , река тако – мнъ поручнлъ
5	богъ архнепнскопню в русьскон землн 🦻
6	вамъ слушатн бога н мене – кръвн не
7	пролнванте 🦻 а ярославъ всеъ Злобъј
8	лншается у а за то язъ поручаюся – аже
9	будете н крестъ цъловалн 🦻 язъ за то
10	прннму опнтемью н отвъчаю за то пред
11	Богомь • н не да богъ кровопролнтня
12	хрнстьяномъ · н прнсла ярославъ с
13	поклономь в новъгородьскън полкъ , н
14	взяша мнръ на всен волн новгородьскон 🦻 н
15	посаднша ярослава 🦻 н воднша н къ кресту 🕚
16	того желъта , на знму , ндекнязь
17	ярославъ въ володнмнрь 🦻 н оттолъ нде въ
18	орду 🔹 а в новъгородъ оставн Андръя
19	воротнілавнуа · а пльсковнує-

150.2

1 МЪ ДАСТЬ КНЯЗЯ АНГУСТА ·

2	Клъто √ 🖓 🕂 бою померче солнце въ 🔆
3	недњлю поста средњ утра н пакъј
4	наполинся – н радн бъіхомъ – того же
5	лѣта поставн церковь святого савъі
6	федоръ хотовнуб – поставнша же н
7	другую церковь козмъі н демьяна на
8	холопьн улнцн
9	Влъто 🙀 🐨 ш- преставнся князь великън
10	новгородьскъгн ярославъ ярославнуь в
11	татаръхъ , н положнша н въ тфърн у
12	(вятою козмъі н демьяна – н прнсла
13	дмнтрнн князь послъг своя в новъгород с
14	поклономь , хотя (ъстн в новъгородъ · а
15	васнлння рославнуь такоже присла с
16	ПОКЛОНОМЬ У ХОТЯ (В(ТН НА (ТОЛВ · Н
17	(таша обон послъј на ярославлн дворъ ·
18	новгородци же съ посадникомь павшею
19	яшася по дмнтрня н послаша по него · того
20	же лъта прнъха князь дмнтрнн
21	александровну в новъгород и съде на
22	столъ мъсяца октября въ 👾

1	мъсяца априля йни в суботу великую , въ
2	Га – час ночн – загоръся на варяжьскон
3	улнцн н створнся горе велнко по
4	нашнмъ гръхомъ въздвнжеся буря с
5	внхромъ · н тако бъість снленъ огнь
6	вборућ у кто у мало уто похватнећ у
7	вълбъжа нуъ своего двора 🦻 а нное все огнь
8	вся – н вержеся огнь но нъмечьского двора
9	в неревьскъгн конець 🦻 Загоръся на
10	Холопьн улнцн , а тамо того (нлиње огнь ,
11	а неревляне на онон сторонъ 🔹 а мостъ
12	велнкъін огнь заялъ · н тако створнся
13	Пагуба велнка · олна на (вѣтѣ богъ н
14	добрнн людн уяша · а Злнн человъцн
15	падоша на грабежн – что въ церквахъ ,
16	все разграбнша [,] бога не боячеся · а
17	въдуче казнь божню у в покаяння мъсто
18	горшее зло створнша · въ святомь нванъ
19	надъ товаромь сторожа убнша · а въ
20	(БЯТ0-

1	мь яковъ (торожь (горъ · на торговомъ
2	полу ві церквни сгоръ і иконъ не всъхъ
3	У(ПѣША ВЪІНО(НТН У НН КННГ У А ВЪ
4	Хрнстовъ церквн нъколнко головъ сгоръ н
5	два попа сгоръша – в неревьскомь концн
6	🗇 церквни сгоръ и многа узорочья въ
7	Церквахъ , н мужь добръ сгоръ елефърнн
8	лазоревнуь · н бъість заутра печаль н
9	(ТТОВАННЕ В РАДОСТН МТСТО · ТО ЖЕ ВСЕ
10	БЪІСТЬ ГРЖХЪ ДЖЛЯ НАШНХЪ – СЪБЪІСТСЯ
11	пророчество нсаня пророка 🕠 еже рече 🕚
12	преложено праздникъј ваша въ плач 🦻 и
13	нгрнща ваша в (Ѣтованне) да бъіхом (я
14	осталн от улобъ свонхъ – твоя бо есть 🦻
15	ГО(ПОДН [,] власть казннтн н пакъю
16	мнловатн · Казннвъ · Господн ·
17	помнлун нъј – того же лъта мъсяца маня

18	·КВ· НА ПАМЯТЬ (ВЯТОГО МУЧЕННКА
19	васнлнска у в пяток 🗒 медълн по пасцъ у
20	въ ⁻ 7 час дин ["] преставнся архнепнскопъ
21	новгородскъзн клнментъ 🔸 бъзвъ въ
22	єпнскопнн лът кг н по-

	102.1
1	ложенъ бъість въ прнтворъ святъія софня
2	от владъгчня двора архнмандрнтомъ
3	кюрнломь н всемн нгуменъј н всемь
4	ерънскъјмь унномь и посадинкомь
5	андръемь и всъми новгородци · того же
6	лѣта преставнся довмонтъ 🕠 князь
7	пльсковьскъгн 🤊 много пострадавъ За
8	(вятую софью и за святую тронцю · по
9	Преставленни же климонтовъ
10	новгородцн [,] много гадавше с
11	посадникомь андржемь У възлюбиша
12	всн богомь назнаменана мужа добра н
13	(мърена феоктнста 🦻 нгумена святого
14	благовъщення · н съзвоннвше въче у
15	(вятон софьн) князь борнсъ Андръевну со
16	всъмн новгородци въведоша его с
17	ПОКЛОНОМЬ –> Н ПОСАДНША Н ВЪ ВЛАДЪІЧНН
18	дворѣ , донде увъдають , кдъ
19	мнтрополнт ·
20	Влъто 🙀 ž н прнъха максим
21	мнтрополнтъ в новъгородъ – н
22	ростовьскъгн епнскопъ семенъ – н
23	Τφτρικδι-

152.2

1	н «пнскопъ андрън – н поставнша
2	αρχμεπμικόπα μόκγγορόχν φεόκτμιτα ·
3	ХНАМЕНАША ЕГО ВЪ ЦЕРКВН СВЯТОЮ БОРНСА Н
4	ГЛЪБА У МЪСЯЦА НЮЛЯ КО ТОГО ЖЕ МЪСЯЦА
5	н поставнша (го въ святон софън [,] на
6	ПАМЯТЬ (ВЯТОЮ АПОСТОЛУ ПЕТРА Н ПАВЛА ·
7	н бъість радость новугороду о своємь
8	ВЛАДЪЩЪ ТОГО ЖЕЛЪТА У ВЕСНЪ У ПОГОРЪ
9	новъін торгъ · тоъ же веснъї заложнша
10	ЦЕРКОВЬ КАМЕНУ СВЯТОГО МНХАНЛА НА
11	мнханловъ улнцн 🔹 того желъта
12	срубнша 🗔 церквн святъля богороднца в
13	манастъюрн въ Звърницн , н святого
14	лазоря 🦻 н святого дмнтрня на боянн
15	УЛКѢ 'Н (ВЯТОЮ БОРН(А Н ГЛѢБА NA
16	подолѣ · того же лѣта прндоша нӡъ
17	Заморня (вън в снлъ велнцъ в неву ·
18	прнведоша нуъ своен землн мастеръі , ну
19	велнкаго рнма от папъі мастеръ
20	прнведоша нарочнтъ , поставнша
21	городъ надъ невою у на усть охтъ ръкът у
22	Н

1	утверднша твердостню несказаньною ,
2	поставнша в немь порокъј ,
3	ПОХВАЛНВШЕСЯ ОКАНЬННН У НАРЕКОША ЕГО
4	вънець Zeмлн бъ бо с ннмн намъстинкъ
5	КОРОЛЕВЪ У НМЕНЕМЬ МАСКАЛКА · Н
6	посаднеше в немь мужн нарочнтъїн с

7	во;водою (тън;мъ н отъндоша · князю
8	велнкому тогда не будущю в
9	новъгородъ
10	Влъто 🙀 в шн н приде киязь великън
11	АНДРЪН (ПОЛКЪІ ННЗОВЬ(КЪІМН) Н НДЕ (
12	новгородин къ городу тому , н
13	прнступнша к городу 🕠 мъсяца мая 🖬
14	на память (вятого патрнкня [,] въ пяток
15	пред Сшествнем святого духа , н
16	потягнуша кръпко – силою святъія софья н
17	помощью (вятою борнса н глъба твердость
18	та нн во чтоже бъість 🦻 за въісокоумье
19	нхъ – Зане всуе трудъ нхъ безъ божня
20	ПОВЕЛЪННЯ · ГРАД ВЗЯТ БЪІСТЬ · ОВЪІХЪ
21	нубнша н нсъкоша ,
	)
	, 153.2
1	, 153.2
	, 153.2 а ннъіхъ нзвязавше поведоша с города – а
1	, а ннъїхъ нзвязавше поведоша с города , а град запалнша н розгребоша · а покон ,
1 2	' А ннъїхъ нзвязавше поведоша с города , а град запалнша н розгребоша · а покон , господн , въ царствнн своем душа
1 2 3	153.2 а ннъїхъ нзвязавше поведоша с города , а град запалнша н розгребоша · а покон , господн , въ царствнн своем душа тъхъ , нже у города того головъї своя
1 2 3 4	153.2 а ннъїхъ нзвязавше поведоша с города , а град запалнша н розгребоша · а покон , господн , въ царствни своем душа тъхъ , нже у города того головъї своя положнша за святую софью ·
1 2 3 4 5	153.2 а ннъщъ ндвядавше поведоша с города , а град дапалнша н родгребоша · а покон , господн , въ царствни своем душа тъдъ , нже у города того головъј своя положнша да святую софью · В лъто ; ёчит даложнша город каменъ
1 2 3 4 5 6	153.2 а ннъїхъ нзвязавше поведоша с города , а град запалнша н розгребоша · а покон , господн , въ царствни своем душа тъхъ , нже у города того головъї своя положнша за святую софью ·
1 2 3 4 5 6 7	153.2 а ннъїхъ ндвядавше поведоша с города , а град дапалнша н родгребоша · а покон , господн , въ царствнн своем душа тъхъ , нже у города того головъй своя положнша да святую софью · В лъто ўзімі· даложнша город каменъ новугороду · того же лъта даложнша
1 2 3 4 5 6 7 8	153.2 А ННЪІХЪ НЗВЯЗАВШЕ ПОВЕДОША С ГОРОДА , А ГРАД ЗАПАЛНША Н РОЗГРЕБОША · А ПОКОН , ГОСПОДН , ВЪ ЦАРСТВНН СВОЕМ ДУША ТВХЪ , НЖЕ У ГОРОДА ТОГО ГОЛОВЪІ СВОЯ ПОЛОЖНША ЗА СВЯТУЮ СОФЬЮ · В ЛВТО ў Э́Ш́Г ЗАЛОЖНША ГОРОД КАМЕНЪ НОВУГОРОДУ · ТОГО ЖЕ ЛВТА ЗАЛОЖНША ЦЕРКОВЬ КАМЕНУ СВЯТОЮ БОРНСА Н ГЛВБА ,
1 2 4 5 7 8 9	153.2 А ННЪІХЪ НЗВЯЗАВШЕ ПОВЕДОША С ГОРОДА , А ГРАД ЗАПАЛНША Н РОЗГРЕБОША · А ПОКОН , ГОСПОДН , ВЪ ЦАРСТВНН СВОЕМ ДУША ТВХЪ , НЖЕ У ГОРОДА ТОГО ГОЛОВЪІ СВОЯ ПОЛОЖНША ЗА СВЯТУЮ СОФЬЮ · В ЛЪТО ; 2000 ЗАЛОЖНША ГОРОД КАМЕНЪ НОВУГОРОДУ · ТОГО ЖЕ ЛЪТА ЗАЛОЖНША ЦЕРКОВЬ КАМЕНУ СВЯТОЮ БОРНСА Н ГЛЪБА , КОТОРАЯ ПОРЮШНЛАСЯ · ТОГО ЖЕ ЛЪТА
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	153.2 Α ΗΝЪΙΧЪ ΗζΒЯζΑΒШΕ ΠΟΒΕДΟШΑ (ΓΟΡΟДΑ , Α ΓΡΑД ΖΑΠΑΛΗШΑ Η ΡΟΖΓΡΕΤΟШΑ · Α ΠΟΚΟΗ , ΓΟ(ΠΟΔΗ , ΒЪ ЦΑΡ(ΤΒΗΗ (ΒΟΕΜ ΔΥШΑ ΤΈΧЪ , ΗЖΕ Υ ΓΟΡΟДΑ ΤΟΓΟ ΓΟΛΟΒЪΙ (ΒΟЯ ΠΟΛΟЖΗШΑ ΖΑ (ΒЯΤΥЮ (ΟΦЬЮ · Β ΛΈΤΟ [*] * ³ [*] ^{*****} ΖΑΛΟЖΗШΑ ΓΟΡΟД ΚΑΜΕΝЪ ΝΟΒΥΓΟΡΟΔΥ · ΤΟΓΟ ЖΕ ΛΈΤΑ ΖΑΛΟЖΗШΑ ЦЕРКОВЬ КАМЕНУ (ВЯТОЮ БОРНСА Η ΓΛΈΓΑ , КОТОРАЯ ПОРЮШНЛАСЯ · ΤΟΓΟ ЖЕ ЛΈΤΑ ΠΟ(ЪІЛОША ПО(ЛЪІ ΖΑ ΜΟΡΕ Β ДОНЬСКУЮ
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11	153.2 Α ΗΝЪΊΧЪ ΗΖΒЯΖΑΒЩΕ ΠΟΒΕДΟЩΑ (ΓΟΡΟΔΑ , Α ΓΡΑΔ ΖΑΠΑΛΗЩΑ Η ΡΟΖΓΡΕΒΟЩΑ · Α ΠΟΚΟΗ , ΓΟ(ΠΟΔΗ , ΒЪ ЦАР(ТВНΗ (ΒΟΕΜ ΔΥЩΑ ΤΈΧЪ , ΗЖΕ Υ ΓΟΡΟΔΑ ΤΟΓΟ ΓΟΛΟΒЪΙ (ΒΟЯ ΠΟΛΟЖΗЩΑ ΖΑ (ΒЯΤΥЮ СОФЬЮ Β ΛΈΤΟ ΞΞΨΤ ΖΑΛΟЖΗЩΑ ΓΟΡΟΔ ΚΑΜΕΝЪ ΝΟΒΥΓΟΡΟΔΥ · ΤΟΓΟ ЖΕ ΛΈΤΑ ΖΑΛΟЖΗЩΑ ЦЕРКОВЬ КАМЕНУ (ВЯТОЮ БОРНСА Η ΓΛΈΒΑ , КОТОРАЯ ПОРЮШНЛАСЯ · ΤΟΓΟ ЖЕ ЛΈΤΑ ΠΟ(ЪІЛОЩА ПОСЛЪІ ΖΑ ΜΟΡΕ Β ΔΟΝЬ(КУЮ ΖΕΜΛЮ , Η ΠΡΗΒΕΖΟЩΑ ΜΗΡЪ ΔΟΚΟΝΥΑΒЩΕ

 13
 андрън в татаръі · того же лъта

 14
 свершнша церковь святого мнханла на

 15
 мнханловъ улнцн ·

 16
 В лъто 🐺зийаг отъяша посадинуъство у

ΤŪ	BABIU ************************************
17	семена клнмовнуа н даша брату его
18	АНДРВЮ ОГО ЖЕЛВТА СРУБНША Д
19	Церквн деревянъг святого георгня в
20	торгу , н святого нвана ншкову , н
21	(ВЯТОГО КОЗМЪІ Н ДЕМЬ-

1	яна на холопнн улнцн 🤊 н святого георгня
2	на борьковъ улнцн · в то же лъто · на
3	ZHMY , БЪІСТЬ ZHMA ТЕПЛА , НЕ БЪІСТЬ
4	(нъга чересъ всю знму – н не добъша людн
5	ХЛЪБА – Н БЪІСТЬ ДОРОГОВЬ ВЕЛНКА – ТУГА
6	ВЕЛНКА Н ПЕЧАЛЬ ЛЮДЕМЪ — NO NE ОТЧАЕМЪСЯ
7	мнлостн твоєя · кажа › господн ›
8	накажн > а смертн не предан · аще бо
9	сгръшнхомъ , но тебе не отступнхомъ .
10	КАЗИНВЪ – ПОМНЛУН – ГОСПОДН
11	У£ЛОВѢКОЛЮБУЕ У NE ПО НАШНМЪ ДѢЛОМЪ
12	ZNЪIMЪ → № ПО (ВОЕН ВЕЛНЦЪН МНЛОСТН · ТЪІ
13	есн богъ нашь развъ тебе нного бога не
14	Знаємъ ·
15	Влъто 🙀 🐨 🖬 преставнся велнкъгн князь
16	андрѣн александровну у внук велнкого
17	ярослава , мъсяца нюля бку на память
18	(вятого пантелънмона , пострнгъся въ
19	(кнму) н положенъ бъість на городци – а
20	Бояре его жхаша во тфърб – н

1	сопростася два князя о велнкое княжение –
2	мнханло ярославну тфърьскъгн н юрьн
3	ДАННЛОВНУ МОСКОВЬСКЪН – Н ПОНДОША ВЪ
4	орду оба • н много бъість замятнн
5	суждальскон демлн во встах градтах · А
6	в новъгород вослаша тфърнчн
7	намѣ(тннкъј мнханловъј (нлою) у н не
8	прняша нхъ , но́ ндоша новгородцн в
9	торжекъ блюстъ торжку 🦻 н совкупнша
10	Βί και το προτήθη το τα και το προτήθη το προτήθου το προτήθου το ποιούστο τη προτήθηση τη προστάστη τη προστ
11	послъ́і у розътхашася у докончавше до
12	приъзда киязии
13	Κ΄ΛΤΤΟ 👔 🐨 Γι ΠΟΥΤΑΒΗ (ΕΜΕΝΣ ΚΛΗΜΟΒΗΥ
14	церковь камену на воротъхъ от
15	Прусьскон улнцн – того же лъта дълаша
16	MO(ΤЪ NOBЪ Υ Єρέ(Ъ ВОЛХОВЪ ТОГО ЖЕ ЛѢТА
17	священа бъість церкъї святою мученнку
18	БОРНСА Н ГЛЪБА ВЕЛНКЪІМЪ СВЯЩЕННЕМЬ
19	архнепнскопомь новго-

1	родьскъімь фектнетомь [,] мъсяца
2	ДЕКАБРЯ 😽 НА ЗАЧАТЬЕ (ВЯТЪІЯ АННЪІ) ВЪ
3	державу хрнстолюбнваго князя
4	мнханла
5	Λττα ένω μι
6	Λτα 28.00.61
7	Влъто 🙀 бой в съдекиять великън
8	мнханло ярославнуь , внукъ велнкого
9	ярослава всеволоднуа 🦻 въ новъгородъ на
10	(толѣ) в недѣлю) на сборъ (вятъіхъ
11	отець ХЛ нже в халкндонъ того же
12	лѣта , на знму , въінде архнепнскопъ
13	фектнетъ нуъ владъгуня двора , своего
14	дъля нездоровня 🦻 благословнеъ
15	новъгородъ – н нде в манастъюрь къ
16	благовъщенню святъія богороднца 🦻
17	НЗВОЛНВЪ МОЛЧАНЬНОЕ ЖНТНЕ ·
18	новгородци же вси съ игуменъј и со всъмъ
19	ерънскъімь чниомь възлюбнша богомь
20	нзбрана н святою софьею отца его
21	ДУХОВНАГО ДАВЪІДА У Н СЪ ЧЕСТЬЮ
22	посаднша н въ владъгунн дворъ ,

1	а фектнстъ благословн его въ свое мъсто 🦻
2	н послаша (го к мнтрополнту ставнтъся ·
3	ТОГО ЖЕ ЛѢТА ЯКНМОВАЯ (ТОЛБОВНУА
4	поставн церковь камену на княжн дворъ
5	квятыхъотець тні нже в инкни
6	ΚΛΈΤΟ 🐺 🐨 Ψ΄ΖΙ ΠΟΙΤΑΒΛΕΝΣ ΕΣΙΙΤΕ ΒΣ
7	володнмнрн архнепнскопъ новугороду
8	давъідъ петромь мнтрополнтомь 🦻
9	мъсяца нюня 🔆 на память святого
10	ннкандра [,] н прнде в новъгород мъсяца
11	нюля ҡ на нльниъ день 🤊 н срътоша н
12	нгуменн н попове н всь новъгород съ
13	ЧЕСТЬЮ СЪ КРЕСТЪІ У Н ПОСАДНША Н НА СТОЛѢ ·
14	н радн бъша новгородци своему
15	владъщъ того желъта – на знму –
16	даша посадинуьство мнханлу
17	ПАВШНИНУЮ ·

18	Влъто 🚎 🐨 Ті ходнша новгородци в
19	ЛОДЬЯХЪ Н В ЛОНВАХЪ ВЪ ОЗЕРО 🦻 Н НДОША В
20	ръку узьерву , н срубнша городъ на
21	ПОРОЗЋ НОВЪ 🔸 ВЕТХЪІН СМЕТАВШЕ — ТОГО ЖЕ
22	лъта поставн церковь камену на коло-

1	мцахъ архнмандрнт кюрнлъ успънне
2	(вятъія богороднца – а другую камену
3	поставнша церковь на дубенкъ покров
4	(вятъія богороднца 🔸 стяжаннемь раба
5	БОЖНЯ ОЛОННЯ МИНХА • ТОГО ЖЕЛВТА • НА
6	ЗНМУ – ГРАБНША (ЕЛА ОКОЛО НОВАГОРОДА –
7	тон же зныт преставнся архнепнскопъ
8	новгородскъзн фектнетъ 🦻 мъсяца
9	декабря БГ на память (вятыхъ
10	мученик й иже въ критъ – и положенъ
11	бъість въ церквн 🔸 в манастъірн (вятъія
12	Богородица благовъщения 🦻 честно
13	встмь (ртнскъим унномь
14	Клъто 🙀 🐨 🗰 ходнша новгородин
15	вонною на нъмецьскую землю за море на
16	емь съ княземь дмнтрнемь
17	романовнчемь , н переъхавше море ,
18	взяша первое купецьскую ръку 🔸 села
19	ПОЖГОША У Н ГОЛОВЪІ ПОНМАША У А (КОТЪ
20	н(ѣкоша · н тү убненъ бълсть
21	костянтниъ , нльниъ (зинъ
22	(таннмнровнуа , в загонъ . Потомь взя-

156.2

1	ша черную ръку всю , н тако по чернон
2	прндоша к городу ванаю 🦻 н взяша город 🦻
3	н пожгоша – а нъмцн възбъгоша на
4	дътниець · бяше бо мъсто велмн силио ,
5	твердо , на каменн въ1004ъ , не нмъя
6	прнступа нноткуду же – н сослаша с
7	поклономь , просяще мнра · новгородин
8	жемнра недаша · н стояша Гг· дин н Гг·
9	NOYH У ВОЛОСТЬ ТРУЧЕ У СЕЛА ВЕЛНКАЯ
10	пожгоша 🔹 обнање все потравнша 🔹 а
11	(кота не оставнша нн рога · н потомь
12	ндуче – взяша кавгалу ръку н перну
13	ръку , н въіндоша на море , н прндоша
14	Здоровн всн в новъгородъ тон же веснъг ,
15	мая 둯 в ночь , загоръся на яневъ улнцн ,
16	н (горъдворовъбедъ 🐨 м аголовъсгоръ
17	·7; н потомьнюня ·кн в ночь , загоръся на
18	розважн улнцн глъбовъ дворъ , н по-

1	горъконець неревьскътн 🗴 съмо до гребли 🦻
2	а съмо н за борькову улнцю 🛛 н сгоръ
3	церковь святою козмъг и демьяна 🕖 и
4	другая (вятого савъј 🔸 н четъюрндесят
5	церковь огоръ 🔹 н домове добрни 🕐 о 🦻 горе 🦻
6	Братне – лютъ бяше пожаръ – с вътромь н
7	внхромь , а злнн человъцн н недобрнн ,
8	БОГА НЕ БОЯЧЕСЯ У ВНДЯЩЕ ЛЮДЕМЪ ПОГЪІБЕЛЬ У
9	ПОГРАБНША ЧЮЖАЯ НМЪ́ННЯ · ПОТОМЬ НЮЛЯ
10	781° в ночь » загоръся на нльниъ улнци » н
11	ту такоже бъість лютъ пожаръ 🦻 внуромь

12	набор зъ · тръскомь · н погоръ торгъ · н
13	домове по рогатнию 🦻 а церквни сгоръ
14	деревянъјхъ 🤕 святого дмнтрня н святого
15	ГЕОРГНЯ Н СВЯТОЮ БОРНСА Н ГЛЪБА У Н СВЯТОГО
16	нвана ншкова у н (вятъія катерннъі у н
17	святого прокопья и христова – а каменъіхъ
18	78 огорњ 77 варяжыская а оканынни
19	ЧЕЛОВЪЦН У ТАКОЖЕ БОГА НЕ БОЯЩЕСЯ У

того же

1	
1	ин суда божня помияще , ин жалующе
2	(воея братья) пограбнша чюжая нмъння ·
3	ВЪЗДАЖЬ НМЪ У ГОСПОДН У ПО ДЪЛОМЪ НХЪ ·
4	ЛѢТА ОТЪЯША ПО(АДННЧЬ(ТВО У МНХАНЛА
5	Н ДАША (ЕМЕНУ КЛНМОВНУЮ · ТОГО ЖЕ ЛѢТА
6	архнепнскопъ давъідъ поставн церковь
7	камену на воротъхъ от неревьского конца
8	(вятого володнмнра
9	Влъто 🙀 бык затратнся князь
10	мнханло к новугороду н намъстинкъ
11	(КОЯ ВЪІВЕДЕ – НЕ ПУСТЯ ОБНАЬЯ В
12	новъгород – а торжекъ дая н бъжнун н всю
13	ВОЛОСТЬ — Н НДЕ ВЛАДЪІКА ДАВЪІДЪ ВО
14	τφτρь Βείντ , Βροίπγτεε , Η Δοκομγα
15	мнръ · князь ворота отворн · а
16	намъстинкъј своя присла в новъгородъ
17	ТОГО ЖЕ ЛѢТА ВЛАДЪІКА ДАВЪІДЪ ЗАЛОЖН
18	церковь камену в неревьскомь концн 🦻 на
19	своемь дворнщн 🦻 во нмя святого отца
20	инколъ

158.1

1	Κλάτο 🐺 έω κα καιάχα ποι αдникъ
2	ЛАДОЖЬ(КЪІН (ЛАДОЖАНЪІ ВЪ ВОННУ – Н ПО
3	гръхомъ нашнмъ нзъъхаша нъмцн
4	ЛАДОГУ Н ПОЖГОША · ТОГО ЖЕ ЛВТА (ВЯЩЕНА
5	бъість церкъі каменая святого ннколъі в
6	неревьскомь концн • юже созда
7	архнепнскопъ давъідъ 🦻 н створн в нен
8	вседеньную службу · н черньци совъкупи ·
9	Влъто 🙀 бийкв нубнша коръла городчанъ
10	кто бълъ русн в коръльскомь городкъ , н
11	въведоша к собъ нъмець – новгородин же с
12	намѣстннкомь федоромь ндоша на ннхъ 🦻
13	н передашася коръла 🦻 н нубнша
14	новгородин нъмець н корълу
15	перевътннковъ · того же лъта прнъха
16	федоръ ржевьскъїн в новъгород от князя
17	юрья (москвъј) и изънма намъстникъј
18	мнханловъј , н держаша нхъ въ
19	владъгчин дворъ , а новго-

1	родци с княземь федоромь пондоша на
2	волгу · н въінде князь дмнтрнн
3	мнханловну (о тфѣрн н (та об ону сторону
4	волгъј у н тако стояша н до замороза у а
5	мнханлу князю тогда (ущю въ ордъ –
6	посемь докончаша съ дмнтрнемь мнръ 🦻
7	н оттолѣ послаша по князя юрья на москву 🦻
8	на всен волн новгородскон · а самн
9	възвратншася в новъгород – тон же знмъг ,

10	пред велнкъімь заговъннемь 🔸 прнъха
11	князь юрьн в новъгород на столъ съ
12	братомь афанасьємь — н радн бъіша
13	новгородин своєму хотънню · тон же знмъ
14	ХЛЖБЪ БЯШЕ ДОРОГЪ В НОВЖГОРОДЖ – А ВЪ
15	пльсковъ почалн бяху грабнтн недобрнн
16	людне села н дворъі в городъ н клътн на
17	ГОРОДЪ – Н НЗЕНША НХЪ ПЛЬ(КОВНЧН (Ъ – М
18	ЧЕЛОВЪКЪ · Н ПОТОМЬ БЪКТЬ ТНХО ·
19	Влъто 🕌 тонде князь великън

1	юрьн ну новагорода , позванъ въ орду от
2	цесаря , марта Fer в суботу лазореву ,
3	ОСТАВНВЪ В НОВЪГОРОДЪ БРАТА (ВОЕГО
4	афанасья — того желъта пондекнязь
5	мнханло нуъ ордъі в русь 🦻 ведъін с собою
6	татаръі 🧳 оканьнаго тантемеря 🕢
7	услъгшавше же новгородин съ к'нячемь
8	афанасьемь – нундоша к торжку н
9	Πρέδδιμα τν (δ 😨 Νέζταλι, κά(τι
10	перенмаюче – тогда же понде князь
11	МНХАНЛО СО ВСЕЮ ИНЗОВЬСКОЮ ЗЕМЛЕЮ Н С
12	татаръі к торжку – новгородин же съ
13	кияземь афанасьемь н с новоторжцн
14	нзндоша протнку на поле – бъість же то
15	попущеннемь божнемь – съступнвшема
16	БО (Я ПОЛКОМА ОБѢМА У БЪІ(ТЬ (Ѣ¥А ZЛА У Н
17	створнся немало зла 🔸 нзбнша много
18	добръіхъ муж и бояръ новгородскъіхъ –
19	ту уенша андръя клнмовнча , юрбя
20	мншнинча 🦻 мнханла павшнинча 🦻
21	(нлвана – тнмофъя андръянова (Ъіна
22	тъкяцьского ,

159.2

	109.2
1	онанью мелуева 🦻 офонаса романовнуа н
2	купець добръіхъ много – а ниъіхъ
3	новгородцевъ н новоторжьцевъ богъ
4	Вѣ(ТЬ — А НИНН 0(ТАНОКЪ ВБѣГОША В
5	город н затворншася в городъ с княземь
6	афанасьємь — н прнсла князь мнханло к
7	новгородцемъ в торжекъ – възданте мн
8	княтя афанасья н федора жревьского , а
9	я 7 ъ с вамн мнръ докончаю – н рекоша
10	новгородци · не въздаемъ афанасья · но
11	нумремъ всн честно за святую софью · н
12	Прнсла князь мнханло опять · въіданте
13	мн федора жревьского · н не хотъвше
14	ВЪІДАНТН У ПО NEBOAH ВЪІДАША EГО У Н NA
15	собъ докончаша грнвенъ серебра – н
16	докончаша мнръ н крестъ цъловаша – н
17	по мнру князь мнханло прнзва к собъ
18	князя афанасья н бояръі новгородьскъін 🦻
19	н нуънма нхъ , н посла на тфърь в талн ,
20	а останокъ люднн в городѣ нача
21	продаятн ,

1	КОЛНКО КОГО (ТАНЕТЬ – А (НАСТЬ ОТЪНМА У
2	всъхъ · а бон бъість мъсяца февраря 🗇 на
3	святого мученнка харлампня – н посла

4	КНЯХЬ МНХАНЛО НАМФСТННКЪГ (ВОЯ В
5	новъгород , а посадинуъство даша
6	семену клнмовную
7	Влъто 🙀 бъйка въндоша намъстинци
8	мнханловъі ну новагорода 🦻 н понде князь
9	мнханло к новугороду со всею инзовьскою
10	ZEMЛEЮ · А НОВГОРОДЦН УЧНИНША ОСТРОГЪ
11	около города по объ сторонъ 🔸 н сондеся вся
12	волость новгородская · пльсковнун ›
13	ладожане , рушане , корћла , нжера ,
14	вожане · Князь же мнханло · не дошедъ
15	города , ста въ устьянъхъ · н тако мнра
16	не возма понде проче не успъвъ
17	инчтоже · но болшюю рану воспрннмъ ·
18	възвратнвше бо (я въспять , Заблуднша
19	въ озеръхъ н в болотъхъ · н начаша
20	меретн гладомь у ядяху же н конниу у а
21	(HA-

1	(ть (вою пожгоша) а нное пометаша · н
2	прндоша пъшн в домъј (воя – прннмше
3	рану немалу – того же лъта – еще не
4	дошедшю княтю мнханлу до города 🦻 яша
5	нгната бъ(ка – и биша и на въчи – и
6	(ВЕРГОША Н С МОСТА ВЪ ВОЛХОВЪ – ТВОРЯХУТЬ
7	бо его перевътъ державша к мнханлу · а
8	БОГЪ ТО ВѢ(ТЬ – ТОГДА Ж€ Н ДАННЛЪКО
9	пнецевъ убъенъ бъесть на рлн от своего
10	Холопа · обалднаъ ео «Го еяше к
11	горожаномъ – тако река – посъглалъ мя с
12	грамотамн къ мнханлу князю
13	Влъто 🙀 бийке послаша новгородин
14	владъіку давъіда къ князю мнханлу с
15	молбою у просяще на окупъбратьн своен у
16	КТО У КНЯХЯ В ТАЛЕХЪ · Н НЕ ПОСЛУША ЕГО
17	князь · того же лъта прнходнша нъмцн
18	въ озеро ладожьское н побнша много
19	обоннжыскъцхъ купець
20	Влъто 🙀 бите ходнша новгородин
21	вонною за море ,

1	в полную ръку – н много воєваша – н
2	вдяша людеревъ город сумьского княдя н
3	пнскупль – н прндоша в новъгород всн
4	ZД0р0вн — Т0Г0 жё лѣта въінде княzь
5	Келикъјн юрби изъ ордъј с татаръј и со
6	всею инзовьскою землею 🦻 н понде ко
7	тфърн на князя мнханла – н – приславъ
8	телебугу » позва новгородци « н онн »
9	прнъхавше в торжекъ , н докончнша съ
10	КНЯЗЕМЬ МНХАНЛОМЬ У КАКО НЕ
11	ВЪСТУПАТНСЯ NH ПО ОДННОМЬ · ПОНЕЖЕ НЕ
12	въдяху князя юрья У кдъ (сть У н придоша
13	пакъі в новъгород – княчю же юрью
14	прншедшю с полкъј близь тфъри за 🗔
15	верстъ , н ту вънде на нь князь
16	мнханло (о тфърн у н (ъступншася у н
17	БЪІСТЬ (ѢҰА ҲЛА У МНОГО ПАДЕ ГОЛОВЪ О
18	князн юрьн · а брата (го борнса н
19	княгъіню юрьєву яша н прнведоша во

 20
 тфърь
 тамо ю н смертн предаша
 а

 21
 самъ прнбъжа в новъгородъ
 н позва

 22
 новго

161.2

	101.2
1	родцевъ съ собою , н ндоша с ннм всь
2	новъгородъ н пльсковъ , понмше
3	владъіку давъіда (ъ (обою — н
4	прншедше на волгу 🦻 н докончаша (
5	мнханломь княземь мнръ 🕠 како нтн въ
6	орду объма 🔸 а брата юрьева н княгъіню
7	пустнтн – н прндоша новгородцн всн в
8	новъгород 🔸 весиъ сущн 🕔 а князь юрьн
9	нде на москву и оттолъ въ орду
10	Влъто 🙀 🐨 🐨 Кустурани страт с корат с корат в корат с корат с корат с корат с корат с корат с с с с с с с с с с с с с с с с с с с
11	тфърьского мнханла 🦻 а велнкое
12	княженне дасть юрью У натына
13	мнханлова костянтнна н бояръі (го · н
14	прнсла киязь юрьн в новъгород брата
15	афанасья ·
16	Влъто 🙀 🖥 🗰 кну ходн князь юрьн ратью на
17	рязань на князя нвана рязаньского , н
18	докончаша мнръ ·
19	Влъто 🙀 🕏 🗤 к 🔶 ходн князь юрьн ратью на
20	дмнтрня мнханловнча тфѣрь(кого н
21	прнде в переяславль с полібъі — н ту прніла
22	князь дмнтрнн владъку тфърьского ,
23	Н ДОКОНЧА-

162.1

1	ша мнръ на дву тъісячю серебра 🔸 а
2	княження велнкаго дмнтрню не
3	подънматн – того желъта – мъсяца
4	нюня Ке бъість знаменне въ солици пред
5	объднею чисту сущю небу внезапу
6	померче солнце яко на час у н бъість яко
7	мъсяць 👎 ночнн – н тма бъість яко в
8	ХНМИЮЮ НОЧЬ , Н ПАКЪІ НАПОЛИНСЯ ПО
9	малу · нраднбъіхом ·
10	Влъто 🗼 🖥 🖬 л придекиять юрьи в
11	новъгород – позванъ новгородин – н
12	ПОВЕЛЬ ПОРОКЪІ УНИНТН ГОГДА ЖЕ
13	прнходнша нъмцн ратью къ
14	коръльскому городку и не взяша его того
15	же лъта понде князь велнкъїн юрьн с
16	новгородин къ вълбору 🦻 городу
17	нъмецьскому нбншан 3° пороковъ ,
18	твердъ бо бъ 🦻 н нубнша много нъмець в
19	ГОРОДѢ – А ННЪІХЪ НЗВѢШАША – А ННЪІХЪ
20	на ннуъ поведоша · н стоявше мъсяць ·
21	прнступнша н не взяша его у но за гръхъ
22	наша нъколнко муж добръїхъ паде

1	того же лъта преставнся князь
2	афанаснн – братъ юрьевъ – пострнгъся в
3	черньцн · н положнша н у святого спаса на
4	городнщн 🔹 того же лъта ходн князь
5	дмнтрнн мнханловнуь въ орду , н
6	ПОДЪЯ ВЕЛНКОЕ КНЯЖЕННЕ – ТОГО ЖЕ ЛВТА
7	прнходн в русь посолъ снленъ нуъ ордъг 🦻
8	нменемь ахмъілъ , н много створн

9 ПАКОСТН ПО ИНЗОВЬСКОН ЗЕМЛН , МНОГО 10 постче христьянъ , а ниъіх поведе въ 11 орду · князь же юрьн прншедъ от вълбора , 12 н понде на ннуъ , много молнвъ 13 новгородци , а бъща и проводили · и 14 бълешю сму на урдомъ , н ту князь 15 александръ мнханловнуь со тфърн 16 нападе на нь 🦻 да князь юрьн самъ убъжа 17 в малѣ н вбѣжа въ пль(ковъ) а товаръ 18 его всь разграбнша у а въ пльсковъ бяще 19 ЛНТОВЬ(КЪІН КНЯЗЬ ДАВЪІДКО · Н ОТТОЛЪ 20 призваша и новгородци по крестному цълованню · 21

163.1

 1
 Влъто ÷ № № Ла
 Ходнша новгородин (ъ

 2
 княземь юрьемь н поставнша город на

 3
 усть невъї , на оръховомь островъ . ту же

 4
 прнъхавше послъї велнкъї от свънскаго

 5
 короля н докончаша мнръ въчнъїн съ

 6
 княземь н с новъїмьгородомь по старон

 7
 заратншася пошлниъ . устьюжане того же лъта

 ковгородин воеваша лнтв

8 ловоть бнша нутнымаща я уловгородцевъ а н нинн угоннша убъжаща ну

9	на юргу , нограбнша нхъ .
10	Клъто 🙀 🕏 Wine ндоша новгородин с
11	княземь юрьемь на заволочье 🔸 н взяша
12	устьюгъ на щнтъ , н прндоша на двнич 🥠
13	н ту прислаша послъј киязи устьюжьскъји
14	къ князю н к новгородцемъ н докончаша
15	мнръ по старон пошлниъ – н прндоша
16	новгородци вси здорови ·

163.2

	100.2
1	а княчь юрьн понде въ орду нчъ заволочья
2	ПО КАМѢ рѢЦѢ · ТОГО ЖЕ ЛѢТА (ВЕ́РШНША
3	хрнстову камену церковь , н свяща ю
4	ВЛАДЪІКА ДАВЪІДЪ – ТОН ЖЕ ЗНМЪІ
5	преставнся архнепнскопъ новгородьскъгн
6	давъідъ , мъсяца февраря 👎 на память
7	(вятон мученнцн агафън – н положнша н
8	къ притворъ у (вятон софьн посторонь
9	клнмента · Тогда же (думавше
10	новгородин н нгуменн н попове н черньцн
11	н всь новъгород 🦻 възлюбнша всн богомь
12	назнаменана монсня [,] преже бъівша
13	архимандритомь у святого георгия 🦻
14	ПОТОМЬ ВЪІШЕЛЪ БЯШЕ ПО (ВОЕН ВОЛН КЪ
15	святон богороднцн на коломцн въ свон
16	манастърь – и възведоша и на стин – и
17	посаднша н въ владъгунн дворъ ,
18	дондеже позоветь его мнтрополнтъ –
19	Влъто 🙀 🐨 🖬 тг придеихъ ордъј князъ
20	олександръ мнханловнчь , н татарове с
21	инмь должинцн , н

1	много бъість тяготъі на ннзовьскон
2	ЗЕМЛН · ТОГО ЖЕ ЛВТА ПОВХА ВЛАДЪІКА
3	монсни к митрополиту ставитъся на

4	москву – н прнвезоша прн нем князя
5	велнкого юрья нуъ ордъј 🦻 съјна
6	даннлова , внука александрова , н
7	погребоша н мнтрополнтъ петръ н
8	архнепнскопъ монсни и тфърьскъзи
9	епнскопъ варсонофин и ростовъскъзи
10	епнскопъ прохоръ 🦻 рязаньскъгн епнскопъ
11	Грнгорнн , в суботу 🗛 поста · н плакася
12	его киять нванъ н всь народ плачемь
13	ВЕЛНКЪЇМ У ОТ МАЛА Н ДО ВЕЛНКА У УБНЛЪ
14	бо н бяше въ ордъ князь дмнтрнн
15	мнханловну безъ цесарева слова – не
16	добро же бъість н самому — еже бо стеть
17	ЧЕЛОВЪКЪ · ТОЖЕ Н ПОЖНЕТЬ ·
18	Κ λέτο 🖓 έωλα πρήτχα κ Νοκτγορόατ
19	поставленъ архнепнскопъ монснн , во
20	вторник на вербьной недъли – того же
21	лъта – мъсяца августа – кн. загоръся на
22	боянн улкъ , н погоръ до половниъі
23	рогатнцн – а славкова улнца от
24	дмнтрня (вятого н до поля н церкъг
25	(вятого клнмента сгоръ

1	того же лъта убн цесарь въ ордъ князя
2	дмнтрня мнханловнча тон же знмъ
3	преставнся мнтрополнтъ петръ всея русн
4	на москвъ – н положнша н въ церквн
5	(вятъія богороднца 🦻 юже самъ началъ
6	ЗДАТН КАМЕНУ · МОЛНТВАМН ЕГО У ГРОБА
7	ЕГО (ТВОРН БОГЪ УЮДЕСА — ТОГО ЖЕ ЛВТА
8	прнъхаша послъј ну лнтвъј – брат
9	Гѣднмниовъ киязя литовьского вонин
10	ПОЛОТЬ(КЪІН КНЯЗЬ – ВАСНЛНН МѢНЬСКЪІН
11	князь – федоръ святъславну – н
12	докончаша мнръ (новгородци и (иъмци –
13	Влъто 🙀 🕏 🗤 Так Бънсть мяткжь в
14	новъгородъ , н пограбнша дворъ
15	остафьевъ дворянницевъ н пожгоша всь ·
16	того же лъта поставн Церковь святон
17	богороднцн рожество архнепнскопъ
18	МОН(НН ВЪ Д((ЯТНИѢ · ТОГО Ж(ЛѢТА › НА
19	успънье святъія богороднца 🦻 князь
20	александръ мнханловнчь нзбн татаръ
21	много во тфърн и по низімъ городом , н
22	торговци гость хопъльскъги истче
23	прншелъ бо бяше посолъ снленъ нуъ

1	ордъі У НМЕНЕМЬ ШЕВКАЛЪ У СЪ
2	множьствомъ татаръ н присла князь
3	олександръ послъј к новгородцемъ 🔸 хотя
4	бъчн в новъгород • н не прняша его • того
5	же лѣта прнсла киязь нванъ даннловнуь
6	намѣ(тннкъј (воя в новъгород) а (амъ
7	нде въ орду · на ту же знму прнде рать
8	татарьская множество много , н взяша
9	тфърь н кашниъ н новоторжьскую
10	волость , н просто рещн всю землю русскую
11	положнша пусту у толко новъгород
12	ублюде богъ н святая софья · а князь
13	олексидръ вбъжа въ пльсковъ · А

14	костянтниъ , брат (го , н васнлнн в
15	ладогу – н в новъгород прнслаша послъј
16	татарове 🤊 н даша нмъ новгородин 🕌 🖡 🚽
17	серебра 🦻 н свон послъј послаша с ними к
18	воєводамъ (ъ множьствомъ даровъ
19	убнша же тогда татарове нвана 🦻 князя
20	рязаньского
21	Влъто 🙀 🕏 🐨 Ле ходн князь велнкън

1	НВАНЪ ДАННЛОВНУ Н КОСТЯНТНИЪ
2	мнханловнч , а новгородцн от себе
3	послаша федора колесницю , въ орду къ
4	цесаревна нотпустня цесарь у повелъвъ
5	нскатн князя александра – н посла князь
6	нванъ (вон послъј 🔸 а новгородин от себе
7	владъіку монсня н аврама тъісячьского
8	къ князю олександру въ пльсковъ 🕠
9	ΒΕΛЯΥΕ ΕΜΥ ' ΑΕЪΙ ΠΟЩΕΛЪ ΒЪ ΟΡДΥ ' Η ΝΕ
10	послуша · того же лъта погоръ юрьевъ
11	ижмецьскъзн всь н божинцн нхъ , н
12	ПОЛАТЪІ КАМЕНЪІН (КРУШНВШЕСЯ ПАДОША ·
13	Η (ΓΟΡΈ ΝΈΜΕЦЬ Β ΠΟΛΑΤΑΧЪ 🕌 Ε΄ Η 🔂 Η 🗔 Α
14	ργιμ Ξ. Υελοκτκαι
15	Влъто 🙀 билу придев новъгород на столъ
16	киязь великън нванъ даниловнув 🦻
17	внукъ олександровъ · марта Бев на
18	(боръ архангела гаврнла · бяху же с ннм н
19	тфърьскъзн киязн костянтниъ н
20	васнлнн , н олександръ суждальскъгн ,
21	н ниъкъ много русскъкъъ князни

166.1

1	того же лъта убнша въ юрьевъ
2	новгородского посла мужа честна нвана
3	съпа · того желъта приходи в
4	новъгород мнтрополнтъ 🦻 грбуннъ
5	родомь – нменемь феогностъ – того же
6	ЛВТА ПОНДЕ КНЯЗЬ НВАНЪ СО ВСВМН КНЯЗН
7	н (новъімьгородомь къ пльскову ратью
8	н увъдавше пльсковнун 🦻 въпроводнша
9	князя олександра от себе у а къкнязю
10	нвану н к новгородцемъ прнслаша послъј
11	(ПОКЛОНОМЬ ВЪ ОПОКУ – Н ДОКОНЧАША
12	мнръ · тон же знмъї нзбнша
13	новгородцевъ , которни бъіли пошли на
14	юргу – устьюжьскъін князн – того же
15	лѣта безъ князя н без новгородцевъ
16	Загоръся ондръшковъ дворъ въ
17	плотннкъхъ , н погоръ н до федора
18	(вятого) н потом на тон же недълн погоръ
19	нльниа улнца мало не вся н лубяннца , н
20	ЦЕРКЪІ СВЯТОГО СПАСА Н СВЯТОГО ЛУКЪІ СГОРВ
21	Клъто [*] * • • • по-

1	(Τρηжείя въ скиму архнепископъ монсии 🦻
2	ПО (ВОЄН ВОЛН У Н МНОГО МОЛНША Н
3	новгородин всъм новъімьгородомь с
4	ПОКЛОНОМЬ АБЪІ ПАКЪІ (ѢЛЪ НА (ВОЄМЬ
5	престолъ , н не послуша , но благословн я ,
6	ρεκъ · Ηζδερътε οτ (εδε Μγжа такого

7	ДО(ТОННА [,] А ЯХЪ ВА(Ъ БЛАГО(ЛОВЛЯЮ́ · Н
8	много гадавше новгородин 🦻 н бъша безъ
9	владъікъі съ 🖬 мъсяць 🤊 н възлюбнша
10	всь новъгород и нгумени и попове богомь
11	назнаменана грнгорья калъку 🔸 мужа
12	добра н (мърена – попа бълвша у святою
13	козмъј и демьяна на холопьи улици – и
14	ПОСТРНЖЕСЯ ВЪ СВЯТЪІН АНГЕЛЬСКЪІН
15	образъ 🗴 мъсяца генваря 🔸 н нареченъ
16	БЪІ(ТЬ ВА(НЛНН) Н ПО(АДНША Н ВЪ
17	владъгчин дворъ 🦻 дондеже послють к
18	мнтрополнту · тон же знмъг прнъхаша
19	послове от мнтрополнта ну велъіньскон
20	ZEMЛН ФЕДОРКО Н СЕМЕНКО У НА СТРАСТНОН
21	недњан [,] подзіватъ на ставленне ·

1	Т0Г0 Ж€ ЛѣТА П0(ТАВНША ВА(НЛЬЯ ВЪ
2	КЕЛЪІНЬСКОН ZEMAH К NORЪГODOДЪ ·
3	Β Λ τό το
4	F I
5	ПАМЯТЬ (ВЯТОГО АПОСТОЛА АНДРЖЯ) БЛИТЬ ПОМОЛУСНИЕ ВЛ СОЛНИН И СТОЯ ОТ БО
6	БЪІСТЬ ПОМРАЧЕННЕ ВЪ СОЛНЦН Н СТОЯ ОТ СА
6 7	ЧА(А ДО ГГ. В стало с
	Влъто 🙀 व्यू व्यू प्रे въсташа крамолници в
8	новъгородъ , н отъяша посадинчъство у
9	федора у ахмъіла н даша захарьн
10	мнханловную , н пограбнша дворъ смена
11	судокова 🦻 а брата его сенефонта села
12	Пограбнша 🛛 Того же лъта велнкъін
13	княчь нванъ прнде нчъ ордъі н въчверже
14	гнъвъ на новъгородъ 🕠 прося у ннуъ
15	серебра закамьского > н в томъ взя
16	торжекъ н бъжнуъскъін верхъ за
17	новгородьскую нумену – том же лете
18	отъяша посадннубство у Захарбя н Даша
19	матфъю
20	Влъто 🙀 💱 🐨 ма придекиять нваиъ в
21	торжекъ съ вснмн киятн интовьскъимн н с
22	рязаньскътмн

1	н прнсла в новъгородъ 🕠 сведе
2	намъстинкъј а самъ съде в торжьку от
3	крещення до сбора 🦻 теряя волость
4	новгородьскую – н послаша новгородьцн
5	послъј 🦻 Зовуче его в новъгород -
6	архнмандрита лаврентия 🦻 Федора
7	тверднславлнча у Луку
8	валъфромъева · а онъ молбъі не прнялъ ,
9	а нхъ не послушалъ , а мнру не да , поъха
10	Προγь · Τοгο же лъта архнепнскопъ
11	новгородьскъїн васнлнн поставн городъ
12	каменъ въ два лъта 🔸 н архнмандрнтъ
13	(вятого юрья лаврентнн поставн стѣнъі
14	(вятого юрья (нлою ^т м∙ (аженъ н (ъ
15	Забороламн ·
16	Влъто 🙀 🖲 🖤 ме ниднкта ਓ
17	наваженнемь дняволнмь сташа простая
18	чадь на архнмндрнта «снфа > а думон
19	старого архимандрита лаврентия 🦻 и
20	створнша въче – н запроша еснфа въ
21	церквн (вятого ннколъј · н съдоша около

22	церквн нощь н день коромолинцн	,
2.2		

стрегуще его · а оже кто подъ другомъ копаеть яму · самъ впадется в ню · 23

24

168.1

1	ΚΛΈΤΟ 🙀 ΞΨΎΝΓ ΗΝΔΗΚΤΑΛΈΤΟ Γ
2	поновлена бъість церки си святъін георгии
3	покровомь 🔹 прн велнкомъ князъ семенъ
4	нвановнут , прн архнепнскопт
5	новъгородьскомь васнлнн • Прн
6	посадинцъ сустафън , прн тъісячъскомъ
7	аврамъ , промъкломь божнимь ,
8	ПО(ПѣШЕННЕМЬ (ВЯТОГО МУЧЕННКА
9	хрнстова георгня 🦻 повелъннемь
10	Боголюбнваго архнмандрнта
11	новъгородъского еснфа

168.2

1	ΚΛΈΤΟ 🙀 🖓 ΨΎ ΔΟΓΗΜΑ ΥΥΛΟΜЪ
2	новъгородбин ^{7,} бояре и чериъін люди
3	архнепнскопу новъгородьскому
4	владъщъ васнлню у чтобъі (сн)
5	господние 🦻 Ехалъ Наряднлъ Костръј во
6	оръховъ · н онъ (хавъ , костръі
7	наряднлъ , н прнеха в новъгородъ · н
8	прнѣхаша послове ндо пскова 🦻 бнша
9	челомъ владъщъ васнлню 🕠 ркуче такъ 🕚
10	боговн тако нзволшю 🧯 (вятон тронцъ 🦻
11	Δ ѢΤέΜЪ ΤΒΟΗΜЪ ΠΛЬ(ΚΟΒΗЦέΜЪ БОГЪ
12	реклъ жнтн дотолъ – Утобъі есн –
13	господние , бълъ у святон тронцн н
14	дътни (вонхъ благословилъ псковиць – н
15	онъ не умедлн поеха 🦻 понмя собою
16	архнмандрнта мнкнфора , нгуменъј 🥠
17	попове у приъха въ псковъ у служи въ
18	святон тронцн , у святон богороднцн на
19	(нътнон горъ , у святого мнханла , у
20	нвана богослова 🤊 опять въ святон
21	тронцн ,

1	ХОДН ОКОЛО ГОРОДА (О КРЕСТЪГ – Н БЛАГОСЛОВН
2	дътн (вонхъ вснхъ псковнць – посха нс
3	города 🔹 доеха до прощеника въ день
4	недълнъін · обечернвшнся за
5	прощеникомъ сь еднич версту 🔸 на ръцъ
6	на чересъ сташа – н разболъся ту
7	прнвезоша его в манастърн ко святому
8	мнханлу у усть узъгръкн у на шелонъ
9	н прнставнся ту 🦻 на память святого
10	мученнка уакнифа – въ вторинкъ –
11	прнведоша н в новъгородъ в четвергь 🦻
12	мъсяця нюля въ 👎 на память святого отца
13	лампада · проводн н архнепнскопъ
14	новъгородьскин владъіка монсти ,
15	нгуменн н попове н весь новъгородъ 🔹 н
16	положнша н у святон софьн прнтворъ